

Kort fortalt

Hustadvika
kommune

Kommuneplanens
handlingsdel

Driftsbudsjett

Investerings-
budsjett

Kort fortalt

Politisk behandling

Hustadvika kommune

Forutsetninger og bakgrunn for kommuneplanens handlingsdel 2023-2026

Kommuneplanens handlingsdel

Arbeid med sykefravær og trivsel på arbeidsplassen

Hustadvika kommune sammenlignet med andre kommuner - hva er status?

Driftsbudsjettet

Investeringsbudsjettet

Kort fortalt

Handlingsprogrammet inneholder budsjett for det kommende året, økonomiplan for de påfølgende tre årene, samt målene kommunen skal arbeide mot i fireårsperioden.

Når det gjelder investeringsbudsjettet har kommunedirektøren også i år utvidet planen 10 år fram i tid.

Budsjettet for det kommende året er bindende, økonomiplanen er retningsgivende.

Frie inntekter (skatt, rammetilskudd etc.)

Denne oversikten viser frie inntekter lagt inn i budsjettet for 2023. I tillegg til dette vil kommunen få øremerkede tilskudd, salgsinntekter, inntekter fra pasienter, beboere osv.

Handlingsregelen

Hustadvika kommunestyret har vedtatt 3 handlingsregler. Kommunen skal ha et positivt netto driftsresultat på 1,75% av driftsinntektene. Kommunen skal ha et disposisjonsfond som er minst 5% av driftsinntektene og kommunen skal ikke ha mer enn 100% gjeld (korrigert for selvkost og ubrukte lånemidler). Handlingsreglene vil hvis de er oppfylt, medføre en solid og god økonomi, som kan møte utfordringer og uforutsette hendelser.

Handlingsreglene	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Netto driftsresultat i % av inntekter	0,00 %	-2,94 %	-1,52 %	-0,86 %	-0,76 %
Disp fond i prosent av utg.	7,58 %	4,37 %	2,84 %	1,98 %	1,22 %
Gjeld i % av driftsinntekter u selvkost	91,2 %	98,4 %	109,5 %	108,5 %	105,9 %

For økonomiplanperioden oppfylder Hustadvika kommune ikke kravet om et netto driftsresultat på over 1,75 %, eller disposisjonsfond på over 5%, eller gjeld under 100% av driftsinntektene i noen av årene.

Netto driftsresultat

Denne oversikten viser utvikling i netto driftsresultat for Hustadvika fra 2018 - 2026. For 2018-2021 er det vedtatt regnskap som er grunnlaget. For 2022 er det revidert budsjett, mens 2023-2026 er basert på budsjett og økonomiplanen. I 2023 utgjør prosenten -2,45 %, det er som følge av at kuttene spres ut over årene i økonomiplanen. Netto driftsresultat blir forbedret i perioden fra 2023 og når pluss 0,1 % i 2026.

Netto driftsresultat i hele tusen kroner

Netto driftsresultat i prosent

Netto driftsresultat mot måltall

Tall i hele tusen kr.

År	Mål i beløp	Regnskap/ Budsjett beløp	Differanse
2018	20 121	-21 053	-41 174
2019	20 390	-39 362	-59 752
2020	20 892	1 434	-19 458
2021	21 067	55 433	26 346
2022	23 181	-7 817	-30 998
2023	24 039	-40 429	-64 468
2024	24 039	-20 904	-44 943
2025	24 039	-11 840	-35 879

År	Mål i beløp	Regnskap/ Budsjett beløp	Differanse
2026	24 039	-10 506	-34 545

Tabellen over viser at vi hvor langt unna vi er å nå målet med 1,75% av driftsinntekter. i 2023 vil vi være ca. 64 mill. kroner unna å nå målet, mens vi i 2026 vil være 34,5 mill. kroner unna å nå målet.

Disposisjonsfond

Denne oversikten viser utviklingen i disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter for Hustadvika fra 2021 til 2026. For 2022 er det revidert budsjett som er grunnlaget, mens de andre årene bygger på budsjett og økonomiplanen. Målet om 5 % nås ikke i økonomiplanperioden, men disposisjonsfondet ligger stabilt, men noe under målet.

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter

Gjeld

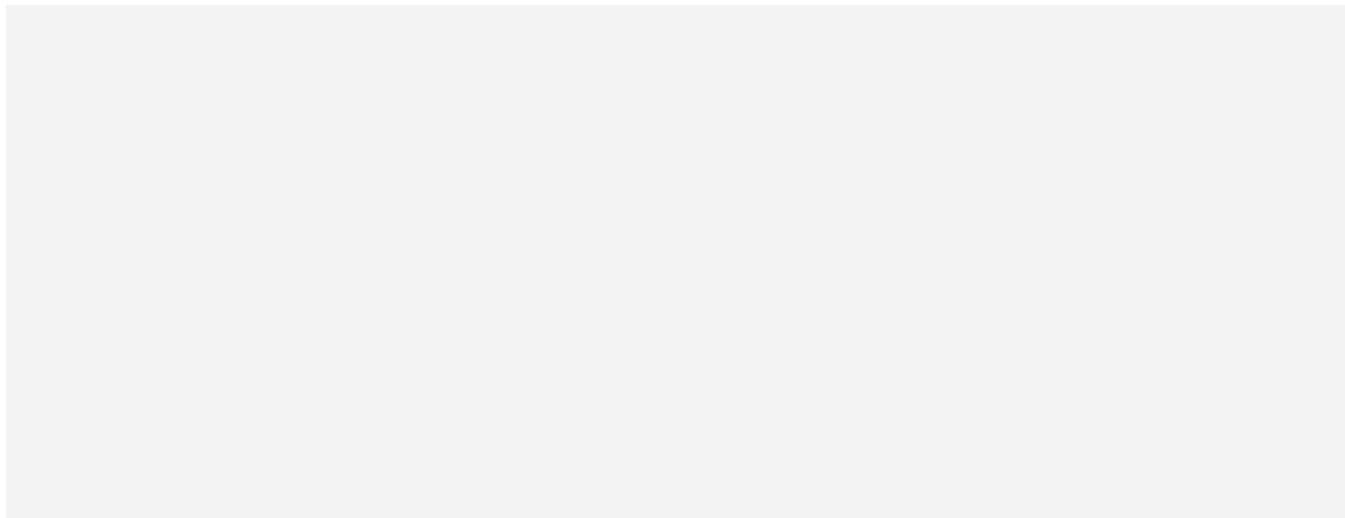
Denne oversikten viser utviklingen i gjeld i prosent av driftsinntekter korrigert for selvkostinvesteringer for Hustadvika fra 2021 til 2026. For 2022 er det revidert budsjett som er grunnlaget, mens de andre årene bygger på budsjett og økonomiplanen. Oversikten viser at Hustadvika kommune ikke når målet om 100% gjeld denne perioden. Det betyr at det må ryddes plass for økte renter og avdrag disse årene. Behovet for investeringer er stort.

Gjeld

Utvikling i kostnadsnivå

I grafen over ser vi utvikling i kostnadsnivå på de forskjellige områdene i Eide og Fræna kommune i perioden 2016 til 2019 og for Hustadvika fra 2020 og utover. Det er regnskapene som er grunnlag i årene 16-21. Mens det er revidert budsjett som er grunnlaget i 2022 og budsjett og økonomiplan som er grunnlaget for årene 2023-2025. Har gått ut fra samme deflator som 2023 i årene 2024, 2025 og 2026. Dette er ikke Kostra tall. Det betyr at tallene er hentet fra rammeområdene og ansvarsinndelingen i budsjettet. Som eksempel kan nevnes at Kommunedirektøren i 2023 får tilført 12 mill. for å dekke tilskudd til rundkjøring i Malmefjorden. Det er litt typisk at tilskudd og utgifter som ikke går på den kommunale driften blir lagt til dette rammeområdet. Vi får da store svingninger fra år til år, men for de andre områdene blir tallene mer sammenlignbare fra år til år.

Utvikling kostnadsnivå

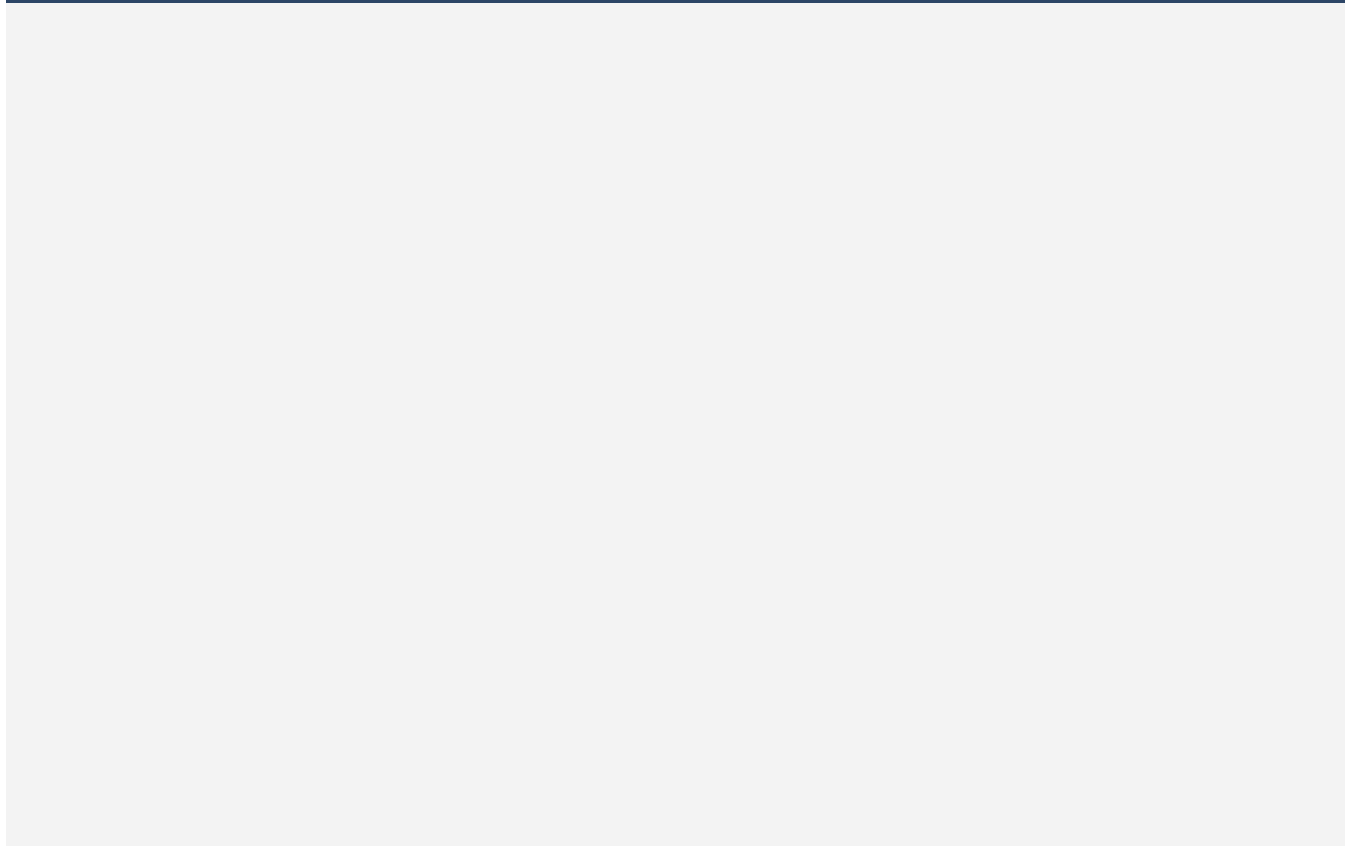

Tallene over viser endring i bruk av penger for hvert område. Tallen fra 2016-2021 er regnskapstall. For 2022 er det brukt prognose fra rapporten 2.tertial 2022. For 2023-2026 er det denne budsjett og økonomiplanen som er grunnlaget. For årene 2024-2026 er det lagt inn i forutsetning om årlig deflator på 3%.

Fordeling av kommunens budsjett

Denne oversikten viser hvordan pengene er fordelt på sektorer i budsjettet for 2022-2026

Fordeling av kommunens budsjett på områder

	Administrasjon	Familiens hus	Oppvekst	Helse	Teknisk
2022	8,32%	10,88%	36,99%	37,54%	5,87%
2023	9,55%	10,45%	36,21%	39,38%	5,92%
2024	8,52%	10,45%	36,21%	38,92%	5,90%
2025	8,75%	10,67%	35,28%	39,38%	5,92%
2026	8,77%	10,78%	34,70%	39,77%	5,98%

Politisk behandling

Kommunestyrets vedtak i behandling av budsjett 2023 og handlings- og økonomiplan 2023-2026 den 8. desember 2022, PS XX/2022

1. Kommunestyret vedtar forslag til Handlingsprogram for 2023 – 2026, herunder årsbudsjett for 2023 og økonomi- og handlingsplan for 2023 - 2026. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 948,7 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 320,5 mill. kroner.

2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2023:

a. Hustadvika kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2023.

b. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fem syvendedeler i 2023 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.

c. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

d. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

e. Eiendomsskatten for 2023 skrives ut i 4 terminer, men likevel slik at den kan deles i 1 og 12 terminer.

f. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

i. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

ii. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmennyttige formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

iii. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

iv. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

v. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

3. Hustadvika kommune tar opp lån på 245,4 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2023. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.

4. Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 20 mill. kroner for videre utlån. Innfridde utlån brukes til ekstraordinære avdrag på løpende lån.

5. Økonomiske mål:

- Netto driftsresultat: 1,75 %
- Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter
- Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

6. Kommunestyret ber om at det legges fram en sak i 2023 om fremtidig drift av grunnskoletilbudet i Hustadvika kommune. Dette skal være en utredning med forslag til endringer som følge av lavere rammeoverføringer til skoleområdet i fremtiden. Endringene som foreslås skal være grundig vurdert, inkludere brukermedvirkning og bidra til faglig kvalitet for alle elevene. Målet er utvikling av en Hustadvikaskole som er attraktiv for innbyggere og for rekruttering av pedagogisk personale. Utredning og vurderinger som angår SFO-tilbudet må være del av dette sakskomplekset. Kommunedirektøren står fritt til å hente inn ekstern kompetanse ved behov, men innenfor dagens rammer. Saken legges frem for kommunestyret til behandling innen kommunestyremøtet i juni 23. Den allerede vedtatt utredning om barnehage må ses i sammenheng, denne skal også legges frem senest ved kommunestyrets junimøte 2023.

7. Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssetser og gebyrer for 2023 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekstområdet.

8. Endringer

Ramme oppvekst:

- o Hustadvikaskolen skal gi kvalitet i undervisningen, og Hustadvika kommune skal være en attraktiv kommune for barnefamilier. Derfor ønsker vi fortsatt å satse på skole og oppvekst. Selv om det skjer endring i demografien mener vi det ikke er riktig å redusere midlene til skole så mye som kommunedirektøren foreslår og legger derfor 6 millioner inn igjen på rammen.
- o Arbeidslivfag i skolen mener vi er viktig. Her kan elevene få praktisk erfaring med å løse arbeidsoppdrag i et arbeidsfellesskap. For mange gir denne muligheten motivasjon og et spennende avbrekk fra en ordinær skoledag. Vi ønsker at Hustadvika skolen fortsatt skal opprettholde dette i ungdomsskolen på dagens nivå.
- o Eide barneskole – prisjustert og fremskyndet. Bevilgning slik:

År	2023	2024	2025	2026
Beløp i hele tusen kroner	15 750	148 500	103 500	11 300

Samlet ny ramme: 281 550

o Så snart planen for plassering av skolebygget og planene tilsier at en kan begynne på uteområdet skal en gjøre

snarlige utbedringer og installasjoner for uteområdet. Det er også ønskelig å se på muligheter for sambruk av nærmiljøanlegg/installasjoner med Eide ungdomsskole.

o Bevilgning ny kulturskole er også prisjustert og ligger inne med 60,5 mill. kroner for 2023

o Kommunen har et godt fungerende MOT livsmestringskonsept. Det er opplærte instruktører i skolen som gjør en god jobb for ungdommene ved å bidra til å styrke deres livskvalitet, selvfølelse og mot gjennom ulike refleksjoner/oppgaver, såkalte MOT-økter. Vi ønsker videre at MOT skal bestå og anser det som et forebyggende og helsefremmende tiltak, hvor et av målene er at ungdommen skal stå bedre rustet til å ta gode valg for seg selv. Det blir derfor lagt inn igjen i budsjettet.

o Det er behov for å oppgradere uteområder i barnehager. Kommunestyret vedtok å øke rammen for prosjektet til 500 tusen i 2023. Hustadvika kommune skal jobbe for «grønne» uteområder, hvor en skal etterstrebe å bevare naturen, vegetasjon, bruke terrenget som en del av lekeområdet, og unngå i den grad mulig grus, asfalt og gummiunderlag i uteområdene satt av for lag.

Ramme Familiens hus

Vi ønsker å videreføre stillingen ungdomsveileder og tilfører budsjettet 400` videre ut budsjettperioden.

Koordinatoren skal blant annet videreutvikle ungdomsklubben «Pluggen» på Eide og Hubn i Elnesvågen. Det ønskes at det etableres flere lavterskeltilbud ved de kommunale ungdomskubbene, gjerne midt ukers/etter skoletid, og etablering av leksehjelp. Dette skal være et supplement til det ungdomsarbeidet som foregår ute i distriktene

Ramme NAV Hustadvika

Det ble tidligere opprettet en prosjektstilling som familieveileder ved NAV Hustadvika. Familieveileder skal være et lavterskeltilbud til familier som er i en vanskelig sosial og/eller økonomisk situasjon. Stillingen utgår etter planen i mars 2023. Vi ønsker fortsatt å kunne tilby bistand for økonomisk hjelp for de familiene som i denne perioden har det ekstra utfordrende. Å ha en fagperson som er lett tilgjengelig og som kan gi riktig veiledning i denne sårbare perioden med økte levekostnader, vurderer vi som svært viktig for den enkelte familie og ønsker derfor å forlenge stillingen som familieveileder ved NAV ut 2023.

Ramme Landbruk og miljø

Styrkes med 400 000 kr. Med dette gir vi et signal om å heve kompetanse og innsats på tre av kommunens utvalgte bærekraftsmål knyttet til natur og klima. Vi signaliserer også at landbruket fortsatt skal stå sterkt i Hustadvika og videreutvikles i samsvar med disse målene.

Ramme Institusjoner og omsorgsleiligheter og Hjemmebaserte tjenester

- Demenssenteret på Eide skal stå ferdig i 2025. Demenssenteret Eide er oppjustert med prisøkning og ny ramme og utgjør 218 mill. kroner. 2 mill. kroner i 2023 og 108 mill. kroner i 2024 og 2025.
- Ombygging av Bøtunet framskyves også med 1 år.
- Omsorgsboliger på Farstad skal bygges i 2023. Alternativ 3 med utgangspunktet i minimum 7 leiligheter.
- Hverdagsrehabilitering styrkes med 2 millioner. Vi ønsker å ha fokus på det forebyggende og helsefremmende ved tidlig innsats. Ved å tilby hjemmeboende, som har behov for oppfølging og rehabilitering, et lavterskeltilbud - vil vi kunne bidra til at de eldre og de som er rammet av sykdom, lengre vil kunne bo i eget hjem. De som ikke nyttiggjør seg eller ønsker å møte opp på gruppetimer som periodevis tilbys på helsehuset, eller som ikke er kandidater for rehabiliteringsoppholdet som FSO tilbyr per i dag, skal få et treningstilbud i hjemmet. Vi ønsker å styrke denne

brukergruppen som ikke har behov for en sykehjemsplass, men som kan ha behov for trening i hjemmet, tilrettelegging eller et løft for å mestre de ulike aktivitetene i hverdagen som er nødvendig for å kunne dekke grunnleggende behov. Vi ønsker derfor å styrke hverdagsrehabiliteringsteamet ved å øremerke en fysioterapeutstilling som skal arbeide med forebygging og/eller rehabilitering for de eldre i hjemmet.

- Det legges inn 6 millioner mer på rammen for hjemmebaserte tjenestene. Enheten har høyest sykefravær, og kommunestyret ber om at det jobbes for å øke grunnbemanningen slik at det blir redusert belastning på de ansatte. Det forutsettes at redusert sykefravær, redusert bruk av overtid og vikarer tar inn igjen 4 millioner.

- Det legges også inn 4 millioner på rammen til institusjon og omsorgsleiligheter. Også her ønsker vi at kommunedirektøren skal se på mulighet for å øke grunnbemanning for å redusere sykefraværet. Det forutsettes at 4 millioner tas inn igjen ved reduksjon av sykefravær, redusert overtid bruk av vikarer mm.

Ramme Samfunnsutvikling

- På «frivilligkoordinator helse» styrkes rammen for Samfunnsutvikling med 400`årlig. Det opprettes en frivilligkoordinator i 50 % stilling som knyttes opp omsorgstjenestene i pleie og omsorg. Denne kan kombineres med andre funksjoner, for eksempel demenskoordinator. Det bør være et tett samarbeid med Frivilligsentralen, Dette er i tråd med Helse og velferdsplanen og vil møte behovet for å aktivisere flere frivillige på omsorgsfeltet i årene som kommer.

- Det legges inn inntekt på 18,9 mill. I 2024 og 121 mill. I 2025 i tilskudd fra andre i investeringsbudsjettet. Dette er tilskudd fra Husbanken.

9. Budsjettdisiplin

Merforbruket på drift ser ut til å bli ca. 29 mill. i 2022. Dette er alvorlig og gjør at kommunestyret forventer at flere tiltak iverksettes for å oppnå budsjettdisiplin. For 2022 får kommunen dekket hele merforbruket av nye tildelte midler fra regjeringen, men det kan vi ikke forvente neste år. Kommunestyre forventer budsjettdisiplin på alle enheter og ber kommunedirektøren sette inn tiltak for å unngå merforbruk.

Endring Investeringer:

	2023	2024	2025	2026	Sum-endring i økonomiplanperioden
Omsorgsboliger Farstad	32	(-22)			+10
Demenssenter Eide	2	+108	+108	(-100)	-2 (eks. prisjustering)
Ombygging Bøtunet				19	+19
Ombygging FSO	(-3)	+4,7			+1,7
Tilrettelegging boligtomter	-3,5				-3,5
Asfaltering og vei		+10			+10
Eide Barneskole	+15	+148	+103	+10	Prisjustert
Kulturskole	60,5				Prisjustert
Finansiering					-20
Salg av næringstomter	-15	-5			
Sum					15,2

Endringer drift

	2023	2024	2025	2026	Sum bruk av disp. fond
Oppvekst skole	+3	+3			+6
MOT		+0,5	+0,5	+0,5	+1,5
Ungdomskoordinator		+0,4	+0,4	+0,4	+1,2
Frivilligkoordinator Helse	+0,4	+0,4	+0,4	+0,4	+1,6
Gratis hall leie Fræna hallen, Eide hallen, Brynhallen	+0,5	+0,5	+0,5	+0,5	+2
Hjemmebaserte tjenester (hverdagsrehab 2 mil)	+2,5 -1	+2,5 -1	+1,5 -1	+1,5 -1	+4
Institusjoner og omsorgsleiligheter	+1 -1	+1 -1	+1 -1	+1 -1	0
Kommunedirektør	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-2
Famileveileder NAV Ut 2023	+0,5				+0,5
Landbruk og miljø	0,4	0,4	0,4	0,4	1,6
Sum	+5,8	+6,2	+2,2	+2,2	+16,4

Rammer 2023 - 2023

10. Kommunestyret vedtar å endre budsjettet for 2022 slik:

Bevilgningsregnskapet - drift	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-518 645	-522 300	-522 300	-522 300
Inntekts- og formueskatt	-396 607	-397 884	-397 884	-397 884
Eiendomsskatt	-62 981	-62 981	-62 981	-62 981
Andre generelle driftsinntekter	-50 502	-51 352	-47 602	-50 202
Sum generelle driftsinntekter	-1 028 735	-1 034 517	-1 030 767	-1 033 367
Sum bevilgninger drift	948 735	920 260	900 460	891 260
Avskrivninger	68 000	73 000	77 000	80 000
Sum netto driftsutgifter	1 016 735	993 260	977 460	971 260
Brutto driftsresultat	-12 000	-41 257	-53 307	-62 107
Renteinntekter	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Utbytter				
Gevinst finansielle omløpsmidler	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Renteutgifter	63 929	72 661	74 147	71 613
Avdrag på lån	65 000	71 000	76 500	89 500
Netto finansutgifter	120 429	135 161	142 147	152 613
Motpost avskrivninger	-68 000	-73 000	-77 000	-80 000
Netto driftsresultat	40 429	20 904	11 840	10 506
Overføring til investering	-	-	-	-
Avsetning/bruk bundne fond	-	-	-	-
Avsetning/bruk disposisjonsfond	-40 429	-20 904	-11 840	-10 506
Dekning tidligere års merforbruk	-	-		
Som disponering/dekning netto driftsr	-40 429	-20 904	-11 840	-10 506

Behandling av budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 i formannskapsmøtet den 15. november 2022, PS 62/2022

[https://hustadvika.kommune.no/...](https://hustadvika.kommune.no/)

Formannskapets vedtak

Behandling

Det ble fremmet følgende fellesforslag for partiene SP, KRF, SV, MDG:

Vi vedtar budsjettet slik det foreligger, men signaliserer at det vil bli endringer.

De største endringene er:

- Vi ønsker å skjerme barn og unge, derfor redusere vi kuttene i skole.
- Utredning av barnehage og skole må derfor være ferdig før sommeren.
- Bygging av Eide barneskole skal ikke utsettes i 2 år.
- Demenssenteret på Eide skal stå ferdig i 2025 og ikke 2026.

Sum bevilgning drift	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Politisk styring	7 096	6 496	7 096	6 496
Kommunedirektøren	66 627	54 752	54 752	54 752
Samfunnsutvikling	19 384	19 384	19 184	19 184
Familiens hus	98 865	98 865	98 865	98 865
Oppvekst felles	117 134	114 134	111 134	108 134
Kommunale barnehager	56 136	51 936	47 736	47 736
Skoler	180 781	176 531	168 031	162 431
Helse og velferd felles	15 832	15 832	15 832	15 832
Helse og mestring	45 254	45 254	45 254	45 254
Hjemmebaserte tjenester	60 040	60 040	59 040	59 040
Institusjoner og omsorgsleiligh	114 988	114 988	114 988	114 988
Bofellesskap	118 723	116 223	113 723	113 723
NAV	16 473	15 973	15 973	15 973
Kommunalteknikk	-7 224	-7 224	-7 224	-7 224
Bygg og eiendom	43 712	42 912	41 912	41 912
Plan og byggesak	5 000	4 500	4 500	4 500
Brann og beredskap	12 525	12 275	12 275	12 275
Landbruk og miljø	3 389	3 389	3 389	3 389
Fellesutgifter pensjon	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000
SUM bevilgning	948 735	920 260	900 460	891 260

År (tall i hele tusen)	2022
Rammetilskudd (økning)	- 7 817
Bruk av disposisjonsfond(reduksjon)	7 817
Netto endring	0

stemmer for (SP 4, SV 1, FRP 1), mot 3 stemmer (AP 1, V 1, H 1).

Forslaget til AP ble tatt opp til votering og ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar forslag til Handlingsprogram for 2023 – 2026, herunder årsbudsjett for 2023 og økonomi- og handlingsplan for 2023 -

• Ombygging av Bøtunet framskyves også med 1 år.

• Omsorgsboliger på Farstad skal bygges i 2023.

• Vi ønsker å se på mulighet for å styrke hverdagsrehabilitering og

hjemmetjeneste i påvente av videre utbygging av Helse og

rehabiliteringssenter i Elnesvågen.

Representant Tone Rånes (AP) fremmet følgende endringsforslag:

Oppstart av bygging av Eide barneskole gjennomføres i tråd med opprinnelig

vedtak i kommunestyret.

Votering

Kommunedirektørens innstilling til budsjett ble tatt opp til votering, og ble

enstemmig vedtatt.

Fellesforslaget til SP, KRF, SV, MDG ble tatt opp til votering, og ble vedtatt med 6

2026. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 942,9 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 275,7 mill. kroner.

2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2023:

a. Hustadvika kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2023.

b. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fem syvendedeler i 2023 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.

c. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

d. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

e. Eiendomsskatten for 2023 skrives ut i 4 terminer, men likevel slik at den kan deles i 1 og 12 terminer.

f. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

i. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

ii. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmenntilgode formål herunder barnehager og

båthavner som blir drevet

av frivillige organisasjoner.

iii. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak.

Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

iv. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

v. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket

gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget

står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre

enkeltsaker om skattefritak.

3. Hustadvika kommune tar opp lån på 224,6 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2023. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.

4. Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 20 mill. kroner for videre utlån. Innfridde utlån brukes til ekstraordinære avdrag på løpende lån.

5. Økonomiske mål:

o Netto driftsresultat: 1,75 %

o Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter

o Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

6. Kommunestyret ber om at det legges fram en sak i 2023 om fremtidig drift av grunnskoletilbudet i Hustadvika kommune. Dette skal være en utredning med forslag til endringer som følge av lavere rammeoverføringer til skoleområdet i fremtiden. Endringene som foreslås skal være grundig vurdert, inkludere brukermedvirkning og bidra til faglig kvalitet for alle elevene. Målet er utvikling av en Hustadvikaskole som er attraktiv for innbyggere og for rekruttering av pedagogisk personale. Utredning og

vurderinger som angår SFO-tilbudet må være del av dette sakskomplekset.

Kommunedirektøren står fritt til å hente inn ekstern kompetanse ved behov, men innenfor dagens rammer. Saken legges frem for kommunestyret senest i november 2023.

7. Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2023 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekstområdet.

Vi vedtar budsjettet slik det foreligger, men signaliserer at det vil bli endringer.

De største endringene er:

- Vi ønsker å skjerme barn og unge, derfor redusere vi kuttene i skole.
- Utredning av barnehage og skole må derfor være ferdig før sommeren.
- Bygging av Eide barneskole skal ikke utsettes i 2 år.
- Demenssenteret på Eide skal stå ferdig i 2025 og ikke 2026.
- Ombygging av Bøtunet framskyves også med 1 år.
- Omsorgsboliger på Farstad skal bygges i 2023.
- Vi ønsker å se på mulighet for å styrke hverdagsrehabilitering og

hjemmetjeneste i påvente av videre utbygging av Helse og rehabiliteringssenter i Elnesvågen.

Oppstart av bygging av Eide barneskole gjennomføres i tråd med opprinnelig vedtak i kommunestyret.

Kommunedirektørens forslag til innstilling

1. Kommunestyret vedtar forslag til Handlingsprogram for 2023 – 2026, herunder årsbudsjett for 2023 og økonomi- og handlingsplan for 2023 - 2026. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 942,9 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 275,7 mill. kroner.

2.

3. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2023:

1. Hustadvika kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2023.
2. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fem syvendedeler i 2023 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.
3. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.
4. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).
5. Eiendomsskatten for 2023 skrives ut i 4 terminer, men likevel slik at den kan deles i 1 og 12 terminer.
6. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:
  1. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.
  2. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmenntilleggsformål herunder barnehager og båtthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.
  3. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.
  4. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.
  5. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

3. Hustadvika kommune tar opp lån på 224,6 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2023. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.

4. Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 20 mill. kroner for videre utlån. Innfridde utlån brukes til ekstraordinære avdrag på løpende lån.

5. Økonomiske mål:

- Netto driftsresultat: 1,75 %
- Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter
- Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

6. Kommunestyret ber om at det legges fram en sak i 2023 om fremtidig drift av skoler i Hustadvika kommune. Dette skal være en utredning med forslag til endringer som følge av lavere rammeoverføringer til skoleområdet i fremtiden. Endringene som foreslås skal være grundig vurdert, inkludere brukermedvirkning og bidra til faglig kvalitet for alle elevene. Målet er utvikling av en Hustadvikaskole som er attraktiv for innbyggere og for rekruttering av pedagogisk

personale. Utredning og vurderinger som angår SFO-tilbudet må være del av dette sakskomplekset. Kommunedirektøren står fritt til å hente inn ekstern kompetanse ved behov, men innenfor dagens rammer. Saken legges frem for kommunestyret senest i november 2023.

7. Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2023 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekstområdet.

Hustadvika kommune

Ny kommune fra 1.1.2020

Hustadvika kommune ble ny kommune den 1. januar 2020. 2021 er kommunens andre driftsår.

Hustadvika kommune - kort fortalt

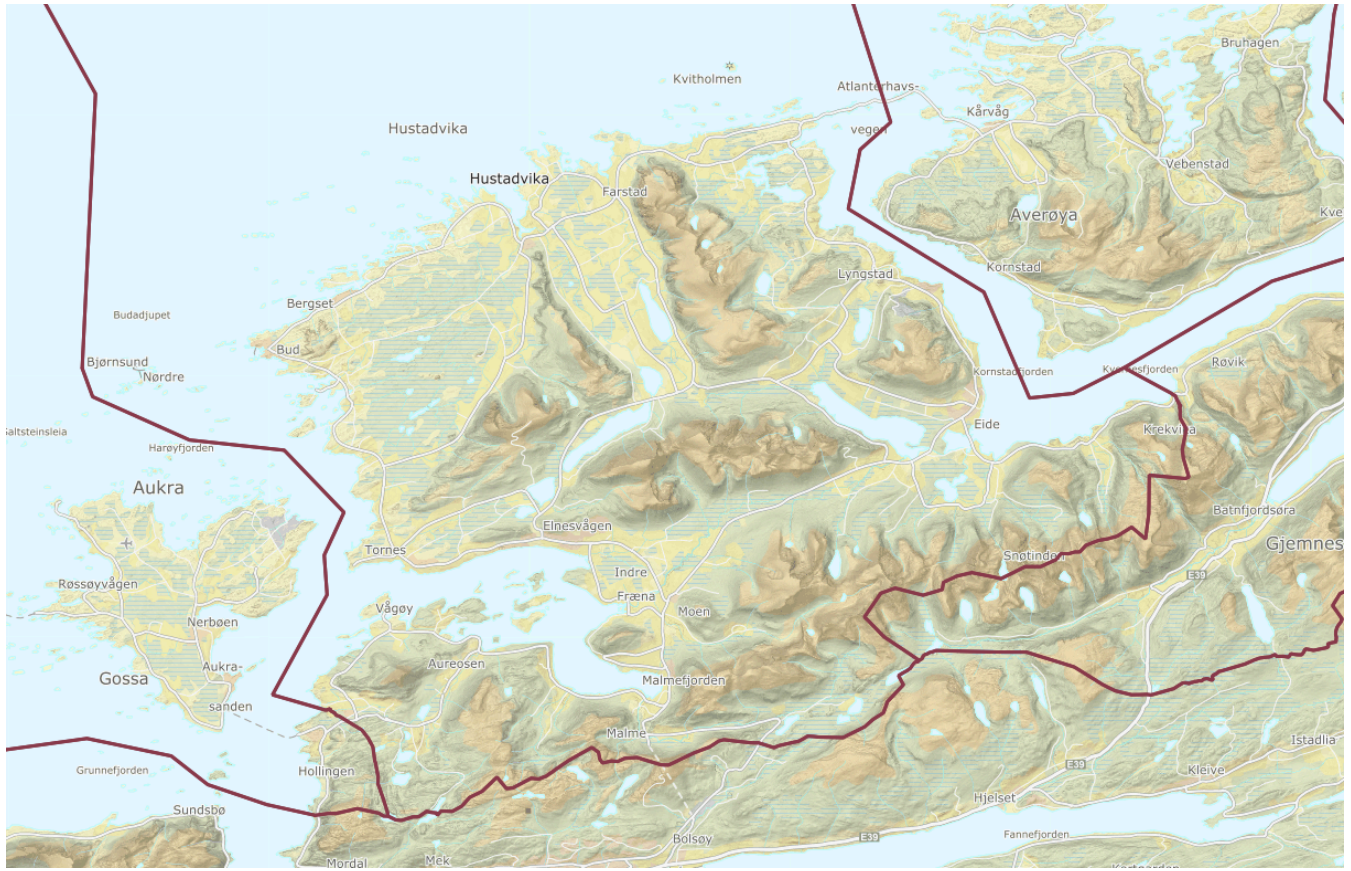
1. januar 2020 ble de gamle kommunen Eide og Fræna til Hustadvika kommune. Kommunen er på litt over 520 kvm² og har rundt 13 300 innbyggere. Kommunen ligger ytterst på Romsdalshalvøya. Nabokommunene er Aukra, Averøy, Molde og Gjemnes. Kommunesenteret heter Elnesvågen.

Kommunen er i vekst og har et variert ekspansivt næringsliv, godt utvalg av butikker, gode kommunale tjenester, trygge oppvekstvilkår og mange muligheter til friluftsliv og kulturelle aktiviteter. Dette gjør oss til en attraktiv kommune å bo i. Vi har to byer i nærheten, Molde i sør og Kristiansund i nord. Hustadvika ligger sentralt i forhold til pendling til begge byene.

Vi har kommunale og private boligfelt rundt om i kommunen og mye areal satt av til næring og industri. I Hustadvika kommune har vi mange barnehager og skoler med god geografisk spredning. Innbyggerne våre har et godt tilbud der de bor og dermed skapes levende bygder og gode fellesskap. Vi har et godt utbygd helse- og velferdstilbud med fokus på velferdsteknologi og hverdagsmestring slik at flest mulig kan bo hjemme så lenge som mulig.

Et mangfold av lag og organisasjoner favner alle interesser og aldersgrupper og drives i stor grad av engasjerte frivillige. Kulturtilbudet er godt og avstanden er kort til byene i nærheten for tilbudene vi ikke har i egen kommune.

Naturen er spektakulær og både egne innbyggere og tilreisende er flittige brukere av fjell i alle størrelser og vanskelighetsgrad, og ikke minst de flotte turstiene som er opparbeidet rundt om i kommunen. Nasjonal turistveg går igjennom kommunen vår, fra Bud til Atlanterhavewegen. Langs denne unike vegstrekningen får du flotte opplevelser av kyst, kultur og historie.

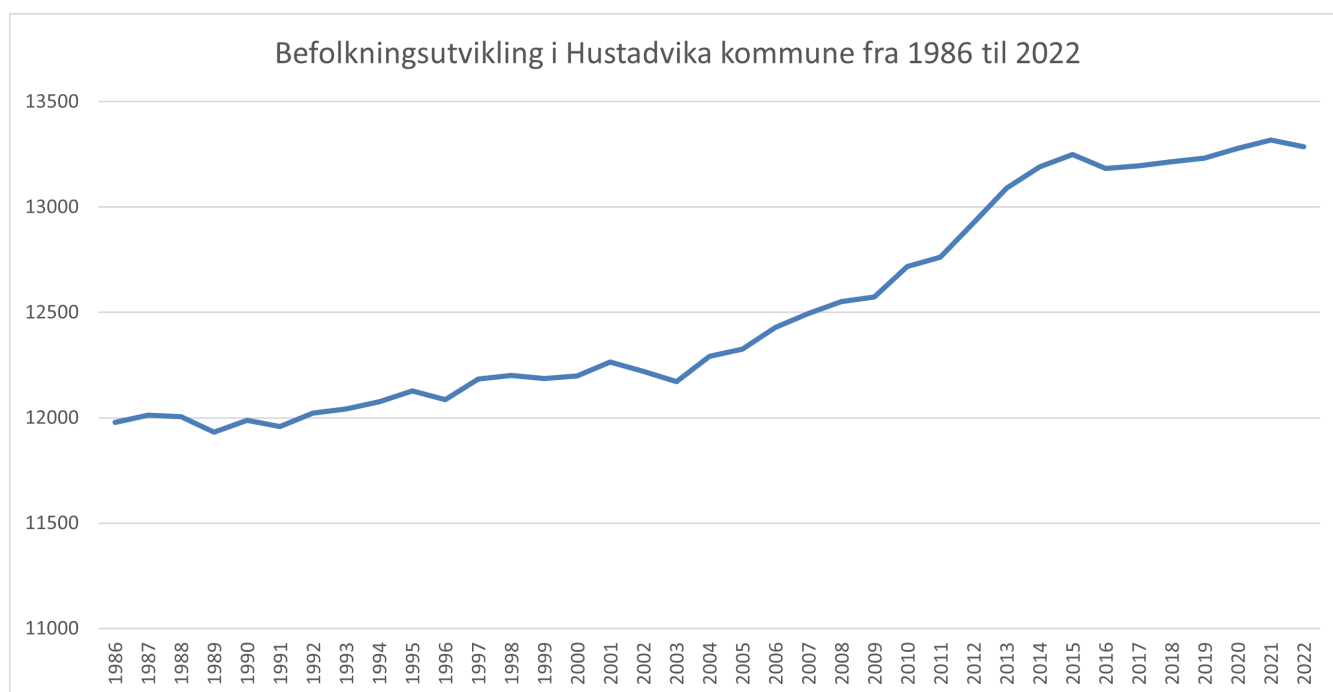

Utviklingstrekk

Hustadvika kommune

Hustadvika kommune har unike rekreasjons- og opplevelsesmuligheter. Kommunen ligger mellom to byer, Molde og Kristiansund, med handel og næring, flyplass og mulighet for felles arbeidsmarked. Kommunen har levende primærnæringer, og satser på blå og grønn matproduksjon. Innbyggere og besøkende kan oppleve flott natur og friluftsliv. Frivillig sektor er aktiv og bidrar til levende lokalmiljøer. Kommunen er rustet til å møte fremtiden og tilby innbyggerne tjenester med kvalitet. Her er nærhet til kyst og hav. Korte avstander, trygge veiforbindelser, og ingen avhengighet av ferjer. Her er få områder som er skred- og flomutsatte. Kommunesenter er i Elnesvågen med korte avstander til resten av kommunen

Utgangspunktet er godt, men Hustadvika kommune har likevel utfordringer som må møtes med aktiv innsats.

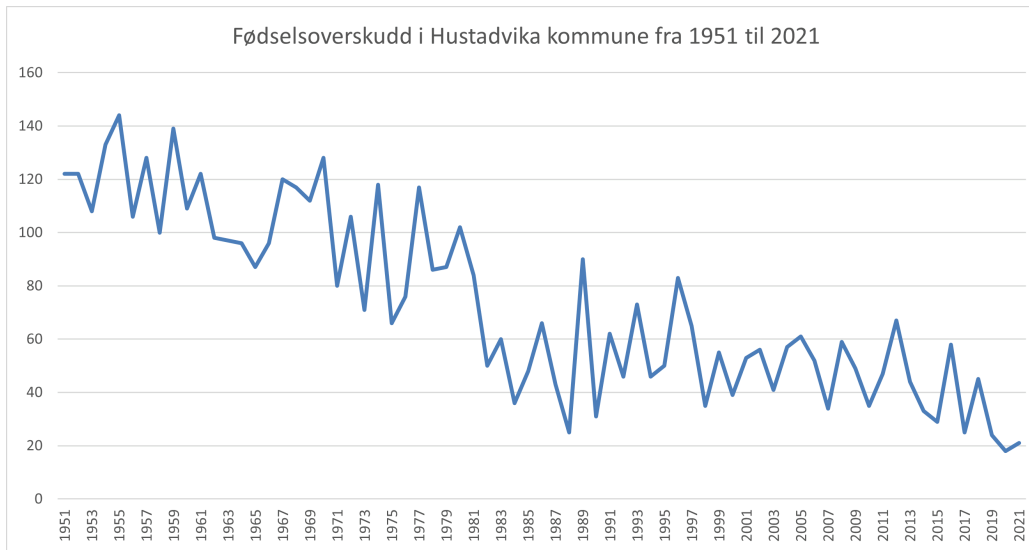
Befolkningsutvikling

Befolkningen har økt jevnt siden 1950-tallet. Positivt fødselsoverskudd og tilflytting har økt Hustadvika sin befolkning de fleste år. De årene der det har vært befolkningsnedgang skyldes dette negativ nettoinnflytting, altså at det er flere som

flytter fra kommunen enn som flytter til kommunen. Befolkningsveksten består av fødselsoverskudd og netto tilflytting. For å få økt folkevekst er det først og fremst innvandring som får folketallet til å stige jevnt framover.

Siste tall fra SSB viser at Hustadvika kommune har **13 357 innbyggere** (per 1. juli 2022).

Så langt i 2022 har innbyggertallet økt med 70 innbyggere. 7 nye innbyggere kommer av fødselsoverskudd, og 63 innbyggere kommer som nettoinnflytting til kommunen.

Hustadvika kommune har som sagt positivt fødselsoverskudd, og slik har det vært i mange år. Likevel ser vi tendenser av lavere fødselsoverskudd de siste årene. Etter to år med lave fødselstall, ser vi en økning i 2021. I 2019 og 2020 var det født henholdsvis 116 og 122 barn i Hustadvika kommune, mens det i 2021 ble født 146 barn i kommunen vår!

I løpet av 2021 opplevde Hustadvika kommune nedgang i folketallet på 30 personer. Det var fødselsoverskudd på 21 i løpet av året, men netto fraflytting var på samme tid 51 personer. Innvandring og utvandring var tilnærmet i balanse, mens den innenlandske utflyttingen var stor. 521 flyttet ut, mens bare 470 flyttet til kommunen.

I perioden fra 2002 til 2012 økte befolkningen med 5,8 prosent, mens den økte med 2,8 prosent i perioden fra 2012 til 2022.

Framskrivning av folketallet

SSB utformer nye framskrivinger for folketallet annen hvert år, og i juli 2022 kom de siste framskrivingene. I følge disse vil Hustadvika kommune øke befolkningen med 1,2 prosent fra 2022 til 2037, noe som tilsvarer en økningen på 157 nye innbyggere i løpet av de neste 15 årene.

Barn og unge mellom 0-19 år

Per 1. januar 2022 utgjør aldersgruppen 0-5 år (barnehagealder) 6,5 prosent av den totale befolkningsmengden i kommunen. Aldersgruppen 6-12 og 13-15 år utgjør henholdsvis 8,5 og 4,1 prosent av befolkningen. Aldersgruppen 16-19 år utgjør 5,5 prosent.

Fra 2000 til 2022 har det blitt 7,4 prosent færre barn og unge mellom 0 og 19 år i Hustadvika kommune, noe som tilsvarer 260 barn. I år 2000 var det 1028 barn mellom 0-5 år, mens det i 2022 er 869 barn mellom 0-5 år i kommunen.

SSB har framskrevet antall barn og unge til 2037, og da forventes det at 826 barn mellom 0-5 år. Samlet for aldersgruppen 0-19 år forventes det nedgang på 15,7 prosent fra 2022 til 2037. Det tilsvarer 502 færre barn og unge enn i dag.

Eldre over 80 år

Framskrivningene til SSB viser at alderssammensetningen i kommunen vil endre seg mye de neste årene, og spesielt tallet på eldre over 80 år vil øke mye de neste 10 til 15 årene. I 2022 har vi 613 innbyggere som er eldre enn 80 år. I 2037 forventer SSB at det er 1228 av våre innbyggere som er eldre enn 80 år. Det er en økning på 615 mennesker, mer enn en fordobling fra i år.

Langsiktige utfordringer som følge av en aldrende befolkning

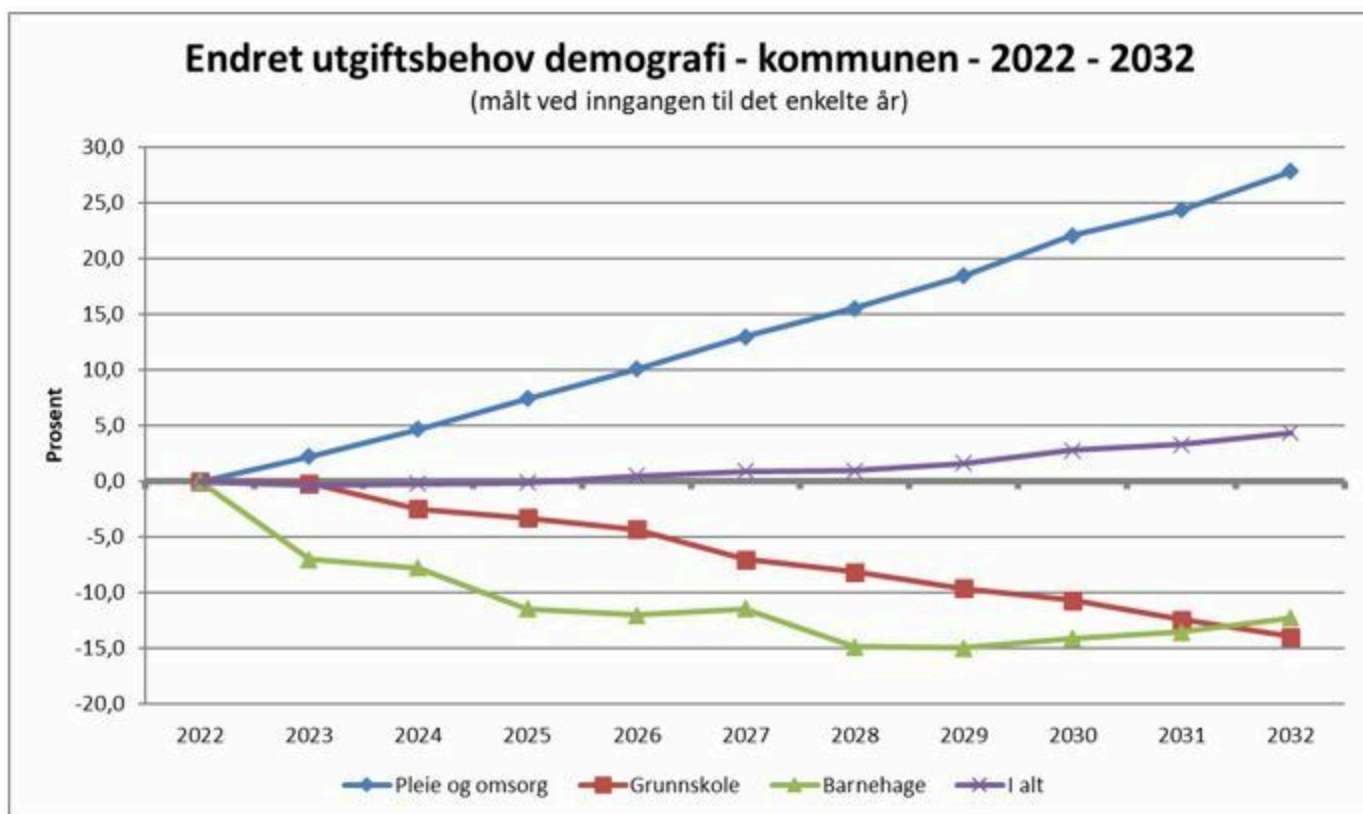
Vi blir stadig eldre i Norge. Flere lever lenger med god helse, og forventet levealder for Hustadvika kommune er tilnærmet likt fylkes- og landsgjennomsnittet for begge kjønn. Forventet levealder ved fødsel i 2022 er nå 81,4 for menn og 85,3 år for kvinner i Hustadvika kommune.

Det tyder på bedre helse og på mange måter bedre liv. Samtidig gir det utfordringer for bærekraften i våre velferdsordninger.

Velferdsstaten innebærer en betydelig omfordeling over livsløpet. Som barn, ungdom og eldre mottar vi mye offentlige tjenester og overføringer, samtidig som vi betaler mindre skatt. I yrkesaktiv alder betaler vi i gjennomsnitt mer i skatter og avgifter enn vi mottar. Da er vi netto bidragsyttere. Dette mønsteret betyr at offentlige finanser påvirkes av endringer i alderssammensetningen av befolkningen.

I tiårene fremover vil andelen eldre i befolkningen øke kraftig. Det vil isolert sett trekke opp utgifter til helse- og omsorgstjenester og pensjoner og gi lavere sysselsetting og dermed svekke skattegrunnlagene. En eldre befolkning vil gi økte utgifter til pensjoner, helse og omsorg.

Demografiske endringer i samfunnet og endret utgiftsbehov

Forholdet mellom andelen av befolkningen som er i aldersgruppen 20 til 66 år synker vesentlig i forhold til andelen av befolkningen som er 67 og eldre. Denne utfordringen krever oppmerksomhet og vil få prioritet i Hustadvika kommune.

Lokal samfunnsutvikling

Hustadvika kommune må jobbe for å bli oppfattet som attraktiv, slik at vi kan holde på og tiltrekke oss innbyggere. Dette er viktig for verdiskapingen for kommunen og landet.

Kommunen har ansvaret for å sikre gode levekår og et likeverdig tjenestetilbud lokalt, og skal samtidig være en pådriver for lokal samfunns- og næringsutvikling. Målet er å holde på innbyggerne som kommer til kommunen, og å tiltrekke seg nye.

Kommunen vil gjerne legge til rette for å rekruttere og ta vare på arbeidskraft. Det er generelt en utfordring for småsamfunn og tettsteder å være attraktive for tilflytting og lokalisering av virksomheter. Dette kan handle

Boligtilbud

Hustadvika kommune har gode forutsetninger for å tilby gode og trygge bomiljøer. Det er viktig for alle som ønsker å etablere seg en bolig. Dette gjelder særlig familier i etableringsfasen og ungdom.

Når vi ser på hushold etter type, er det mest aleneboere i kommunen. I 2021 var det registrert 2084 hushold med aleneboere. Dette er en økning på 21 prosent fra 2011, da var det 1721 hushold med aleneboere. 1513 hushold består

av foreldre med barn under 18 år, mens 1458 hushold består av par uten hjemmeboende barn.

Når det gjelder boligtyper, er eneboliger mest vanlig, i Hustadvika er det registrert 5030 slike boligtyper. Det er 641 tomannsboliger, 472 boliger i rekkehus og 44 boliger i leilighetsbygg/blokk (tall fra 2021). Det lokale boligtilbudet må samsvare med ønsket utvikling i Hustadvika kommune, og må være tilpasset befolkningens behov og endringer i boligmarkedet.

Vi må legge til rette for boliger nært kommunens tettsteder ved bruk av fortetning og ved å legge til rette for mer varierte boligstørrelser. Vi må legge til rette for spredt boligbebyggelse ved en planmessig avsetning av områder for dette formålet i hele kommunen (bebyggelse i LNFR-områder etter pbl §11-7 nr. 5). Det stilles krav til gode energiokonomiske og klimavennlige løsninger.

Sysselsetting, arbeidsplassdekning og pendling

I 2021 var 4762 personer sysselsatt i Hustadvika kommune. Utviklingen fra 2017 til 2021 viser en svak vekst på 0,3 prosent. Både fylket og resten av landet har sterkere vekst i samme periode, henholdsvis 2,8 og 4,3 prosent. Fra 2020 til 2021 var økningen på 1,5 prosent. Det tilsvarer 71 flere sysselsatte personer i Hustadvika kommune.

Hustadvika kommune har en egendeckning av arbeidsplasser på knappe 69 %, som er en underdekkning av arbeidsplasser på 2157. Molde-regionen betraktes som et godt integrert arbeidsmarked. For Hustadvika kommune er sysselsettingen avhengig av at det legges godt til rette for både lokale arbeidsplasser og for utpendling. Utpendling skjer først og fremst til Molde, der 1973 bor i Hustadvika og jobber i Molde. Tilsvarende er det 517 som bor i Molde og som jobber i Hustadvika. Det er pendlerstrømmer til flere av Hustadvika sine nabokommuner i tillegg til Molde, der 132 pendler til Aukra, 122 til Averøy, 114 til Kristiansund og 86 til Ålesund. Den største innpendler-kommunen etter Molde er Averøy, der 103 pendler til Hustadvika, 73 fra Aukra og 44 fra Gjemnes og Kristiansund.

Næringslivet i kommunen domineres av landbruk, fiskeproduksjon, industri og byggevirksomhet generelt, og steinindustri spesielt. Av de 4762 arbeidsplassene i Hustadvika er 6,6 prosent innen primærnæringene (sammenlignet med 4,1 prosent i fylket som helhet), mens 17,5 arbeider innen industri (14,8 prosent i fylket). 11,1 prosent arbeider i bygge- og anleggsbransjen (8,1 prosent i fylket). Varehandel har en andel på 11 prosent, offentlig administrasjon 5 prosent, undervisning 9 prosent, og helse og sosialtjeneste har en andel på 22 prosent

Høy deltagelse i arbeidslivet er viktig for den enkelte og for kommunens evne til å møte det forventede økte behovet for pleie- og omsorgstjenester.

Ulikheter

Hustadvika kommune har flere tettsteder, bygder og grender med tydelig identitet og lokalpatriotisme. Dette er viktig for innbyggernes tilhørighet, samhold og engasjement i nærmiljøet. Som i de fleste andre kommuner, er der sosiale ulikheter mellom ulike områder i Hustadvika kommune. Ulikhetene omfatter helsetilstand, utdanning og inntekt. Rundt 32 prosent av innbyggerne i Hustadvika kommune har grunnskolen som høyeste utdanningsnivå, ca. 44 prosent har gjennomført videregående, 18 prosent har fullført utdanning på universitet eller høyskole lavere grad, og omtrent fire prosent av befolkningen i Hustadvika har gjennomført lang universitets- eller høyskoleutdannelse.

Ulikhet i inntekt er en indikator for sosial ulikhet i helse. Hustadvika kommune vil utvikle tiltak for å forebygge negative konsekvenser av ulikhetene. Husbanken oppfordrer kommunen til en mer forebyggende og oppsøkende tilnærming overfor barnefamilier som er vanskeligstilt på boligmarkedet for økt eieretablering. Videre kan salg av kommunale boliger være et virkemiddel gjennom modellen leie-før-eie.

Ifølge SSB sin likestillingsindeks er Møre og Romsdal blant de fylkene som skårer lavest på fylkesrangeringen. Flere av faktorene som blir målt er svært stabile over tid, og det gjelder særlig lønnsforskjeller og karrierevalg på videregående skole.

Kommunens organisering

Politisk organisering

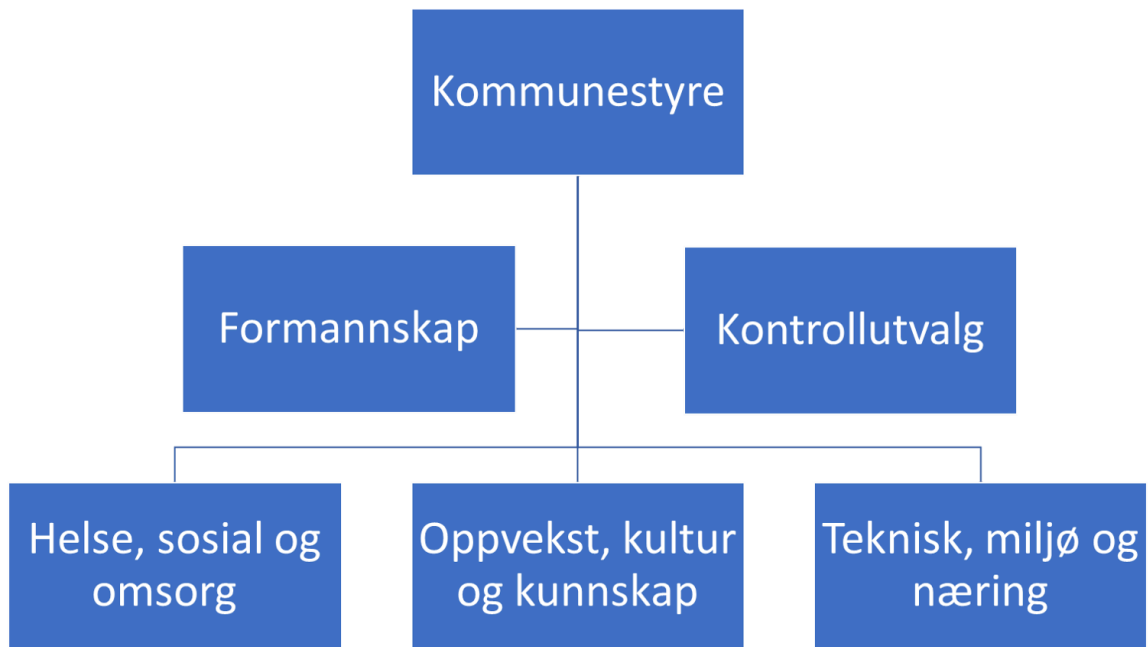
Hustadvika kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen.

Kommunestyret i Hustadvika består av 37 representanter, og det er 8 politiske partier representert i kommunestyret. Disse er:

Valgresultat

Parti	Antall representanter
Senterpartiet	16
Arbeiderpartiet	7
Høyre	5
Fremskrittspartiet	4
Kristelig folkeparti	2
Miljøpartiet de grønne	1
Venstre	1
Sosialistisk venstreparti	1

Politisk organisasjonskart

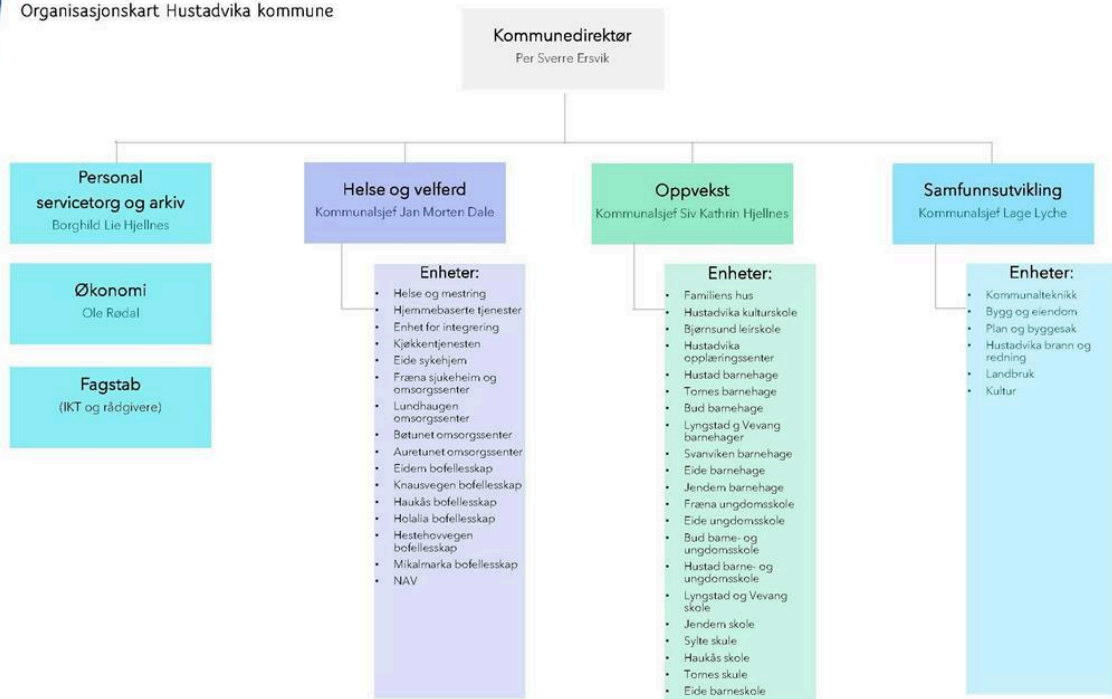

Hustadvika kommune har formannskapsmodellen som styringsform, der en i tillegg til formannskapet har tre hovedutvalg:

- Helse, sosial og omsorg
- Oppvekst, kultur og kunnskap
- Teknisk, miljø og næring

Organisasjonskart Hustadvika kommune

Administrativ organisering

Det er søkt samsvar mellom overordnet politisk og administrativ organisering.

Med bakgrunn i ny kommunelov heter øverste administrative leder kommunedirektør. Hustadvika kommune er administrativt organisert i en tonivåmodell med to formelle beslutningsnivåer - kommunedirektør og enhetsledere.

Hustadvika kommune

Navn og kommunevåpen

Kommunenavn

Navnet på den nye kommunen var på plass våren 2017. Navnet viser til det kjente havstykket som ligger utenfor Hustadvika.

Kommunevåpen

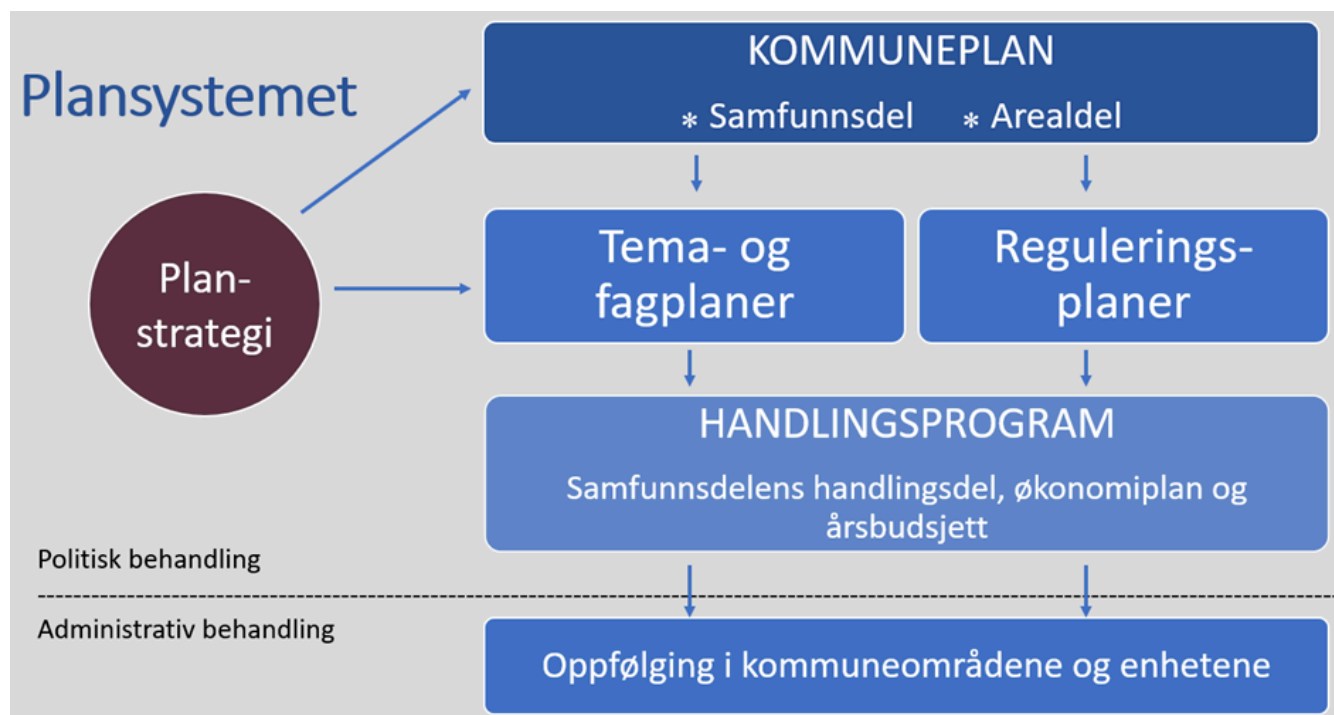
Utforming av kommunevåpenet var resultat av en konkurranse, der mer enn 165 forslag kom inn!

Kommunevåpenet for Hustadvika kommune har fått tittelen «Plogen og fisken» og representerer to viktige næringsveier for kommunen: jordbruk og fiske. Kommunevåpenet er gitt et enkelt og moderne uttrykk – og det er poeten Øystein Hauge og kunstneren Madlen Behrendt som har stått for idé og utforming av det heraldiske uttrykket for Hustadvika kommune.

Plan- og styringssystem

Hensikt med planlegging er å sette **retning** for **utvikling** av kommunen.

Plan- og styringssystemet skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioriteringer, og kommunedirektørens ansvar for å iverksette politiske vedtak og styringssignaler.

Plansystemet i Hustadvika

Plansystemet for Hustadvika kommune er bygd opp med bakgrunn i plan- og bygningslovens system med kobling til økonomiplanleggingen etter kommuneloven. Vi utarbeider et årsbudsjett og en økonomiplan som samtidig fungerer som handlingsdelen til kommuneplanen.

Kommuneplan

Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet for Hustadvika kommune. Den peker ut den langsiktige utviklingen i Hustadvika og angår derfor alle som bor, jobber og lever her.

I henhold til plan- og bygningsloven skal kommunen ha en samlet kommuneplan med en samfunnsdel og en arealdel (§ 11-1).

Samfunnsdelen skal ta stilling til **langsiktige utfordringer, mål og strategier** for kommunesamfunnet som helhet og som organisasjon.

Kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika kommune ble enstemmig vedtatt i kommunestyremøtet den 17. september 2020 (PS 70/2020), med de forslag som kom frem og vedtatt i møtet.

Arealdelen skal vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk og angi **hovedtrekkene i arealdisponeringen**. Arealdelens juridisk bindende dokumenter er plankart og planbestemmelser.

Kommuneplanen skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge til grunn retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter.

Kommuneplanen skal ha en **handlingsdel** som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende årene eller mer, og revideres årlig. **Budsjett og økonomiplan** utgjør handlingsdelen for Hustadvikas kommuneplan.

Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi skal utarbeides hvert fjerde år og innen utgangen av det første året etter konstituering av nytt kommunestyre.

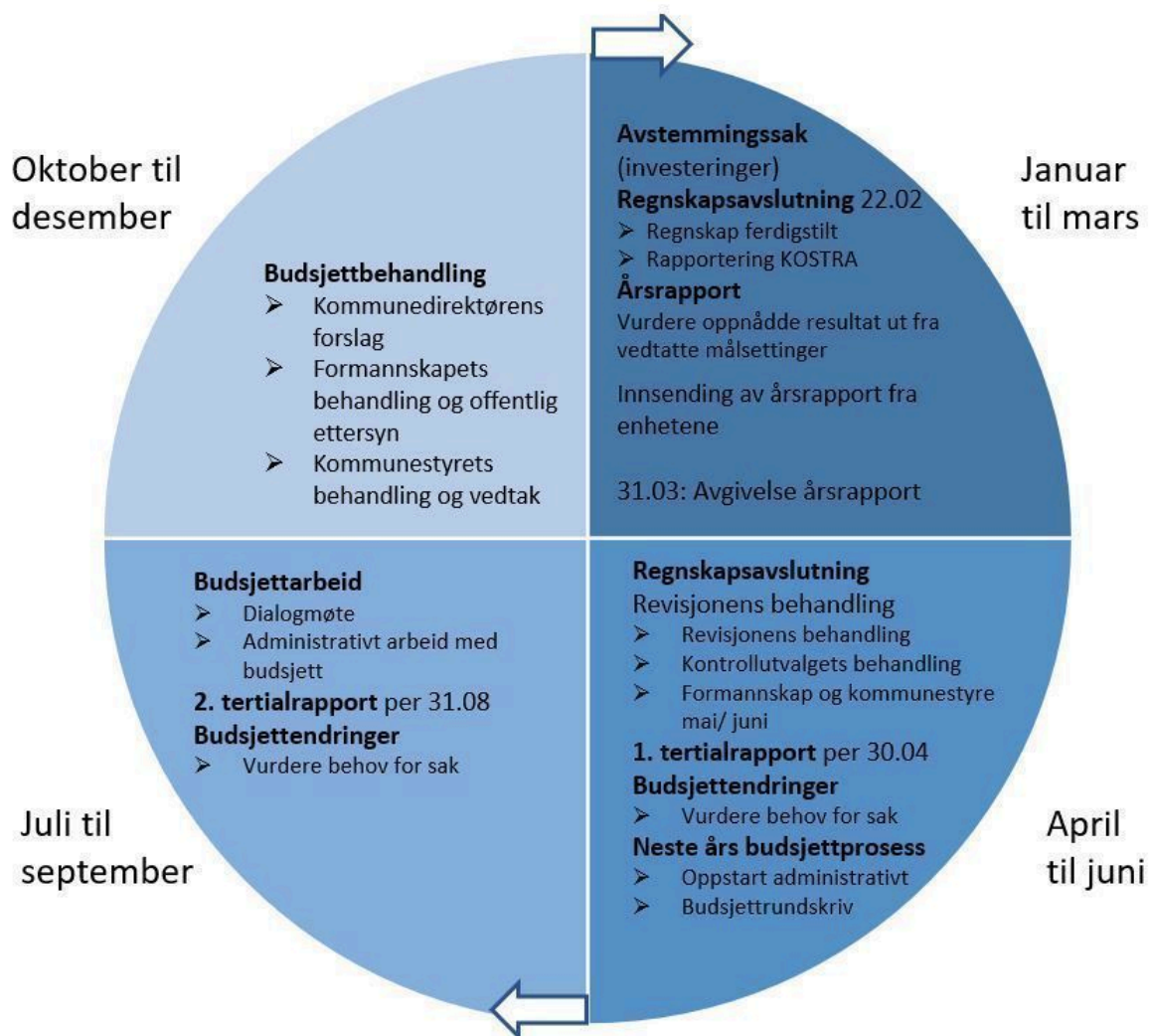
For Hustadvika kommune sin del ble den vedtatt for første gang den 2. april 2020 (PS 20/2020). Planstrategien er en politisk prioritering av planbehovet i denne kommunestyreperioden. Planstrategien er et retningsgivende verktøy for kommunens prioritering av planoppgaver. Planene som prioriteres, skal inneholde konkrete tiltak som innarbeides ved årlig rullering av Hustadvika kommunes budsjett- økonomiplan med handlingsdel.

Årshjul

Årshjul

Årshjulet for Hustadvika kommune viser de viktigste milepæler i arbeidet gjennom året med budsjett, rapportering og regnskap. Årshjulet viser både når saker fremmes til politisk behandling og de viktigste administrative prosesser i denne forbindelse.

Illustrasjonen under viser når årsregnskapet og årsrapporten for foregående år blir behandlet, når de to tertialrapportene vil komme opp og når det er planlagt gjennomført dialogmøte. I siste tertial av året blir budsjettet for neste år behandlet.

Årsverk i Hustadvika kommune

Bemanning i Hustadvika kommune

Pr. 31. august 2022 hadde kommunen 964 årsverk fordelt på 1237 ansatte. Ved oppstarten av Hustadvika kommune hadde kommunen 988 årsverk. Det har altså vært en reduksjon på antall årsverk fra 1. januar 2020 til 31. august 2022. Ved inngangen av 2022 var det så vidt over 980 årsverk i kommunen.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i kommunen er nå 80,2% for kvinner og 74,0% for menn. Det lave tallet for menn skyldes at det innen brann- og redningstjenesten er mange små deltidsstillinger. Kommunen jobber aktivt med heltidskultur innenfor helse- og omsorgstjenestene. I tillegg har flere ansatte fått innvilget krav om økt stillingsstørrelse og fast stilling etter hjemlene i Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Gjennomsnittsalderen i kommunen er nå 44,4 år (44,4 for kvinner og 44,0 for menn). Gjennomsnittlig jobber ansatte 12,4 år i kommunen vår. Kvinnene jobber i gjennomsnitt flere år i kommunen enn mennene før de skifter jobb.

Lærlinger

Vi har de siste årene satset på å få flere lærlinger i kommunen, noe vi har lyktes med. Å ha en god lærlingeordning med dyktige veiledere er med på å lette rekrutteringen til fagområdene senere samtidig som det gir kommunen veiledningskompetanse. Flere av lærlingene har også fått arbeid i kommunen etter bestått fagprøve.

Vi har nå 17 lærlinger innenfor fagene:

- Institusjonskokk
- Barne- og ungdomsarbeider
- Helsefagarbeider
- Renholdsoperatør
- IKT
- Feier

9 av lærlingene begynte i høst, 7 er andreaårslærlinger og én går et fireårlig løp.

Utvikling i årsverk fordelt på områder.

Området	Årsverk 01.01.2020	Årsverk 01.01.2021	Årsverk 01.01.2022	Årsverk 31.08.2022
Administrasjon, stab, kultur og samfunnsutvikling	48,89	45,99	41,52	37,96
Familiens hus	66,52	71,6	69,08	70,08

Oppvekst	417,37	416,58	417,31	399,72
Helse, sosial og omsorg	380,25	390,03	376,47	377,55
Teknisk	75,31	77,35	79,01	78,63
Sum alle:	988,34	1001,55	980,84	963,93

Klimatiltak/klimabudsjettering

Ulike drifts- og investeringstiltak i kommende planperiode vil uten tvil ha betydning for klima, både i positiv og negativ retning, uten at dette drøftes i saksutredningen. I tillegg gjøres det oppmerksom på at kommunen har tatt inn kommentarer i forhold til klima og at dette inngår i budsjett og økonomiplan for 2023–2026. Klima er nevnt under de poster i budsjettet der dette er naturlig. Spesielt nevnes at investeringer i energiøkonomisering, vann og avløp er viktige i denne forbindelse. Vi har tegnet som første kommune i Møre og Romsdal en avtale om bærekraftig retur av IKT utstyr. Dette gir oss inntekter når utstyret er så bra at det selges videre, og sørger for at utrangert utstyr blir avhendet på en bærekraftig måte.

Kommunedirektøren vil utvikle dette fokuset i årene som kommer. En vedtatt klima-, energi- og miljøplan med handlingsdel vil gi oss et godt utgangspunkt for klimabudsjettering.

Investeringer i 2023 - 2026 som har klimaeffekt

Tall i hele tusen

Prosjekt	2023	2024	2025	2026
Nytt varmesystem Fræna ungdomsskole	12 000			
Renovering Frænahallen	4 750			
Vatn	40 000	10 000	10 000	10 000
Avløp	22 000	11 000	11 000	11 000
Gatelys	1 000	1 000		
Sum	79 750	22 000	21 000	21 000

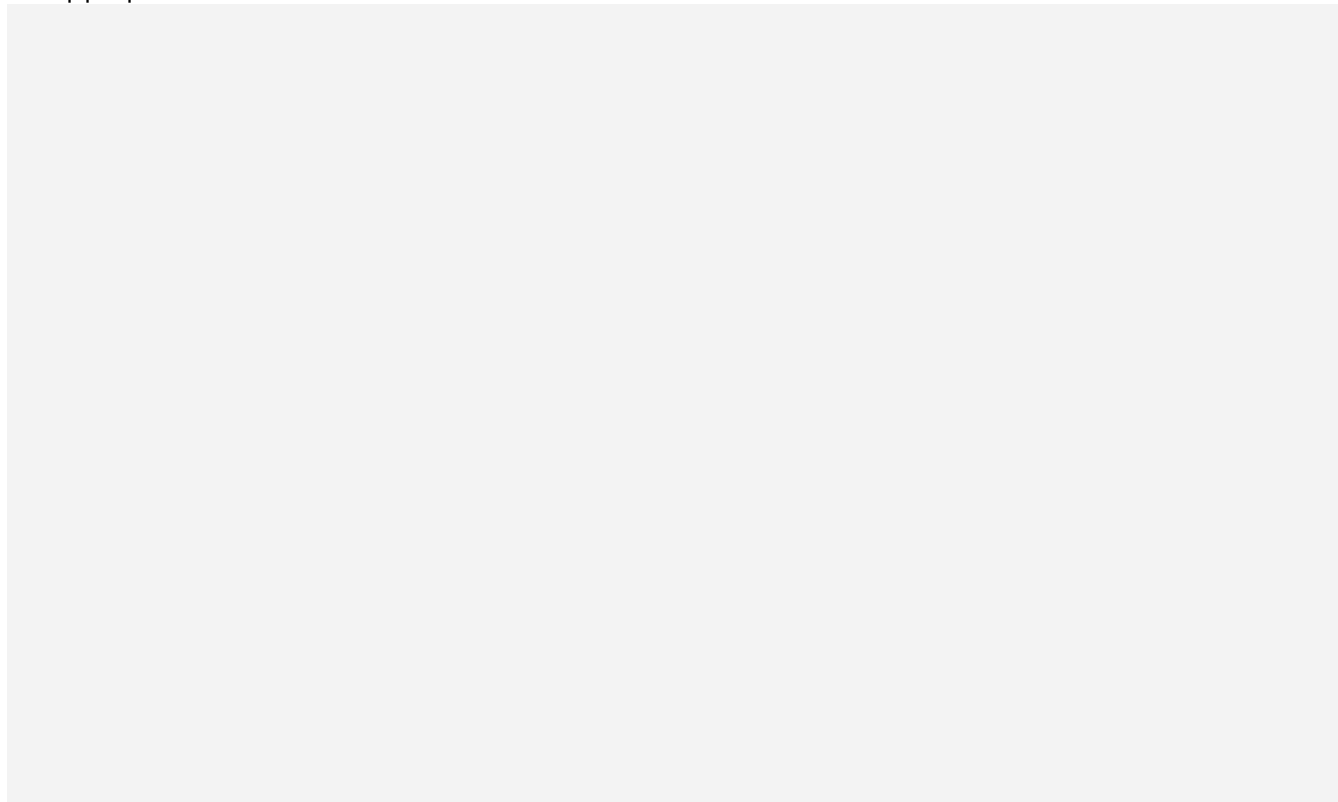
I tillegg er lagt inn i budsjettet for ny Eide barneskole en ny løsning for oppvarming som bytter ut tidligere oljefyr. Utfasing av oljefyr hadde en ramme på 10 millioner kroner når det var eget prosjekt.

Utslipp av klimagasser Hustadvika kommune

Utslipp av klimagasser fører til klimaendringer. Uten å redusere utslippene klarer vi heller ikke bremse klimaendringene og dermed minimere den fysiske klimarisikoen som følger av klimaendringer. Omstillingen til lavutslippssamfunnet krever at klimagassutslippene reduseres kraftig, også i Norge. Vi vil kunne se mer av både avgifter, karbonprising og forbud mot teknologier med utslipp. Dette innebærer en overgangsrisiko for kommunene. Vi kan regne med økte utgifter til klimatilpasning. Nye reguleringer kan treffe kommunens egne utslipp og slik sett påføre kommunen kostnader. Karbonintensive virksomheter som er viktige for kommunen kan oppleve at etterspørsel, inntekter og

selskapsverdi påvirkes. Store utslippskilder som kommunen i mindre grad har råderett over, representerer som regel heller ikke stor klimarisiko for kommunen.

Utslipp i prosent for 2020

Utvikling utslipp Hustadvika kommune

Under finnes tall fra miljødirektoratet på utviklingen på klimagassutslipp i Hustadvika kommune.

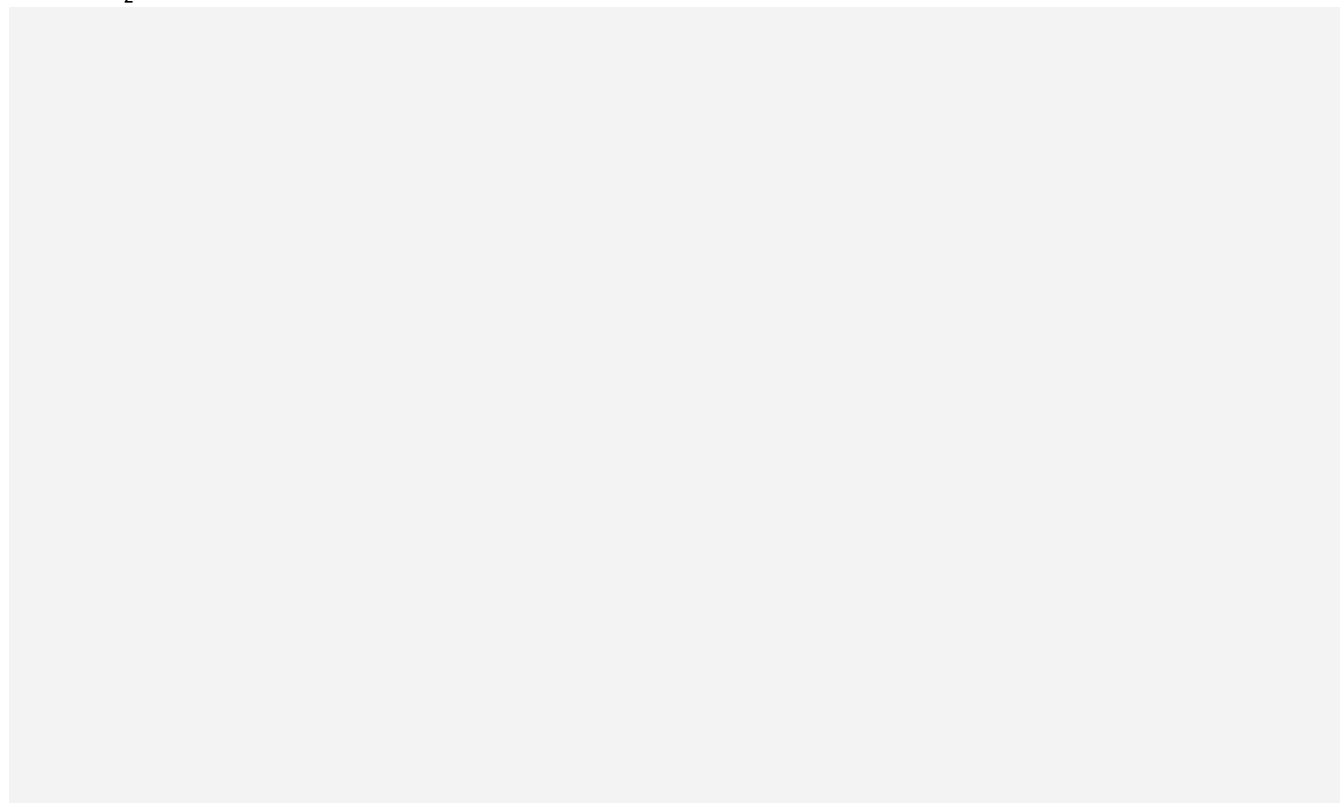
Fordeling utslipp i prosent

Tonn CO₂-ekvivalenter

Sektor	Industri, olje og gass	Energiforsyning	Oppvarming	Veitrafikk	Sjøfart	Luftfart	Annen mobil forbrenning	Jordbruk	Avfall og avløp
2009	1,0 %	0,0 %	3,3 %	14,5 %	33,4 %	0,0 %	7,1 %	39,8 %	0,9 %
2011	1,3 %	0,0 %	3,4 %	14,4 %	33,3 %	0,0 %	9,1 %	37,7 %	0,8 %
2013	0,7 %	0,0 %	2,7 %	14,5 %	33,4 %	0,0 %	7,8 %	40,1 %	0,8 %
2015	0,4 %	0,0 %	1,8 %	14,6 %	33,3 %	0,0 %	8,7 %	40,4 %	0,9 %
2016	0,4 %	0,0 %	1,9 %	13,8 %	32,1 %	0,0 %	9,9 %	41,0 %	0,9 %
2017	0,2 %	0,0 %	1,9 %	13,2 %	34,3 %	0,0 %	7,4 %	41,9 %	1,0 %
2018	0,0 %	0,0 %	1,6 %	13,4 %	35,3 %	0,0 %	8,7 %	40,0 %	0,9 %

Sektor	Industri, olje og gass	Energiforsyning	Oppvarming	Veitrafikk	Sjøfart	Luftfart	Annen mobil forbrenning	Jordbruk	Avfall og avløp
2019	0,0 %	0,0 %	1,4 %	12,8 %	35,6 %	0,0 %	6,7 %	42,5 %	0,9 %
2020	0,0 %	0,0 %	1,5 %	13,6 %	31,4 %	0,0 %	9,0 %	43,7 %	1,0 %

Tonn CO₂-ekvivalenter

Klimaplan

Hustadvika kommune er i gang med utarbeidelse av klimaplan. Denne vil komme til politisk behandling i 2023. Det forventes derfor med å legge inn mål for klimautslipp til denne planen er politisk vedtatt.

Forutsetninger og bakgrunn for kommuneplanens handlingsdel 2023-2026

Hva er en økonomiplan?

Økonomiplanen går over fire år der det første året er årsbudsjettet. I en vedtatt økonomiplan er det kun årsbudsjettet som er bindende for kommunen. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en **driftsdel** og en **investeringsdel**.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Hva er et budsjett?

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underordnede organer. Kommunestyret kan gi et underordnet organ myndighet til å avgjøre at deler av en bevilgning i driftsbudsjettet skal benyttes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Saken skal behandles av kommunestyret senest 30. juni.

Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Prosess for økonomiplanprosessen 2023 - 2026

Kommuneloven § 14-2 bokstav a) og § 14-3 pålegger kommunene å utarbeide og vedta en økonomiplan som skal omfatte minst de neste fire budsjettår. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet, og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Økonomiplanen er kommunens viktigste verktøy for å sikre god økonomisk planlegging og styring.

Møter med rammeområdene startet rett over sommeren i år. Det har vært gjennomført møter med alle kommunens 18 rammeområder. Noen har hatt flere møter med kommunedirektøren. I tillegg er det gjennomført mange møter om hvilke behov det er for investeringer i årene som kommer.

Den 15.07.2022 gikk budsjetttrudskriv I ut til kommunalsjefer, enhetsledere og hovedtillitsvalgte i Hustadvika kommune.

Den 01.09.2022 ble det avholdt dialogmøte med kommunestyret. Kommunestyret ble her informert om kommunens økonomiske situasjon og om budsjettarbeidet.

Den 18.10.2022 og den 1.11.2022 fikk alle enhetsledere informasjon den økonomiske situasjonen og budsjettarbeidet.

Den 2.11.2022 fikk HTV, HVO, tillitsvalgte og kommuneledelsen informasjon om situasjonen. Eldrerådet og rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne får informasjon senere i november.

I tillegg har kommunestyret fått presentert økonomirapport per 30.04.2022 og 31.08.2022. Rapporten viste et betydelig forventet merforbruk på kommunens rammeområder.

Statsbudsjettet ble lagt fram 06. oktober av Støre regjeringen. Konsekvensen for Hustadvika kommune er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett. Nærmere om statsbudsjettet under.

Budsjetttrudskriv II vil bli sendt ut i medio november med foreløpige rammer til rammeområdene. Lederne vil da bli anmodet om å legge inn detaljbudsjettet for 2023 for den enkelte enhet. Frist for å ferdigstille detaljbudsjett vil være 16.12.2022.

Statsbudsjettets påvirkning på den kommunale økonomien

Kostnadsnøkkelen (Hustadvika kommunes beregnede utgiftsbehov i forhold til snittet i Norge) er i 2023 beregnet til 1,0412 (1,0402). Dette betyr at kommunen får 4,1 (4,0) % mer i utgiftsutjevning enn gjennomsnittskommunen. Dette skjer på grunn av demografi, reiseavstand mm. Fra 2022 til 2023 er det altså minimale endringer på denne nøkkelen.

Tilskudd til ressurskrevende tjenester innebærer toppfinansiering av særlig store utgifter for tjenester til den enkelte bruker. Personer som er eldre enn 67 år er ikke omfattet av ordningen.

Kommunens generelle problem med denne ordningen er at refusjonen stopper ved fylte 67 år. Det er et økende antall personer i denne gruppen som blir betydelig eldre enn dette, og det er gledelig, men kommunen får altså ikke refundert utgiftene tilsvarende.

Egenandel blir i 2023 justert opp med forventet lønnsvekst, dvs. 3,8 %. Nytt innslagspunkt 1 526 000 kroner.

Netto driftsresultat forventes å bli negativt i 2022, 2023, 2024 og i 2025. Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler et netto driftsresultat på 1,75 % og det er også et vedtatt mål for kommunestyret. Hustadvika kommune var i forrige økonomiplan på vei mot å nå dette målet, men nå er bildet betydelig endret. Finansutgiftene har økt betydelig, prisstigning og lønnsstigning er høyere enn deflator i statsbudsjettet for 2022 og rammeområder har betydelige merforbruk. Hustadvika kommune et for høyt driftsnivå, slik rammene fra statsbudsjettet er nå.

Regjeringens kommuneopplegg for 2023

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 ble lagt fram 6. november 2022.

Fra statsbudsjettet:

"I Kommuneproposisjonen for 2023 la regjeringa opp til ein realvekst i kommunesektoren sine frie inntekter på mellom 1,8 og 2,3 mrd. kroner.

Vidare blei det varsla at veksten ville fordele seg med 1/3 til fylkeskommunane og 2/3 til kommunane.

I kommuneproposisjonen blei det anslått en vekst i kommunesektoren sine demografikostnader på om lag 1,9 mrd. kroner. Av dette var 1,4 mrd. kroner knytt til tjenester som blir finansiert av de frie inntektene. Når det gjelder pensjonskostnader, var det anslått ei nullvekst utover deflator.

Basert på nye framskrivinger fra SSB har Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) utarbeidd nytt anslag over merkostnadene til demografi for 2023. Det nye anslaget viser ei økning i demografikostnadene på 3,2 mrd. kroner, av dette er om lag 2,6 mrd. kroner merutgifter som blir finansiert av de frie inntektene. Dette er 1,2 mrd. kroner høyere enn anslaget i

kommuneproposisjonen for 2023. Veksten er fordelt med om lag 1,7 mrd. kroner på kommunene og vel 0,9 mrd. kroner på fylkeskommunene. Sett under ett må en betydelig del av oppjusteringa ses i sammenheng med talet på flyktninger fra Ukraina. Anslaget er usikkert, og tallet på flyktninger kan øke. Anslaget for pensjonskostnadene viser nå en nedgang på om lag 0,1 mrd. kroner. Anslaget er usikkert.

Regjeringa legg nå opp til en realvekst i sektoren sine frie inntekter på om lag 2,6 mrd. kroner. Dette svarer til en realvekst på om lag 0,6 pst. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2022 slik det blei anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022. Mellombelse og ekstraordinære skatteinntekter på 14 mrd. kroner og bevilgninger knyttet til koronapandemien i 2022 er holdt utenfor. Ved beregning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 3,7 pst.

Kommunene får en vekst i frie inntekter på om lag 1,7 mrd. kroner. Etter dette er det anslått at kommunesektorens handlingsrom øker med om lag 0,1 mrd. kroner i 2023. Det er da tatt omsyn til merutgifter som følge av den demografiske utviklingen på om lag 2,6 mrd. kroner og vekst i de samla pensjonskostnadene på om lag -0,1 mrd. kroner."

I kommunedirektørens budsjettframlegg for 2023 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til 915,3 mill. kroner i samsvar med forslaget fra regjeringen Støre. Hustadvika kommune har fått en vekst på 3,9 % tilsvarende 34,8 mill. kroner. Dette dekker lønns- og prisstigning, demografiendringer og satsninger i statsbudsjettet.

Det har vært en sterk kostnadsvekst gjennom 2022 som overstiger forutsetningene som lå til grunn i statsbudsjettet for 2022. Kostnadene ser i dag ut til å øke med 1,6 % mer enn prognosen. Regjeringen sier at dette aviket må dekkes av kommunene selv. En merskattevekst på 2,4 mrd. vil rette opp noe av dette aviket. I tall utgjør dette forholdet om lag 11 mill. kroner for Hustadvika kommune i reduserte inntekter/økte kostnader.

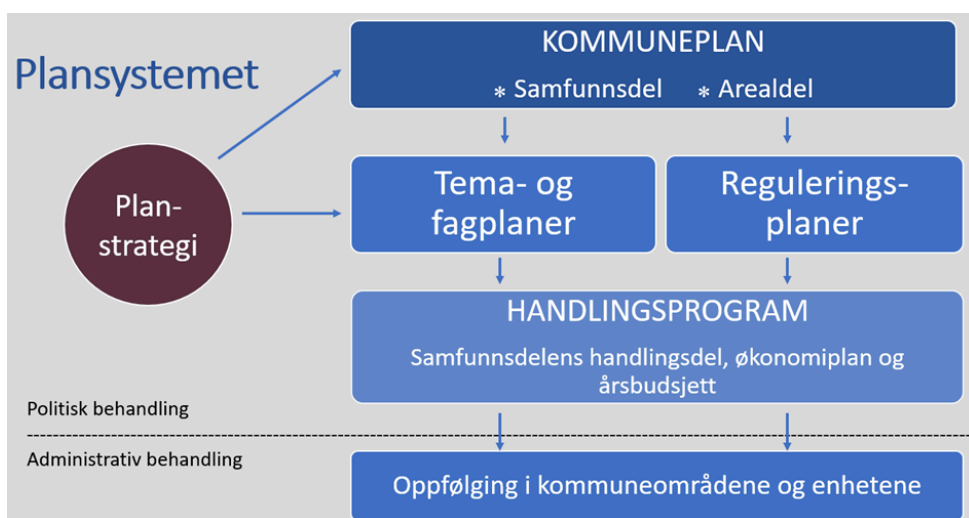
Investeringstilskudd sykehjem og investeringstilskudd omsorgsboliger foreslås tatt ut fra 2023. Dette har stor betydning for vår kommune og fordyrer våre aktuelle prosjekt med ca. 50 % i rente og avdragsbelastning.

Økt basistilskudd til leger i 2023 utgjør for landet 480 mill. kroner. Økningen i våre budsjetter er betydelig mer. Regjeringen sier i dokumentet at dette er "en start" på økte bevilgninger til formålet.

Kommuneplan og økonomiplan

Økonomiplan

Økonomiplanen er **handlingsdelen til kommuneplanen**, og skal vise hvordan kommunestyret prioriterer de økonomiske ressursene for å nå målene i kommuneplanen.

Kommuneloven (§14-4) sier at økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp. Ny kommunelov åpner opp for at kommunene kan utarbeide en økonomiplan som samtidig fungerer som handlingsdel til kommuneplanen. Plan- og bygningslovens krav til offentlig høring og ettersyn av økonomiplanens handlingsdel før kommunestyrets behandling er nå 14 dager (jf. Pbl §11-4).

Økonomiplanen er bindeleddet mellom den overordnede kommuneplanleggingen og

årsbudsjettet. Føringerne fra kommuneplanen skal finnes igjen i økonomiplanen, som igjen skal konkretiseres videre i årsbudsjettet. Dette vil legge en god ramme for et velfungerende kommunalt plansystem framover.

Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi er et verktøy for kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordnet nivå i kommunestyreperioden (Plan- og bygningsloven § 10-1). Etter loven skal planstrategien vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert.

Planstrategien vil være et hjelpemiddel for de folkevalgte til å avklare hvilke planoppgaver som skal prioriteres i perioden 2020-2023 for å møte Hustadvika kommunes behov. Det skal vurderes både interne og eksterne utfordringer og utviklingstrekk som kan få betydning for kommunens strategiske valg knyttet til ønsket utvikling. Dette vil omfatte kommunens rolle både som samfunnsutvikler og tjenesteleverandør.

Gjennom arbeidet med planstrategien er fokuset på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig.

Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Den gir rammer for virksomhetenes planer og tiltak, og planer for bruk og vern av arealer i kommunen. Kommuneplanen skal brukes strategisk som en oversiktsplan. Dette er en videreføring og presisering av den funksjon kommuneplanleggingen skal ha etter tidligere lov.

Alle kommuner skal ha en kommuneplan. En samlet kommuneplan består både av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommunen bestemmer gjennom vedtak av kommunal planstrategi om kommunen skal gjennomføre en full kommuneplanrevisjon av alle delene, eller om bare deler av kommuneplanen skal revideres, og hva revisjonen skal gå ut på.

Kommuneplanen gjelder ikke bare kommunens egen virksomhet, men skal fange opp de hensyn som er viktige for utvikling av kommunesamfunnet og forvaltningen av arealressursene. Det er relativt vide rammer for hvordan kommuneplanen kan brukes.

Det er et viktig prinsipp at kommunen i sin planlegging skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver og at all kommunal planlegging skal legge statlige og regionale pålegg og retningslinjer til grunn. De framkommer blant annet gjennom nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, statlige planretningslinjer og planbestemmelser

Nasjonale forventninger

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes arbeid med planstrategien og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen.

Regjeringen ønsker å formidle den nasjonale prioriterte politikken på en tydelig måte, slik at planleggingen i kommuner kan skje effektivt og til beste for innbyggerne i hele landet. Samtidig styrker regjeringen det lokale selvstyret i planleggingen. Det betyr at kommunen får økt ansvar for å sikre nasjonale og viktige regionale interesser. Regjeringen ønsker at lokal samfunns- og arealplanlegging skal være basert på åpen dialog mellom alle parter, der også staten deltar. Et viktig skritt på veien er de nasjonale forventningene.

Regjeringen legger vekt på at vi står overfor **fire store utfordringer**:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

FNs bærekraftsmål

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av til sammen 17 mål og 169 delmål, og gir en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever idag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Bærekraftsmålene gjelder for alle land, og regjeringen har forpliktet Norge til å arbeide for å nå målene. Kommunene er sentrale aktører i arbeidet med bærekraftsmålene, og regjeringen har kommet med tydelige forventninger om at kommunene legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Hustadvika kommune har valgt ut seks bærekraftsmål som de mest vesentlige å arbeide med i den første kommuneplanperioden.

Kunnskapsgrunnlaget

Hustadvika kommune gjennomfører høsten 2020 en nullpunktsmåling i regi av Bærekraftsfylket Møre og Romsdal. Denne skal gi oss et kunnskapsgrunnlag for videre utvikling og prioritering av aktiviteter knyttet til implementering av FNs bærekraftsmål.

Nullpunktsmålingen består av indikatorer som gir byer og lokalsamfunn en konsistent og standardisert metodikk for å bli et smartere og mer bærekraftig lokalsamfunn. Indikatorene gir et samlet bilde av Hustadvika kommunes innsats innenfor de tre dimensjonene økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft. Kunnskapsgrunnlaget gjør det mulig for kommunen å måle framgang over tid og sammenligne innsatsen med andre byer og lokalsamfunn nasjonalt og internasjonalt.

Kommuneplanens handlingsdel

Mål, delmål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel

Hustadvika kommune sin kommuneplan – **samfunnsdelen**, er kommunens styringsdokument. Den peker ut den langsiktige utviklingen i Hustadvika og angår derfor alle som bor, jobber og lever her.

Mål, delmål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og som organisasjon finner vi i kommuneplanen.

Kommuneplanens samfunnsdel handler om hvordan Hustadvika kommune skal utvikle tjenestene, legge til rette for samfunnsutvikling og løse oppgavene best mulig fram mot 2032. Strategiene sier noe om hvordan vi skal utvikle kommunen vår slik at vi når målene i samfunnsdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel ble enstemmig vedtatt i kommunestyremøtet den 17. september 2020 (PS 70/2020), med de forslag som kom frem og vedtatt i møtet. Endringene er inkludert i planen.

Gjennomgående hensyn

Enkelte temaer går på tvers av de enkelte tjeneste- og utviklingsområdene og er sentrale for kommunens utvikling. Disse gjennomgående temaene påvirker og påvirkes av prioriteringer og må tas hensyn til i all planlegging. Nedenfor beskrives de gjennomgående hensynene som Hustadvika kommune legger vekt på. Sammen med de seks utvalgte bærekraftsmålene skal de gjennomgående temaene være med når samfunns mål fastsettes og veivalg og tiltak prioriteres.

Folkehelse

Befolkningens helse og livskvalitet, og en rettferdig fordeling av denne, er avgjørende for bærekraften i et samfunn. Kommunene er pålagt å fremme folkehelse gjennom folkehelseloven. Folkehelsearbeid innebærer å svekke det som medfører helserisiko, og styrke det som bidrar til bedre helse. Oppgavene omfatter forebygging av psykisk og somatisk sykdom, legge til rette for trivsel og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Innsatsen skal også bidra til utjevning av sosiale forskjeller som direkte eller indirekte påvirker helsen.

Folkehelsearbeidet i Hustadvika kommune har som mål å skape gode levekår for innbyggerne og forme et lokalsamfunn som er godt å bo i hele livet. Viktige stikkord er fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse i lokalsamfunn, arbeidsliv og kulturliv. Dette krever en bred tilnærming på mange områder og et tydelig fokus i all samfunnsplanlegging; i utvikling, forvaltning og tjenesteyting.

Klima og miljø

Innen midten av dette århundret må Norge omstilles å bli et lavutslippssamfunn. Dette krever sparing og omlegging av energi i alle sektorer. Kommunene forventes å ta en aktiv rolle og være pådriver i denne omstillingen. Hustadvika kommune vil planlegge areal og transport slik at klimautslippene blir minst mulige. Vi vil benytte lowerk og

utbyggingsavtaler for å redusere energibruk og klimagassutslipp fra byggene våre, og på den måten føre an lokalt. Norske kommuner har også et ansvar for tilpasning til konsekvensene av klimaendringer. Hustadvika kommune tilpasser kommuneutviklingen og tjenesteytingen til forventede klimaendringer og er spesielt oppmerksom på dette i arealplanleggingen, forvaltningen av kommunaltekniske anlegg, og i bevaringen av viktige kulturminner.

Areal

Hustadvika kommune har en unik natur med verdifulle jordbruksarealer og en lang kystlinje. Økonomiske interesser utfordrer daglig natur- og rekreasjonsverdier. Hustadvika kommune legger vekt på en bærekraftig arealutnytting som muliggjør vekst og samtidig ivaretar primærnæringene, naturmangfoldet og rekreasjonsområdene. Innenfor disse områdene kan det være motstridende interesser som må vurderes grundig og balanseres godt. Jordvern skal være førende for utviklingen av kommunen.

Likeverd

Alle mennesker er like verdifulle og skal sikres like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse uavhengig av kjønn, alder, funksjonsevne, legning og sosial, geografisk, kulturell, religiøs og språklig bakgrunn. Dette innebærer blant annet et samfunn med universell utforming. Tjenesteytingen skal gjennomføres på en måte som ivaretar grunnleggende behov for anerkjennelse, og slik at resultatet fører til likeverdige og gode liv. Hustadvika kommune legger vekt på at tjenester tilpasses individuelle behov og ivaretar den enkeltes verdighet.

Innovasjon

Demografiske endringer, voksende forventninger fra innbyggerne, uventede hendelser og miljøutfordringer er blant de utfordringer kommunene står overfor og som gjør det nødvendig å satse på nytenking og innovasjon. Samfunnsutfordringene krever nytenking innen alle sektorer i kommunen. Hustadvika kommune skal kontinuerlig lete etter bedre måter å løse oppgavene på, både for å utnytte ressursene på en bedre og mer effektiv måte og for å sikre kvaliteten på kommunale tjenester i fremtiden. Digitalisering vil være et viktig innsatsområde.'

Beredskap

Kommunen har en plikt til å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Plikten omfatter kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, både på land og ved sjøen, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører. Hustadvika kommune arbeider systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet på tvers av sektorer i kommunen. Målet er å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Kommunens beredskap er basert på en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, hvor sannsynligheten for uønskede hendelser og konsekvenser av disse vurderes. En viktig del av beredskapsarbeidet er å identifisere og iverksette forebyggende tiltak. Noe av det som treffer oss er vanskelig å forutse og planlegge for. Da er det viktig at vi som organisasjon evner å omstille oss, og løse disse oppgavene.

Innsatsområder

Kommuneplanen har **8 hovedmål**, flere **delmål** og en rekke **strategier**. De er gruppert i følgende **innsatsområder**:

1. Samfunnsutvikling
2. Arbeid og næring

3. Kultur, frivillighet, idrett og friluftsliv
4. Helse
5. Oppvekst
6. Samferdsel og infrastruktur
7. Natur og miljø
8. Kommuneorganisasjonen

Målsetninger i kommuneplanen

Målene er gruppert i 8 innsatsområder. Hvert av **målene** blir brutt ned til **delmål** – «slik vil vi ha det», og **strategier** – «slik gjør vi det».

Samtlige mål i denne planen er med hensikt skrevet i nåtid; som en beskrivelse av situasjonen slik vi har en ambisjon om at Hustadvika kommune skal være.

1. Samfunnsutvikling

MÅL: Hustadvika kommune er et fremtidsrettet samfunn som ivaretar naturgitte fortrinn og kulturell identitet, og som har levende lokalmiljøer. Kommunen har høy bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet. Kommunen legger til rette for bo- og blilyst!

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>1.1. Hustadvika kommune har innbyggerne god livskvalitet gjennom hele livet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for et livsfaseperspektiv i tjenester og samfunnsutvikling • Sikre trygg og sunn oppvekst som legger til rette for et godt voksenliv • Stimulere til deltagelse i arbeids- og samfunnsliv • Aktivt fremme inkludering og likeverd, og motvirke utenforskap • Legge til rette for fysisk aktivitet, mangfoldig kulturliv og helsefremmende tiltak • Tilpasse reformen «Leve hele livet» sine løsninger til lokale forhold
<p>1.2. Hustadvika kommune har gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevarer, bruker og utvikler kommunens natur- og kulturressurser • Vi legger til rette for samhold og lokal tilhørighet • Vi stimulerer til lokalt næringsliv

- Videreutvikle eksisterende tettsteder som møteplasser, handelssteder og arenaer for opplevelse og kultur tilpasset stedenes egenart og skala
- Areal- og boligplanlegging som legger til rette for aktivitet og sosiale møteplasser
- Gjennomfører nærmiljøtiltak i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner

1.3. Hustadvika kommune har et attraktivt og levende **kommunesenter**

Følge opp tettstedsprogrammet sine anbefalinger for utvikling av et kommunesenter for innbyggerne i hele kommunen:

1. Gjør Elnesvågen til et naturlig sentrum i Hustadvika
2. Knytt Elnesvågen til historien, fjorden og landskapet
3. Vær aktiv i Elnesvågen
4. Riktig lokalisering, sambruk og flerbruk gir gode tjenester, god økonomi og god stedsutvikling
5. Bygg bymessig og variert i sentrum med aktive førsteetasjer
6. Gjør det attraktivt å gå og sykle til sentrum og sett bilen på rett plass
7. Gjør fylkesveien til en bygate gjennom en trinnvis utvikling
8. Styrk handels-, sørvis og aktivitetstilbudet i sentrum
9. Tilby gode og effektive kommunale tjenester i kommunesenteret
10. Legg til rette for ulike boligtyper som bringer folk sammen

1.4. Hustadvika kommunes **arealutvikling** muliggjør vekst, gir bomuligheter, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner

- Konsentrert utbyggingsmønster med samordnet areal- og transportplanlegging er førende for fremtidige planer for utbygging
- Planmessig avsetning av områder for spredt boligbebyggelse
- Verdifulle kulturminner og -verdier ivaretas, samtidig som det skal være rom

	<p>for nytenkning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benytte samarbeidspotensiale med nabokommuner for å nå felles mål
<p>1.5. Hustadvika kommune har en befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for en befolkningsvekst med både fødselsoverskudd og netto tilflytting • Fremme god demografisk balanse aldersmessig og mellom yrkesaktiv og ikke-yrkesaktiv del av befolkningen • Benytte boligutvikling som drivkraft for folketallsvekst
<p>1.6. Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Boligmassen og bomiljøene tilpasses alle aldersgrupper med variasjon i prisnivå, utforming og størrelse • Har en aktiv, tydelig og politisk styrt boligpolitikk for å sikre differensiert boligbygging • Bomiljøene baseres på universell utforming og prinsippene for livsløpsstandard • Boligmiljøene planlegges med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur
<p>1.7. Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling • Helhetlige vurderinger legges til grunn for enkeltavgjørelser • Fremme politisk deltakelse, medvirkning og demokratiforståelse i alle aldersgrupper og samfunnslag • Fremme inkludering på alle samfunnsarenaer

2. Arbeid og næring

MÅL: Hustadvika kommune har et økonomisk og miljømessig bærekraftig næringsliv og høy sysselsetting

2.1. Hustadvika kommune har høy **sysselsetting**

- Aktiv innsats for å inkludere flest mulig i arbeidslivet gjennom tett samarbeid med NAV og andre lokale og regionale aktører om utvikling av offentlige og private arbeidsplasser
- Innsats for trening i praktiske og teoretiske ferdigheter i skolen og tilpassede arbeidsplasser som forberedelse til arbeidslivet
- Innsats for å rekruttere nødvendig arbeidskraft i kommunen vår

2.2. Hustadvika kommunes næringsliv har god **innovasjonskraft** og vekstevne

Næringsoffensiv innsats i form av:

- Tilrettelegge arealer og infrastruktur
- Dialog og effektiv saksbehandling
- Gode medvirking- og involveringsprosesser, og forutsigbart planverk
- Støtte opp om kompetansemiljøer/ «klynger»
- Bidra til god samhandling i handelsnæringen
- Støtte opp om innovasjon og entreprenørskap i skole og næringsliv
- Jordvern

2.3. Hustadvika kommune har et **ressursbasert** næringsliv som er miljøvennlig og tilpasset kommunens egenart

Næringsutvikling med fokus på:

- Fiskeri og havbruk
- Landbruk
- Reiseliv
- Mineralressurser

2.4. Næringsutviklingen ivaretas på en **bærekraftig** måte

- Varsomhet ved risiko, usikkerhet og irreversible prosesser i naturen og miljøet. Førre var prinsippet skal ivaretas
- Sikker evaluering av naturverdier og konsekvenser, slik at planer og vedtak er kunnskapsbasert
- Bevaring av biologisk mangfold
- Folkelig deltakelse i beslutningsprosesser

	<ul style="list-style-type: none"> • Globalt perspektiv, hvor både miljøet på land, i luft og i sjø skal ivaretas • Klimaperspektiv
2.5. Hustadvika kommune er en del av Molderegionen	<ul style="list-style-type: none"> • Regionalt samarbeid om strategisk næringsutvikling, arealutvikling, infrastruktur og markedsføring • Delta i regionale satsingsprosjekter
2.6. Administrasjonen i Hustadvika kommune er åpen og tilgjengelig for innbyggerne	<ul style="list-style-type: none"> • Gode digitale løsninger videreutvikles • Vi gir god og tilstrekkelig veiledning til innbyggerne • Det er tilstrekkelig åpent for publikum på hverdager • Saksbehandlingen er rask og av høy kvalitet • Utvikle samskappingsarenaer

3. Kultur, frivillighet, idrett og friluftsliv

MÅL: Hustadvika kommune har et mangfoldig aktivitetstilbud som engasjerer bredt og stimulerer til deltagelse. Frivilligheten er en betydningsfull og høyt verdsatt bidragsyter i lokalsamfunnet. Hustadvika kommune ivaretar vår felles kulturarv

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
3.1. Hustadvika kommune har et levende kulturliv hele året – som bidrar til livskvalitet og tilhørighet	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke kunst og kultur aktivt i utvikling av kommunen • Arbeide for å realisere kulturbygg i kommunesentret • Sørge for sentralt plasserte folkebibliotek med egnede lokale, gode åpningstider og et innhold av høy kvalitet. Det skal legges til rette for videre bibliotekdrift i Eide sentrum • Fremme mangfold; ha et kulturtilbud tilpasset og tilgjengelig for alle, med gode møte -og formidlingsplasser i det offentlige rom • Sørge for tilgang til opplæring i kunst og kultur for barn og unge

	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeide med frivillige organisasjoner, lokale kunstnere, næringsliv og andre eksterne aktører • Fremme økt kulturaktivitet, og støtte opp om innovative ideer og initiativ
<p>3.2. Hustadvika kommune har kunnskap om lokal kulturarv</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge og formidle vår felles kulturarv • Bevare, forvalte og formidle kulturminner • Tilrettelegge og ta vare på friområder som også ivaretar kulturminneverdier • Skriftlig formidle kulturarven, som for eksempel gjennom bygdebøker og Gammalt frå Fræna og Eide
<p>3.3. Hustadvika kommune legger til rette for idrett og fysisk aktivitet for alle</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formidle mulighetene for fysisk aktivitet inne og ute og inspirere til deltagelse • Innsats for å aktivisere mennesker i alle aldre og med ulike forutsetninger • Ivareta barn, unge og mennesker med nedsatt funksjonsevne • Bidra til at personer med innvandrerbakgrunn integreres i idrett- og friluftsliv • Utvikle og vedlikeholde idrettsparker/-anlegg og tilrettelegge for mangfold og uorganisert aktivitet • Tilrettelegge for nærmiljøanlegg for organisert og uorganisert aktivitet • Aktivt samarbeid med idrettsrådet, friluftsrådet og aktivitetsråd, og frivillige lag og organisasjoner
<p>3.4. Hustadvika kommune tilrettelegger for naturopplevelser og rekreasjon for alle, både på fjellet, i strandsonen og i nærmiljøet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ivareta allmennhetens rettigheter og plikter i henhold til friluftslovens bestemmelser • Sikre sammenhengende grønnstruktur og naturområder for fremtiden. • Statlig sikre og tilrettelegge nye friområder og forhindre gjengroing av eksisterende. • Øke tilgjengeligheten til friluftsområder og strandsonen ved å forbedre adkomster, parkering, toalett og renovasjon • Etablere universelt utformede stier på utvalgte områder og gjennomføre skilting

	og merking <ul style="list-style-type: none"> • Kyststier og trimløyper videreutvikles • Bidra til å utvikle padleled for å synliggjøre turmuligheter ved kysten
3.5. Hustadvika kommune stimulerer til økt frivillighet innen kulturliv, idrett og humanitær virksomhet	<ul style="list-style-type: none"> • Fremme det frivillige organisasjonslivet som arena for trivsel, engasjement og læring og livskvalitet • Sørge for at lokal aktivitet i nærområdene opprettholdes • Nært samarbeid med frivillige, lag- og organisasjoner • Stimulere til og støtte nyetableringer
3.6. Hustadvika kommune tilrettelegger for at alle trossamfunn og ikke-religiøst samfunn er integrert i samfunnslivet	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for et godt samarbeid med trossamfunn og ikke-religiøse samfunn der alle livssyn likestilles • Trossamfunnenes og ikke-religiøse samfunns barne- og ungdomsarbeid styrkes som en viktig del av kultur- og forebyggende arbeid i kommunen • Forvalte kirkegårdene parkmessig og bygge ut i takt med behovet • Legge til rette for gravferdsseremonier for alle trossamfunn og ikke-religiøse samfunn

4. Helse

MÅL: Innbyggerne i Hustadvika kommune opplever mestring og livskvalitet i hverdagen, samt kvalitet på kommunens helse-, sosial og omsorgstjeneste

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
4.1. Hustadvika kommune preges av folkehelsearbeid i alle enheter	<ul style="list-style-type: none"> • Satsing på forebyggende arbeid og tidlig innsats i alle aldersgrupper • Legge til rette for en helsefremmende oppvekst • Helhetlig tenkning i hele livsløpet, inklusive universell utforming og et aldersvennlig samfunn

	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnskap om folkehelseutfordringene som grunnlag for tiltak for å utjevne sosiale helseforskjeller • Systematisk skade- og ulykkesforebyggende arbeid • Forebygging av sykdom og fremme helse, inkludering og mestring i alle aldersgrupper • Tilrettelegging av møteplasser for aktivitet og deltakelse • Samarbeid med frivillige, næringsliv og andre
<p>4.2. Hustadvika kommune planlegger og gjennomfører helse-, sosial og omsorgstjenestene etter brukerens behov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for aktiv brukermedvirkning • Gjennomføre brukerinvolvering med råd og brukerrepresentasjon • «Hva er viktig for deg» er førende for brukermedvirkningen • Sikre det beste effektive omsorgsnivået (BEON-prinsippet), slik at den enkelte tjenestemottaker mestrer eget liv mest mulig selvstendig – både fysisk, kognitivt og sosialt, i samspill med kommunale tjenester
<p>4.3. Hustadvika kommune sine helse-, sosial og omsorgstjenester planlegges og gjennomføres med kvalitet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samordne og koordinere tjenestene slik at de leveres etter prinsippene for pasientsikkerhet, samt at fastlegene er en integrert del av helsetjenesten • Samarbeide med kunnskaps- og forskningsmiljøer i utvikling av tjenestene, og sørge for at kommunens praksis er kunnskapsbasert • Sørge for at kommunens medarbeidere og ledere har oppdatert fag- og forbedringskompetanse • Utvikle bruk av velferdsteknologi, slik at det kan bidra til økt mestring, trygghet, selvstendighet og livskvalitet • Utvikle en heltids- og mestringskultur
<p>4.4. Hustadvika kommune styrker innbyggernes mestring i alle livsfaser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ta i bruk hverdagsmestring som tankesett i tjenestene, enhetene og befolkningen ellers

	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre oversikt over behov for rehabilitering og habilitering • Gi et balansert tilbud mellom institusjon og hjemmetjenester • Tilrettelegge for at innbyggerne skal kunne bo lengst mulig i eget hjem • Ha tilstrekkelig antall sykehjemsplasser eller heldøgns omsorgstjenester slik at de er tilgjengelig for den enkelte når behovet oppstår • Samarbeide med private aktører for å kunne tilby varierte boliger i ulike livsfaser • Boligsosial innsats som fremmer mestring og reduserer sosiale helseforskjeller • Ha tilrettelagte omsorgsboliger tilgjengelige for innbyggere som trenger det
<p>4.5. Hustadvika kommune samarbeider med frivilligheten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for et aktivt lokalsamfunn hvor kultur og deltagelse i frivillig arbeid oppleves som positivt og engasjerende • Bidra til et godt samarbeid med frivillige organisasjoner, med frivilligsentralen, pårørende og enkeltpersoner • Legge til rette for rekruttering av frivillige • Jobbe for å bedre offentlig transportordning

5. Oppvekst

MÅL: Barn og unge i Hustadvika kommune har en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>5.1. I Hustadvika kommune opplever barn og unge trygghet, mestring, utvikling og læring</p>	<ul style="list-style-type: none"> • FNs barnekonvensjon legges til grunn når helhetlige tjenester til barn og unge utformes i kommunen • Alle elever har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og opplæringen skal tilpasses elevens evner og forutsetninger • Tilrettelegge arenaer for mestring og meningsfull fritid for alle

- Innsats for helsefremmende og inkluderende læringsmiljø i kulturskolen, barnehager og skoler
- Kulturskolen tilbyr opplæring i kunst- og kulturfag som bidrar til å ikke bare utdanne, men danne hele mennesket i alle livets faser – barn, unge og eldre
- Legger til rette for gode og trygge formidlingsarenaer
- Tilrettelegge god overgang mellom barnehage og skole
- Barnehager og skoler bidrar til et godt grunnlag for videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltagelse
- Bidra til at barn og unge medvirker i beslutninger som gjelder dem selv
- Tidlig tverrfaglig innsats overfor barn, unge og familier med behov
- Forebygging og tidlig mobilisering for å hindre bruk av alkohol og andre rusmidler hos barn og unge
- Aktiv innsats for bekjempelse av mobbing
- Tilby livsmestringskonsept for barn og ungdom der vi styrker den enkeltes robusthet og bevissthet, og fremmer robuste og byggende relasjoner - trygge klassemiljø, inkluderende skolekulturer og bærekraftige lokalsamfunn
- Tilrettelegge for naturopplevelser

5.2. Arbeidet med barn og unge i Hustadvika kommune bidrar til **utjevning** av sosiale helseforskjeller, redusere konsekvenser av økonomiske forskjeller og stabile boforhold blant barnefamilier

- Bidra til at barn og unge utvikler god helse gjennom fysisk, kognitiv, sosial og følelsesmessig stimulering
- Barn og unge har en meningsfull fritid og et godt utbygd fritidstilbud
- Kulturskolen har ordninger for å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller blant familier
- Tilrettelegge for sosiale møteplasser som muliggjør nettverksbygging og sosiale relasjoner for barn, unge og familier
- Godt organisert og velfungerende tverrfaglig samarbeid i kommunen og bidra til at de som trenger ekstra støtte opplever at beslutninger fattes i samråd med dem selv
- Fleksible og tilrettelagte avlastningstilbud til familier med særlig tyngende omsorgsoppgaver

5.3. Hustadvika kommune fremmer god **livskvalitet**

- Vi arbeider for inkludering i trygge og gode miljø
- Vi arbeider forebyggende med psykisk og fysisk helse
- Vi arbeider for en helsefremmende oppvekst
- Vi stimulerer og legger til rette for fysisk utfoldelse, aktivitet og kreativitet
- Vi involverer barn og unge i all planlegging og forvaltning
- Vi stimulerer og legger til rette for livsmestring i alle deler av livet
- Vi jobber aktivt for å hindre frafall i videregående skole

6. Samferdsel og infrastruktur

MÅL: Hustadvika kommune har en fremtidsrettet infrastruktur og et transportsystem som er brukervennlig og miljøvennlig.

6.1. Hustadvika kommune har et transportsystem som er **trafiksikkert** og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet

- Fremme miljøvennlige transportformer som erstatning for bil der dette er praktisk mulig
- Bidra til styrking av kollektivtilbudet med fokus på frekvens og tilgjengelighet
- Fortsatt utbygging av gang- og sykkelveier
- Kontinuerlig innsats for trafiksikkerhet
- Stimulere til bruk mer av sjøtransport

6.2. Hustadvika kommune har et transportsystem som gir god **framkommelighet**, effektiv kommunikasjon mellom de ulike delene av kommunen, og som ivaretar samfunnssikkerheten

- Gradvis forbedre den kommunale veistandarden og samarbeide med øvrige myndigheter for et hovedveinett med tilstrekkelig kapasitet for alle reisende
- Bidra til økt framkommelighet for miljøvennlige transportformer i hele Hustadvika kommune

6.3. Hustadvika kommune har en sikker **vannforsyning** med tilstrekkelig kapasitet og god kvalitet

- Ivareta vannforsyningsanleggets tekniske standard
- Sikre at kvaliteten på vannet tilfredsstiller kravene i drikkevannsforskriften, og at nettets kapasitet dekker ordinært forbruk hos abonnenter og ordinær brannslukking
- Redusere lekkasjene i vannforsyningssystemet

6.4. Hustadvika kommune har et velfungerende **avløps- og overvannsystem**

- Løpende fornyelse og vedlikehold basert på fremtidsrettede og effektive løsninger
- Avløpssystem med tilstrekkelig kapasitet og som hindrer uønsket forurensingsutslipp
- Flest mulig eiendommer tilknyttet offentlig rensesanlegg
- Kloakkslam søkes nyttiggjort
- Sikre god overvannshåndtering
- Bærekraftig forvaltning av vannressursene

<p>6.5. Hustadvika kommune har bærekraftige avfallsløsninger som ikke bidrar til forurensing av miljøet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Innsats for avfallsreduksjon og kildesortering ved boliger, fritidseiendommer og kommunale virksomheter • Miljøvennlig behandling av avfall
<p>6.6. Hustadvika kommune har god nett-dekning med høy kapasitet i hele kommunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunale virksomheter har fiberdekning • Innsats for god nettilgang for private og for næringslivet • Samarbeid med operatører om mobil- og nettdækning
<p>6.7. Hustadvika kommune har miljøvennlige og funksjonelle offentlige bygninger</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at kapitalverdien av byggene bevares • Ta miljøhensyn ved nybygging • Vedlikehold som sikrer at byggene er miljøvennlige, tiltalende, driftsøkonomiske, praktiske og funksjonelle

7. Natur og miljø

MÅL: Hustadvika kommune forvalter natur- og miljøverdier langsiktig, og fører en bærekraftig arealpolitikk der miljøbevisst adferd preger samfunnet

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>7.1. Hustadvika kommune reduserer klimagassutslipp</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klima-, energi og miljøplan for Hustadvika kommune utarbeides med klimanøytralt samfunn som målsetting • Utvikle klimagassbudsjett, og bruke klimaregnskap som styringsverktøy • Arbeide for best mulig kollektivtilbud med miljøvennlige drivstofformer • Alltid fornybare energiformer ved kommunale nybygg • Overgang til miljøvennlige drivstofformer • Potensiale for miljøvennlige transportformer vurderes ved lokalisering

	<p>av offentlige tjenester og i annen arealplanlegging</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunen inspirerer til reduksjon av utslipp fra private, både innbyggere og næringsliv • Bidra i klimanettverk Romsdalen og gi det en viktig rolle som rådgivende organ i klimaarbeidet • Utvikle klimavennlige utbyggingsområder i samarbeid med byggebransjen gjennom aktiv bruk av utbyggingsavtaler
<p>7.2. Hustadvika kommune tilpasser seg forventede klimaendringer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre gjennom arealplanlegging at skader ved fremtidig havnivåstigning og overvann unngås • Ta høyde for økt nedbørintensitet i arealplanlegging og infrastrukturinvesteringer • Kartlegge risikoområder og følge opp gjennom planverk
<p>7.3. Hustadvika kommune har jord, vann og luft med gode miljøkvaliteter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre at forurensing fra utslipp ikke overstiger vannets, jordas eller luftas selvrensingskapasitet • Sikre vassdragene i kommunen • Sikre at vannkvaliteten i sjøen er godt egnet for bading, rekreasjon og fritidsfiske • Sikre at vannkvaliteten i lokale bekker og vann er egnet for landbruksvanning, friluftsliv og fiske • Arbeide for at størst mulig del av bebyggelsen er tilknyttet offentlig avløpsanlegg • Veilede næringsdrivende slik at forurensende utslipp fra landbruket reduseres til et minimum
<p>7.4. Hustadvika kommune bevarer naturmangfoldet og verdifull natur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke og forvalte arealer og økosystemer - herunder vilt- og fiskebestander – slik at naturmangfoldet bevares • Kartlegge og gjøre kjent områder med høyt biologisk mangfold og leveområder for sjeldne og truede arter.

	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for bekjempelse av svartelistede arter • Forvalte verna områder i Hustadvika kommune i henhold til verneforskriftene
<p>7.5. Hustadvika kommune forvalter naturressurser bærekraftig og langsiktig, med et særskilt fokus på langsiktig vern av arealer til matproduksjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forvalte grøntområder, strandsone, skog, jord, vann og geologiske ressurser gjennom bærekraftig arealpolitikk • Sikre matproduksjon på lang sikt gjennom aktivt jordvern og bidra til oppfylning av nasjonale jordvernmål - kun åpne for omdisponering av verdifull landbruksjord når særskilt tungtveiende samfunnshensyn tilsier det. • Bidra til at omdisponert matjord kommer til nytte for landbruket • Oppfordre til at jord som ligger brakk tas i bruk

8. Kommuneorganisasjonen

MÅL: Hustadvika sin kommuneorganisasjon nyter stor respekt og er en attraktiv arbeidsgiver

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>8.1. Hustadvika kommune er en attraktiv arbeidsgiver som har meningsfulle og trygge arbeidsplasser</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En arbeidsgiverpolitikk som bidrar til en kompetent og serviceorientert organisasjon • Ledelse preget av involvering, tydelighet og handlingsdyktighet • Velfungerende vernetjeneste og godt forhold til ansattes organisasjoner • Forpliktende samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner om inkludering, mangfold og likeverd i arbeidslivet
<p>8.2. Hustadvika kommune sine ansatte er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riktig rekruttering og utvikling av medarbeidere • Trygt og godt arbeidsmiljø som er helsefremmende og skaper trivsel

	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføring av medarbeiderundersøkelser
8.3. Hustadvika kommune sine ansatte har kunnskap og kompetanse som møter fremtidens krav	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge for kompetanseutvikling og innovasjon • Arbeide for heltidsstillinger
8.4. Hustadvika kommune har en profesjonell forvaltning som leverer effektive og gode løsninger med høy kvalitet og god ressursutnyttelse	<ul style="list-style-type: none"> • Innovativt arbeid med sikte på digitalisering og effektivisering av virksomheten • Kultur for tverrfaglig samspill for utvikling av tjenestene • Effektiv og god tjenestekvalitet ved bruk av ny digital teknologi
8.5. Hustadvika kommune bruker verdiplattformen IDAR	<ul style="list-style-type: none"> • De ansatte er imøtekommende, dyktig, ansvarlig og respektfull i jobben sin og i møte med innbyggerne
8.6. Hustadvika kommune har god beredskap mot kriser og uønskede hendelser	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerlig/systematisk forebyggende arbeid mot skader, ulykker og kriminalitet
8.7. Hustadvika kommune har en god økonomi som sikrer et godt og stabilt velferdstilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Et driftsnivå som er tilpasset inntektsrammene og en sunn økonomiforvaltning
8.8. Hustadvika kommune bidrar i utviklingen av regionen	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeid med nabokommuner om utvikling av effektive og brukervennlige tjenester • Innsats for å løse viktige regionale fellesoppgaver

Kommunedirektør

Tjenesteområdet Kommunedirektøren

Rammeområdet dekker kommunedirektøren og hans fagstab, samt økonomiavdeling, personalavdeling, arkivtjenesten og ansatte på servicetorget.

Fagstaben består av informasjonsrådgiver, kommuneplanlegger, rådgiver folkehelse og næringskonsulent, og rådgiver for kvalitet og utvikling.

Kommuneadvokaten er organisatorisk direkte underlagt kommunedirektøren, og rapporterer i administrative spørsmål til denne. Kommuneadvokatens rådgivning og prosedyre utøves på uavhengig faglig grunnlag innenfor rammen av advokatforskriften og advokatetiske prinsipper.

IKT blir ivaretatt gjennom en avtale med ROR-IKT. ROR-IKT er ansvarlig for drift og utviklingsarbeidet på de digitale løsningene kommunen benytter seg av, i samarbeid med fagmiljøene.

Kommunedirektørens stab

Informasjonsrådgiveren har ansvar for kommunens informasjonsarbeid utad og i forhold til ansatte.

Informasjonsrådgiveren er også rådgiver ovenfor alle i organisasjonen når det gjelder formidling av informasjon.

Eksempel på oppgaver er hjemmeside, kommunens Facebook-profil, intranett for ansatte og kommuneavis til innbyggerne.

Kommuneplanleggeren har ansvar for det helhetlige plansystemet i kommunen, som skal fremmer bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. Hustadvika kommune skal ha et plansystem som ivaretar kommunen som samfunn og organisasjon. Hustadvika kommune skal følge opp kommunal planstrategi som sikrer prioritering av hvilke planer som er viktige å gjøre når, og hvordan. I tillegg skal kommunen ha en kommuneplan, som er det overordnede styringsdokumentet for Hustadvika kommune. Den skal peke ut den langsiktige utviklingen hos oss og angår derfor alle som bor, jobber og lever i Hustadvika.

Rådgiver folkehelse skal sørge for at kommunen driver et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert folkehelsearbeid der krav til kommunen i henhold til folkehelseloven er ivaretatt. Gjennom utarbeidelse av oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer, legges det til rette for at politikere og administrasjon enes om en felles retning for en bærekraftig og helsefremmende samfunnsutvikling for Hustadvika kommune og i samarbeid sørge for at det settes av midler slik at prioriterte tiltak styrkes og har ressurser til å gjennomføres.

Næringskonsulenten er kommunens kontakt ut mot næringslivet og arbeider for økt verdiskapning ved hjelp av et sterkt samarbeid og tett dialog. Hustadvika skal være et attraktivt reisemål og satsing på tiltak fra masterplan reiseliv er sentralt. Gjennom tilrettelegging av attraktive næringsområder og salg av næringsstomter bidrar kommunen til vekst i næringslivet. Verdiskapning lokalt gjennom økt samarbeid i blå- grønn næring er viktige fokusområder og det arbeides

for å skape vekst i kystfisket i tillegg til nye blå næringer med blikk mot bærekraft. Næringskonsulenten er kommunens kontaktperson i havne- og farvannssaker. Kommunen har mål om å bli et fyrtårn for bærekraftig matproduksjon gjennom en rekke tiltak innen blå- grønn næring. Formidling og forvaltning av kommunalt næringsfond er med på å styrke vilkårene for nye etablerere i en viktig fase. Hustadvika kommune er en attraktiv kommune med et moderne og diversifisert næringsliv i stadig vekst.

Rådgiver for kvalitet bistår ledelsen i å innføre og videreutvikle kommunens kvalitetssystem. Systemet skal sikre at innbyggerne i kommunen opplever forutsigbarhet og trygghet ved at tjenestene de mottar er i samsvar med myndighetskrav, vedtak, retningslinjer og definert kvalitet.

Kommunedirektørens fagstab har ansvar eller er bidragsyter for utarbeidelse av flere tema og fagplaner i kommunen. Det gjelder handlings- og økonomiplanen (HØP), boligplanen, handlingsplan mot vold i nære relasjoner, trafiksikkerhetsplanen, klima-, energi- og miljøplanen, interkommunal sjøarealplan og kommuneplanens arealdel.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover

Bærekraftsarbeidet i kommunen

Kommunene i Norge har forpliktet seg til å være med å bidra til å nå FNs bærekraftsmål, og Hustadvika kommune vil ha fokus på de tre bærekraftsdimensjonene i det strategiske planarbeidet fremover. Det må jobbes på tre områder, eller dimensjoner, for å skape en bærekraftig utvikling. Disse tre områdene henger sammen, og vi må jobbe sammen for at vi skal få bukt med de ulike utfordringene. De tre dimensjonene er klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

Miljødimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å ta vare på naturen og klimaet som en fornybar ressurs for mennesker. Menneskers livsgrunnlag er helt avhengig av naturen. Måten vi bruker naturen på i dag, har store konsekvenser for både natur og mennesker. Klimagassutslippene våre varmer opp havet og lufta, ødelegger hele økosystemer og bidrar til at arter utrykkes for godt. Det kan gjøre oss mer sårbare for naturkatastrofer, truer vårt levebrød og kan gi grobunn for konflikter i kampen om naturressurser.

Den økonomiske dimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Jevnere fordeling av ressurser og god og trygg tilgang på offentlige tjenester, som helse og utdanning, er viktige forutsetninger for et fredelig og rettferdig samfunn.

Den sosiale delen av bærekraftig utvikling handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Sosiale forhold sier noe om hvordan mennesker har det i et samfunn, om de får oppfylt rettighetene sine, og om de har mulighet til å påvirke egne liv og samfunnet.

Folkehelsearbeidet i kommunen

Innbyggernes helse og livskvalitet, og en rettferdig fordeling av denne, er avgjørende både for hvert enkelt menneske og for bærekraften i et samfunn. God folkehelse vil ikke bare gi høyere livskvalitet for den enkelte, det vil også gi et friskere samfunn og besparelser for samfunnsøkonomien. Stadig flere land bruker livskvalitet som mål på samfunnsutviklingen i tillegg til bruttonasjonalprodukt. En viktig del av folkehelsearbeidet er å sørge for at kommunen samlet sett og i samarbeid med andre innfrir de krav som stilles gjennom folkehelseloven.

Folkehelseloven gir kommunene et stort ansvar i folkehelsearbeidet. Kommunen skal ha en skriftlig og oppdatert oversikt over helsetilstanden, og loven stiller krav til kommunal planlegging om å fastlegge overordnede mål, strategier og tiltak for å møte utfordringer som kommer fram i oversiktsarbeidet. Kommunen skal vurdere konsekvenser og årsaksforhold og være særlig oppmerksom på trekk som opprettholder sosiale eller helsemessige forskjeller.

Loven krever at kommunen «skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting». I praksis betyr dette at alle kommunens tjenester har et ansvar og en lovfestet plikt til å innrette sine tjenester slik at de fremmer innbyggernes helse. Dette arbeidet må koordineres. Loven sier også at kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

Næringsutvikling

Sjøområdene våre er viktige for fiskeri, oppdrett og landbasert produksjon av sjømat. Hustadvika har en langstrakt kystlinje. Vi skal satse på den lokale fiskeren og legge mer til rette for økt rekruttering innen kystfiske. Med etableringen av landbasert fiskeoppdrett, har kommunen kommet på kartet som en viktig aktør for mer bærekraftig og lokal matproduksjon. Fremover vil vi rette oppmerksomheten vår mot etableringer som foredler og lager råvarer for fiskerinæringa og legge til rette for blå næringsutvikling.

Vi må legge til rette for økt bærekraft og lokal matproduksjon med tiltak som er miljøvennlige og framtidsretta. Samarbeid mellom grønn og blå næring er viktig. Økt andel gårdsanlegg for biogass vil bidra til å nå mål om redusert utslipp og skape sirkulærøkonomi med samhandling mellom lokalt næringsliv og landbruk.

Steinindustrien skal ha stort fokus i Hustadvika. På samme måte som landbruk, må steinindustrien videreutvikles i nært samarbeid mellom gruver, steinprodusenter, industri/ forbrukere/forhandlere. Klyngetanken bidrar til vekst, og kommunen vil legge til rette for videre samhandling og nye vekstområder i denne næringa.

Når det gjelder næringsareal er det viktig at Hustadvika kommune legger til rette for næringsutvikling i samarbeid med bykommunene Molde og Kristiansund. Nærheten til byene er vårt største fortrinn. Tilgjengelige og attraktive næringsareal skal prioriteres og utvikles. Kraftbehovet i regionen er viktig å sikre, i tett samarbeid med de rundt oss.

For å legge til rette for god, lokal næringsutvikling må vi ivareta kontakt mellom kommune og næringslivet. Næringslivets behov og problemstillinger skal være godt kjent i de ulike kommunale enheter. Kommunen skal gjennomføre bedriftsbesøk sammen med Hustadvika Næringsforum. Kommunen skal legge til rette for næringslivet gjennom utvikling av næringsarealer, effektiv samferdsel og forvaltning av offentlige støtteordninger.

Innen reiseliv har Nasjonal Turistveg - Atlanterhavsvegen skapt enorme muligheter for vekst i reiselivsnæringa. Dette må vi utnytte i framtida og planlegge for attraksjoner, tilbud og opplevelser som får turistene til å oppholde seg lengre i kommunen når de kommer. Ved å tilby bobilparkering, hotellovernatting, opplevelser og tilgjengelige attraksjoner, vil kommunen vokse til en sterk reiselivsaktør. Vi samarbeider tett med regionen og lokale reiselivsaktører for å lykkes med målsettingene våre.

Mål for næringsarbeid og næringsutvikling:

- Dalemyra Bransjesenter – realiseres for storhandel nær kommunesenteret.
- Rundkjøring i Holamyra – reguleringsplan ferdig, arbeide for realisering i nær framtid.

- Bransjesenter og kompetansesenter for landbruk i Holamyra
- Tilrettelegge flere næringsstomter i Holamyra
- Samarbeide tett med Hustadvika Næringsforum for å koordinere næringsutviklingsarbeidet i kommunen – felles bedriftsbesøk næringsforum og kommuneledelsen, dialogmøter, frokostmøter og konferanser
- Arbeide videre med næringsutvikling på Indre Harøy, nye næringsareal og opparbeidelse av tomter.
- Videreutvikle Indre Eide industriområde og legge til rette for økt etablering
- Være pådriver for økt kapasitet på strømkraft lokalt og regionalt
- Økt samhandling mellom grønn og blå næring, legge til rette for biogassanlegg

Økonomiavdelingen

Avdelingen er ansvarlige for budsjett, regnskap, innfordring og økonomirapportering. Det blir hver høst utarbeidet en Handlings- og økonomiplan for de neste fire år. Første året i økonomiplanen er juridisk bindende etter at kommunestyret har vedtatt planen. To ganger hvert år, per 30.04. og per 31.08. utarbeides revidert budsjett. Det utarbeides hvert år en plan for økonomirapportering. . Det utarbeides en årsrapport hvert år der årsmelding, pliktig regnskapsrapportering, målrapportering og styring for øvrig tas inn. Stadig flere programmer krever mer tid til ajourhold/oppdateringer, og økonomiavdelingen bruker tid til oppfølging og å gi opplæring. Avdelingen sørger for fakturering og innfordring av alle kommunens krav. Avdelingen har både regnskapet og lønnsarbeidet til kirkelig fellesråd. Økonomiavdelingen svarer ut henvendelser/sørver de andre avdelingene (tilganger/opplæring/bistå i forbindelse med rapportering). Avdelingen har også mange oppgaver på den «kommunale boligbiten» og deltar i administrasjonen av denne.

I tillegg har avdelingen ansvar for innkjøp og eiendomsskatt. Kommunen er medlem av Nordmøre Interkommunale innkjøpssamarbeid og har gjennom dette samarbeidet i dag 16 rammeavtaler. I tillegg har kommunen diverse innkjøpsavtaler med aktuelle leverandører, bankavtale, forsikringsavtale mv. som styres av økonomiavdelingen. Økonomiavdelingen er også kommunens eiendomsskattekontor. Vi takserer eiendommer, sørger for ajourhold av ordningen og fakturerer skattyterne. Avdelingen er sekretariat for skattenemnda og for klagenemda.

Økonomiavdelingen styrer også startlånordningen i samarbeid med Servicekontoret. bevilgningen på Startlån ligger på investeringsbudsjettet. Det er også på økonomi ansvaret for tilskudd til etablering og tilpasning og tapsføringer på startlån blir ført. Det er avsatt 300 tusen kroner til slike formål.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover

De viktigste utfordringene i 2023 er å arbeide for god økonomistyring i hele organisasjonen slik at kommunens handlingsfrihet opprettholdes. For å få til dette er det et mål å sørge for rapportering, god opplæring, intern kontroll, digitalisering og utarbeiding av gode rutinebeskrivelser.

Det er forventet en økt digitalisering av våre oppgaver. Vi er et område der dette er svært aktuelt og mye har skjedd. Dette vil ventelig isolert sett medføre redusert behov for personell. Likevel kan en se for seg at nye behov for innsats kan bli aktuelt på avdelingen. Behovet for oppfølging av flere og flere systemer krever sitt og det kan være at effektiviseringen fremover i stor grad kommer ute i organisasjonen. Økt behov for rådgivning og oppfølging kan fort kreve at bemanningen blir opprettholdt. Likevel er det slik at vi de siste tre årene har redusert ressursbruken med over

1,5 stillinger. Økt samarbeid med andre kommuner om våre oppgaver må sannsynligvis påregnes i fremtiden. Dette for å redusere sårbarheten og stå imot forventet manko på kvalifisert personell i fremtiden.

Lønn- og personalavdelingen, sørvistorg og arkiv

Lønn- og personal består av fire ansatte hvor to i hovedsak arbeider med lønn og to med personal- og organisasjonsutvikling. Lønn- og personal driver veiledning til ansatte og ledere innen lønsspørsmål, pensjon og ansettelsesforhold i tillegg til utbetaling av lønn og godtgjørelser. En viktig del av arbeidet er å utøve lederstøtte i personalsaker, sykefraværsoppfølging og rekruttering. Lønn- og personal har også tett samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten.

De viktigste utfordringene fremover vil være å få alle ledere og ansatte til å ta i bruk de digitale løsningene som ligger bl.a i personalmodulene i Visma samt bruke kvalitetssystemet Compilo. Lønn- og personal vil også utøve viktig lederstøtte i enhetene forbindelse med de økonomiske utfordringene vi står ovenfor i kommunen.

Servicetorget har 5 ansatte i 5 årsverk. Servicetorget er kommunens førstelinje, både ved fysisk oppmøte på rådhuset og telefonkontakt. Servicetorget er også politisk møtesekretariat for kommunens politiske råd og utvalg og har ansvaret for valggjennomføring. I tillegg har servicetorget også ansvar for blant annet startlån, tilskudd, bostøtte, ledsagerbevis, parkeringsbevis, transporttjenesten for funksjonshemmede, salgs- og skjenkebevillinger og borgerlige vielser.

Arkivtjenesten består av 3 personer. Arkivlederen innehar det faglige ansvaret for kommunens samlede arkivforvaltning.

Arkivtjenestens løpende oppgave er å ivareta dokumentasjonen som kommer inn til og blir sendt ut av kommunen. Det skal sikres god flyt av dokumentasjon til rette vedkommende til rett tid. Et hovedfokus er å ivareta dokumentasjon på innbyggere og virksomheters rettigheter samt dokumentere kommunens myndighetsutøvelse gjennom god arkivforvaltning.

Av andre oppgaver som arkivtjenesten håndterer er innsynsforespørsler i kommunens arkiv samt å bidra med opplæring og veiledning til brukere av arkivsystemet Elements. Gjennom digitalisering effektiviseres kommunens arkivforvaltning og saksbehandling generelt. SvarInn og SvarUt har en utstrakt bruk i kommunen. I tillegg oppfordres det til bruk av eDialog for sikker kommunikasjon med kommunen fra innbyggere og virksomheter.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover

Beholde de dyktige ansatte og videreutvikle digitale tjenester til innbyggerne.

Oppfølging av kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika ble vedtatt av kommunestyret den 17. september 2020. Den skal følges opp i budsjett- og økonomiplanen som handlingsdelen til kommuneplanen.

Hovedfokus for rammeområdet i kommende økonomiplanperiode:

Samfunnsutvikling

MÅL: Hustadvika kommune er et fremtidsrettet samfunn som ivaretar naturgitte fortrinn og kulturell identitet, og som har levende lokalmiljøer. Kommunen har høy bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet. Kommunen legger til rette for bo- og bilyst!

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
1.1 - I Hustadvika kommune har innbyggerne god livskvalitet gjennom hele livet	<p>Kommuneområdet skal jobbe tverrfaglig med dette:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for et livsfaseperspektiv i tjenester og samfunnsutvikling • Sikre trygg og sunn oppvekst som legger til rette for et godt voksenliv • Stimulere til deltagelse i arbeids- og samfunnsliv • Aktivt fremme inkludering og likeverd, og motvirke utenforskap • Legge til rette for fysisk aktivitet, mangfoldig kulturliv og helsefremmende tiltak • Tilpasse reformen «Leve hele livet» sine løsninger til lokale forhold
1.2 - Hustadvika kommune har gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder	<p>Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevarer, bruker og utvikler kommunens natur- og kulturressurser • Legger til rette for samhold og lokal tilhørighet • Stimulerer til lokalt næringsliv • Videreutvikler eksisterende tettsteder som møteplasser, handelssteder og arenaer for opplevelse og kultur tilpasset stedenes egenart og skala • Areal- og boligplanlegging som legger til rette for aktivitet og sosiale møteplasser
1.3 - Hustadvika kommune har et attraktivt og levende kommunesenter	<p>Følge opp tettstedsprogrammet sine anbefalinger for utvikling av et kommunesenter for innbyggerne i hele kommunen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gjør Elnesvågen til et naturlig sentrum i Hustadvika 2. Knytt Elnesvågen til historien, fjorden og landskapet

3. Vær aktiv i Elnesvågen

4. Riktig lokalisering, sambruk og flerbruk gir gode tjenester, god økonomi og god Stedsutvikling

5. Bygg bymessig og variert i sentrum med aktive førsteetasjer

6. Gjør det attraktivt å gå og sykle til sentrum og sett bilen på rett plass

7. Gjør fylkesveien til en bygate gjennom en trinnvis utvikling

8. Styrk handels-, sørvis og aktivitetstilbudet i sentrum

9. Tilby gode og effektive kommunale tjenester i kommunesenteret

10. Legg til rette for ulike boligtyper som bringer folk sammen

1.4 - Hustadvika kommunes arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter i hele kommunen, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner

Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har:

- Konsentrert utbyggingsmønster (fortetning) av kommunens tettsteder med samordnet areal- og transportplanlegging
- Planmessig avsetning av områder for spredt boligbebyggelse
- Verdifulle kulturminner og -verdier ivaretas, samtidig som det skal være rom for nytenkning
- Benytte samarbeidspotensiale med nabokommuner for å nå felles mål

1.5 - Hustadvika kommune har en befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper

Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:

- Legger til rette for en befolkningsvekst med både fødselsoverskudd og netto tilflytting
- Fremmer god demografisk balanse aldersmessig og mellom yrkesaktiv og ikke-yrkesaktiv del av befolkningen
- Benytter boligutvikling som drivkraft for folketallsvekst

1.6 - Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen

Kommuneområdet skal bidra til at kommunen:

- Tilpasser boligmassen og bomiljøene til alle aldersgrupper med variasjon i prisnivå, utforming og størrelse
- Har en aktiv, tydelig og politisk styrt boligpolitikk for å sikre differensiert boligbygging
- Baserer bomiljøene på universell utforming og prinsippene for livsløpsstandard
- Planlegger boligmiljøene med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur

1.7 - Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger

Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har:

- Åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling
- Helhetlige vurderinger legges til grunn for enkeltavgjørelser
- Fremme politisk deltakelse, medvirkning og demokratiforståelse i alle aldersgrupper og samfunnslag
- Fremme inkludering på alle samfunnsarenaer

Delmål 1 - Hustadvika kommune har innbyggere med god livskvalitet gjennom hele livet

Her følger en prioritering av tiltak:

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Gjøre ressurser, utfordringer og muligheter for samarbeid knyttet til sosial bærekraft og folkehelse i Hustadvika kommune kjent i kommuneorganisasjonen, politisk nivå og hos andre samarbeidsparter. Bidra til å utvikle nye prosjekter og tiltak ved behov.	Etablere og vedlikeholde møtepunkt med tjenester, samarbeidsparter, råd, utvalg og frivillig sektor. Medvirkning og dialog vedr. folkehelse og bærekraft.	

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Sørge for medvirkning og dialog i prosesser.		
Starte rullering av «Oversikt over helsetilstanden i Hustadvika kommune» i 2023	Ferdig rapport til orientering i kommunestyret innen utgangen av juni 2024.	Oversikt over helsetilstanden i Hustadvika kommune 2020
Delta i kommunalt planarbeid og saksutredning som er relevant for folkehelse og bærekraft (tre dimensjoner)	Deltakelse i planprosesser eller innspill i planverk/saker	
Gjennomføre «Ung i sommerjobb» også i 2023. Etablere samarbeid med Nav	Antall ungdommer i alderen 15-18 år i sommerjobb. Gjennomførte jobbsøkerkurs i samarbeid med Nav	
Fremme inkludering og forebygge utenforskap gjennom arbeid i Rusgruppen	Samarbeid, kunnskapsdeling og tiltak som følge av arbeid i Rusgruppen	
Fremme inkludering og motvirke utenforskap i fritidsaktiviteter gjennom tilskudd fra Kontantkassa.	Antall søknader og utbetalinger	
Legge til rette for og bistå i utarbeidelse av økonomiske søknader til eksterne tilskuddsordninger knyttet til folkehelsearbeid	Råd og veiledning i søknadsprosesser	
Legge til rette for fysisk aktivitet og helsefremmende tiltak gjennom bidrag i «Aktiv på dagtid», samt samarbeid med frivilligheten	Spinning og styrketrenings-grupper hver tirsdag og torsdag. Inkluderingsarbeid sammen med frivillig sektor.	

Bo- og blilyst!

Flere av kommuneplanens delmål skal bidra til bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet i kommunen vår, kort sagt bo- og blilyst:

- gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder
- attraktivt og levende kommunesenter
- arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter i hele kommunen, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner
- befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper
- Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen

For å få til måloppnåelse, er det viktig å prioritere flere tiltak:

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
--------	-------------------

Tiltak	Styringsindikator
Følge opp kommunal planstrategi, jf. politisk vedtak	Prioriterte planer skal settes i gang, gjennomføres og vedtas
Utarbeide en kommuneplan – arealdel, legger til rette for: · Gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder · Hustadvika kommune har et attraktivt og levende kommunesenter · Hustadvika kommunes arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter i hele kommunen, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner · Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen	Vedta plan
Utarbeide Boligplan for Hustadvika kommune 2023 – 2027 · En helhetlig plan for kommunens boligpolitiske arbeid vil bidra til ønsket vekst og en boligutvikling som følger befolkningens behov.	Vedta plan
«Hustadvikapakke» - Når du flytter til Hustadvika får du en velkomstpakke med f.eks. et godt tilbud om boligtomt, informasjon om relevante kommunale tjenester etc. God omdømmebygging	Utarbeide «pakke»

Delmål 7 - Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger

Her følger en prioritering av tiltak:

Tiltak	Styringsindikator
Dele høringer og politisk aktivitet på sosiale medier som Facebook og Instagram	Innen 2026 skal 80% av kommunens brukere foretrekke digitale løsninger framfor å ta fysisk kontakt med kommunen.
Kommune-TV (overføring av kommunestyremøtene)	Kommune-TV skal være tilgjengelig for alle, og etter hvert også med teksting
Vi skal ha en god innsynsløsning, der politiske saker og inn-og utgående post til og fra kommunen er lett tilgjengelig	Ha programvare som sikrer åpenhet men samtidig ivaretar informasjonssikkerhet
Styrke internkontrollen. Likebehandling og god forvaltningsskikk er avhengig av arkivering	Gjennomføre opplæring av saksbehandlere og ledere

Arbeid og næring

MÅL: Hustadvika kommune har et økonomisk og miljømessig bærekraftig næringsliv og høy sysselsetting.

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET

SLIK GJØR VI DET

2.1 - Hustadvika kommune har høy **sysseilsetting**

Kommuneområdet skal bidra til at kommunen har:

- Aktiv innsats for å inkludere flest mulig i arbeidslivet gjennom tett samarbeid med NAV og andre lokale og regionale aktører om utvikling av offentlige og private arbeidsplasser
- Innsats for trening i praktiske og teoretiske ferdigheter i skolen og tilpassede arbeidsplasser som forberedelse til arbeidslivet
- Innsats for å rekruttere nødvendig arbeidskraft i kommunen vår

2. 6 - Administrasjonen i Hustadvika kommune er åpen og **tilgjengelig** for innbyggerne

Gode digitale løsninger videreutvikles, vi gir god og tilstrekkelig veiledning til innbyggerne, det er tilstrekkelig åpent for publikum på hverdager, saksbehandlingen er rask og av høy kvalitet, og utvikle samskapingsarenaer

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Utvide bruken av bookingsystem for hele rådhuset.	Implementering av digitalt bookingsystem for alle ansatte på rådhuset innen utgangen av 2023. Innen 2026 skal 80% av innbyggerne foretrekke digital booking (antall møtebookinger).
Alle tjenester i rådhuset skal være åpen for publikum i kjernetiden.	Åpningstid og telefontid: kl. 09.00-14.00. Innbyggerretta fellesnummer skal ha samme åpningstid.
Sikre gode låserutiner og rutiner ved besøk utenom åpningstid.	Anskaffe elektronisk dørsystem på hovedinngang.
Kommunens nettsider skal være oppdaterte til enhver tid slik at informasjon om våre tjenester er korrekt	Nettsidene må revideres jevnlig. Ansvarlige for tjenestene må ha fokus på nettsidene og melde inn endringer/nye tjenester
Gjøre aktiviteten i organisasjonen mer synlig gjennom å være på flere ulike plattformer	Antall følgere på Facebook, Instagram og statistikk over besøkende fra hjemmeside

Kommuneorganisasjonen

MÅL: Hustadvika sin kommuneorganisasjon nyter stor respekt og er en attraktiv arbeidsgiver

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET**SLIK GJØR VI DET**

8.1. Hustadvika kommune er en attraktiv **arbeidsgiver** som har meningsfylte og trygge arbeidsplasser

- En arbeidsgiverpolitikk som bidrar til en kompetent og serviceorientert organisasjon
- Ledelse preget av involvering, tydelighet og handlingsdyktighet
- Velfungerende vernetjeneste og godt forhold til ansattes organisasjoner
- Forpliktende samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner om inkludering, mangfold og likeverd i arbeidslivet

8.2. Hustadvika kommune sine **ansatte** er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne

- Riktig rekruttering og utvikling av medarbeidere
- Trygt og godt arbeidsmiljø som er helsefremmende og skaper trivsel
- Gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-faktor

8.3. Hustadvika kommune sine **ansatte** har kunnskap og kompetanse som møter fremtidens krav

- Tilrettelegge for kompetanseutvikling og innovasjon
- Arbeide for heltidsstillinger

8.4. Hustadvika kommune har en profesjonell **forvaltning** som leverer effektive og gode løsninger med høy kvalitet og god ressursutnyttelse

Jobber med digitalisering og effektivisering av virksomheten, for å få effektiv og god tjenestekvalitet ved bruk av ny digital teknologi, gjennom fokus på:

- kvalitetsstyring, identifisere og utvikle strategiske grep innen utviklingsarbeid som kan styrke Hustadvika kommune til å bli en aktiv samfunnsutvikler og attraktiv arbeidsgiver
- effektivisere og forbedre kommunens arkivforvaltning
- førstelinjetjeneste for Hustadvika kommune sine innbyggere har god kompetanse om de kommunale tjenestene, og formidle dette på en god måte uavhengig av kontaktpunkt inn til

	kommunen (besøk, telefon, hjemmeside, e-post, chat)
8.5. Hustadvika kommune bruker verdiplattformen IDAR	De ansatte er imøtekommende, dyktig, ansvarlig og respektfull i jobben sin og i møte med innbyggerne
8.6. Hustadvika kommune har god beredskap mot kriser og uønskede hendelser	Kontinuerlig og systematisk forebyggende arbeid mot skader, ulykker og kriminalitet, gjennom oppdaterte beredskapsplaner og ROS-analyser
8.7. Hustadvika kommune har en god økonomi som sikrer et godt og stabilt velferdstilbud	Et driftsnivå som er tilpasset inntektsrammene og en sunn økonomiforvaltning, gjennom gode rutiner for økonomistyring, rapportering og budsjett
8.8. Hustadvika kommune bidrar i utviklingen av regionen	Samarbeid med nabokommuner om utvikling av effektive og brukervennlige tjenester, og innsats for å løse viktige regionale fellesoppgaver

8.1. Hustadvika kommune er en attraktiv arbeidsgiver som har meningsfulle og trygge arbeidsplasser

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Arbeide med prosesser, utviklingsarbeid og prosjekter. Fokus på prosjektarbeid	For å jobbe mere utviklingsretta er det behov for lederforankring
Etablere sommerjobber for ungdom i kommunen	Sette av ressurser til koordinering av arbeidet
Kommunen skal være en aktiv samfunnsaktør og tilby praksisplasser for de som trenger det samt lærlingeplasser	Samarbeid med NAV, arbeidsmarkedsbedriftene, Menn i Helse, Romsdal opplæringskontor
Øke andel heltidsstillinger. Bruke heltidskulturprosjektet	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse skal økes fra 79% til 85% innen 2026
Øke nærværet – få ned sykefraværet	Ikke høyere snitt sykefravær enn 6,5% innen 2026 Fremforhandle avtale om tilbud om treningsaktiviteter.
Mulighet for hjemmekontor.	Prosedyre for hjemmekontor – Se Compilo
Strategi for å beholde ansatte med kompetanse og kunnskap som er viktig for organisasjonen.	Kompetanseplanene Hvert andre år medarbeiderundersøkelser, med snarlige tiltak på resultat. Gode

Tiltak	Styringsindikator
	kartleggingsverktøy og oppfølgingsverktøy ved oppfølging av medarbeiderundersøkelser, medarbeidersamtaler og slutsamtaler.

8.2. Hustadvika kommune sine ansatte er den viktigste ressursen for å tilby gode tjenester til innbyggerne

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Gjennomføre og følge opp medarbeider-undersøkelser	10 faktor-undersøkelsen - mestringsorientert ledelse
Lede etter lederavtale	Sykefravær Antall behandlede saker
Videre-/etterutdanning og kurs (se den i sammenheng med pkt over)	Vi skal utarbeide gode og framtidsetta kompetanseplaner Ta i bruk KS-læring eller andre interaktive læringsmåter
Gjennomføre og følge opp medarbeider-undersøkelser	Bruke KS 10-Faktor

8.3. Hustadvika kommune sine ansatte har kunnskap og kompetanse som møter fremtidens krav

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Øke andel heltidsstillinger	Gjennomsnittlig stillingsstørrelse
Jobbe med arbeidsmiljø og -kultur	Sykefravær
Kompetanse-planlegging	Kompetanseplan Tydelige rolleavklaringer
Treffsikker rekruttering	Kompetente medarbeidere
Tilrettelegging og likhet for videreutdanning/kompetanseheving/praksis som er relevant for stilling, med lønnet permisjon.	Kompetanseplan. Vi skal utarbeide gode og framtidsetta kompetanseplaner
Kurs om forvaltningsregler, offentlighetslov m.m.	Tilbud en gang per år. Gjerne webinar.
Søke deltagelse i de interkommunale fora som er tilgjengelig	Etablere nettverk i Romsdals-regionen innen aktuelle fagområder

8.4. Hustadvika kommune har en profesjonell forvaltning som leverer effektive og gode løsninger med høy kvalitet og god ressursutnyttelse

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
<p>Økt samhandling mellom enhetene</p> <p>Anskaffer gode og brukervennlige digitale løsninger.</p> <p>Større bruk av digitaliserte tjensteløsninger. Dette må presiseres!!!!</p> <p>Utarbeide felles «årshjul for 2023» slik at sentrale aktiviteter blir prioritert og sett i sammenheng.</p> <p>Internkontroll: Ledelsens gjennomgang vår 2023</p> <p>Utarbeide flere prosedyrer som beskriver arbeidsområde, oppgaver, ansvar, rolle og myndighet.</p>	<p>Bedre leveranser Møtearenaer Bedre rolleavklaring</p> <p>95% av alle tjenester innen stab- og støttefunksjonene skal kunne avklares ved digitale løsninger innen 2026. Redusere innkjøp av papir/konvolutter/bruk av kopimaskin</p> <p>Legges ut på intranett.</p> <p>Gjennomfør vår 2023</p> <p>Antall nye prosedyrer som beskriver arbeidsområde, oppgave, ansvar, rolle og myndighet legges inn i Compilo.</p>

8.5. Hustadvika kommune bruker verdiplattformen IDAR

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
<p>Jobbe for implementering av servicestrategi i organisasjonen med grunnlag i IDAR.</p>	<p>Plan for servicestrategi ferdig utarbeidet innen 2023. Servicetorget arrangerer workshop én gang pr. år</p>

8.6. Hustadvika kommune har god beredskap mot kriser og uønskede hendelser

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
<p>Utarbeide ROS-analyse ift. sikkerhet i førstelinjetjeneste.</p> <p>Alle risiko- og sårbarhetsanalyser skal inn i Compilo</p>	<p>Vurdere trusselsituasjonen</p>

8.7. Hustadvika kommune har en god økonomi som sikrer et godt og stabilt velferdstilbud

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
God budsjettstyring	Balansert regnskap
Godt driftsresultat	Netto driftsresultatet skal være 1,75 % av sum driftsinntekter i et år

8.8. Hustadvika kommune bidrar i utviklingen av regionen

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Delta på helseplattformen	Implementere systemet i Hustadvika kommune
Helsenettverk	Delta på de ulike arenaene
Delta i DIGI-Møre og Romsdal	Delta på de ulike arenaene

Samfunnsutvikling

Kommuneområdet Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling sitt rammeområde består kommunalsjef samfunnsutvikling og kulturenheten. Prosjektkontoret var inntil mai 2022 også dekket av dette rammeområdet, men ble fra da av flyttet over til enhet for Bygg og Eiendom.

Kommunalsjef for samfunnsutvikling har ansvar for flere økonomiske rammeområder, dette gjelder:

- Kommunalteknikk
- Bygg og eiendom
- Plan og byggesak
- Brann og beredskap
- Landbruk og miljø

Kultur

Kulturområdet er viktig for bo- og blilysten i Hustadvika kommune. Det legges vekt på et mangfold i kultur, idrett- og friluftstilbudet i Hustadvika kommune, som inkluderer både organisert og ikke-organisert aktiviteter for alle barn, unge, voksne og eldre.

Frivilligheten skaper gode og levende lokalsamfunn og er viktige pådrivere og kanaler for interessegrupper og engasjerte innbyggere. Frivillig innsats for andre og for fellesskapet styrker båndene mellom oss, og skaper et varmere og mer inkluderende samfunn. Frivillig sektor har også en viktig funksjon som inkluderende møteplasser for mestring og tilhørighet.

Kommuneområdet Kultur

Kulturlivet i Hustadvika kommune innbefatter mange fagfelt og områder;

- Idrett
- Friluftsliv
- Frivilligsentral og frivillighet innenfor alle fag- og interessefelt
- Kontakt, dialog og veiledning til lag og organisasjoner
- BUA Utstyrssentral – gratis utlån av utstyr, spesielt til barn og unge
- Folkebibliotek og fengselsbibliotek
- Kunst og kulturliv for profesjonelle og amatører
- Regionsmuseum, lokalmuseum og kulturarv – bevaring og formidling av vår felles kulturarv.
- Tilrettelegging og reiseliv

- Kirka

Rammeområdet Kultur

Enhet for kultur i Hustadvika omfatter mange fagfelt og det er mye samhandling med andre aktører:

Folkebiblioteket har avdelinger i Elnesvågen og i Eide, samt på Hustad Fængselsbibliotek. I tillegg har vi Hustadvika Frivilligsentral og BUA utstyrssentral, noen av våre fysiske møtepunkt. Våre bibliotek skal nå flyttes til sentrum i både Eide og Elnesvågen. Dette vil kunne skape nye muligheter til utvikling av tilbudene som gis til befolkningen, og forhåpentligvis også lengre åpningstider.

Frivilligsentralen og arbeidet med frivillighet innenfor alle fag- og interessefelt - samarbeid med lag og organisasjoner, samt «ikke-organisert» frivillighet. Frivilligsentralen og BUA Utstyrssentral er gode møteplasser og tilbud som er med å utjevne sosiale og helsemessige ulikheter i samfunnet.

Museum og kulturarv, og vår felles kulturhistorie er en viktig del av kulturenhetens ansvar og mål. Vi legger til rette for å bevare og formidle vår felles kulturarv på ulike måter og samarbeider med regionale og lokale museum, samt søge- og historielag og frivillige.

Idrett- og friluftslivstilbud og anleggsutvikling og spillemidler er en stor del av arbeidet ut mot lag og foreninger. Kommunen legger til rette for stor grad av anleggsutvikling til både idrett og friluftsliv, samt ulike tur- og rekreasjonsområder til hele befolkningen. Det være seg lekeplasser, grøntområder/aktivitetsparker, badeplasser, stier, turløyper og friluftsområder. Disse må på best mulig måte være universelt utformet, slik at alle kan delta i aktivitet og bruk.

Forebyggende ungdomsarbeid med ungdomsklubber og ungdomsmiljø, Ung Kultur Møtes (UKM), Den kulturelle skolesekken (DKS) – profesjonell kunst og kulturformidling til alle skoler.

Samarbeid med ungdomsråd og idrettsråd, friluftsråd, elderråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne er viktige møteplasser får vår mulighet til å skape brukervedvirkning til ønsket utvikling innen alle fagfelt. Et mål er også å iverksette «Aktivitetsråd» for ikke-organisert aktivitet og Kultur/musikkråd i planperioden.

Tjenesteleveranse

Kultur administrerer og har ansvar for flere viktige, økonomiske støtteordninger til lag og foreninger, samt til ulike enheter internt i kommunen:

Kulturmidler – fordeling og tildeling

Anleggsregisteret – spillemiddelordningene med de tre spillemiddelordningene for:

- Idrett og Fysisk aktivitet
- Kulturarenaer
- Løypetiltak i fjellet og overnattingshytter

Den Kulturelle Skolesekken

- Formidling av profesjonell kunst- og kulturarrangementer til grunnskolen fra Fylket
- Søke, planlegge og forvalte det lokale tilskuddet i Den Kulturelle Skolesekken

Den Kulturelle Spaserstokken

- Kunst og kulturtilbud for eldre
- Søke, planlegge og forvalte tilskuddet i Den Kulturelle Spaserstokken.

Statlig sikring av friluftsområder - søker til Miljødirektoratet

- Søke midler til utvikling av nye områder
- Oppdatere forvaltningsplaner for eksisterende områder.

UKM – Ung Kultur Møtes

- Søker midler til Workshop og arrangementer.

Kulturminnefondet

- Søker midler om istandsetting og bevaring av tiltak/prosjekter i Kulturminneplanen

Regionalforvaltningen

- Mindre tiltak innen ulike fagfelt, spesielt friluftsliv, kulturhistorie og tilrettelegging

Forventet utvikling frem mot 2032

Utviklingsoppgaver på kort sikt:

- Kulturplan
- Ferdigstille Kulturminneplan
- Kartlegging av friluftslivets ferdselsårer
- Ferdigstille sanitæranlegg på Trollkirka parkeringsplass
- Gjennomføre utvikling i Bud sentrum - Vågaleira
- Utvikle badeplass på Eide
- Innføre nytt styringssystem i Frivilligsentralen – INVI. Effektivisering
- Flytte begge bibliotekene og utvikling i disse, øke kapasitet og aktivitet
- Skaffe egnede lokaler til Ungdomsklubb HUB`N i Elnesvågen
- Strukturere enheten og arbeidsoppgaver

Langsiktige utviklingsoppgaver:

- Godt samarbeid med regionsmuseene
- Utvikling av museumsavdeling på Eide i samarbeid med Nordmørsmusea AS
- Sikre gjennomføringen av Bygdebøkene og GFFE

- Sikre bedre rammer for kunstnere
- Utvikle et bredere lokalt DKS-tilbud til skolene
- Sikre gode rammer til frivillighet
- Utvikle gode spillemiddelsøknader i kommunen
- Utvikle turruten Atlanterhavseggen
- Utvikle friluftsområder/tiltak med god besøksforvaltning
- Utvikle og sikre at vi har gode, sosiale møteplasser for ungdom
- Gjøre UKM mer helårlig

Utfordringer:

- Nok fagfolk/kompetanse i stillinger
- Nok midler og kapasitet til å tilrettelegge sammen med lag og foreninger, næringsliv og internt i kommunen.

Kommunalteknikk

Enhet for kommunalteknikk har ansvar for drift og vedlikehold av all kommunal teknisk infrastrukturdrift som kommunale veier og plasser, kommunalt vann, kommunale avløpsstasjoner og renseanleggsløp. I tillegg så har enheten ansvar for slam og renovasjon og tilsyn etter forurensingsloven og behandling av utslippstillatelser i fra 1. januar 2022. Enheten har egne driftsavdelinger på veg, vann og avløp.

Veg

- Drift og vedlikehold av kommunens veier og gangveger - ca. 210 km.
- Isgrusing, Moa - Tornes
- Hullfylling på grus og asfalterte veier
- Forberedning av asfaltering på kommunale trafikkarealer
- Grusing og skraping av kommunale grusveier
- Rensing og vedlikehold av veigrøfter
- Vedlikehold av 16 kommunale bruer
- Opptaking / nedsetting av ca. 9000 brøytetikker
- Kantslått, skogrydding
- Oppfølging av veiskilt
- Oppfølging av flomsituasjoner
- Rensing av sluk
- Rensing og oppfølging av bekkeinntak og stikkrenner
- Ansatte her er med på en vaktordning med beredskapsvakt hele året og bakvakt fra nov – april

Forventet utvikling frem mot 2032:

Utviklingsoppgaver på kort og lang sikt:

Kontinuerlig innsats for trafikksikkerhet (delmål 6.1):

- Rydding av skog og kratt langs kommunale veger.
- Rydding av siktsoner i kryss
- Kantslått 2 ganger per sesong
- Hullfylling av asfalthull i veger
- Grusing og høvling av kommunale grusveger

Gradvis forbedre den kommunale veistandarden i henhold til hovedplan på veg som foreligger (delmål 6.2):

- Hustadvika kommune har en hovedplan for veg, vedtatt i 2021. Denne planen legger grunnlaget for det arbeidet som legges ned for å gradvis forbedre den kommunale veistandarden.
- Driftsbudsjettet for 2023 er på ca 17. Mill. For å opprettholde dagens standard sier hovedplan veg at det minst må bevilges 28 mill. per år. Med dette årlige beløp så vil ikke vegstandarden forbedres, men vi vil greie å holde den slik at vi unngår videre forfall

Vann

I Hustadvika kommune er 242 km ledningsnett med tilhørende vannkummer og trykk- og reduksjonsstasjoner. Vi har 4 driftsoperatører som til daglig sørger for å opprettholde vannforsyningsanleggenes tekniske standard. Arbeidet til driftsoperatørene består blant annet av drift av vannbehandlingsanlegget for å til enhver tid sikre en vannkvalitet i henhold til drikkevannsforskriften. Det tas jevnlig vannprøver flere steder i ledningsnettet av behandlet drikkevann som analyseres, og vi har ikke hatt avvik i forhold til forskrifter siden 2014.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Utviklingsoppgaver på kort og lang sikt:

Vannforsyning (delmål 6.3):

- Det gjennomføres ukentlige prøvetakinger av drikkevannet for å ivareta at drikkevannet tilfredsstillere kravene i drikkevannsforskriften
- Vi ser også stadig på alternativer for å skaffe mer drikkevann. Det er kjent at de aller fleste kommuner sliter med tilstrekkelig kapasitet til å forsyne større industri som vil etablerer seg i området. Vi ser derfor på flere alternativ for å få tak i mer drikkevann i kommunen
- Vi har et kontant fokus på lekkasjesøk på ledningsnettet i kommunen
- Vedlikehold og fornying av vannledninger og vannkummer, uttak av vannprøver etc.
- Ansvar for 7 høydebasseng, 9 trykkøkningskummer og en del vannpumpestasjoner

Det er avsatt 50 mill. i investeringsbudsjett for 2021 – 2023 til bygging av 2 nye høydebasseng i Hustadvika kommune :

- 1 nytt basseng på 1000 m³. i Skarsetbotten. Dette er for å erstatte eksisterende basseng. Det gamle bassenget er nå så dårlig at det ikke er forsvarlig å ha det i drift. Dette er en reservevannkilde så det er ikke i bruk til daglig

- Det skal også bygges et høydebasseng på Freneidet på 1500 m³. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Hustadvika kommune og Eide Vassverk som er en stor privat aktør innen vannforsyningen i Hustadvika kommune

Disse 2 høydebassengene er under prosjektering og det er beregnet oppstart sept.- okt. med ferdigstilling til sommeren 2023. Disse 2 bassengene vil få en samlet kostnad på 30 mill. Kr.

Det blir også oppgradering av vann og avløpsanlegg i Vikan til en verdi av 11 mill. Kr i 2023

Innvesteringer på lang sikt:

- Ny vannledning Skotten – Farstad
- Vannledning Skarset høydebasseng
- Grunnvann Malmedalen
- Endring av konsesjon Trolldalsvatnet

Avløp

I Hustadvika kommune er det:

- 39 avløpspumpestasjoner (AP)
- 5 renseanlegg (3 silanlegg og 2 biovac renseanlegg)
- Ca. 150 km spillvannsledninger med tilhørende kummer
- 100 km overvannsledninger med tilhørende kummer
- Det pågår kontinuerlig fornying av avløpsledninger og avløpskummer for å forhindre forurensing
- Alle på avdelingen har ADK 1sertifikat
- De fleste på avdelingen har kompetanse og sertifikater for føring av anleggsmaskiner

Forventet utvikling frem mot 2032:

Utviklingsoppgaver på kort og lang sikt:

Vi driver hele tiden med utskiftinger av eldre avløpsanlegg, ledningsnett og kummer. Det blir gjort tradisjonelt med graving, men også med nyere metoder som innvendig strømpereovering av gamle betongrør og kummer. Vi har også hatt stort fokus på oppdimensjonering av eksisterende avløpsanlegg og eventuelt utskiftning av disse for å øke kapasitet og forbedre rensegrad. Det er også utbygd en del nye anlegg de siste årene. Disse tiltakene er viktig for å forhindre uønsket forurensing.

Vi har også 2 stillinger i kommunen som blant annet jobber med tilsyn av private avløpsanlegg. En av deres oppgaver er nettopp å se på om private slamabbonenter kunne vært knyttet til kommunale avløpsanlegg. Vi ser også på om det kan være et alternativ å bygge flere kommunale anlegg for å redusere de private enkeltanleggene.

Kloakkslam/ silgods i fra de kommunale renseanleggene blir i dag kjørt til mottak og rankekompostert for å bli gjenbrukt i for eksempel veksttorv etc.

Kontinuerlig oppgradering av eksisterende overvanns anlegg, grøfterens, utskifting av stikkrenner. Her bruker vi en midling av nedbørsmålinger gjort i Molde og Kristiansund og legger til en klimafaktor på 40% når vi beregner størrelse på nye stikkrenner. Det er også en strategi å beholde så mange vannveier som mulig åpne og ikke legge de i rør. Åpne vannveier har i hovedsak større kapasitet enn lukkede.

Vannkraft er bærekraftig ressurs fordi den er fornybar og tilgjengelig. Den genererer mindre klimagasser enn annen kraftproduksjon. Den er pålitelig, og tilgangen er stor. Den forurenser ikke luften, og den er fleksibel gjennom å være regulerbar.

Avløp (delmål 6.4):

Drift og vedlikehold av ledningsnett og pumpestasjoner utføres. Det utføres også større rehabiliteringsprosjekter av avløpsledninger.

Investeringer på kort og langsikt:

- Holamyra pumpestasjon
- Dalemyra bransjesenter
- Separering Eidemsbakken
- Avløpsrensing Sandsbukta
- Avløpsrensing Strand
- Vann og avløp Ugelstad Vassgård

Renovasjon

Renovasjon (Delmål 6.5)

- Hustadvika kommune er i dag medlem av RIR IKS og har i dag kildesortering av alt avfall i fra boliger , fritidsboliger, industri og kommunale virksomheter. Det er de senere år gjort store investeringer i anlegg for miljøvennlig håndtering av avfall.

Bygg og eiendom

Bygg og eiendom forvalter alle kommunens eiendommer, både bygninger og tomter. Bygningsmassen er på ca 100 000 kvm og omfatter idrettshaller, barnehager, skoler, institusjoner og sykehjem samt i overkant av 200 utleieboliger. Enheten jobber med et bredt spekter av oppgaver og samhandler med alle andre områder i kommunen, enten gjennom andre enheters bruk av formålsbygg, ved tverrfaglig saksbehandling eller i utviklingsarbeid. Bygg og eiendom behandler også mange henvendelser fra innbyggere i enkeltsaker som ofte omhandler grunneiendommer.

Enheten har 55 ansatte hvorav 7 i administrasjonen, 10 vaktmestre og 38 renholdsarbeidere som til sammen ivaretar forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) av kommunens eiendommer. Oppgavene består i hovedsak av :

- Daglig renhold av kommunens formålsbygg
- Utarbeide, oppdatere og budsjettere vedlikeholdsplaner
- Løpende drifts- og vedlikeholdsoppgaver på bygninger og grunneiendommer

- Ivaretagelse av utearealer ved barnehager og skoler inkl. tilsyn med og utbedring av lekeapparater, ballbinger og annet utstyr
- Løpende håndtering av et bredt spekter av henvendelser fra publikum om alt fra p-plasser, lekeplasser, skogrydding, grensejusteringer, båt plasser, forurenset grunn osv
- Administrere og budsjettere små og store vedlikeholds- og ombyggingsprosjekter og tilbygg. Som eksempel nevnes:
  - Renovering av tekniske rom
  - Etablering av driftsbygninger tilknyttet gravsted (samarbeid med kommunalteknikk)
  - Etablere p-plasser, bobilplasser og publikumstolett
  - Oppføring av sykkelkur og vognskur ved skoler og barnehager
  - Ombygginger i eksisterende bygningsmasse
  - Fasadefornyelser, vindusutskiftninger og renovering av tak
  - Vedlikehold og reparasjoner i utleieboliger
- Prosjektledelse nybygg
- Kjøp og salg av eiendom, både bygninger og grunn

Bygg og Eiendom har implementert et digitalt forvaltningssystem, LAFT, til bruk ved drift og forvaltning av eiendomsmassen. Dette er delvis tatt i bruk, det vil si at det er tatt i bruk på noen områder men ikke på alle områder som systemet gir muligheter for. Det jobbes med å utvide og effektivisere bruken av LAFT.

Leiekontrakter ved utleie av boliger ligger naturlig under Bygg og eiendom men håndteres i dag manuelt utenfor enheten. Dette er ikke optimalt med tanke på oversikt over status på utleie, noe som er viktig både for oversikt over vedlikeholdsbehov og -kostnader ved skifte av leietakere samt for å kjenne til nivå for tapte inntekter ved ledighet og årsaker til dette. Det jobbes derfor med å samle nevnte oppgaver til Bygg og eiendom og samtidig digitalisere håndteringen av disse.

Bygg og eiendom har økende fokus på bærekraft, noe som bl.a. gjenspeiler seg i de siste store byggeprosjektene som er gjennomført.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Kortsiktig perspektiv

- Samle og strukturere avdelingens arbeidsprosesser på en måte som effektiviserer våre leveranser samtidig som kvaliteten bedres. Dette planlegges gjennomført med dagens bemanning og ved å ta i bruk de digitale systemene vi har tilgjengelige, men også ved å ta i bruk ny teknologi der dette anses formålstjenlig.
- Styrke kompetansen på nye oppgaver eller på eksisterende der det er nødvendig
- Holde framdrift i alle prosjekter
- Bedre samhandling med andre avdelinger, eksempel arbeidsflyt mellom Bygg og eiendom og Plan og byggesak.
- Øke fokus på ENØK i hele avdelingen, få på plass løsninger for bedre kontroll samt søke ENOVA-midler for utbedring av eksisterende boliger.
- Starte arbeid med miljøsertifisering av bygg, både nybygg og eksisterende.

Langsiktig perspektiv

- Ha gode arbeidsprosess- og rutinebeskrivelser som etterleves i praksis
- Ha rett kompetanse på rett sted til rett tid
- God arbeidsflyt mellom Bygg og eiendom og andre avdelinger
- Kort saksbehandlingstid på henvendelser fra publikum
- Gjennomførte ENØK-tiltak:
  - type etterisolering ved hjelp av ENOVA-midler i alle aktuelle boliger gjennomført
  - oppgraderte/nye SD-anlegg som gir god styring og kontroll på luft og varme
- 2 miljøsertifiserte nybygg innen 10 år, "Breeam NOR Very Good" eller tilsvarende
- Miljøsertifisere 2 eksisterende bygg, "Breeam in use Good" eller tilsvarende

Utfordringer

Endringsprosesser er ressurskrevende. Vi må forvente å oppleve kapasitetsutfordringer på kort sikt, men i et lengre perspektiv skal endringene både gi bedre arbeidsdager for de ansatte og bedre leveranser på kvalitet og tid.

For å etterleve vedtatte bærekraftsmål må energi- og miljøfokus settes høyt på agendaen både ved nybygg og i driftsfase. Breeam NOR-sertifisering av nybygg vil normalt medføre noe økte investeringskostnader, men vil senere føre til lavere driftskostnader i byggets levetid. Det er derfor en stor utfordring om bevilgende myndigheter kun ser på investeringsrammen isolert, uten samtidig å se på det framtidige byggets LCC-kostnader.

Plan og byggesak

Plan og byggesak består av 3 ulike fagområder:

Plan: Saksbehandling av private og kommunale reguleringsplaner, samt lager nye kommunale reguleringsplaner. Planavdelingen utfører også alle mindre reguleringsendringer på både kommunale og private reguleringsplaner.

Byggesak: Saksbehandling av byggesaker, fradelingsaker og tilsyn og ulovlighetsoppfølging iht. plan og bygningslov.

Oppmåling: Gjennomfører kart og oppmålingsforretninger, seksjonerer, oppdaterer det digitale kartgrunnlaget med eiendomsinformasjon, samt legge inn en rekke ulike typer av temainformasjon (eks. ledningsnett, plansituasjon, verneområder, tiltaksanalyse). Ajourfører matrikkelen som inneholder opplysninger om bygninger, eiendommers eierforhold og adresser.

Fellesoppgaver: Plan oppdaterer tekstdelen i planregisteret og svarer ut meglerpakkene sammen med oppmåling. Plan oppdaterer planbasen i planregisteret og svarer ut meglerpakkene.

Plan og byggesak har generelt hatt stor pågang i forhold til kapasitet. Det jobbes derfor systematisk med tiltak for å øke produksjonen. Det innføres tekniske løsninger (elektronisk booking) og rutiner for at saksbehandlere skal få skjermet tid til både saksbehandling og kundebehandling.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Kortsiktige utviklings og satsingsområder:

Hovedmålet er å få bort alle restanser og bli ajour slik at en er effektiv og har god kapasitet til å behandle alle nye saker fortløpende innen gjeldene saksbehandlingsfrister.

Ta i bruk ny og egnet teknologi. Satse på medarbeidere med opplæring og trivsel, slik at en beholder over tid kompetente og erfarne saksbehandleravdelinger (Plan, byggesak og oppmåling).

Utfordringer:

Saksbehandlerkapasiteten er sårbar i forhold til sykemeldinger, og tidkrevende opplæring av nye ansatte etter at noen slutter. Pga. anstrengt kommuneøkonomi er det vanskelig å få handlingsrom til å ansette tilstrekkelig med sakshandlere.

Langsiktig utviklings og satsingsområder:

I praksis er det å videreføre det som står under det kortsiktige perspektivet.

Det viser seg at spesielt byggesak og oppmålingsavdelinger i mange små kommuner sliter med å være robust nok over tid. Dette gjør at en spesielt i perioder får problemer med å beholde og rekruttere kompetente medarbeidere.

Trolig vil flere mindre kommuner om 3 – 10 år søke mer samarbeid med nabokommuner for å bli mer robust med hensyn til saksbehandlerkapasitet og tilfredsstillelse av kompetansekrav (ref. nye kompetansekrav for landmålere fra 01.01.2024)

Brann og beredskap

Brann og beredskap består av to områder, hvor det ene området jobber med å hindre at brann oppstår, og det andre området jobber dersom brann eller andre hendelser oppstår.

Brannforebygging

Å forebygge brann er en oppgave alle personer i Norge plikter å gjøre. Det finnes krav til brannsikkerhet i alle produkter, som klokken du har på armen, til huset du en gang drømmer om å bygge. Brannforebyggende avdeling sin oppgave er å informere og bevisstgjøre personer om faren for brann, samt hvordan man opptrer om brann oppstår. Dette gjøres gjennom ulike tiltak, som informasjonskampanjer, kurs og opplæring. Det viktigste tiltaket er tilsyn, hvor brannforebyggere ser på brannsikkerheten i en bygning og kommer med forskjellige virkemiddel for å tvinge gjennom tiltak.

Det brannforebyggende arbeidet er igjen delt i to rammeområder:

Tilsyn med særskilte brannobjekt

Alle bedrifter og næringsvirksomheter har krav til både opplæring og øvelser i brannvern. Det foreligger også krav til bygningseier om branntekniske installasjoner som skal oppdage og forhindre brann og brannspredning. Ved bedrifter, bygninger eller områder hvor det er en særskilt fare for tap av liv, helse, miljø og/eller materielle verdier kan brannvesenet gjennomføre et tilsyn. Ved gjennomføring vil branninspektøren gi tips og råd til talspersonen for virksomheten, samt ha mulighet å gi avvik og/eller anmerkninger på forhold som er lovstridig.

Feiing og tilsyn av private boliger og fritidsboliger

Feiing- og tilsyn av private boliger og fritidsboliger gjennomføres i bakgrunn av en risiko- og sårbarhetsanalyse. Alle boliger og fritidsboliger i kommunen med et fyringsanlegg plikter kommunen å feie og holde tilsyn med. Hyppigheten på feiingen og tilsynet baseres på en risiko- og sårbarhetsanalyse. Denne tar i betraktning momenter som tidligere feiing/tilsyn, type ildsted, type pipe også beboers alder. Ved gjennomføring vil brannforebyggerne også informere om brannsikkerhet samt ha mulighet å gi avvik og/eller anmerkninger om det er forhold som er på kant eller direkte i strid med loven.

Brann og redning

Brann og redning skal håndtere alle typer brann- og redningsoppdrag som kan oppstå i kommunen. Det er her krav om innsatstid til ulike risikoobjekter, som f.eks. sykehjem med 10 minutters innsatstid og tettsted med 20 minutter innsatstid. Innsatstiden er den tiden det tar fra utalarmering, til brannbilen er på plass på hendelsesstedet.

Brannstasjonene er både dimensjonert og plassert på bakgrunn av kravene til innsatstid og belastningen (antall hendelser) ved stasjonen. Det er derfor ulike ordninger og antall ansatte ved de ulike stasjonene, men ved alle stasjoner er det kun hjemmevaks-ordninger.

Brann og redning består av totalt 47 brannpersonell fordelt på tre brannstasjoner. Dette utgjør XX årsverk

Elnesvågen brannstasjon

Elnesvågen brannstasjon er den mest belastede brannstasjonen, med om lag 170 årlige utkall. På bakgrunn av dette har denne brannstasjonen fast rullerende vaktlag, som sikrer en innsats til enhver tid hele året. Personell på vakt kan kun oppholde seg maksimalt 5 minutter unna brannstasjonen, for å sikre at kravet til innsatstid overholdes.

Eide brannstasjon

Eide brannstasjon har 53 årlige utkall, og her er det etablert en vaktordning for 1 person, som skal sikre ledelse av personellet og at brannbilen kjører ut. Øvrig personell møter kun opp om tilgjengelig.

Bud brannstasjon

Bud brannstasjon har 42 årlige utkall, men ingen vaktordning. Alt personell møter derfor opp om tilgjengelig.

Innsatsleder

Det er også etablert en innsatsledervakt for å tjene alle brannstasjonene og som er brannsjefens stedfortreder ved hendelser. I tillegg til brannhendelser, håndtere innsatsleder kommunale innbruddsalarmer og assisterer hjemmetjenesten ved behov for løft. Belastningen til innsatslederne er derfor mye høyere enn øvrige brannstasjoner, med 221 årlige oppdrag. Innsatsledere disponerer også eget kjøretøy i vaktperioden, da de ikke tilhører en bestemt brannstasjon.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Brannforebygging

Det er utarbeidet en brannforebyggende analyse som tar for seg den mest vanlige årsaken til brann samt tiltak for å forebygge dette. Den brannforebyggende analysen revideres ved behov, men senest hvert 4. år. Siste revidering ble gjort i 2022.

Analysen belyser følgende innsatsområde hvor det brannforebyggende arbeide skal sette fokus på:

- Tilsyn i private boliger og fritidsboliger med vekt på brannvarsling og komfyrvakt.
- Tømming av sot etter endt feiing.
- Tilsyn ved industrinæringen med vekt på rutiner og prosedyrer.
- Tett samarbeid med plan- og byggesaksavdeling.
- Tett samarbeid med kommunal flykningtjenesten.
- Arbeide tett opp mot hovedvannplan for utbedring av brannvann.
- Bevisstgjøring og kampanje mot ulovlig avfallsbrenning

Utfordringene brannforebyggende avdeling har hatt er at det i senere tid har blitt tillagt fritidseiendommer i porteføljen til brannforebyggerne. På grunn av at dette kan være grunnlag for ekstra bemanning, har vi i et forsøk i å hindre dette tatt i bruk et nytt datasystem, som kan effektivisere feiing og tilsyn ved boliger og fritidsboliger.

Også ved tilsyn ved bedrifter er det et behov for å modernisere teknologien, for å videre effektivisere hele prosessen ved et tilsyn. Vi er her i dialog med flere aktører som ser på en løsning for dette.

Brannberedskap

Som ved brannforebygging foreligger det også en beredskapsanalyse, hvor risikomomenter i kommunen blir sett opp mot beredskapen vi har, og videre hva beredskapen skal ta sikte på å utvikle seg. Denne analysen belyser følgende innsatsområder og tiltak for å bygge en enda mer robust beredskapsenhet:

- Forebygge kreft og andre sykdommer denne arbeidsgruppen er særdeles utsatt for, ved å tilrettelegge for vask og hygiene ved alle brannstasjoner.
- Egnet øvelseområde hvor beredskapen kan bli opprettholdt samtidig som man kan gjennomføre målrettede øvelser, også sammen med andre aktører og nødetater.
- Ta i bruk moderne teknologi for å både redusere eksponering av personell og konsekvensen av en hendelse.
- Bytte ut kjøretøy på en fastsatt tidsplan ut fra alder og kjørelengde.

Utfordringene til brannberedskapen er hovedsakelig manglende brannvannsforsyning i større deler av kommunen. Dette blir en oppgave for brannforebyggerne å sørge for at dette blir belyst i kommunens hovedvannplan.

Landbruk og miljø

Enheten saksbehandler og kontrollerer søknader fra jordbruksforetak som angår økonomiske virkemidler som er framforhandlet gjennom jordbruksavtalen. Dette gjelder produksjonstilskudd, avløserordning, dreneringstilskudd, tilskudd til spesielle miljøtiltak, avløsning ved sykdom og svangerskap, diverse ordninger innen skogbruk, mm. Videre behandles søknader etter landbrukets- og skogbrukets særlover, som jordloven, skogloven og konsesjonsloven. Enheten har også ansvar for å registrere egenerklæringer om konsesjonsfrihet ved overdragelse av alle typer eiendommer.

Enheten har ansvaret for viltforvaltning i kommunen, administrering av veterinærvakttjenesten og har sekretærfunksjon for kommunens viltutvalg. Enheten er uttalepart i søknader om finansiering til landbruksutbygging til Innovasjon Norge. Landbruksenheten er også uttalepart i saker som gjelder tiltak i LNF-områder i kommuneplanens arealdel.

Pr i dag er det tre fulltidsstillinger samt ei 60% stilling. Av dette blir det leid ut en ressurs tilsvarende 50% stilling til Aukra kommune, for å utføre samme tjenester som i Hustadvika.

Kommunens viktigste oppgave innenfor landbruksforvaltning er behandlingen av søknader om overføringer til landbruket. Totalt utgjør dette et beløp på nærmere 100 mill NOK. I 2022 var det om lag 250 landbruksforetak som søkte om produksjonstilskudd i kommunen. For søkeren er dette produksjonstilskuddet grunnleggende for økonomien. Kommunens rolle er å sørge for at søkerne får det de har krav på, samtidig som det må kontrolleres at det ikke blir utbetalt midler på feil grunnlag. Dette er viktig for at næringa skal opprettholde et godt omdømme.

Omdømme er viktig i mange aspekter. Omdømme påvirker rekruttering, investeringsvilje og forbrukerens vilje til å velge norsk mat.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Landbruket i kommunen sin viktigste arbeidsoppgave er å produsere mat. Det blir skapt arbeidsplasser og aktivitet både direkte og indirekte. En av de største utfordringene i dag vil være å tilpasse næringa til framtidige klimautfordringer. For å opprettholde matforsyninga må det arbeides for å finne klimasmarte løsninger som reduserer klimautslipp fra landbruket uten at dette går utover antall gardsbruk i drift eller som en følge av redusert produksjon. Kommunen har vært pådriver for «Prosjekt - fyrtårn for bærekraftig matproduksjon» - som er et samarbeidsprosjekt mellom Averøy, Gjemnes og Hustadvika kommuner. Prosjektet har som formål å søke etter løsninger som reduserer klimaavtrykket fra landbruket.

Oppfølging av kommunens mål - handlingsprogram

Kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika kommune 2020-2032 er kommunens felles, overordnede og helhetlige plan. Kommuneplanens samfunnsdel definerer de målsettingen Hustadvika kommune som tjenesteproducent og samfunnsutvikler styrer etter.

Planstrategi for Hustadvika kommune ble vedtatt av kommunestyret i sak 20/2020 den 2. april 2020. I tråd med kommunal planstrategien skal det utarbeides flere planer som påvirker og påvirkes av dette kommuneområdet:

- Kommuneplanens arealdel
- Interkommunal plan for sjøareal, samarbeid mellom Aukra kommune og Hustadvika kommune
- Klima-, energi- og miljøplan
- Boligplan
- Plan for kultur, idrett og friluftsliv
- Plan for næring, som skal omfatte reiseliv, landbruk og næringsutvikling
- Trafikksikkerhetsplan
- Plan for vann, avløp og overvannshåndtering

Før disse planene er på plass er det utfordrende å konkretisere de overordna målene i kommuneplanen på tjenestenivå, men kommuneområdet samfunnsutvikling vil ha fokus på disse innsatsområdene i kommende økonomiplanperiode:

- Samfunnsutvikling
- Arbeid og næring
- Kultur, frivillighet, idrett og og friluftsliv
- Samferdsel og infrastruktur
- Natur og miljø

Samfunnsutvikling

MÅL: Hustadvika kommune er et fremtidsrettet samfunn som ivaretar naturgitte fortrinn og kulturell identitet, og som har levende lokalmiljøer. Kommunen har høy bosteds-, arbeids- og besøksattraktivitet. Kommunen legger til rette for bo- og blilyst!

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
1.2. Hustadvika kommune har gode og livskraftige bygdesamfunn og tettsteder	<p>Kommunen skal videreutvikle eksisterende tettsteder som møteplasser, handelssteder og arenaer for opplevelse og kultur tilpasset stedenes egenart og skala. Gjennom areal- og boligplanlegging legger kommunen til rette for aktivitet og sosiale møteplasser. Gjennomarbeidet reguleringsplaner vil bidra med dette.</p> <p>Det er opprettet 13 grendautvalg i Hustadvika kommune, og disse skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • representere lokalbefolkningen som bor i området og løfte frem aktuelle saker, tema og problemstillinger • være høringsinstans i alle saker som angår innbyggerne i de respektive nærmiljøområdene • gjennom sin funksjon som kontaktpunkt og bindeledd bidra til en styrket informasjonsflyt mellom innbyggerne og kommunen • bidra til å utvikle lokalsamfunnet. De kan ta initiativ til eller delta i prosjekter i nærområdet, gjerne sammen med lag, foreninger og andre lokale krefter

1.3. Hustadvika kommune har et attraktivt og levende kommunesenter	Det skal jobbes med reguleringsplan for sentrum, samt en gatebruksplan. Løsninger for torget skal legges fram i løpet av 2023.
1.4. Hustadvika kommunes arealutvikling muliggjør vekst, gir bomuligheter, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner	Ferdigstille kommuneplanens arealdel
1.5. Hustadvika kommune har en befolkningsvekst som gir mangfold og balanse mellom ulike aldersgrupper	Ferdigstille kommuneplanens arealdel og boligplan for Hustadvika kommune
1.6. Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen	Boligmiljøene i Hustadvika planlegges med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur, gjennom åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling
1.7. Hustadvika kommune har et levende og åpent lokaldemokrati som bidrar til helhetlige, forutsigbare og fremtidsrettede løsninger	Sørge for åpne beslutningsprosesser og dialog med innbyggerne og medvirkning i planlegging og tjenesteutvikling

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Reguleringsplan for Elnesvågen sentrum	Vedtatt sentrumsplan
Framtidige reguleringsplaner for bolig, fritidsbebyggelse, industri og næring. Ved å ha ulike ferdig regulerte områder, kan en både legge til rette for vekst og ivareta mange kvalitetskrav (eks. universell utforming, miljø, bomiljø og demografi)	Vedtatte reg. planer
Legge til rette for boliger	Ledige boliger, Mangfoldig boligtilbud
Grunnkjøp	Arealer til nærings- og boligformål
Interkommunal sjøarealforvaltning	Vedtatt sjøarealplan sammen med Aukra
Kommuneplanens arealdel	Vedtatt plan
Trafikksikkerhetsplan	Vedtatt temaplan
Bygge Kulturskole	Ny kulturskole
Opparbeide nytt torg Elnesvågen	Ferdigstilt torg nord - Elnesvågen

Arbeid og næring

MÅL: Hustadvika kommune har et økonomisk og miljømessig bærekraftig næringsliv og høy sysselsetting

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
Hustadvika kommunes næringsliv har god innovasjonskraft og vekstevne	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelegge arealer og infrastruktur
Hustadvika kommune har et ressursbasert næringsliv som er miljøvennlig og tilpasset kommunens egenart	Næringsutvikling med fokus på: <ul style="list-style-type: none"> • Fiskeri og havbruk • Landbruk • Reiseliv • Mineralressurser
Næringsutviklingen ivaretas på en bærekraftig måte	
Administrasjonen i Hustadvika kommune er åpen og tilgjengelig for innbyggerne	For å få til dette er det viktig at vi gode digitale løsninger videreutvikles, vi gir god og tilstrekkelig veiledning til innbyggerne, det er tilstrekkelig åpent for publikum på hverdager, og saksbehandlingen er rask og av høy kvalitet

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Opparbeide attraktive næringstomter	Ledige næringstomter
Legge til rette for klyngebasert næringsetablering	Bransjesenteretablering
Sørge for kapasitet og kompetanse til å utføre rask saksbehandling for befolkningen	Antall behandlede saker innen frist Riktig kapasitet
Kompetansekartlegging- og utvikling	Riktig kompetanse
Brukerundersøkelser	Brukertilfredshet
Reiselivssatsing ved økt parkeringsmulighet for bil og stoppesteder for turistbusser	Antall bobilparkeringer Antall turparkeringer Antall stoppesteder for turistbusser
Avklare lokalmat-utsalgspunkter	Økt salg av lokalprodusert mat

Tiltak	Styringsindikator
Utvikle digitale og fysiske samarbeidsløsninger for lokalt reiseliv	Brosjyrer Nettside Skilting
Legge til rette for felles nettverk i reiselivsnæringa i kommunen	Felles nettverk etablert Antall møter/medlemmer
Tur- og sykkelstier	Km turstier
Kartlegge steder for nye toaletter på turiststeder	Mindre villparkering
«Bli med hjem»-messe Oslo og Trondheim	Antall medarbeidere med relevant kompetanse
Svare raskt og innenfor tidsfrister på henvendelser	Antall gjennomførte saker Kundetilfredshet

Kultur, frivillighet, idrett og friluftsliv

MÅL: Hustadvika kommune har et mangfoldig aktivitetstilbud som engasjerer bredt og stimulerer til deltagelse. Frivilligheten er en betydningsfull og høyt verdsatt bidragsyter i lokalsamfunnet. Hustadvika kommune ivaretar vår felles kulturarv.

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
3.1. Hustadvika kommune har et levende kulturliv hele året – som bidrar til livskvalitet og tilhørighet	God veiledning og støtte til lag og foreninger
3.2. Hustadvika kommune har kunnskap om lokal kulturarv	Bevarer og formidler kulturhistorie, gjennom skriftlige og muntlige fremstillinger, samt kulturminnevandring og bildekvalder
3.3. Hustadvika kommune legger til rette for idrett og fysisk aktivitet for alle	God veiledning i søknadsprosesser Kommunen skal være med å utvikle og vedlikeholde idrettsparker/-anlegg og tilrettelegge for mangfold og uorganisert aktivitet. Det er også viktig å tilrettelegge for nærmiljøanlegg for organisert og uorganisert aktivitet - der folk bor Aktivt samarbeid med idrettsrådet, friluftsrådet og aktivitetsråd, og frivillige lag og organisasjoner er helt nødvendig for å få utvikle kommunen vår
3.4. Hustadvika kommune tilrettelegger for naturopplevelser og rekreasjon for alle, både på fjellet, i strandsonen og i nærmiljøet	For å få folk ut i naturen må vi sikre sammenhengende grønnstruktur og naturområder for fremtiden, statlig sikre og tilrettelegge nye friområder og forhindre

	<p>gjengroing av eksisterende. Bærekraftig besøksstrategier og handlingsplaner for slitasjeproblematikk</p> <p>Vi må øke tilgjengeligheten til friluftsområder og strandsonen ved å forbedre adkomster, parkering, toalett og renovasjon. Vi må også etablere universelt utformede stier på utvalgte områder og gjennomføre skilting og merking.</p> <p>Kyststier og trimløyper videreutvikles, og vi skal bidra til å utvikle ro- padleled for å synliggjøre turmuligheter langs kysten</p>
3.5. Hustadvika kommune stimulerer til økt frivillighet innen kulturliv, idrett og humanitær virksomhet	Videreutvikle Frivilligsentralen sin rolle i kommunen. Økt kunnskap om organisasjonsliv og betydningen av deltakelse
3.6. Hustadvika kommune tilrettelegger for at alle trossamfunn og ikke-religiøst samfunn er integrert i samfunnslivet	

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Opparbeide rekreasjonsområder/turstier med kulturhistoriske verdier	Andel av befolkningen tilgang til rekreasjonsareal/nærturterreng. Bidrag til å utvikle nye turstier. StikkUT-registreringer i kommunen. Antall informasjonsskilt med kulturhistorisk informasjon.
Flytte bibliotekene til sentrum for å skape en arena for kulturformidling og sosial møteplass	Årlige utlånstall i bibliotekene. Antall besøkende ved åpne arrangement. Antall skolebesøk.
Stimulere til aktiviteter for voksne og eldre	Deltakelse i Aktiv på Dagtid. StikkUT-registreringer i kommunen.
Etablere sosiale møteplasser for ungdom	Besøkstall på de kommunale ungdomskubbene Pluggen og Hub`N. Antall anlegg/arrangement for sosiale møteplasser uten konkurranseprega aktiviteter. Antall deltakere på UKM lokalt. Antall UKM-workshops i løpet av året.
Bevaring og formidling av kulturhistorie. Opplæring og utvikling av nye formidlingsmåter.	Antall kulturminnevandring og deltakere på disse. Antall bildekveler og deltakere. Utgivelser av lokalhistoriske bøker som Bygdebøker og GFFE. Ferdigstille Kulturminneplanen. Antall samarbeidsmøter med våre regionsmuseum.
Øke muligheten til å være frivillig i kommunen. Informere bedre om det å være frivillig og hvilke oppgaver som har behov for hjelp fra frivillige	Ta i bruk ny modul i Invi/datasystemet til Frivilligsentralen. Antall frivillige tilgjengelige i

Tiltak	Styringsindikator
<p>Økt samarbeid med frivillige lag og organisasjoner</p> <p>Universell utforming. I kommuneplanens arealdel sette av noen få natur- og fjellområder der bevegelseshemmede i alle aldre kan få adkomst med motorkjøretøy (eks. motoriserte rullestoler, ATV og snøscooter)</p> <p>Kunstnerisk utsmykning i nybygde kommunale bygg</p>	<p>Frivilligsentralen. Økt antall aktiviteter. Antall oppdrag løst. Antall medieoppslag om frivillighet.</p> <p>Antall samarbeidsmøter med Idrettsrådet og Friluftsrådet. Arrangere årlig dialogmøte med frivilligheten.</p> <p>Vedtatt planer. Utvikling av UU friområder og stier. Antall tilrettelegginger av eksisterende anlegg.</p> <p>Skape oversikt over kunstverk i kommunale bygg – en kunstdatabase. Antall «utlysninger/konkurranser» om utsmykning til nye kommunale bygg.</p>

Samferdsel og infrastruktur

MÅL: Hustadvika kommune har en fremtidsrettet infrastruktur og et transportsystem som er brukervennlig og miljøvennlig

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>6.1. Hustadvika kommune har et transportsystem som er trafikksikkert og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet</p>	<p>Kommunen skal bidra til styrking av kollektivtilbudet med fokus på frekvens og tilgjengelighet, vi skal fortsatt ha utbygging av gang- og sykkelveier, og ha kontinuerlig innsats for trafikksikkerhet.</p> <p>Trafikksikkerhetsplanen vil forslå nærmere tiltak.</p>
<p>6.2. Hustadvika kommune har et transportsystem som gir god framkommelighet, effektiv kommunikasjon mellom de ulike delene av kommunen, og som ivaretar samfunnssikkerheten</p>	<p>Kommunen må forbedre den kommunale veistandarden, jf. hovedplan for veg (2021-2028) der tilstanden for de kommunale er presentert og tiltak foreslått</p> <p>Kommunen i samarbeid med øvrige myndigheter jobber for et hovedveinett med tilstrekkelig kapasitet for alle reisende i hele Hustadvika kommune, samt et godt kollektivtilbud</p>
<p>6.3. Hustadvika kommune har en sikker vannforsyning med tilstrekkelig kapasitet og god kvalitet</p>	<p>Kommunen skal ivareta vannforsyningsanleggets tekniske standard.</p> <p>Vi må sikre at kvaliteten på vannet tilfredsstillende kravene i drikkevannsforskriften, og at nettets kapasitet dekker ordinært forbruk hos abonnenter og ordinær brannslukking.</p>

	Redusere lekkasjene i vannforsyningssystemet
6.4. Hustadvika kommune har et velfungerende avløps- og overvannsystem	Kommunen skal ha løpende fornyelse og vedlikehold basert på fremtidsrettede og effektive løsninger Avløpssystem med tilstrekkelig kapasitet og som hindrer uønsket forurensingsutslipp, og flest mulig eiendommer tilknyttes offentlig renseanlegg. Kommune må sikre god overvannshåndtering
6.5. Hustadvika kommune har bærekraftige avfallsløsninger som ikke bidrar til forurensing av miljøet	<ul style="list-style-type: none"> • Innsats for avfallsreduksjon og kildesortering ved boliger, fritidseiendommer og kommunale virksomheter • Miljøvennlig behandling av avfall
6.7. Hustadvika kommune har miljøvennlige og funksjonelle offentlige bygninger	Kommunen må sørge for at kapitalverdien av byggene bevares. Ta miljøhensyn ved nybygging, og vedlikehold skal sikre at byggene er miljøvennlige, tiltalende, driftsøkonomiske, praktiske og funksjonelle

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Trafikksikkerhets-tiltak bl.a. knyttet til trygg skoleveg	Antall drepte og skadde i trafikken
Forbedre drikkevannet	Andel personer med trygg drikkevannsforsyning
Opprettholde møtearenaer mellom Byggesaksavd. og Kommunal- teknikk for å sikre god avløps-håndtering	Vedtatt vann og avløpsplan Møtearenaer
Åpne vannveier	Færre flomskader
Etablere nye vannkilder	M3 vann i kommunen
Lekkasjesøk	Mindre svinn vann
Økt satsing og prioritering av vedlikehold veg	Redusert etterslep ift vedtatt hovedplan for veg
Legge til rette for el-biler	Antall ladepunkter ved kommunale bygg
Bygge flere gang og sykkelveger	Antall km gang og sykkelveger Sammenhengende gang og sykkelvegnett

Tiltak	Styringsindikator
Legge til rette for kollektivtransport	Frekvens - rutetilbud Antall holdeplasser
Innkjøp av el-biler	Antall kommunale el-biler
Tilstandsundersøkelse av kommunal bygningsmasse	Tilstandsrapport på kommunal bygningsmasse
Etablere sykkelparkering ved kommunale bygg	Andel syklende
Nybygg med klimavennlige byggematerialer	CO2 utslipp ift konvensjonelle bygg

Natur og miljø

MÅL: Hustadvika kommune forvalter natur- og miljøverdier langsiktig, og fører en bærekraftig arealpolitikk der miljøbevisst adferd preger samfunnet

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
7.1. Hustadvika kommune reduserer klimagassutslipp	<p>Klima-, energi og miljøplan for Hustadvika kommune utarbeides med klimanøytralt samfunn som målsetting. Vi skal utvikle klimagassbudsjett, og bruke klimaregnskap som styringsverktøy.</p> <p>Arbeide for best mulig kollektivtilbud med miljøvennlige drivstoffformer, og alltid fornybare energiformer ved kommunale nybygg.</p> <p>Bidra i klimanettverk Romsdalen og gi det en viktig rolle som rådgivende organ i klimaarbeidet.</p> <p>Vi skal sørge for å utvikle byggene for på en bærekraftig måte. Det skal legges til rette for mest mulig miljøeffektive bygg. Når vi setter opp nybygg skal vi bestrebe bruk av bærekraftige materialer.</p>
7.2. Hustadvika kommune tilpasser seg forventede klimaendringer	<p>Sikre gjennom arealplanlegging at skader ved fremtidig havnivåstigning og overvann unngås, og ta høyde for økt nedbørintensitet i arealplanlegging og infrastrukturinvesteringer.</p> <p>Kartlegge risikoområder og følge opp gjennom planverk.</p>

<p>7.3. Hustadvika kommune har jord, vann og luft med gode miljøkvaliteter</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre vassdragene i kommunen • Arbeide for at størst mulig del av bebyggelsen er tilknyttet offentlig avløpsanlegg • Veilede næringsdrivende slik at forurensende utslipp fra landbruket reduseres til et minimum
<p>7.4. Hustadvika kommune bevarer naturmangfoldet og verdifull natur</p>	<p>Forvalte verna områder i Hustadvika kommune i henhold til verneforskriftene</p>
<p>7.5. Hustadvika kommune forvalter naturressurser bærekraftig og langsiktig, med et særskilt fokus på langsiktig vern av arealer til matproduksjon</p>	<p>Forvalte grøntområder, strandsone, skog, jord, vann og geologiske ressurser gjennom bærekraftig arealpolitikk.</p> <p>Sikre matproduksjon på lang sikt gjennom aktivt jordvern og bidra til oppfylling av nasjonale jordvernmål - kun åpne for omdisponering av verdifull landbruksjord når særskilt tungtveiende samfunnshensyn tilsier det.</p>

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator
Flere elbiler	Andel kommunale kjøretøy som kjører på elektrisitet
Kaste mindre mat	Matsvinn i kommunale institusjoner
Redusere forspøpling fra rundballeplast ved tilrettelagt avfallshåndtering	Økt mengde levert til gjenvinning
Energieffektivisering	Energiutgifter per m2 i kommunalt eide bygg Antall kroner i Enova støtte
Stimulere til at husdyrgjødsel blir spredt i vekstsesongen	Antall dispensasjonssøknader fra forskrift
Aktivt jordvern	Antall dekar omdisponert landbruksareal
Etablering av biogassanlegg for husdyrgjødsel	Tonn husdyrgjødsel som går gjennom slike anlegg
I kommune- planens arealdel må det gjøres arealvurderinger med avsetning av planformål som ikke belaster natur og miljø unødig	Vedtatt arealplan
Legge til rette for flere gående og syklende i Elnesvågen sentrum	Vedtatt sentrumsplan
Utarbeide klima-, energi og miljøplan	Vedtatt temaplan

Tiltak	Styringsindikator
Systematisere håndtering av overskuddsmaterialer og avhendede møbler og utstyr	Omsatte og gjenbrukte overskuddsmaterialer, møbler og utstyr
Miljøkrav i innkjøp	Antall miljøvennlige innkjøp
Utarbeide klimabudsjett	Klimaregnskap
Stimulere til ladeinfrastruktur	Antall ladepunkter ved kommunale bygg
Stimulere til gjenbruk og sirkulærøkonomi	Antall prosjekter hvor gjenbruk er ivaretatt
Bygge miljøvennlig	Antall bygg med miljøvennlige byggematerialer Redusert klimautslipp ift konvensjonell bygging
Jordvern	Artsmangfold Reduserte utslipp av CO2 -ekvivalenter Antall dekar omdisponert fra LNF

Oppvekst

Kommuneområdet Oppvekst

Rammeområdet for oppvekst består av enhetene Hustadvika opplæringscenter, Hustadvika kulturskole og Bjørnsund leirskole. Kommunalsjef for oppvekst, skolefaglig rådgiver og barnehageansvarlig rådgiver, kostnader til private barnehager, skolesamarbeid med Aukra kommune, Tøndergård og inntekter og utgifter for barn i samarbeid med andre kommuner dekkes også av dette rammeområdet.

Kommunalsjef for oppvekst har ansvar for tre andre økonomiske rammeområder i Hustadvika kommune:

- Familiens Hus
- Kommunale barnehager
- Grunnskoler

Oppvekst - felles rammeområde

Hustadvika kulturskole

Hustadvika kulturskoles visjon er: «Kulturskole for alle»

Kulturskolen er en lovfestet kommunal oppgave, forankret i opplæringsloven. For Hustadvika kulturskole er nasjonal rammeplan, lokal læreplan og læreplan for fagene styringsverktøy for innhold og organisering.

Hustadvika kulturskole skal være et lokalt ressurs- og kompetansesenter for kulturfag i kommunen, gjennom opplæring, opplevelse og formidling innen musikk, visuelle kunsthøgskole og dans. Skolen ønsker å skape engasjement, trivsel og glede. Elever skal føle mestring, og lærerne skal gjennom godt samarbeid hjelpe elevene å nå sine mål.

Kulturskolen har som mål å øke elevtallet for å nå flest mulig med bredde, kjerne- og fordypningstilbud.

Organisering

Kulturskolen har i dag undervisning i musikk, dans og visuelle kunsthøgskole med til sammen 375 elevplasser. Der hvor det er mulig får de yngste elevene 1-1 undervisning på egen barneskole, mens gruppetilbudene er mer sentralisert. Det er per oktober 2022, 12 faste ansatte fordelt på 9,1 årsverk. I tillegg kjøper kulturskolen tjenester til kunst og dans på til sammen 0,6 årsverk. Kulturskolen ser sin rolle i samfunnet som svært viktig, og samarbeider med lokalt kulturliv med salg av dirigenttjenester, lærerressurs til seminarer, utleie av utstyr mm. Kulturskolen har i dag noe samarbeid med andre enheter, som et band for mennesker med nedsatt funksjonsevne, et tilbud for Mestringsenheten, samt samarbeid med 3 skoler om prosjekt/valgfag/musikkundervisning. Disse tilbudene er noe vi ønsker å videreutvikle da vi ser enorm mestring og musikkglede for de som deltar.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Kommunestyrevedtak i 2020 om eget kulturskolebygg i Elnesvågen blir et av våre viktigste element for utvikling. Det forventes byggestart i 2023. Her vil vi få samlet all undervisning som i dag skjer i Elnesvågen på ikke mindre enn fire forskjellige steder. Det vil skape et miljø både for elever og ansatte. Et nytt og eget bygg med tilrettelagte rom vil gi oss utviklingsmuligheter mot et mål om å ha tilbud for «alle». Vi jobber med utvikling av tilbud for både de under og de over grunnskolealder for å kunne ha et livsløp i kulturskolen. For å få dette til på best mulig måte vil samarbeid med andre kommunale enheter være svært viktig. Kulturskolen må også bidra til å utjevne sosiale forskjeller. For å få dette til må vi på både kort og lang sikt, utvikle flere lavterskeltilbud til en lavere pris og/eller opprette gratisplasser.

Familiens hus

Familiens Hus består av fire avdelinger som sammen skal bidra til mer helhetlige og familiestøttende tjenester gjennom å utfylle hverandre med ulik kompetanse. De fire avdelingene er barnevernstjenesten, helsestasjon og skolehelsetjeneste, tiltak for funksjonshemmede og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT). Familiens Hus samarbeider også nært med blant annet Helse og Mestring. Tjenestene skal utvikles i takt med behovene kommunens beboere til enhver tid har, samt i samsvar med nasjonale føringer og prioriteringer.

Barnevernstjenesten

Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Tjenesten skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, omsorg og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår. Tjenesten er egen vedtaksmyndighet. Barneverntjenesten har døgnåpen akuttberedskap.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Helsestasjonen har ansvar for jordmortjeneste, helsestasjonsprogram 0-5 år, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom. Formålet er å fremme god fysisk, psykisk og sosial helse og utvikling, forebygge, avertere og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt, samt gi nødvendig oppfølging og henvise videre ved behov.

Tiltak for funksjonshemmede (TFF)

Tjenesten skal gi koordinert hjelp til barn, unge og deres familier. Det er et mål at tjenestetilbudet oppleves som helhetlig og sammenhengende. Tjenesten består av ansatte i turnus, brukerstyrte personlige assistenter, avlastere og støttekontakter. Her tilbys avlastninger, barneboliger og ulike former for helse- og omsorgstjenester som gis i hjemmet, både til barn og voksne. Det er kommunens Forvaltningskontor som fatter vedtak om helse- og omsorgstjenester som skal gis fra Tiltak for funksjonshemmede.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) skal bistå barnehager og skoler i arbeidet med å tilrettelegge det pedagogiske tilbudet til barn, elever og voksne med særlige behov, og utarbeide sakkyndig vurdering der loven krever det. Hensikten er at barn, elever og voksne får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud. Tjenesteområdene reguleres av lowerk på ulike områder som: Lov barneverntjenester, opplæringsloven, barnehageloven, helsepersonelloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Flere nasjonale føringer gjelder også her, inkludert konvensjonen om rettigheter for mennesker med 25 nedsatt funksjonsevne og Stortingsmelding 6. Lokalt er målområdene fra samfunnsdelen av kommuneplanen inkludert som føring for utviklingen i nær framtid.

Forventet utvikling frem mot 2032:

Familiens Hus ser at sakene som kommer til enheten stadig blir mer komplekse og sammensatte. Fremover blir det derfor et klart behov for å heve kompetansen til ansatte i tråd med de utfordringene som vil være gjeldende. Det vil også være nødvendig å kunne identifisere og handle rundt de utviklingstrekkene som man ser behov for å forebygge rundt.

Barn og unge melder i større grad enn tidligere om at de opplever å kjenne seg ensomme, og utenforskap ser ut til å være en av de viktigste faktorene som ligger til grunn for mange av de problemstillingene som de ulike instansene i Familiens Hus arbeider med.

Foreldrerollen er og blir svært viktig, og vi må bidra til å styrke foreldre til å håndtere og forebygge vanskelige situasjoner.

Psykisk helse er veldig ofte et element i mange av sakene i Familiens Hus. Det er en økt forståelse i hjelpeapparatet for hvordan det er for pårørende å leve med et barn eller ungdom som har psykiske eller fysiske helseutfordringer. Å tenke helhetlig rundt en familie er nødvendig for å kunne gi rett hjelp til rett tid. Det er også god samfunnsøkonomi å vise forståelse for og ha kunnskap om det helhetlige bildet. Dette krever et tettere og mer tverrsektorielt samarbeid mellom kommunens instanser.

Barnevernsreformen (oppvekstreformen) bringer med seg forventinger og delvis klare føringer for hvordan kommunen skal løse utfordringer rundt barn og unge og deres familier. Hovedmålsetningen er at det kommunale tjenesteapparatet skal gi den nødvendige støtten og hjelpen som trengs på et tidlig tidspunkt. Dette for at saker ikke skal vokse seg så store at familier vil trenge omfattende hjelpetiltak. På dette viset skal barneverntjenesten bruke mer av kapasiteten sin på de alvorligste sakene i tjenesten, samt bidra til forebygging på systemnivå.

Alt dette fordrer kompetanse hos ansatte, og vi ser allerede at det er vanskelig å rekruttere til enkelte fagområder. Det blir derfor viktig at kommunen er i stand til å drive kompetanseutvikling, og at vi legger til rette for den gode omstillings- og samarbeidsevnen som de ansatte har. Flere utfordringer skal løses på kommunalt nivå. Da må vi gjøre mer av det tverrfaglige arbeidet som vi stadig blir bedre på, og som vi faktisk ser effekt av.

Familiens hus sine prioriteringer av tiltak, med forslag til styringsindikatorer:

Familiens hus sine prioriteringer av tiltak, med forslag til styringsindikatorer:

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Kompetansedeling internt i Familiens Hus	Felles fagdager – 2 i halvåret Jevnlig deltakelse i hverandres avdelinger eller felles avdelingsmøter – 3 i halvåret	Oppstart høst 2022 Oppstart høst 2022
Kompetansedeling internt i Familiens Hus	Tiltaksperson som jobber i samarbeid mellom barneverntjenesten og Tiltak for funksjonshemmede. Antall saker.	Under utprøving høst 2022
Kompetansedeling på tvers	Ressursteam barnehager, veileder er utarbeidet. Barnehage, PPT og helsesykepleier er faste deltagere. Barneverntjenesten og Tiltak for funksjonshemmede deltar etter oppsatt plan. Deltakere og hyppighet.	Under oppstart
	Ressursteam skole. Skole, PPT, helsesykepleier er faste deltagere. Barneverntjenesten, Tiltak for funksjonshemmede og Mestring deltar etter oppsatt plan. Veileder er utarbeidet. Deltakere og hyppighet.	Opprettet og evaluert. Fungerer relativt godt.
	TFF deltar på et ressursteam i året ved hver barnehage og skole for å informere om tilbud og saksgang	Oppstart vår 2023
	Deltagelse i Oppfølgingsordningen og Læringsmiljøprosjektet for å bidra til blant annet å skape inkluderende praksis i barnehager og skoler. PPT, helsestasjon, TFF.	Oppstart 2023
	Opprette faglige nettverk Helsestasjon: Trygghetssirkelen TFF: koordinatorknettverk PPT: ASK (alternativ supplerende kommunikasjon) Barneverntjenesten: Trygghetssirkelen	Igang satt høst 2022
	Videreføre og evaluere samarbeid mellom politiet og Familiens Hus	Evaluert vår 2022
Tidlig tverrfaglig innsats ift bekymring for barn og familier	Oppstart av BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats)	Søknad sendt
	Familiestøttende helsestasjon – antall familier og barn	Oppstarta 2020. Stor pågang
	Familieterapeut – antall familier og barn	Økt fra 30 til 80 % stilling høst 2021
	Flerfaglig råd (helsestasjon, PPT, barneverntjenesten, Mestring, NAV, skole). 8 møter i året.	Etablert. Gjøres kjent høst 2022. Ingen individualsaker foreløpig. Etablert 2021

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Gjøre kjent ulike tiltak og tjenester som fins i Familiens Hus	Rusgruppe (rådgiver folkehelse, politi, Familiens Hus, Mestring, NAV, skoler, rådgiver helse og velferd, rådgiver skole) – 8 møter i året	Oppretta 2021. Fungerer
	Ressursteam barnehage – deltakere og hyppighet	Veileder er på plass. Må tas i bruk i organisasjonen
	Ressursteam skole – deltakere og hyppighet	Oppretta høst 2021. Fungerer på alle skoler. Oppstarta vår 2021, veileder evaluert høst 2022
	Deltagelse i «Barn og unges helsetjenester i Møre og Romsdal» (barnehager, skoler, Familiens Hus, Helse og Mestring, Forvaltningskontoret, fastleger)	Arbeidet pågår
	Utvikle og holde oppdatert informasjon på hjemmeside og sosiale medier	Høst 2022 og kontinuerlig arbeid
	Informere jevnlig i ulike fora i sektorer for oppvekst og helse og velferd	Høst 2022, kontinuerlig arbeid
	Barnets stemme og rett til medvirkning	
Barnets stemme og rett til medvirkning	Inn i maler for saksbehandling	PPT og BV har det inne i alle maler og rutiner
	Kompetanseheving på hvordan sørge for at barn medvirker i saker som angår dem. Tema på personalmøter 2 ganger i året. Implementeres i årshjulet.	Oppstart vår 2023

Psykisk helsefremmende oppvekstmiljø

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Fremme god psykisk helse blant barn og unge	Utarbeide og iverksette samarbeid / konsept sammen med skolene. Likt opplegg i alle skoler.	Helsestasjonen tar kontakt med skolene vår 2023.
	Samarbeid med Helse og mestring i individsaker og på systemnivå.	Pågående
	Deltakelse i MOT. 2 helsesykepleiere	Pågående
	«Tankevirus» tas i bruk i arbeidet med elever ved Hustadvika vidaregåande skole sammen med Mestring	Oppstart høst 2022

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Ungdomsordinator	Deltakelse i rusgruppe	Pågående
	Ungdomsordinator og ungdomsklubb	Se eget punkt lenger ned
	Iverksette tiltak i tråd med rusgruppas vedtak	Pågående
	Ressursteam bgh	Se over
	Ressursteam skole	Se over
	Opprette fast stilling	Besatt prosjektstilling
	Få på plass faste lokaler til ungdomsklubb i Elnesvågen	Ikke på plass
Forebygge selvmord	Videreutvikle tilbudene ved ungdomsklubbene i tråd med kommunestyrevedtak om ungdomsordinator.	Jobbes med vår 2023 i samarbeid med Kulturenheten. Forslag til innhold i løpet av våren 2023
	Ferdigstille handlingsplan mot selvmord (Familiens Hus, Mestring, rådgiver folkehelse) Iverksette tiltak nedfelt i plana	Høst 2022 Vår 2023
Forebygge vold og overgrep	Implementere handlingsplan mot vold i nære relasjoner Gjennomgang av plana i avdelingsmøte / personalmøte 2 ganger i året. Legge inn i prosedyrer det som er relevant for hver avdeling.	Høst 2022 Vår 2023

Helse og omsorgstjenester

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Gode avlastende tiltak hjemla i helse- og omsorgstjenestelova	Økt kapasitet i avlastningsbolig mtp å gi lovpålagt helsehjelp og forebygge belastning i familier og for barnet. Telling av vedtak.	Pågående
	Økt kompetanse i avlastningsbolig ved å ansette fagarbeidere i tråd med kompetanseplan for helse og velferd.	Pågående
	Øke antall samarbeidstiltak med skole (heltidskultur jfr. helse- og velferdsplana)	Pågående
	Ta i bruk velferdsteknologi. Antall tiltak som tas i bruk telles.	I dialog med forvaltningskontoret

Barnehager

Barnehagene våre er et pedagogisk driftet tilbud for Hustadvikas barn mellom 1-6 år. Barnehagene har et ansvar for å skape et tilgjengelig og likeverdig tilbud for alle barnehagebarn i kommunen og sørge for at barn gis mulighet til å delta og utvikle seg som medmenneske allerede fra tidlig alder. I Hustadvika har vi både kommunale og private barnehager med god kvalitet, som skårer høyt på tilfredshet blant foreldre. Barnehagestrukturen i kommunen er mangfoldig med tanke på at vi både har en jevn fordeling mellom kommunale og private barnehager og en stor variasjon i størrelse. De 15 barnehagene i kommunen har god geografisk spredning. Gjennom samarbeid har de kommunale og private barnehagene utarbeidet en felles kompetanseplan gjeldende frem til 2025. Denne planen har flere satsningsområder som skal sikre barna i Hustadvika like forutsetninger for en trygg barndom og gode utviklingsmuligheter. Barnehage_loven med forskrift er styrende for området, sammen med nasjonale føringer og forventninger.

Kommunale barnehager sine prioriteringer av tiltak, med forslag til styringsindikatorer:

Inkluderende barnehagemiljø

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Sikre kontinuerlig arbeid med temaet. · Holdningsskapende arbeid og tiltak ved mistanke om at barna ikke er trygge i barnehagen. · Arbeide etter kompetanseplan for et godt psykososialt barnehagemiljø. · Deltagelse i Oppfølgingsordningen og Læringsmiljøprosjektet for å gi alle barn like gode muligheter til trygt og faglig godt barnehagetilbud. · Ressursteam barnehage 	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst, samt årshjul i enhet som styrer planarbeidet i avdelingene. · Felles fagdag årlig, for hele oppvekstområdet. · Månedlige styrenettverk. · Kommunalt årshjul for oppvekst. Del av rutine for kvalitetsutvikling oppvekst. · Elevundersøkelsen skal vise trivsel, motivasjon og medvirkning om 10 år – for de som nå går i barnehage · Resultater på nasjonale prøver skal på sikt ligge over nasjonalt nivå · Grunnskolepoeng er på nasjonalt nivå · Antall henvisninger til PPT går ned og løser flere saker på førstelinje 	<p>Oppstart høst 2020 Utvikles kontinuerlig. Tilsyn utført som internkontroll høst 2022</p> <p>Igangsatt høst 2022 Opprettet og i etablering. Mangler faste møtedager og rutinisering.</p>

Psyisk og fysisk helsefremmende oppvekstmiljø

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
--------	-------------------	--------------------

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Barnehage og foreldre skal ha et tett samarbeid om det enkelte barns utvikling. · Barnehagene skal ha kompetanse og bemanning for å kunne planlegge, gjennomføre og evaluere pedagogisk arbeid for et inkluderende barnehagemiljø og et utviklings-støttende miljø. · Tidlig flerfaglig innsats overfor barn og familier. 	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst, samt årshjul i enhet som styrer planarbeidet i avdelingene. · Grunnbemanning, oppfylle norm for pedagogtetthet. · Færre henvisninger og færre søknader om ressurs jf §37 viser at vi lykkes med inkluderende allmenpedagogisk praksis. · Etablering av standarder og rutiner for samarbeid mellom tjenesteområder. · Kommunalt årshjul for oppvekst. Del av rutine for kvalitetsutvikling oppvekst. 	<ul style="list-style-type: none"> · Foreldresamarbeidet er stadig i utvikling. Samarbeidet med skolene er formalisert gjennom rutine for overgang. Ressursteam sikrer samarbeid med støttetjenestene. · Skal være i kontinuerlig prosess.

Barn og foresatte opplever barnehagen som en arena for inkludering, tilhørighet og mangfold

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Kommunen følger lovens bestemmelser knyttet til minstesats på barnehageplass, søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling. · Alle barn skal gjøres kjent med digitale verktøy og læremidler, og de skal utvikle en etisk forståelse av bruken av digitale medier. · Styrke samarbeidet mellom barnehagene og med kulturskole og frivillige. 	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst, samt årshjul i enhet som styrer planarbeidet i avdelingene. · Kommunalt årshjul for oppvekst. Del av rutine for kvalitetsutvikling oppvekst. 	<ul style="list-style-type: none"> · Oppstart høst 2020 · Igang satt

Ansatte har kompetanse på å vurdere og handle slik at barn og foreldre ved behov får riktig hjelp til riktig tid.

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Kompetanseheving på aktuelle temaer gjennomføres i samarbeid og gjennom erfaringsutveksling mellom barnehagene. · Ansatte får medvirke i utviklingen av barnehagens pedagogiske innhold. · Utviklingen av kompetanseplanen for oppvekst 2022-2034 tar hensyn til 	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst, samt årshjul i enhet som styrer planarbeidet i avdelingene. · Kommunalt årshjul for oppvekst. Del av rutine for kvalitetsutvikling oppvekst. 	<ul style="list-style-type: none"> · Oppstart høst 2020 · Igang satt 2022

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
barnehagenes kompetansebehov og ansattes behov for utvikling.		

Skoler

Alle elever skal bli møtt med tillit og respekt, og de skal føle tilhørighet, trygghet, inkludering og medbestemmelse. Skolene i Hustadvika kommune har et ansvar for at barn og unge har den kompetansen som skal styrke dem i møte med fremtidens utfordringer. Lesing, skriving og muntlige ferdigheter er sammen med regning og digitale ferdigheter nødvendige redskaper i læring og utvikling.. Alle elevene i Hustadvika skal ha likeverdige muligheter til å tilegne seg ferdighetene, og til å lære seg å tenke kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Elevene skal oppleve tilhørighet, medvirkning og rustes for livslang læring. I Hustadvika kommune skal alle få muligheten til å fornye og supplere sin kompetanse, uansett alder. Skolen er en arena for utvikling av kunnskap, ferdigheter og holdninger, som bidrar til utvikling av identitet og livsmestring for aktiv deltakelse i videre utdanning, arbeid og samfunnsliv.

Kommunen har 10 grunnskoler. I tillegg kommer kulturskole, voksenopplæring og leirskole på Bjørnsund. Utviklingsområder, mål, strategier og tiltak angår i stor grad også kulturskole, voksenopplæring, SFO og leirskole. Mangfoldig skolestruktur krever godt samarbeid mellom ledere, ansatte og skoler for å sikre alle elever et likeverdig skoletilbud.

Den demografiske framskrivningen og faktiske fødselstall indikerer lavere elevtall fram mot 2035, som nødvendiggjør høy bevissthet på alle nivåer i kommunen om ivaretagelse av kvalitet i opplæringen og videreutvikling av attraktive skoler for kompetente fagfolk, for foreldre og for elever. Den demografiske endringen med lavere elevtall i kombinasjon med mangfoldig skolestruktur, utfordrer oppfyllelse av målsettinger og gjennomføring av tiltak som beskrives på skoleområdet. Å møte nasjonale føringer og målsettinger om likeverdig opplæring, tilpasset opplæring, inkluderende praksis og spesialundervisning gjennom økt kompetanse nær elevene, utfordres av nedgang i elevtall og opprettholdelse av skolestruktur.

Føringer for skolene ligger blant annet i opplæringsloven med forskrift, barnekonvensjonen, CRPD (FNs konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne; [FN-konvensjonen om rettar til menneske med nedsett funksjonsevne \(CRPD\) - regjeringen.no](#)), FNs bærekraftsmål 4, om god utdanning, læreplanverket – LK20, og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Fra kommuneplanen 2020 framheves tilpasset opplæring – likeverdig for alle, inkluderende læringsmiljø og aktiv innsats mot mobbing. Nulltoleranse mot mobbing og krenkelser er et prioritert mål, gjennom arbeid for trygge klasse miljø og inkluderende skolekultur. Videre spiller skolene en viktig rolle i bærekraftige lokalsamfunn. Gjennom gode overganger legges også grunnlag for videre utdanning, arbeid og medborgerskap – for elever som opplever reell medvirkning i egen hverdag ([prosedyre-overgang-barnehage-skole-per-september-2021.pdf \(hustadvika.kommune.no\)](#)). Kommuneplanens samfunnsdel understreker også skolens ansvar for å arbeide tverrfaglig om elever ved behov.

Skoleområdet sine prioriteringer av tiltak, med forslag til styringsindikatorer:

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Felles fagdag- ved oppstart høst · Enhetsledermøter oppvekst- 4 ganger i året · Skoleforum- 10 i året · Dekomp · Programmering · Ressursteam skole. Skole, PPT, helsesykepleier er faste deltagere. Barneverntjenesten, Tiltak for funksjonshemmede og Mestringsenheten deltar etter oppsatt plan. Veileder er utarbeidet. · Deltagelse i Oppfølgingsordningen og Læringsmiljøprosjektet for å gi alle barn og unge like gode muligheter til faglig og sosial utvikling. · Opprette faglige nettverk - Fagnettverk- læremiddel og fagplaner - Tverrprofesjonelt team (TPS) (skole og SFO) - SFO- nettverk – 2 pr/år · · Flerfaglig råd (helsestasjon, PPT, barneverntjenesten, Mestring, NAV, skole). · Rusgruppe (rådgiver folkehelse, politi, Familiens Hus, Mestring, NAV, skoler, rådgiver helse og velferd, rådgiver skole) · Ressursteam skole · Ytre team · Musikkterapi (skole, kulturskole, helse) 	<ul style="list-style-type: none"> · Kommunalt årshjul for oppvekst · Kommunalt årshjul for oppvekst · Antall henvisninger til PPT går ned og løser flere saker på førstelinjetjeneste · Elevundersøkelsen viser trivsel, motivasjon og medvirkning · Resultater på nasjonale prøver skal på sikt ligge på nivå over nasjonalt nivå · Grunnskolepoeng er på nasjonalt nivå · Felles læremiddel (i basisfagene) i Hustadvikaskolen · overordnede fagplaner i Hustadvikaskolen · Evaluerer ansvarsfordeling rundt elevenes behov 	<p>Oppstart høst 2022 Oppstart høst 2022 Etablert Oppstart høst 2021 2021- 2023</p> <p>Opprettet og evaluert. Hver skole har faste møtedager Igangsatt høst 2022 Ferdigstilles i november 2022? Ferdigstilles nov. 2023 Igangsatt vår 2022</p> <p>Oppstarta 2020. Oppretta 2021. Fungerer. Veileder er på plass. Oppretta høst 2021. 4- 6 møter i året Knytte til ny økonomiplan. Søke tilskudd.</p>

Elevens motivasjon for læring og læringsresultater. Hensynet til barnets beste er en rettighet, et grunnleggende hensyn og en saksbehandlingsregel

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<ul style="list-style-type: none"> · Elevens stemme og rett til medvirkning er inne i maler for saksbehandling · Elevmedvirkning i utarbeidelse av IOP og hel- og halvårsplan · Elevsamtaler, fagsamtaler, utviklingsamtaler · Eleven deltar i egen vurdering · Elevundersøkelsen · Elevråd 	<ul style="list-style-type: none"> · Dokumenter inneholder punktet elevens stemme · Resultat i systematiske samtaler og brukerundersøkelser 	<p>2 ganger pr/år Fokusområde fra 2022 Årlig</p>

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
<p>· Samarbeid med Helse og mestring i individsaker og på systemnivå. · Deltakelse i MOT. · HOPP fysisk aktiv læring · Deltakelse i rusgruppe · Ressursteam skole · Vedlikehold og utvikling av uteområde · Alle barn opplever mestring i skolehverdagen. · Plan for overgang til videregående skole · Utjevne sosiale og økonomiske forskjeller - Språkplana - Gratisplass kulturskole - Flere breddetilbud til en redusert pris i kulturskolen. - Kulturskolen vil samarbeide med andre enheter i oppvekst ved evt. oppgradering eller nybygg for de praktisk estetiske fagene, hvor det er naturlig at kulturskolen vil benytte seg av disse rommene - Språkklassen videregående skole.</p>	<p>Økt trivsel og bedre læringsresultat blant elevene Antall gratisplasser Antall tilbud Tilbud til minoritetsspråklige på vgs og hindre frafall i vgs</p>	<p>Helsestasjonen tar kontakt med skolene vår 2023. Etablert Etablert Etablert Etablert Skal utarbeides Ferdigstilt, men ikke implementert Etablert</p>

Fra kommuneplanens sitt innsatsområde Oppvekst

Alle tjenesteområdene i Hustadvika har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen, men innsatsområde *Oppvekst* er særlig relevant.

Målsetting:

Barn og unge i Hustadvika kommune har en trygg, sunn og utviklende oppvekst som gjør at alle får et godt voksenliv med deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

Slik vil vi ha det - delmål og strategier:

1 - I Hustadvika kommune opplever barn og unge trygghet, mestring, utvikling og læring

- FNs barnekonvensjon legges til grunn når helhetlige tjenester til barn og unge utformes i kommunen
- Alle elever har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og opplæringen skal tilpasses elevens evner og forutsetninger
- Tilrettelegge arenaer for mestring og meningsfull fritid for alle
- Innsats for helsefremmende og inkluderende læringsmiljø i kulturskolen, barnehager og skoler
- Kulturskolen tilbyr opplæring i kunst- og kulturfag som bidrar til å ikke bare utdanne, men danne hele mennesket i alle livets faser – barn, unge og eldre
- Legger til rette for gode og trygge formidlingsarenaer
- Tilrettelegge god overgang mellom barnehage og skole

- Barnehager og skoler bidrar til et godt grunnlag for videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltagelse
- Bidra til at barn og unge medvirker i beslutninger som gjelder dem selv
- Tidlig tverrfaglig innsats overfor barn, unge og familier med behov
- Forebygging og tidlig mobilisering for å hindre bruk av alkohol og andre rusmidler hos barn og unge
- Aktiv innsats for bekjempelse av mobbing
- Tilby livsmestringskonsept for barn og ungdom der vi styrker den enkeltes robusthet og bevissthet, og fremmer robuste og byggende relasjoner - trygge klassemiljø, inkluderende skolekulturer og bærekraftige lokalsamfunn
- Tilrettelegge for naturopplevelser

2 - Arbeidet med barn og unge i Hustadvika kommune bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller, redusere konsekvenser av økonomiske forskjeller og stabile boforhold blant barnefamilier

- Bidra til at barn og unge utvikler god helse gjennom fysisk, kognitiv, sosial og følelsesmessig stimulering
- Barn og unge har en meningsfull fritid og et godt utbygd fritidstilbud
- Kulturskolen har ordninger for å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller blant familier
- Tilrettelegge for sosiale møteplasser som muliggjør nettverksbygging og sosiale relasjoner for barn, unge og familier
- Godt organisert og velfungerende tverrfaglig samarbeid i kommunen og bidra til at de som trenger ekstra støtte opplever at beslutninger fattes i samråd med dem selv
- Fleksible og tilrettelagte avlastningstilbud til familier med særlig tyngende omsorgsoppgaver

3 - Hustadvika kommune fremmer god livskvalitet

- Vi arbeider for inkludering i trygge og gode miljø
- Vi arbeider forebyggende med psykisk og fysisk helse
- Vi arbeider for en helsefremmende oppvekst
- Vi stimulerer og legger til rette for fysisk utfoldelse, aktivitet og kreativitet
- Vi involverer barn og unge i all planlegging og forvaltning
- Vi stimulerer og legger til rette for livsmestring i alle deler av livet
- Vi jobber aktivt for å hindre frafall i videregående skole

DELMÅL – SLIK VIL VI HA DET	SLIK GJØR VI DET
<p>1 - I Hustadvika kommune opplever barn og unge trygghet, mestring, utvikling og læring</p>	<p>Hustadvikaskolen skal ha kvalifiserte lærere, og all undervisning skal bli gitt av en kvalifisert lærer, 0-tolleranse mot mobbing. Alle skolene i Hustadvika kommune skal være dysleksivennlige skoler innen 2023</p> <p>Barnehagene i Hustadvika skal ha kvalifisert og kompetent personale gjennom å oppfylle <i>bemanningsnormen</i></p> <p>Barnehagene i Hustadvika skal ha kvalifisert og kompetent personale gjennom å oppfylle <i>pedagognormen</i></p>

	<p>Hustadvika opplæringscenter skal ha respekt for likeverdighetsprinsippet og dermed gi et likt tilbud i hele kommunen</p> <p>Kulturskolen gir mulighet til å finne, lære og formidle egne kunst- og kulturuttrykk</p> <p>Kulturskolen skal bidra til barn og unges dannelse, fremme respekt for andres kulturelle tilhørighet, bevisstgjøre egen identitet, bli kritisk reflekterende og utvikle egen livskompetanse gjennom blant annet å delta i utforming av egne læringsmål</p> <p>Kulturskolens elever er ulike, men likeverdige</p>
<p>2 - Arbeidet med barn og unge i Hustadvika kommune bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller, redusere konsekvenser av økonomiske forskjeller og stabile boforhold blant barnefamilier</p>	<p>Tverrfaglig samarbeid i kommunen</p> <p>Kulturskolen skal opprette flere breddetilbud til en redusert pris</p> <p>Noe mer inn her - fra familiens hus?</p> <p>Noe fra opplæringscenteret?</p>
<p>3 - Hustadvika kommune fremmer god livskvalitet</p>	<p>Vi arbeider for inkludering i trygge og gode miljøer, forebyggende med psykisk og fysisk helse, en helsefremmende oppvekst</p> <p>Vi stimulerer og legger til rette for fysisk utfoldelse, aktivitet og kreativitet</p> <p>Gi elevene ved Bjørnsund leirskole kunnskaper og ferdigheter innen områdene kystkultur, dyreliv og natur. Videre gi elevene varige positive opplevelser for livet</p> <p>Kulturskolen bidrar til grunnleggende livsmestring og dannelse gjennom å utvikle kunstfaglig kompetanse og uttrykksevne så vel som kreativitet, kritisk sans, kulturell og sosial kompetanse</p>

Helse og velferd

Kommuneområde Helse og velferd

Hustadvika kommune skal ha helse- og velferdstjenester som legger til rette for aktiv deltakelse fra innbyggerne, og gir helhetlige tjenester av god kvalitet. Innbyggerne skal individuelt få vurdert sine behov for tjenester uavhengig av, bosted, økonomi, kjønn, og etnisk bakgrunn. De økonomiske rammeområdene i helse og velferd er:

- Helse og velferd felles
- Helse og mestring
- Hjemmetjenesten
- Institusjoner og omsorgssenter
- Bo og habilitering
- NAV

Generell status og utfordringer

Kommune-Norge står i årene fremover overfor betydelige utfordringer med å møte brukernes behov for bærekraftige og gode helse- og omsorgstjenester.

Krav til mer behandling, rehabilitering og habilitering av stadig mer kompliserte tilstander, krever spesialisert kunnskap i kommunen i og med at flere behandlinger og helsetjenester skal ytes i hjemmet. Hvis vi skal klare å levere gode og bærekraftige tjenester i årene som kommer, må kommunen ta drastiske grep, tenke nytt og annerledes. Strategiene er å forebygge mer, behandle tidligere og samhandle bedre.

Den fremtidige eldregenerasjonen har flere ressurser å spille på og holder seg aktiv lenger enn før. Deltakelse i frivillighetsarbeid har en egenverdi og bidrar gjerne til økt trivsel og sosiale nettverk. Frivilligheten yter en viktig innsats, og kommunen må derfor videreutvikle samarbeidet. Innbyggerundersøkelsen viser også et potensial for en stor ubenyttet ressurs i frivilligheten. Til tross for dette, vil kommuneområdet helse og velferd ha behov for betydelig tilførsel av ressurser i årene som ligger foran oss. Dette gjelder både investeringer til nye bygg og tilførsel av ressurser for å kunne drifte tjenestene vi skal yte til våre innbyggere.

For å møte fremtidens utfordringer i helse- og omsorgstjenestene er det nødvendig å endre fokus fra de mer kostbare tjenestene øverst i trappen til et mer effektivt og lønnsomt omsorgsnivå lengre ned i trappen (BEON-prinsippet = beste effektive omsorgsnivå). Vi må sette inn tiltak for tjenester med et større innslag av forebygging, og sette innbyggerne i stand til å mestre sin livssituasjon og leve et mest mulig selvstendig liv.

Hustadvika kommune vil i årene fremover møte utfordringer knyttet til demografisk utvikling, og til rekruttering av kvalifisert personell. Kommunen skal utvikle tjenester til en befolkning som øker i aldersgruppen 70 år og eldre. Samtidig synker antall barn og unge. Skatteinntektene øker ikke proporsjonalt med den økende mengden oppgaver, noe som vil utgjøre en stor økonomisk utfordring.

Kommunen skal legge til rette for god helse gjennom å forebygge og behandle sykdom og sikre likeverdige muligheter for helsefremmende aktivitet, fellesskap og samfunnsdeltakelse for innbyggere i alle aldre. Det er en viktig målsetting at flest mulig kan bo hjemme lengst mulig. Dette forutsetter en kultur hos de ansatte og holdninger i samfunnet som fremmer egenomsorg, mestring og brukermedvirkning. Kommunen skal vektlegge nærhet og tilgjengelighet til tjenestene, og skal utnytte de mulighetene og ressursene som finnes i nærmiljøet og sosiale nettverk.

De kommunale tjenestene skal omfatte nødvendig helsehjelp, forebyggende tjenester og tjenester som skal bedre livskvaliteten for kronisk syke. Oppmerksomheten skal i større grad rettes mot de som står i fare for å falle utenfor samfunnet, og/eller utvikle sykdom, og det skal settes inn forebyggende tiltak.

Med bakgrunn i utfordringsbildet man ser både på nasjonalt plan og for Hustadvika kommune, vil de mest sentrale utfordringene fremover være:

- Vekst i brukergrupper med sammensatte lidelser og økning i forekomst av demens
- Knapphet på omsorgsytere
- Fokus på tilstrekkelig brukerperspektiv
- Koordinering av tjenester både fra spesialisthelsetjenesten og kommunale helse-, sosiale- og omsorgstjenester
- Tilstrekkelig med møteplasser for aktivitet, sosiale og kulturelle forhold
- Rus, spesielt kombinert med psykiske lidelser
- Psykiske lidelser blant unge
- Vold i nære relasjoner

De fem fokusområdene i «Leve hele livet» er innarbeidet i helse- og velferdsplanen som ble ferdigstilt våren 2022. De fem områdene er:

1. Et aldersvennlig Hustadvika
2. Aktivitet og fellesskap
3. Mat og måltider
4. Helsehjelp
5. Sammenheng i tjenestene

Fra kommuneplanen sitt innsatsområde Helse

Målsetting:

Innbyggerne i Hustadvika kommune opplever mestring og livskvalitet i hverdagen, samt kvalitet på kommunens helse-, sosial og omsorgstjeneste

Slik vil ha det - delmål og strategier:

1 - Hustadvika kommune preges av folkehelsearbeid i alle enheter

- Satsing på forebyggende arbeid og tidlig innsats i alle aldersgrupper
- Legge til rette for en helsefremmende oppvekst
- Helhetlig tenkning i hele livsløpet, inklusive universell utforming og et aldersvennlig samfunn
- Kunnskap om folkehelseutfordringene som grunnlag for tiltak for å utjevne sosiale helseforskjeller

- Systematisk skade- og ulykkesforebyggende arbeid
- Forebygging av sykdom og fremme helse, inkludering og mestring i alle aldersgrupper
- Tilrettelegging av møteplasser for aktivitet og deltakelse

2 - Hustadvika kommune planlegger og gjennomfører helse-, sosial og omsorgstjenestene etter brukers behov

- Tilrettelegge for aktiv brukermedvirkning
- Gjennomføre brukerinvolvering med råd og brukerrepresentasjon
- «Hva er viktig for deg» er førende for brukermedvirkningen
- Sikre det beste effektive omsorgsnivået (BEON-prinsippet), slik at den enkelte tjenestemottaker mestrer eget liv mest mulig selvstendig – både fysisk, kognitivt og sosialt, i samspill med kommunale tjenester

3 - Hustadvika kommune sine helse-, sosial og omsorgstjenester planlegges og gjennomføres med kvalitet

- Samordne og koordinere tjenestene slik at de leveres etter prinsippene for pasientsikkerhet, samt at fastlegene er en integrert del av helsetjenesten
- Samarbeide med kunnskaps- og forskningsmiljøer i utvikling av tjenestene, og sørge for at kommunens praksis er kunnskapsbasert
- Sørge for at kommunens medarbeidere og ledere har oppdatert fag- og forbedringskompetanse
- Utvikle bruk av velferdsteknologi, slik at det kan bidra til økt mestring, trygghet, selvstendighet og livskvalitet
- Utvikle en heltids- og mestringskultur

4 - Hustadvika kommune styrker innbyggernes mestring i alle livsfaser

- Ta i bruk hverdagsmestring som tankesett i tjenestene, enhetene og befolkningen ellers
- Sikre oversikt over behov for rehabilitering og habilitering
- Gi et balansert tilbud mellom institusjon og hjemmetjenester:
  - Tilrettelegge for at innbyggerne skal kunne bo lengst mulig i eget hjem
  - Ha tilstrekkelig antall sykehjemsplasser eller heldøgns omsorgstjenester slik at de er tilgjengelig for den enkelte når behovet oppstår
- Samarbeide med private aktører for å kunne tilby varierte boliger i ulike livsfaser
- Boligsosial innsats som fremmer mestring og reduserer sosiale helseforskjeller
- Ha tilrettelagte omsorgsboliger tilgjengelige for innbyggere som trenger det

5 - Hustadvika kommune samarbeider med frivilligheten

- Legge til rette for et aktivt lokalsamfunn hvor kultur og deltagelse i frivillig arbeid oppleves som positivt og engasjerende
- Bidra til et godt samarbeid med frivillige organisasjoner, med frivilligsentralen, pårørende og enkeltpersoner
- Legge til rette for rekruttering av frivillige
- Jobbe for å bedre offentlig transportordning

Kommunestyret i Hustadvika vedtok helse- og velferdsplanen for perioden 2022-2034 i kommunestyremøte den 23.06.2022.

Planen skal være et styrende dokument for aktivitet og tjenester innen helse og velferd i Hustadvika de neste årene. Planen vil være et verktøy både for det daglige og langsiktige arbeidet i tjenestene, og er et konkret verktøy der vi ser sammenhenger istedenfor enkeltsaker.

Alle innbyggere i kommunen vil i løpet av livet komme i kontakt med en eller flere tjenester innen helse, sosial- og omsorgstjenestene. Planen sier noe om hva innbyggerne kan forvente seg av tjenestene i kommunen, og i hvilken retning og med hvilket fokus tjenesten bør utvikles i framtiden. Særlig viktig er brukermedvirkning på system- og individnivå, og det skal legges til rette for at innbyggerne våre opplever størst mulig grad av mestring i egne liv.

Planen skal revideres hvert fjerde år, det vil si i hver kommunestyreperiode.

Forebygging er sentralt i planen, og vi må sørge for et aldersvennlig samfunn for alle innbyggere, uavhengig av alder. Vi må også legge til rette for at den enkelte kan ta gode valg for egen helse. Universell utforming er sentralt for at vi kan vi skape et samfunn hvor alle kan delta på lik linje. En utforming av samfunnet som tar hensyn til mangfoldet i befolkningen sikrer like rettigheter.

Rett kompetanse på rett sted til rett tid og økt fokus på frivillighet er andre viktige områder vi skal arbeide for i årene som kommer.

Du kan lese mer om planen [her](#).

Kompetanseplan for helse og velferd

Fire viktige mål er å:

- **Beholde:** sørge for høyere andel heltidsstillinger, god sykefraværsoppfølging, god oppfølging av nyansatte og årlige medarbeidersamtaler
- **Utvikle:** Skape en lærende organisasjon, legge til rette for relevant videreutdanning, utvikle og gjennomføre kurs, delta i læringsnettverk og skape arenaer for kompetansedeling
- **Rekruttere:** Ansette personell med kompetanse, utdanning og motivasjon som kreves for stillingen og som er nødvendig for å kunne gi brukerne gode helhetlige tjenester
- **Benytte:** Organisere arbeidet slik at eksisterende kompetanse benyttes av hele organisasjonen på best mulig måte, samtidig som ansatte skal få anvende sin kompetanse

Handlingsdelen i økonomiplanen

Helse og velferd felles

Status i dag:

Helse og velferd sitt rammeområde består av kommunalsjef, rådgiver, organisasjonsutvikler (Helseplattformen), og forvaltningskontoret. Enhet for integrering, samt utgifter til Aspekt Hustadvika AS er også en del av dette rammeområdet. Staben består av kommunalsjef, rådgiver organisasjonsutvikler, kommuneoverlege og leder av forvaltningskontoret.

Staben skal ha fokus på følgende i 2023:

Tiltak og styringsindikator

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Etablere kultur med bevisst bruk av strukturert data i helse og velferd	Innrapportering en gang per år jf. sentrale bestemmelser.	Igangsatt planlegging av investeringer Iverksatt implementering om planen i organisasjonen gjennom aktivt bruk på faste møter.
Implementere vedtatt helse- og velferdsplan slik at ledere, ansatte og brukere vet hva som forventes. Alle enhetene er ansvarlige for at relevante mål som er satt i planen skal nås.		
Implementere vedtatt kompetanseplan		
Forberede innføring av helseplattformen		
Etablere kultur med bevisst bruk av strukturert data i helse og velferd	Alle prosjekt/arbeidsgrupper benytter sjekklister før/under og etter oppstart av tiltak/prosjekt/planer.	Ingen benytter sjekklister

Enhet for integrering

Det er tre årsverk i enheten, foruten enhetsleder er det to programveiledere med hvert sitt ansvarsområde innen henholdsvis familie, utdanning og arbeid.

Enhetens viktigste oppgave er bosetting av flyktninger etter anmodning fra IMDi. Etter bosetting er vår oppgave å tilby introduksjonsprogram som kvalifiserer til skole eller arbeid. I tillegg samarbeider vi med skolene i kommunen om opplæring til barn som bosettes.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover

Det er en urolig tid i Europa med store flyktningstrømmer fra Ukraina og en andel havner i Norge. IMDi anslår at det vil komme 60 000 – 70 000 ukrainske flyktninger til Norge neste år og bosettingstallet i Hustadvika vil dermed med stor sannsynlighet øke. Dette er og vil fortsette å være utfordrende på flere områder:

- Fremskaffelse og administrering av boliger
- Ansatte og arbeidsbelastning
- Kontor- og undervisningslokale

- Barnehageplasser
- Skoleplass for unge voksne
- Fremskaffelse av arbeidsplasser for flyktningene
- Tverrfaglig samarbeid

Dette betyr også at vår enhet er helt avhengig av å bruke midlertidige stillinger for å avhjelpe store ankomster, noe som gjør at det er vanskelig å budsjettere.

Tiltak og styringsindikator

Tiltak	Styringsindikator
Vi må bruke tomgangsleie i det private markedet og ha personal som følger opp boligene	
Øke bemanning/ leie inn i perioder	Arbeidskontrakter Medarbeidersamtaler/ vurderinger Jevnlige møter med kommunepsykolog
Inngå leieavtale av større lokale for undervisning. Frigjør plass på kontoret slik at ansatte får egne kontor og arbeidsro	Leiekontrakt
Kjøpe barnehageplasser	
Personalet har kursing i SE, jobber med å fremskaffe praksis og jobb samt gi informasjon om arbeidslivet gjennom «jobbintro». · Nav inne fra første dag · Oppfordre enhetsledere i kommunen om å ta inn flyktninger i praksis og jobb på enhetsledermøter	Arbeidskontrakter
Ha jevnlig møter i bosettingsutvalget bestående av viktige samarbeidspartnere fra helse, skole/ barnehage, NAV	

Forvaltningskontoret for helse- og omsorgstjenester

Forvaltningskontoret for helse- og omsorgstjenester består av et tverrfaglig sammensatt team med seks ansatte. Leder er utdannet jurist og fem saksbehandlere innehar kompetanse som sykepleier, vernepleier og juridisk. Alle har ulik real- og formalkompetanse fra ulike tjenesteområder innen både privat og offentlig sektor.

Enheten er organisert i staben til kommunalsjef for helse og velferd, og ble i sin tid etablert for å ivareta rettsikkerheten for brukerne, samt for å profesjonalisere saksbehandlingen.

Forvaltningskontoret er kommunens koordinerende enhet og har det overordnede ansvar for habilitering og rehabilitering, individuell plan og oppnevning av koordinator.

Enheten har delegert ansvar og myndighet for saksbehandling av søknader om kommunale helse- og omsorgstjenester, kommunale boliger og tildeling av egnet bolig.

Saksbehandlere vurderer og behandler søknader og henvendelser om kommunale helse- og omsorgstjenester og kommunale boliger fortløpende. Ansatte gir informasjon, råd og veiledning. Brukermedvirkning bidrar til økt treffsikkerhet til utformingen og gjennomføringen av både generelle og individuelle tilbud.

Ved nye søkere blir det foretatt en kartlegging av behovet for nødvendig helsetjeneste for å kunne vurdere bistandsbehovet til den enkelte. For brukere som allerede er i systemet, er det viktig at det skjer en kartlegging av tjenesteyter underveis, hvor nødvendig informasjon om brukeren blir dokumentert i journal. Dette for at forvaltningskontoret lett skal kunne hente informasjon for å sikre rett overgang mellom de ulike tjenestenivåene og/eller for å kunne ivareta rettssikkerheten for brukeren ved endring av tjenestebehov.

Det legges vekt på at innbyggere får koordinerte og helhetlige tjenester på rett nivå til rett tid på rett sted. Brukermedvirkning, tverrfaglig samarbeid og målrettet arbeid er sentralt i arbeidet.

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Rekruttere og beholde ansatte ved forvaltningskontoret	6 årsverk	5
Redusere restanser ved forvaltningskontoret	Ajour innen fristene	120 oppgaver igjen, 56 saker ikke startet, 41 saker pågår, 23 saker forsinket, fullført 3385 saker
Lage rutiner	Ferdigstilt og implementert i Compilo	Svært mangelfullt med rutiner
Gjennomgang av søknadsskjema og kartleggingsskjema	Oppdatere i.h.t. vilkår i regelverket	Mangler
Tydeliggjøre utad forvaltningskontorets oppgaver/rolle	Vi skal tilby tjenester, ikke utføre	Pårørende og enheter ute fatter "vedtak" for oss istedenfor å komme med tilstrekkelig informasjon/kartlegge faktum i journal
Bli bedre på skjønnsvurdering når det gjelder de tjenester som gis og hvor mye. Rettskrav på nødvendig helsehjelp. Dette er ikke nødvendigvis alt de søker om.	Økonomisk gevinst	
Kontinuerlig forbedring mht. Vedtaksskriving og effektiviseringstiltak-BEON-prinsippet.	Rett vedtak første gang. Mindre klagesaker. Klart språk.	Enheter ute må bli bedre på å kartlegge underveis og dokumentere faktum i journal
Saksbehandling rus og psykiatri	Tatt over ansvaret	
God kompetanse om lovverk som regulerer bruk av tvang og makt	Treffer gode og riktige vedtak	
Dekningsgrad sykehjem	Jobbe ned mot 16 % dekningsgrad	18,63 % per 01.01.22

Helse og mestring

Helse og mestring har følgende avdelinger/ fagområder:

- Mestring
- Fysio- og ergoterapitjenesten, hverdagsrehabilitering, frisklivssentral og hjelpemiddelforvaltning
- Helsetjenesten Hustad fengsel
- Legetjenesten Fræna legekantor, Eide Legekantor
- Legevakt – interkommunalt med Molde som vertskommune
- Miljøretta helsevern/ smittevern

Mestring

Mestring har et tjenestetilbud til alle brukergrupper innen psykisk helse og rus. Det vil si fra lette til moderate utfordringer til mer alvorlig, sammensatte og vedvarende utfordringer. Det jobbes med å utvikle samhandlingen med både spesialisthelsetjenesten og andre kommunale tjenester. Spesielt mot kommunale tjenestene innen Helse og rehabilitering og mot skolehelsetjenesten og Familiens Hus.

Ambulerende team: Teamet følger opp i forhold til brukers behov og er kontaktperson/koordinator til de med alvorlige psykiske lidelser og/eller rusproblemer. De alvorlige utfordringene kan være forbigående eller vedvarende. I samme kategori kommer også de som har en mindre alvorlig lidelse, men som ikke kommer seg ut av den.

Gnisten: Dagtilbud til de med vedvarende alvorlige lidelser innen psykisk helse og/eller omfattende rusutfordringer. Gnisten dagtilbud legger vekt på fysisk aktivitet i tilbudet.

Rask psykisk helsehjelp: Tilbud om kognitiv terapi til de som har lettere til moderate utfordringer innen psykisk helse eller begynnende rus. Tilbudet består av kurs, selvhjelpsmoduler og/eller individ samtaler.

Tilbud til ungdom: Mestring vil i samarbeid med helsesykepleierne og lærerne på skolene være en ressurs i det primærforebyggende arbeidet. Enkeltsaker henvises til Mestring, når oppfølging fra helsesykepleier ikke er tilstrekkelig. I det sekundær og tertiær forebyggende vil Mestring følge opp ungdommer med behov for tett og koordinert oppfølging etter det som blir bestemt i hver enkelt sak. Oppfølgingen blir avklart i tverrfaglig gruppe bestående av medlemmer fra Familiens Hus, skole og Mestring.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Det pågår en oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten til kommune i forhold til brukergruppen. Dette vil trolig gi økende utfordringer for enheten fremover, og da det både vil være utfordringer i forhold til økonomi og at det vil være lite tilgang på helsepersonell i forhold til behovet på litt lengre sikt.

Enheten har et behandlingstilbud rettet mot de med lettere til moderate utfordringer som gir god effekt og er et godt tilbud. Vi har også et ungdomstilbud som i dag supplerer helsesykepleierne i forhold til de mest alvorlige sakene og det oppleves nyttig fra alle parter. Det er også etablert et flerfaglig råd, hvor Mestring bidrar i de krevende enkeltsakene rundt barn og unge. Gnisten flytter inn i nye flotte nyoppussede lokaler senhøsten 2022. Dette vil gi gode muligheter for å utvikle dagtilbudet videre.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Fysioterapitjenesten: Målgruppen er 0-100 år. Tjenesten har arbeidsoppgaver på mange ulike arenaer; helsestasjons- og skolehelsetjeneste, institusjoner, omsorgsboliger, i brukernes hjem m.m. Det utøves både forebyggende tjenester, habilitering, rehabilitering og behandling. Tjenestene ytes både individuelt og i gruppe. I tillegg har kommunen 5 fysioterapeuter med 100% driftstilskudd. 3 holder til ved Fræna fysikalske og 2 ved Eide fysioterapi. Arbeidsoppgaver på instituttene er rehabilitering og behandling av nyopererte, personer med muskel og skjelettplager, nevrologiske lidelser m.m.

Ergoterapitjenesten: Målgruppen er 0-100 år tjenesten utøves på mange ulike arenaer i likhet med fysioterapitjenesten. Tjenester tilbys både innen forebygging, habilitering og rehabilitering. Arbeidsoppgaver for ergoterapeutene er ADL-trening, finmotorisk trening, hjelpemiddelformidling, boligtilrettelegging m.m. Ergoterapeuten er i tillegg en viktig brikke for å sikre at brukerne opplever gode overganger fra et tjenestenivå til et annet.

Hverdagsrehabiliteringsteamet består av ergoterapeut, fysioterapeut og sykepleier. Arbeidsoppgaver for teamet er utøving av tjenesten hverdagsrehabilitering i brukernes hjem med utgangspunkt i spørsmålet: "Hva er viktig for deg?" I tillegg skal teamet være pådriver for implementering av tankesettet hverdagsmestring i alle enheter og tjenester. I mandatet ligger også tjenesten forebyggende hjemmebesøk, men etter at teamet ble redusert fra 4 til 3 stillinger har dette arbeidet dessverre blir lagt på is.

Frisklivssentralen har fysioterapeut og klinisk ernæringsfysiolog. Arbeidsoppgaver er hjelp og støtte til endring av levevaner hovedsakelig innen fysisk aktivitet, kosthold, psykisk helse, søvn og tobakk. Det tilbys helsesamtaler basert på motiverende intervju og kognitiv terapi, treningsgrupper, samt kostholdskurs, diabeteskurs, hverdagsgledekurs og kurs i mestring av langvarige smerter. Klinisk ernæringsfysiolog har en øremerket del av sin stilling som går til systematisk ernæringsarbeid rettet mot institusjoner, omsorgssenter, boliger og hjemmetjeneste. Et viktig mål er å sikre at eldre spiser nok og riktig mat. Det innebærer også å legge til rette for at det gjennomføres systematisk ernæringscreening og at det utarbeides individuelle tiltaksplaner når det trengs.

Hjelpemiddelforvaltningen får oppdrag både direkte fra enkeltbrukere, forvaltningskontor og andre tjenester. De har ansvar for det kommunale hjelpemiddellageret. Det innebærer bl.a. utkjøring, innhenting, montering, vedlikehold og reparasjon av hjelpemidler. I tillegg kjører de ut og henter inn hjelpemidler som lånes ut fra NAV. De drifter også kommunens trygghetsalarmer; programmering, utplassering, samt oppfølging via nett og hos bruker.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

- Økende andel barn og unge med psykiske og sammensatte utfordringer. Dette krever økt tverrfaglig tilnærming og økt tverrfaglighet i skolehelsetjenesten
- Folkehelsebarometeret viser bl.a. at kommunen har en stor andel personer med overvekt og fedme
- Større andel eldre i kommunen, samt større krav til behandling, rehabilitering og habilitering av stadig mer kompliserte tilstander, gjør at vi må jobbe annerledes og smartere
- Flere eldre bor hjemme lengre og det er viktig å prioritere tiltak, for å unngå eller utsette behov for dyrere tjenester. Samtidig er det tidkrevende å drive rehabilitering og behandling i hjemmet
- De fysikalske instituttene har lange ventelister, spesielt i Elnesvågen. Det er derfor kun nyopererte og «akutte saker» som blir prioritert. Dette er en utfordring med tanke på at Folkehelsebarometeret viser at Hustadvika kommune har en høy andel av personer med muskel-skjelett lidelser, og at dette er den vanligste årsaken til sykemelding. Personer med kronisk sykdom har dessverre også svært begrenset tilgang på fysioterapi
- Det er blitt en stadig større utfordring å prioritere plassene ved rehabiliteringsavdelingen til reelle rehabiliteringspasienter på grunn av stor pågang

- Hjelpemiddelforvaltningen opplever at NAV legger mer og mer ansvar for reparasjoner og vedlikehold over på kommunene. Det stilles også stadig større krav til dokumentasjon og utfylling av ulike skjemaer, noe som tar tid

Positiv utvikling:

- Frisklivssentralen i Hustadvika er pilot i forskningsprosjektet «Min type 2 diabetes» og implementering av dette i samarbeid med legetjenesten og spesialisthelsetjenesten
- Tettere samarbeid mellom Frisklivssentralen og Rask psykisk helsehjelp, både rundt enkeltbrukere og når det gjelder kurstilbud
- Fysioterapitjenesten har stor etterspørsel etter ulike gruppetreningstilbud og mange fornøyde brukere
- Ergoterapitjenesten økte med en ny stilling fra høsten 2021, og en merker tydelige resultater på kvalitet og effektivitet når brukere skrives ut til hjemmet fra kommunens rehabiliterings- og korttidsavdeling eller fra sykehus
- Hverdagsrehabiliteringsteamet får mange henvisninger og ser resultater av tverrfaglig og intensivt tilbud til hjemmeboende
- Hjelpemiddelforvaltningen er i gang med forbedringsarbeid, etter inspirasjon fra Molde kommune. Hovedfokus er effektivisering av tjenesten, samt å øke tilgjengelighet og brukervennlighet

Helsetjeneste i Hustad fengsel

Helsetjenesten i Hustad fengsel består av sykepleier, fysioterapeut og lege. Arbeidsoppgaver er å yte helsetjeneste til innsatte, da det er vertskommunen til fengselet som har ansvar for helsetjeneste til innsatte.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Det kommer en ny veileder for Fengselshelsetjenesten og helsetjenesten til innsatte skal styrkes i årene som kommer.

Legetjenesten

Legetjenesten med Fræna legekantor og Eide Legekantor består av 12 fastlegestillinger og 8,4 hjelpepersonell. Legekantoret har ansvar for organisering av fastlegeordningen og skal sørge for at det nok leger slik at alle som ønsker det får plass på en fastlegeliste. Videre gi tilbud om helsehjelp til alle som oppholder seg i kommunen.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

- Det vil, også for Hustadvika kommune, være utfordringer med rekruttering av fastleger. I nær fremtid vil flere leger nå pensjonistalder, og en ser ikke bort fra at det kan bli store utfordringer med rekruttering. I nabokommunene står flere fastlegehjemler ledig grunnet rekrutteringsutfordringer
- Alle fastlegehjemler er besatt per i dag
- Opprettholde konkurranse dyktige vilkår for fastlegene i forhold til økonomi, fasiliteter og drift av legekantorene

Legevakt

Legevakt ytes på dag tid i kommunen. På ettermiddag, kveld, natt og helg og helligdager har vi interkommunal legevakt der Molde kommune er vertskommune.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Deler utfordringsbilde som over, da det er fastlegene som har legevakt på dagtid. Det også viktig med godt samarbeid i den interkommunale legevakten i forhold til å få en god tjeneste utover ordinær arbeidstid.

Miljørettet helsevern/smittevern

Tjenesten består av kommuneoverlege. Stillingen har ansvar for å sikre god oversikt over smittesituasjonen, opprettholde god vaksinasjonsdekning og videreføre god tilsynsvirksomhet mv.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Risikoen for hendelser og nye epidemier som kan sette tjenesten under press er økende. Dette skyldes usikkerhet rundt korona situasjonen og krigen i Ukraina vedrørende atomforurensning.

Tiltak og indikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Evaluere jevnlig effekt av tjenestene til de psykiatriske sykepleierne i ambulerende team og overføre brukere til aktivitetstilbud så raskt det er hensiktsmessig	Antall brukere som er under oppfølging av hver enkelt	35+
Evaluere jevnlig effekt av tjenestene til sosionomene i ambulerende team og overføre brukere til aktivitetstilbud så raskt det er hensiktsmessig	Antall brukere som er under oppfølging av hver enkelt	30+
Evaluere og få på plass flere aktiviteter til brukerne og utvide åpningstiden. Involvere frivilligheten	Antall brukere på Gnisten	25 - 30
Utvikle og arrangere flere kurs for deltakere i Rask psykisk helsehjelp	Antall deltagere på kurs Nytteverdi av kursene	70 Sjekker denne i forhold til siste kurs
Styrke fysioterapitilbudet	1 årsverk i 2023	
Styrke ergoterapitilbudet	1 årsverk i 2023	
HVR-teamet: Være pådriver for å etablere en rutine ved oppstart av nye tjenester der man starter med en forventningsavklaring om tidlig mobilisering og mestring. Implementere samhandlingsverktøyet/sjekkliste "ADL-funksjon" i alle aktuelle tjenester.	Maler for oppstarts-/ inkomstsamtaler inkluderer forventningsavklaring. Alle aktuelle tjenester fyller ut sjekklisten ADL funksjon i Gerica ved oppstart og avslutning av tjenesten. Optelling i Gerica.	Ulik praksis i de ulike tjenestene

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Frisklivssentralen fortsetter å tilby lærings- og mestringskurs med god kvalitet. Etablere nytt kurstilbud: Tankevirus	Antall deltagere på kurs - mål: 100 Evaluering av kursene i form av tilpassede spørreskjemaer	92 (Skjemaene har ikke tallscoring)
Øke bruken av systematisk ernæringscreening i alle aktuelle tjenester.	Tall fra "Nasjonale kvalitetsindikatorer" (Se målsetting under aktuelle tjenester)	6,5 % (hjemmeboende over 67 år 22,6 % (beboere over 67 år)
Øke brukervennlighet og effektivitet ved Hjelpemiddelforvaltningen ved å etablere logistikksystem for kommunale hjelpemidler. Rydde opp og fjerne overskuddshjelpemidler på lageret.	Være i prosess med å innføre digital lagerstyring som er kompatibelt med Helseplattformen Kommunalt lager er ryddig og oversiktlig	Mangler digital lagerstyring, bruker Excel-skjema Det er overskudd på visse typer hjelpemidler som fyller opp lageret
Følge opp ny veileder som kommer senhøsten 2022 for helsetjenesten ved Hustad fengsel		
Vedta temaplan for legetjenesten for å sikre at alle i Hustadvika har tilgang på fastlege, og for å sikre behovene til institusjonene, helsestasjonen og Hustad fengsel.	Er under utarbeidelse	
Gjennomføre pilot og iverksette Helseplattformen hos alle fastlegene i kommunen	Pilot ved legekantorene	

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten yter helsehjelp til innbyggerne i Hustadvika kommune etter vedtak fra forvaltningskontoret. Dette i form av:

- Hjemmesykepleie
- Praktisk bistand/hjemmehjelp
- Personlig assistanse

Selve hjemmesykepleietjenesten består av sykepleiere, vernepleiere, helsefagarbeidere, pleiemedarbeidere og assistenter, og er lokalisert i Elnesvågen, med roder ut til alle delene av kommunen. Disse lokalisert sammen med hjemmesykepleietjenesten:

- Praktisk bistand
- Velferdsteknologiansvarlig
- Kreftkoordinator
- Demenskoordinator
- Hverdagsrehabiliteringsteam

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

- Ha kultur for innovasjon og utvikling, og ha søkelys på digitalisering for innbyggere og tjenesteutøvere

- Hverdagsrehabiliteringsteamet og hjemmesykepleien samarbeider godt og har fokus på hverdagsmestring i møte med brukere
- Vi har fokus på at våre innbyggere skal leve godt hele livet. Dette skal løfte kvaliteten og bidra til en trygg og verdig alderdom
- Økning i antall brukere
- Rekruttering av kvalifisert personale er og vil bli en stor utfordring også fremover. Vi har derfor et stort fokus på alternativ tjenesteutøvelse innen teknologi for å opprettholde kvaliteten og ta vare på alle på en god måte
- Kreftkoordinator: to stillinger der de har 60% hver og har i tillegg 40% i turnus i hjemmesykepleien
- Demenskoordinator i 50% stilling
- Flere antall hjemmeboende med komplekse utfordringer. Som er en følge av samhandlingsreformen og kortere liggetid i spesialisthelsetjenesten samt nedleggelse av plasser med heldøgnsomsorg i kommunen
- Samhandlingsreformen har ført til at vi utfører mer avansert pasientbehandling i kommunen og krever mer spesialkompetanse
- Større nettverk rundt brukere for å involvere pårørende på en bedre måte
- Ansatte skal holde seg faglig oppdatert. Tilrettelagt gjennom E-læring, internundervisning og diverse kurs med både eksterne og interne aktører

Tiltak og styringsindikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Øke systematisk ernæringskartlegging	100 %	6%
Gjennomført Pro ACT kurs for ansatte		15
Kartlegge oppgavefordeling blant de ansatte for å kunne benytte tilgjengelige ressurser på best mulig måte		
Oppfordre fastlegene til å velge multidose for de pasientene som kan ha det.	Antall multidosebrukere	2-ukers: 123 4-ukers: 48
Øke andelen digitale medisindispensere		25
Øke andelen digitale tilsyn Innarbeide rutiner for å trygge ansatte og brukere		2
Delta på interkommunale samarbeid for å få mer kunnskap og erfaring. Gjelder alle teknologiske løsninger (GPS, fallalarm mv.)		

Institusjoner og omsorgstjenester

Rammeområdet yter helsehjelp for innbyggerne i Hustadvika kommune etter vedtak fra forvaltningskontoret, gir tjenester som langtids-, korttids - og avlastningsopphold. Kjøkkentjenesten leverer næringsrik og rett sammensatt mat til institusjonene/omsorgssentrene, samt hjemmeboende i kommunen etter vedtak.

Rammeområdet består av:

- Lundhaugen omsorgssenter (20 boenheter)
- Aretunet omsorgssenter (11 boenheter)
- Bøtunet omsorgssenter (16 boenheter)
- Eide sykehjem (29 boenheter)
- Fræna sjukeheim og omsorgssenter (41 boenheter)
- Kjøkkentjenesten lokalisert på tre steder (på Eide sykehjem, Lundhaugen omsorgssenter og i leide lokaler i Elnesvågen)
- Eide aktivitetssenter (for hjemmeboende personer med demens)
- Solstua aktivitetssenter (for hjemmeboende eldre)

Ansatte består av sykepleiere, vernepleiere, helsefagarbeidere, aktivitør, renholder og assistenter.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

- Fortsette med å dele på kompetansen og samarbeide på tvers
- Rekruttering av kvalifisert personale er og vil bli en stor utfordring fremover
- Flere antall demente vil kreve ekstra ressurser, både i forhold til økt kompetanse, demensavdelinger og forsterka enheter
- Det er kortere liggetid i spesialisthelsetjenesten, og derav mer kompleks pasientbehandling i kommunen
- Gjennomført reduksjon i antall plasser har medført at terskelen for å få plass i institusjon er høyere
- Rett kompetanse, på rett plass, jamfør helse- og velferdsplan og kompetanseplanen for helse og velferd

Positiv utvikling:

- Velferdsteknologi tas mer i bruk
- Nytt pasientvarslingssystem er installert ved Fræna sykehjem og på Aretunet omsorgssenter. Nytt anlegg ved Bøtunet, Slettatunet (Eide sykehjem) og Lundhaugen blir installert høsten 2022
- Digitale verktøy tatt i bruk under koronapandemien
- Deltagelse i læringsnettverk har ført til økt aktivitet for pasientene på institusjonene
- Kjøkkenet avlastet hjemmetjenesten med matombringing

Tiltak og indikatorer

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Alle brukere med vedtak om heldøgns omsorgstjenester får vurdert ernæringsstatus.	Registrere i IPLOS, målet er 100 %	20%
Øke gjennomsnittlig stillingsstørrelse for helsefagarbeidere	Måle stillingsstørrelse, mål er 80 %	65 %
Installere og ta i bruk oppdaterte pasientvarslingssystem ved våre institusjoner og omsorgssenter	Oversikt over institusjon og omsorgssenter, målet er 5	3
Øke antall aktiviteter pr bruker pr uke.	Tavlemåling, målet er tre per uke	1

Tiltak	Styringsindikator	Sist kjente status
Informasjon om måltider på digital skjerm ved alle institusjoner og omsorgssentre		

Bo og habilitering

Hovedoppgaven er å bistå tjenestemottakerne i det daglige og aktivt bidra til hverdagsmestring, og at de får rett hjelp til rett tid, på rett sted, utført av personell med rett kompetanse. Vi skal sikre at tjenestene utøves på faglig forsvarlig måte etter gjeldende lover og forskrifter og i tråd med virksomhetens målsetting. Tjenester skal ytes i henhold til gjeldende vedtak gitt av forvaltningskontoret. Tjenestemottakernes behov skal kontinuerlig vurderes, planlegges og følges opp. Dette forutsetter et tett samarbeid med tjenestemottaker, pårørende og/eller verge, spesialisthelsetjenesten, og i enkelte tilfeller, statsforvalteren.

Rammeområdet består av disse enhetene:

- Mikalmarka bo og habilitering (20 boenheter + 2 satellitter)
- Hestehowegen 38 bo og habilitering (4 boenheter + 3 satellitter)
- Holalia, Hestehowegen 14 og Setbakken bo og habilitering (10 boenheter + 2 satellitter)
- Haukås bo og habilitering (9 boenheter og 2 satellitter)
- Knausvegen bo og habilitering (4 boenheter + 2 satellitter + Aktivitetshuset)
- Eidem bo og habilitering (4 boenheter + avlastningsenhet)

Med satellitter mener vi personer som har tjenester fra oss, og som bor i enten egneid eller leid privat bolig.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

Det er registrert en økning av unge personer med psykiske og sosiale vansker, der tjenestene skal gis fra rammeområdet. Dette gir en dreining i tjenesteproduksjonen og krever mer bredde i fagområdet. Tidligere har det vært en tradisjon for at tjenestene ble gitt utelukkende til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og da gjerne mennesker med psykisk utviklingshemming. For å møte utfordringene, er det behov for økt kompetanse innenfor områder som psykisk helse og somatikk.

Alle tilrettelagte omsorgsboliger i kommunale bofellesskap er per i dag tildelt. Det er personer på venteliste.

I forbindelse med kompetansekravene som følger av vedtaksfatting etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9, ser vi at noen tjenestesteder i flere år har måtte søkt om dispensasjon fra utdanningskravet. Tjenesten jobber målrettet med å rekruttere nok kvalifiserte søkere, men er langt fra i mål.

Vi ser også at flere innbyggere ønsker å eie fremfor å leie, noe som kan medføre at de som har behov for omfattende tjenester bor mer spredt i kommunen. Dette gir en økning i antall steder vi skal yte tjenester og krever i noen tilfeller mer bemanning enn ved samlokalisering.

Positiv utvikling:

- Dagtilbud på Aktivitetshuset er reetablert med en ansvarlig koordinator for daglig drift

- Det er etablert et tett samarbeid med Familiens Hus for erfaringsutveksling og mer smidige overganger inn i voksenlivet
- Tettere samarbeid med Forvaltningskontoret
- Etablert flere tverrprofesjonelle samarbeid
- Vi deler kompetanse og innhente veiledning fra andre kommunale tjenester
- Er i gang med kalibrering av tjenestene
- Vi arbeider med fremtidig organisering av bo og habilitering for å få til en mer rasjonell drift er under vurdering

Tiltak og indikatorer

Tiltak	Styringsindikator
<p>Ansette personer med riktig kompetanse for å redusere av antall dispensasjonssøknader tvang og makt. Redusere antall ubesatte stillinger</p> <p>Etablere felles fagnettverk for rammeområdet: Tvang og makt ASK Velferdsteknologi Hverdagsmestring Ernæringsnettverk · Lindrende behandling</p> <p>Arrangere felles fagdager for hele rammeområdet to ganger per år med 50 deltagere.</p>	

NAV

NAV-kontoret driftes i partnerskap mellom kommunen og stat og leverer både kommunale og statlige tjenester. NAVs hovedmålsetting er å bistå til å få flere i arbeid. Enheten bistår arbeidssøkere med å komme ut i arbeid og arbeidsgivere med å skaffe arbeidskraft. Vi skal også se til at de som trenger ytelse og tjenester får det de har krav på. Veiledere hos oss gir også råd og veiledning til arbeidsgivere og arbeidstakere for å hindre sykefravær og utstøting fra arbeidslivet. NAV Hustadvika ivaretar kommunens oppgaver etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen. De kommunale tjenestene som inngår i enheten er: Råd og veiledning, økonomisk veiledning og gjeldsrådgiving, økonomisk stønad, midlertidig botilbud i en nødsituasjon, kvalifiseringsprogram, individuell plan, samt generelt forebyggende virksomhet.

NAV Hustadvika er lokalisert i Elnesvågen, Rådhusbygget. NAV-veilederne gjennomfører forhåndsavtale samtaler ved våre lokaler i Elnesvågen og tilbyr mulighet for samtaler ved Familiens hus i Eide sentrum. I tillegg gjennomføres samtaler og oppfølging på arbeidsplasser og legekantor, eller hos andre samarbeidspartnere. Kontoret har drop-in mulighet to dager i uka. Dette er mandager og onsdager innenfor åpningstiden 10.00 - 12.00. Nasjonalt i NAV er det en strategi å jobbe for flere planlagte brukermøter for å kunne tilby bedre brukermøter. For å frigjøre mer tid til brukeroppfølging er det nasjonalt innført flere digitale løsninger og selvbetjeningsmuligheter på nett, www.nav.no

NAV Hustadvika har åtte kommunale ansatte og 14 statlige ansatte. Enheten følger opp rundt 800 personer, derav ca. 190 ungdommer under 30 år. Ved utgang av 2021 hadde NAV Hustadvika 258 mottakere av sosiale tjenester. Av disse var 71 sosialhjelpsmottakere (med mer enn 50 % samvær) mennesker med ett eller flere barn i husholdningen. 81

brukere, altså 28 % var ungdom under 30 år. 17 av disse var langtidsmottakere (mer enn 6 måneder) av sosial stønad. Vi yter også råd og veiledningstjenester til innsatte i Hustad fengsel.

Viktige utviklingstrekk og utfordringer fremover:

NAV Hustadvika har hatt og vil ha særlig fokus på utvikling av de sosiale tjenestene i NAV. Vi mener det er viktig å prioritere tidlig innsats for å forebygge vansker senere i livet, og de siste årene har vi søkt om flere tilskudd for å styrke arbeidet i enheten.

I 2018 søkte vi om tilskuddsmidler til Samhandlingskoordinator. Målet var å utvikle bedre individuelt tilpassende, helhetlige og samordnede tjenester på tvers av sektorer og etater som skal forebygge og bekjempe fattigdom og sosial eksklusjon. Målgruppen for prosjektet var sosialt og økonomisk vanskeligstilte barn, unge under 30 og familier som har behov for sosiale tjenester, eller står i fare for å komme i en vanskelig situasjon. Tjenesten har etablert et tettere samarbeid med barneverntjenesten, familiestøttene helsestasjonen, mestringsenheten, enhet for integrering og opplæringssentret. Vi ser betydningen av og behovet for å følge tettere opp familier med lav inntekt som har behov for sosial stønad. Derfor ble det i 2020 søkt om tilskudd til en familieveileder som skal bistå lavinntektsfamilier med økonomisk rådgivning og veiledning. Målet er at familiene i større grad skal bli selvhjulpne og sørge for egen inntekt til livsopphold. Dermed forebygge at barn vokser opp i fattigdom med risiko å utvikle vansker senere i livet. Prosjektet startet opp 7. september 2020, og vil fortsette til april 2023. Siden oppstart av prosjektet har vi sett et økende behov for koordinerte tjenester for foreldre med syke- og funksjonshemmede barn. I en årrekke har NAV sett en økning av husleie i utleiemarkedet i kommunen, noe som fører til at flere familier har behov for supplerende sosialhjelp.

NAV Hustadvika er i prosess i forhold til signering av ny leiekontrakt, og ferdigstilling av lokalet er satt til 2023/24. I kravspesifikasjonen ligger det at kontoret skal ha et nytt arealkonsept, en ABW- løsning (aktivitetsbasert arbeidsplass). Det nye arealkonseptet er utviklet som en felles modell for arbeids- og velferdsetaten med bakgrunn i felles mål og visjon for etaten.

Arbeid med sykefravær og trivsel på arbeidsplassen

Sykefravær

Det samlede sykefraværet for Hustadvika kommune skal ikke overstige 6,5%.

Noen enheter opplever lavt sykefravær, mens det i andre har høye tall. Det er åpnet for en differensiering av dette i de ulike rammeområdene og i de ulike enhetene, slik at alle har mål for sykefravær det er realistisk å jobbe mot.

Å jobbe med å øke nærværet på arbeidsplassen, versus å redusere sykefraværet, betyr å jobbe med forbedringsområdene i hele virksomhetens verdikjede.

Måltall for sykefravær i de ulike rammeområdene i kommunen

Sykefravær	Mål
Kommunedirektøren	3,0 %
Samfunnsutvikling	3,0 %
Familiens hus	6,5 %
Oppvekst felles	6,5 %
Kommunale barnehager	6,5 %
Skole	6,5 %
Helse og velferd felles	6,5 %
Helse og mestring	4,5 %
Hjemmebaserte tjenester	11,0 %
Institusjoner og omsorgsleiligheter	6,5 %
Bofellesskap	8,0 %
NAV	6,5 %
Kommunalteknikk	6,5 %
Bygg og eiendom	6,5 %
Plan og byggesak	3,0 %
Brann og beredskap	6,5 %
Landbruk og miljø	3,0 %

Oppfølging av medarbeiderundersøkelsen

Hustadvika kommune gjennomførte våren 2020 medarbeiderundersøkelsen "10-faktor". Selve formålet med å gjennomføre medarbeiderundersøkelsen er blant annet å kartlegge utvalgte faktorer som er viktige for å oppnå gode resultat og gode tjenester til brukerne.

Om undersøkelsen – 10 faktor:

10-FAKTOR er et godt verktøy for å måle faktorer som vi vet er avgjørende for å oppnå gode resultater og som kan påvirkes gjennom målrettet utviklingsarbeid.

De 10 faktorene er:

1. Indre motivasjon
2. Mestringstro
3. Autonomi
4. Bruk av kompetanse
5. Mestringsorientert ledelse
6. Rolleklarhet
7. Relevant kompetanseutvikling
8. Flexibilitetsvilje
9. Mestringsklima
10. Prososial motivasjon

Undersøkelsen fanger opp faktorer på individnivå, gruppe-, ledelses og organisasjonsnivå, og kan gjennom det bidra til målrettet utvikling. Informasjons- og presentasjonsmateriale finnes på 10faktor.no

Faktorene måler dels medarbeidernes oppfatninger av viktige forhold på arbeidsplassen, som f.eks. graden av mestringsorientert ledelse, mestringsorientert motivasjonskultur, tydelig kommuniserte forventninger, muligheter til selvstendighet, muligheter til relevant kompetanseutvikling og muligheter til å bruke egen kompetanse. Og dels måler faktorene medarbeidernes holdninger til jobben de har, herunder to typer motivasjon (indre motivasjon og nytteorientert/prososial motivasjon), mestringstro og viljen til å være fleksibel.

Gjennomføring av undersøkelsen:

Hustadvika kommune fikk tilsagn på OU- midler for å få bistand fra KF konsulent Anita Hansen til å informere om gjennomføringen av undersøkelsen til alle ledere og gi opplæring til de som skulle ha ansvaret for gjennomføringen av medarbeiderundersøkelsen.

Undersøkelsen foregikk elektronisk og ble sendt ut på epost adresse til alle fast ansatte, vikarer som benyttes ofte og midlertidige i et lengre vikariat/engasjement. Ansatte med flere arbeidssteder i kommunen skulle svare på hvert arbeidssted.

Samlet svarprosent og resultat

Vi fikk 944 svar av 1546 planlagte svar, noe som tilsvarer en svarprosent på 61 %.

Presentasjon av resultater – arbeidet videre

Resultatet for Hustadvika kommune er blitt presentert for ledergruppen og enhetsledere, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Enhetsledere eller leder med personalansvar har ansvaret for at resultatene presenteres på hver arbeidsplass, og det ble jobbet med oppfølging av undersøkelsen fra høsten 2020.

Vurdering

Svarene for kommunen samlet viser at vi har stor grad av tilfredshet på de fleste faktorene, og at vi ligger på eller over snittet sammenlignet med andre kommuner i Norge på de fleste faktorene.

Videre arbeid

10-faktor skal etter planen gjennomføres hvert 3. år. Dette for at enhetene skal ha god nok tid til å følge opp de handlingsplaner de har blitt enige om etter gjeldende undersøkelse. Ny medarbeidersamtale gjennomføres våren 2023.

I oppfølgingen blir det utarbeidet et felles opplegg for ledelse, tillitsvalgte og vernetjenesten. Denne opplæringen baserer seg på anbefaling fra KS

HMS-gruppene vil ha et ansvar med å forankre undersøkelsene og følge opp handlingsplanene i den enkelte enhet.

Hustadvika kommune sammenlignet med andre kommuner - hva er status?

Kommunebarometeret

Kommunebarometeret er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 152 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Hensikten er å **gi beslutningstakere en lettfattelig og tilgjengelig oversikt** over hvordan kommunen driver.

Tallene er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås Kostra-database for 2018. I tillegg har vi hentet offentlig statistikk fra en del andre kilder, både andre tall fra SSB, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking.

Barometeret består av 12 ulike sektorer, med forskjellig vekt. Grunnskole og pleie og omsorg er viktigst, fulgt av barnevern, barnehage og økonomi. Disse sektorene utgjør 70 prosent av barometeret samlet.

Kostranalyser

Telemarksforsking utarbeider KOSTRA- og effektivitetsanalyser som illustrerer hvordan kommunens ressursbruk på ulike tjenesteområder harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser.

Basert på opplegget fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi (TBU) og sist oppdaterte befolkningsframskrivinger fra SSB, illustrerer de også hvordan kommunens framtidige kostnader og utgiftsbehov vil bli påvirket.

KS - konsult, Kostra og Telemarksforskning

KOSTRA- og effektivitetsanalyse – Hustadvika kommune 2021

- Vi har utarbeidet en KOSTRA- og effektivitetsanalyse som skal illustrere hvordan kommunens ressursbruk på sentrale tjenesteområder harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser, dvs. vi tar hensyn til både beregnet utgiftsbehov og reelt inntektsnivå (målt som korrigerte frie inntekter).
- Våre beregninger viser at Hustadvika kommune, på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet, hadde merutgifter i forhold til landsgjennomsnittet på 72,5 mill. kr i 2021. Da er det ikke hensyntatt verken for at kommunen hadde et høyere beregnet utgiftsbehov enn «gjennomsnittskommunen» (ca. 5 prosent i 2021), eller at kommunen hadde et inntektsnivå som lå ca. 1 prosent under landsgjennomsnittet (tilsvarende om lag 8,7 mill. kr i 2021).
- **Beregningene viser at Hustadvika kommune samlet sett hadde merutgifter på 41,3 mill. kr i forhold til kommunens «normerte og inntektsjusterte utgiftsnivå» i 2021.**

Oppsummering KOSTRA- og effektivitetsanalyse. Hustadvika kommune
2021. Kilde: KOSTRA/KDD, beregninger ved TF

Tjenesteområde	Mer-/mindreforbruk 2021 (mill. kr) sammenlignet med		
	Landsgjennomsnittet	«Normert nivå»	«Normert og inntektsjustert nivå»
Barnehage	14,1	11,0	12,4
Administrasjon	-2,7	-2,7	-1,9
Landbruk	2,1	-0,1	-0,1
Grunnskole	44,6	26,5	28,8
Pleie og omsorg	38,7	18,8	21,9
Kommunehelse	-6,0	-10,1	-9,6
Barnevern	1,2	-0,9	-0,6
Sosialtjeneste	-19,4	-10,0	-9,5
Sum	72,5	32,6	41,3

Mer og mindreutgift 2021

Denne plansen over viser mer-/mindreutgift for Hustadvika kommune sammenlignet med landsgjennomsnittet samlet per tjenesteområde. Vi ser her at når vi tar hensyn til både geografisk plassering, befolkning osv, samt til vårt inntektsnivå bruker vi 41,3 mill. kroner mer enn landsgjennomsnittet. Dette er en økning fra 2020 da kommunen brukte 34,2 millioner mer enn landsgjennomsnittet. Med andre ord, mer enn vi har råd til utfra løpende inntekter hvert år. Vi ser også at administrasjon, barnehage, grunnskole og pleie og omsorg er det områdene der det er størst merforbruk.

KOSTRA- og effektivitetsanalyse, Hustadvika kommune 2021

KOSTRA- og effektivitetsanalyse Hustadvika kommune 2021. Kilde: KOSTRA/KDD, beregninger ved TF

	Beregnet utgifts- behov 2021	Netto driftsutgifter 2021			Mer-/mindreforbruk sammenlignet med		
		Hustadvika kommune	Lands- gjennomsnitt	Hustadvika "normert nivå"	Lands- gjennom- snittet	"Normert nivå"	«Normert og inntektsjust. nivå»
		kr pr innb	kr pr innb	kr pr innb	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr
Barnehage	1,0242	10 765	9 702	9 937	14,1	11,0	12,4
Administrasjon	0,9995	4 963	5 165	5 163	-2,7	-2,7	-1,9
Landbruk	2,4042	272	117	282	2,1	-0,1	-0,1
Grunnskole	1,0898	18 498	15 141	16 500	44,6	26,5	28,8
Pleie og omsorg	1,0689	24 595	21 682	23 177	38,7	18,8	21,9
Kommunehelse	1,0673	4 047	4 502	4 805	-6,0	-10,1	-9,6
Barnevern	1,0702	2 315	2 228	2 384	1,2	-0,9	-0,6
Sosialtjeneste	0,7416	1 281	2 743	2 034	-19,4	-10,0	-9,5
Sum	1,0458				72,5	32,6	41,3

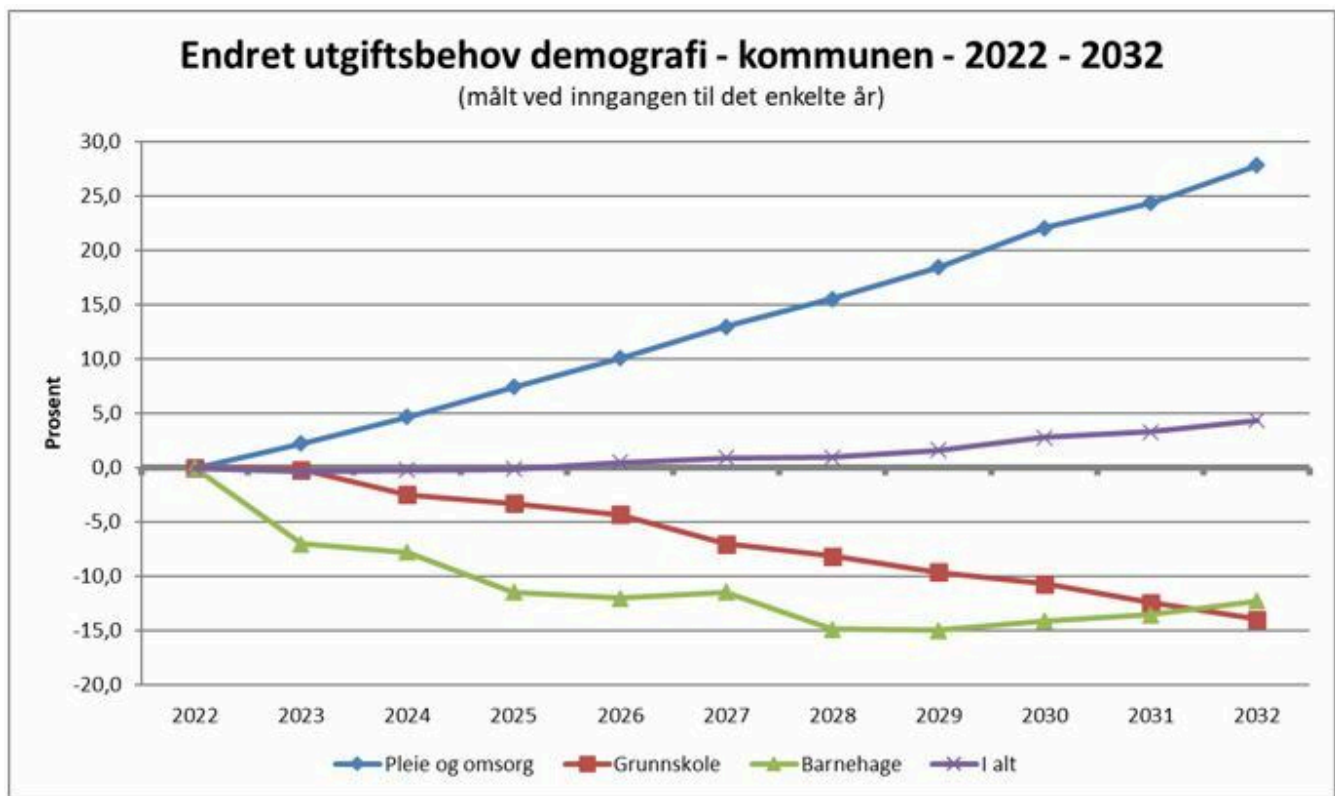
Våre beregninger viser at Hustadvika kommune, på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet, hadde merutgifter i forhold til landsgjennomsnittet på 72,5 mill. kr i 2021. I forhold til kommunens «normerte utgiftsbehov» er det beregnet merutgifter på 32,6 mill. kr. Dette er hensyntatt kriteriene og vektene i inntektssystemet. Etter justering for et nivå på korrigerede frie inntekter på 99 prosent av landsgjennomsnittet (tilsvarende om lag 8,7 mill. kr), har vi beregnet et samlet *merforbruk* på 41,3 mill. kr (=8,7+32,6).

Netto driftsutgifter per innbygger 2021

Denne plansjen viser mye det samme som plansjen over, men her vises også utgiftene per innbygger. Likevel slik at når vi oppsummerer for hele kommunen blir resultatet det samme som over.

Et eksempel fra pleie og omsorg: Myndighetene mener vi etter kriterier og vektene i inntektssystemet bør bruke 23 177 per innbygger. Vi bruker 24 595 kroner.

Når det gjelder Grunnskole viser tabellen at landssnittet bruker 15 141 kroner per innbygger. Vi bruker 18 498 kroner per innbygger til grunnskole. Vi ligger altså betydelig over og "merforbruket" utgjør 28,8 mill. kroner. Dette er en nedgang fra 32,8 mill. i merforbruk på skole i 2020.

Denne plansjen viser de utfordringer endring i demografien vil gi kommunen i årene fremover. Denne økonomiplanen har startet arbeid med å tilpasse budsjettene til dagens utvikling. Det på går nå et arbeid med å utarbeide plan for Helse og velferd og plan for oppvekst. Disse planene vil gi føringer på ytterligere tiltak på disse områdene for å møte fremtiden.

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2022 kroner og endring fra 1.1.2022)

Endring utgiftsbehov per 1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM HUSTADVIKA
2023	7 994	-472	-10 854	-15	461	-525	-3 411
2024	8 732	-5 976	-1 206	162	292	-803	1 202
2025	9 970	-2 202	-5 760	-165	233	-703	1 373
2026	9 422	-2 673	-816	-150	231	-505	5 509
2027	10 488	-7 076	816	-81	306	-615	3 839
2028	9 057	-2 988	-5 248	-141	346	-553	472
2029	10 524	-3 981	-203	-53	206	-430	6 113
2030	12 906	-2 831	1 339	-185	328	-269	11 288
2031	8 280	-4 560	880	14	212	-398	4 428
2032	12 305	-3 981	2 027	-246	409	-233	10 331
Sum 2022-2031	99 677	-36 640	-19 026	-858	3 025	-5 033	41 144

Denne plansjen viser tallmessig de utfordringer kommunen vil møte i årene som kommer helt fram til 2032. Hustadvika kommune vil få et økt kostnadsbehov på nesten 100 millioner innenfor helse. Dette er ganske i tråd med tallene lagt

fram i kommunens helse og velferdsplan. Det er forventet at kommunen vil få tilført midler ganske likt kostnadsbehovet. Kommunen vil derfor få ca. 41. mill. kroner til å ekstra midler for å dekke demografiendringene. Kommunen må derfor flytte 59 mill. kroner fra andre tjenester til helse.

Kostnadsbehovet for skole vil bli 36,6 mill. mindre i 2032 enn det er i dag. For barnehage vil kostnadsnivået bli 19 mill. lavere.

Brukerundersøkelser

Hustadvika kommune gjennomfører brukerundersøkelser innen flere av kommunes tjenesteområder.

Hensikten med brukerundersøkelser er at kommunene skal kunne følge med i egen kvalitetsutvikling, ha et verktøy som kan bidra til brukerdiallog og samtidig kunne sammenligne seg med andre kommuner.

Hustadvika kommune bruker Kommuneforlagets brukerundersøkelser (www.bedrekommune.no) i alle undersøkelsene, bortsett fra foreldreundersøkelsen som er gjennomført ved skolene. Der brukes Utdanningsdirektoratet sin undersøkelse.

I alle våre undersøkelser er formålet å få et bilde av kvaliteten på tjenesteytingen slik brukeren opplever det. Hvert enkelt svar i brukerundersøkelsen må sees i sammenheng – og svarene gir en indikasjon på kvaliteten i tjenesteytingen.

Gjennomføring av brukerundersøkelser våren 2020

- Interne støttefunksjoner (lønn/personal, økonomi, IKT og arkiv)
- Foreldreundersøkelse på skolene
- Barnevern
- Beboere og pårørende ved institusjonene og omsorgssentrene
- Brukerne av hjemmetjenesten
- Beboere og pårørende i bo og habilitering
- Helsestasjonen
- Skolehelsetjenesten (for foreldre/foresatte)
- Skolehelsetjenesten – elever i 9. og 2. trinn på vgs
- Ergo- og fysioterapitjenesten oppdelt i:
  - Ergoterapitjenesten
  - Frisklivssentralen
  - Fysioterapi for barn og unge
  - Gruppetrening
  - Hverdagsrehabilitering
- Rus og psykisk helse (Mestringsenheten) oppdelt i:
  - Rask psykisk helsehjelp for de over 18 år (RPH)
  - Ambulerende team
- Kulturskolen – elever 8.trinn og voksne
- Byggesaksbehandling
- Vann og avløp
- Biblioteket

Videre arbeid og oppfølging

Alle enheter har fått tilsendt rapporter på resultat for sin enhet og skal gå igjennom resultatene med sine medarbeidere. Resultatene skal brukes til forbedringsarbeid i enhetene fremover. Kommunestyret vil bli presentert en oppsummering fra hver undersøkelsene som er gjennomført. Oppsummeringen vil inneholde informasjon om:

- Hvilke områder det jobbes med
- Hvorfor disse områdene er plukket ut
- Hvilke mål er satt
- Hvilke tiltak er iverksatt/skal iverksettes
- Tidshorisont for arbeidet

Tiltakene som foreslås i oppsummeringen skal kunne gjennomføres med de ressursene enheten/avdelingen har til rådighet.

Driftsbudsjettet

Det tredje budsjettet og økonomiplan for Hustadvika kommune

Dette er det tredje driftsbudsjettet for Hustadvika kommune. Under er det kommentert i forhold til rammeområder vedtatt i gjeldende økonomireglement. Innenfor disse rammene har kommunedirektøren fullmakt til å fordele mellom de enheter som hører hjemme inn under de ulike rammeområder.

Alle rammer er tilført økning tilsvarende den **kommunale deflatoren** som i 2023 utgjør 3,7 % (fordelt med 4,2 % som årslønnsvekst og 3,0 % som prisvekst).

Deflatoren er den økning i lønns- og prisstigning som finansdepartementet antar vil komme i dette året.

Budsjettrundskriv

Kommunedirektøren sendte 15.07.2023 ut budsjettrundskriv I med beskrivelse av den økonomiske situasjonen. Gjennom budsjettmøter høsten 2022 er plan for innsparing og rammer for økonomiplanen bli tatt opp.

Regnskapet for 2022 er selvsagt ikke ferdig når dette dokumentet blir ferdigstilt. Merforbruket er stort, men det er også signaler om noen ekstraintekter. Forutsetningen som ligger til grunn for den nye økonomiplan er et resultat i 2022 på null.

Planlagt endring i budsjett er vist nedenfor i tabeller per rammeområder.

Driftsbudsjettet - samlet talloppsett 2023 - 2026

Bevilgningsregnskapet - drift

Tall i hele tusen kroner

Bevilgningsregnskapet - drift	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-485 817	-535 645	-522 300	-522 300	-522 300
Inntekts- og formueskatt	-402 000	-404 207	-397 884	-397 884	-397 884
Eiendomsskatt	-63 017	-63 581	-62 981	-62 981	-62 981
Andre generelle driftsinntekter	-53 246	-49 803	-51 352	-47 602	-50 202
Sum generelle driftsinntekter	-1 004 080	-1 053 236	-1 034 517	-1 030 767	-1 033 367
Sum bevilgninger drift	919 857	966 868	920 260	900 460	891 260
Avskrivinger	62 000	68 000	73 000	77 000	80 000
Sum netto driftsutgifter	981 857	1 034 868	993 260	977 460	971 260
Brutto driftsresultat	-22 223	-18 368	-41 257	-53 307	-62 107
Renteinntekter	-2 000	-7 000	-4 000	-4 000	-4 000
Utbytter		0			
Gevinst finansielle omløpsmidler		-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Renteutgifter	34 053	66 929	72 661	74 147	71 613
Avdrag på lån	52 170	60 000	71 000	76 500	89 500
Netto finansutgifter	84 223	115 429	135 161	142 147	152 613
Motpost avskriviner	-62 000	-68 000	-73 000	-77 000	-80 000
Netto driftsresultat	-	29 061	20 904	11 840	10 506
Overføring til investering	-	0	-	-	-
Avsetning/bruk bundne fond	-	0	-	-	-
Avsetning/bruk disposisjonsfond	-	-29 061	-20 904	-11 840	-10 506
Dekning tidligere års merforbruk	-	0	-		
Som disponering/dekning netto driftsresultat	-	-29 061	-20 904	-11 840	-10 506
		0			
Fremført til inndekning senere år	-	0	-	-	-

Etter revidert budsjett 1 (KS 51/2023). Det er kun tall for 2023 som er endret.

Bevilgning drift - Rammeområdene

Tall i hele tusen kroner

Sum bevilgning drift	Rev. Budsjett 2022	Deflator	Endring u/deflator	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Politisk styring	7 181	265	-350	7 139	6 496	7 096	6 496
Kommunedirektøren	52 394	1 938	12 295	70 031	54 752	54 752	54 752
Samfunnsutvikling	18 654	690	40	19 702	19 384	19 184	19 184
Familiens hus	102 288	3 784	-7 207	100 964	98 865	98 865	98 865
Oppvekst felles	112 955	4 179	0	121 844	114 134	111 134	108 134
Kommunale barnehager	56 231	2 080	-2 175	56 476	51 936	47 736	47 736
Skoler	178 690	6 611	-4 520	181 884	176 531	168 031	162 431
Helse og velferd felles	15 268	564	0	6 528	15 832	15 832	15 832
Helse og mestring	44 183	1 634	-563	48 091	45 254	45 254	45 254
Hjemmebaserte tjenester	56 548	2 092	1 400	64 004	60 040	59 040	59 040
Institusjoner og omsorgsleiligheter	111 874	4 139	-1 025	113 155	114 988	114 988	114 988
Bo og habilitering	109 762	4 061	4 900	122 942	116 223	113 723	113 723
NAV	15 404	569	500	21 572	15 973	15 973	15 973
Kommunalteknikk	-2 723	-101	-4 400	-7 180	-7 224	-7 224	-7 224
Bygg og eiendom	42 741	1 581	-610	48 177	42 912	41 912	41 912
Plan og byggesak	3 922	145	933	8 030	4 500	4 500	4 500
Brann og beredskap	12 038	445	42	12 600	12 275	12 275	12 275
Landbruk og miljø	2 947	109	333	3 409	3 389	3 389	3 389
Fellesutgifter pensjon	-20 500	0	-5 500	-32 500	-26 000	-26 000	-26 000
SUM bevilgning	919 857	34 785	-5 907	966 868	920 260	900 460	891 260

Etter revidert budsjett 1 (KS 51/2023). Det er kun tall for 2023 som er endret.

Inntekter - driftsbudsjettet

INNTEKTER

Anslaget på frie inntekter innebærer en nominell vekst for Hustadvika kommune fra 2022 til 2023 på 3,9 prosent. I samme periode er anslått landsgjennomsnittlig vekst på 3,5 prosent.

Veksten i frie inntekter er regnet fra anslag på regnskap for 2022 i statsbudsjettet 2023.

Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2022 før i januar 2023, er det gjort en beregning på hvor store skatteinntektene for 2023 vil bli. Det presiseres derfor at det angitte nivået på frie inntekter er et anslag.

Rammetilskudd

Rammetilskudd inkl. skatteutjevningmidler utgjør 518,6 mill. kroner inkl. skatteutjevning for 2023. Kommunen mottar i dette beløpet også regionsentertilskudd på 4,3 mill. kroner. I 2023 mottar kommunen ikke Covid 19 midler fra staten.

Revidert i sak revidert 1 51/2023: Kommunedirektøren foreslår å legge inn 15 mill. i merinntekt.

Skatteinntekter

Skatteinntektene i Hustadvika er forventet å bli på 80,4 % av landsgjennomsnittet. Skatteinntektene er forventet å bli 396,6 (386,0) mill. kroner i 2023.

Revidert i sak revidert 1 51/2023: Kommunedirektøren foreslår derfor å øke forventet inntekt med 600 tusen kroner for 2023

Eiendomsskatteinntekter

Nye regler for 2020 medførte redusert eiendomsskatt. Det gjelder bortfall av eiendomsskatt på verk og bruk (maskinskatten) og at reduksjonssatsen på formuesverdier (hus og hytter) nå er økt til 30 %.

I 2021 ble takstverdien på hus og hytter blir redusert med 30 %. Dette medførte en reduksjon i kommunens inntekter for 2021. Kommunen har maksimum promillesats på hus og hytter - 4 promille.

Det er innført en kompensasjonen for endringer i regelverket for eiendomsskatt i 2020, bortfall av skatt på verk og bruk - produksjon. Ordningen er slik at kompensasjonen øker med 1/7 hvert år i takt med at kommunen mister inntektene. År 2023 er år 5 av 7 og kommunen mottar 5,8 mill. kroner.

Revidert i sak revidert 1 51/2023: Kommunedirektøren foreslår å øke forventet inntekt med 600 tusen kroner for 2023.

Tilskudd fra andre

Tilskudd fra andre er lagt inn med samlet 50,5 mill. kroner i 2023 mot 45,5 mill. kroner i 2022. Dette er refusjon renter fra Husbanken på ulike ordninger, tilskudd ressurskrevende brukere, tilskudd fra havbruksfondet osv.

Ressurskrevende brukere:

- Kompensasjonsgraden beholdes uendret på 80 prosent.
- Personer over 67 år omfattes ikke av ordningen

Revidert i sak revidert 1 51/2023: Kommunedirektøren foreslår å redusere beløp for forventet refusjon med 700 tusen kroner.

Renteinntekter

Det legges inn en forventning på 4,0 mill. kroner i renteinntekter for 2023. Dette er en dobling fra beløpet for 2022 og skyldes den store økningen i rentenivå. Beløpet på 4,0 millioner holdes likt i planperioden.

Revidert i sak revidert 1 51/2023: Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettet med 3 mill. kroner.

Gevinst på finansielle omløpsmidler

Budsjett på 4,5 millioner i 2023 og resten av planperioden. Det forventes at kommunen vil ha om lag 106 millioner i aktive plasseringer 1. januar 2023. Det legges i budsjettet opp til en avkastning på 4,25%.

Bruk og avsetting til fond.

For å balansere budsjettet for 2023 foreslår kommunedirektøren å legge inn over 33,7 mill. kroner i bruk av disposisjonsfond. Kommunens disposisjonsfond gjør det mulig å bruke noe tid på arbeidet med å redusere driftsnivået. Beløpet ble endret til 40,4 mill. kroner etter politisk behandling.

Det ble i kommunestyret 30. mars (sak 27/2023) vedtatt å bruke kr. 200 tusen av disposisjonsfondet til finansiering av tilskudd til Atlanterhavsspelet.

Det ble i kommunestyret 22. juni (sak 50/2023 og sak 51/2023) vedtatt å øke bruken av disposisjonsfond med kr. 861 tusen kroner.

Politisk styring - driftsbudsjett

Politisk styring

Her ligger lønn til ordfører, varaordfører, samt møtehonorar og utgifter til alle politiske utvalg i kommunen. Også revisjon og kontrollutvalg ligger her. Kommunedirektøren foreslår en økning i budsjettet i 2023 på 600 tusen kroner siden 2023 er et valgår.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte.

Hustadvika kommune er medlem i Visit Nordvest. Det er en fellesorgan som markedsfører regionen som reisemål. Kommunen betaler en årlig lisens på rett i underkant av 700.000 kr. Dette er ikke en lovpålagt oppgave / tjeneste, og det foreslås derfor å si opp medlemskapet i Visit i 2024, for å kutte utgifter på rammeområde Politisk i 2025.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Politisk styring	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	7 181	7 096	6 496	7 096
Deflator	265			
Tiltak:				
Valgår	600	-600	600	-600
Pensjon gammel revisjonsordning	-950			
Økt deflator 2023	43			
Sum tiltak	-307	-600	600	-600
Ny Ramme	7 139	6 496	7 096	6 496

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Kommunedirektøren - driftsbudsjett

Rammeområdet dekker kommunedirektøren og hans fagstab, samt økonomiavdeling, personalavdeling, IKT-avdeling, arkivtjenesten og ansatte på servicetorget. Fagstaben består av informasjonsrådgiver, næringskonsulent, og rådgiver for utviklings- og kvalitetsoppgaver.

Det er lagt inn reduksjon stillinger i administrasjonen på samlet 420 tusen kroner. Dette er som følge av helårsvirkning reduksjon stilling i 2022. I løpet av 2021 og 2022 er kommunedirektørens ramme redusert med 3 stillinger.

Det er tilsatt kommuneadvokat i 2022 og helårsvirkningen medfører tillegg i rammen på 700 tusen i 2023.

Klima, energi og miljøplan trekkes ut igjen i 2023 med 600 tusen kroner. Tilsvarende skjer på kartlegging og verdsetting av friluftsområder med 80 tusen kroner.

Bevilgning til ny pasientjournallov er flyttet fra helse og mestring og hit. Beløpet utgjør 850 tusen kroner.

Tilskudd til utgifter vedr. gamle Vevang skole er lagt inn i rammen med 120 tusen kroner.

Sommerjobb prosjektet ble gjennomført i 2022 med gode resultat. Finansieringen var i 2022 midler fra BUFDIR. I 2023 kommer det ikke noe tilskudd, men kommunedirektøren foreslår at kommunen viderefører prosjektet og at rammen økes med 400 tusen.

Tilskudd rundkjøring Malmefjorden er lagt inn som en engangsbevilgning i 2023 med 12 mill. kroner. Kommunen må føre tilskuddet i drift siden dette ikke er kommunens eiendom. Finansiering er lagt inn med bruk av disposisjonsfondet med tilsvarende beløp.

Det ble vedtatt av kommunestyret å redusere rammen til kommunedirektøren med 0,5 mill. kroner for 2023 som gjelder for alle år i økonomiplanen.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Rammeområdetets lovpålagte oppgaver styres av blant annet av kommuneloven, forvaltningsloven, arkivloven, plan- og bygningsloven og en rekke forskrifter, men det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 404 tusen kroner som følge av økt deflator.

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 3 mill. kroner som følge av økte kostnader til IKT.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Kommunedirektøren	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	52 394	66 627	54 752	54 752
Deflator	1 938			
Tiltak:				
Reduksjon stillinger i administrasjon	-420			
Kommuneadvokat	700			
Innsparing advokatutgifter	-75			
Kostnad sjøarealplan		-375		
Kostnad Klima energi, og miljøplan	-600			
Kartlegging og verdsetting av friluftsområder	-80			
Finansiering Næringskonsulent GassROR/Fyrtårn	-100	500		
Økt kostnad nasjonal e-helseløsning	850			
Tilskudd Vevang skole	120			
Tilskudd rundkjøring Malmefjorden	12 000	-12 000		
Sommerjobb	400			
Kutt kommunestyrevedtak	-500			
Økt deflator 2023	404			
Økte Kostnader IKT	3 000			
Sum Tiltak	15 669	-11 875	0	0
Ny Ramme	70 031	54 752	54 752	54 752

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Samfunnsutvikling - driftsbudsjett

Rammeområde samfunnsutvikling består av kommunalsjef og kulturenheten. I tillegg rapporterte to prosjektrådgivere til kommunalsjefen inntil mai 2022. Disse er nå flyttet inn i rammeområdet Bygg og Eiendom, men store deler av lønnsutgiftene blir ført på investeringsprosjekter som de leder.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: Rammeområdets lovpålagte oppgaver styres av blant annet av kulturloven, friluftsløven, folkebibliotekloven, plan- og bygningsloven og folkehelseloven, men det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Noen tilskudd som kommunen tildeler kan karakteriseres som ikke lovpålagte. Her kan nevnes Romsdalsmuseet og Visit Nordmøre og Romsdal. Bevilgninger til dette avgjøres av kommunens prioriteringer. Det er *ikke* foreslått endringer her i økonomiplanperioden.

Ekstra tilskudd til lag og organisasjoner fra 2022 tas ut av rammen igjen i 2023.

I sak KS 42/22 vedr. Maleremmen kystgard i møte 19. mai, vedtok kommunestyret i Hustadvika kommunestyre å gi tilskudd på 350 tusen kroner til kjøp av Maleremmen kystgard (G/Br nr. 94/45 og G/Br nr. 91/6). Tilskuddet ble finansiert ved bruk av disposisjonsfond. Kommunestyret vedtok i samme sak å øke den årlige driftsstøtten til Romsdalsmuseet med 40 % (190 000 kr), i henhold til opprettelsen av Maleremmen som egen museumsavdeling under Bud kystmuseum. Økningen driftsstøtten vil gjelde fra 2023 og blir innarbeidet i driftsbudsjettet ved rullering av økonomiplan 2023 - 2026. I samsvar med dette vedtaket blir rammen nå redusert med 160 tusen kroner.

Rammen økes med 300 tusen kroner som følge av kommunestyrets vedtak i sak om Nordmøre museum 65/2022.

Det ble i kommunestyret vedtatt å øke rammen med kr. 400 tusen for 2023 og resten økonomiplanen til en frivillighetskoordinator helse.

Revidering:

Det ble i kommunestyret 30. mars (sak 27/2023) vedtatt å bevilge kr. 200 tusen til Atlanterhavsspelet 2023

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 118 tusen kroner som følge av økt deflator.

Endring ramme

Tall i hele tusen kroner.

Samfunnsutvikling	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	18 654	19 384	19 384	19 184
Deflator	690			

Samfunnsutvikling	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Tiltak:				
Innsparing tilskudd kunstgressbaner			-200	
Ekstra tilskudd lag og organisasjoner	-500			
Maleremmen	-160			
Nordmøre museum	300			
Frivillighetskoordinator Helse	400			
Tilskudd Atlanterhavsspelet	200			
Økt delator 2023	118			
Sum tiltak	358	0	-200	0
Ny Ramme	19 584	19 384	19 184	19 184

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Familiens hus - driftsbudsjett

Rammeområdet består av enhetsleder, barnevernstjeneste, helsestasjon, tiltak for funksjonshemmede og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).

Helårsvirkning nye tiltak utgjør 2,0 mill. kroner. Dette er nye ressurskrevende tiltak som kom i 2022. Andre tiltak går ut og tilsvarer 8,0 mill. kroner. Dette beløpet er flyttet til rammen for Bofellesskap (Mikalmarka).

Samling av flere funksjoner forventes å gi mindre behov for merkantile ressurser. Resurser tilsvarende en stilling reduseres fra 2023 og utgjør 700 tusen kroner.

Det ligger inne forslag om tilsetting av en kommuneadvokat i økonomiplanen, dette medfører reduksjon i advokatutgiftene på samlet 400 tusen fordelt på to år. I 2023 utgjør beløpet 200 tusen.

Rammen reduseres med 187 tusen i 2023 i forbindelse med flytting av stilling til rammeområdet Helse og mestring.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: De fleste tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå. Bruk av ressurser til prosjekt HOPP er ikke lovpålagte.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 599 tusen kroner som følge av økt deflator.

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 1,5 mill. kroner som følge av forventet merforbruk.

Endring ramme

Tall i hele tusen kroner.

Familiens Hus	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	102 288	98 865	98 865	98 865
Deflator	3 784			
Tiltak:				
Ungdomsarbeider		0		
Tiltak ut	-8 000			
Kutt merkantil ressurs	-700			
Red. kost advokat grunnet kommuneadvokat	-200			
Covid-19 midler 2022	-120			
Merforbruk nye tiltak	2 000			
KEF (50%) Helse mestring	-187			

Familiens Hus	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Merfobruk 2023	1 500			
Økt deflator 2023	599			
Sum tiltak	-5 108	0	0	0
Ny Ramme	98 865	98 865	98 865	98 865

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Oppvekst felles - driftsbudsjett

Rammeområdet for oppvekst består av kommunalsjef, skolefaglig rådgiver og barnehageansvarlig rådgiver, kostnader til private barnehager, skolesamarbeid med Aukra kommune, Tøndergård og inntekter og utgifter for barn i samarbeid med andre kommuner. Bjørnsund leirskole, opplæringscenteret og kulturskolen hører også til rammeområdet.

Lovpålagte og ikke lovplågte tjenester: Rammeområdets lovplågte oppgaver styres av blant annet av opplæringsloven, barnehageloven, folkehelsesloven, og en rekke forskrifter, men det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Reduksjon barn fremover i tid vil ramme alle barnehager i kommunen, også de private. I tillegg er utgiftene til barn i barnehager i andre kommuner synkende. Som følge av forventet reduksjon i utgiftene, er det lagt inn 9 mill. fordelt på årene 2024, 2025 og 2026. I 2023 er det ikke lagt inn forventet innsparing. Samlet for hele økonomiplanperioden utgjør dette 18 mill. kroner.

Samarbeidet med Tøndergård er veletablert og kostnadskrevende. De siste årene har kommunens samarbeid med Aukra, ved Julsundet skole og med Molde friskole også økt i omfang. Den videre utviklingen av samarbeid med nabokommunene må tas i betraktning i sammenheng med utvikling og satsninger i framtiden på skolene i kommunen.

Skoleskyss er også en del av oppvekst felles.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 710 tusen kroner som følge av økt deflator.

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 4 mill. kroner som følge av økte kostnader til private barnehager.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner

Oppvekst felles	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	112 955	117 134	114 134	111 134
Deflator	4 179			
Tiltak:				
Reduksjon barn/vedtak i private barnehager		-3 000	-3 000	-3 000
Merforbruk 2023 (private barnehager)	4 000			
Økt deflator 2023	710			
Sum tiltak	4 710	-3 000	-3 000	-3 000

Oppvekst felles

Budsjett
2023

Økonomiplan
2024

Økonomiplan
2025

Økonomiplan
2026

Ny Ramme

121 844

114 134

111 134

108 134

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Kommunale barnehager - driftsbudsjett

Under dette rammeområdet ligger alle de sju kommunale barnehagene i kommunen. Barnehagene det gjelder er Bud barnehage, Jendem barnehage, Svanviken barnehage, Lyngstad og Vevang barnehager, Eide barnehage, Tornes barnehage og Hustad barnehage.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Vedtatt oppvekstplan gir føringer for planlagte kutt på lengre sikt som følge av nedgangen i barnetall. Tiltak konkretiseres i løpet av økonomiplanperioden og vil fremmes som egne saker.

Kommunedirektøren foreslår å redusere rammen med 2 mill. kroner som følge av færre barn i 2023. Det er forventet 21 færre barn inn i barnehagene i 2023 i forhold til barn som går ut av barnehagene samme år. Denne reduksjon er basert på forventede fødselstall i kommunen i 2022. Kommunedirektøren foreslår følgende tiltak i 2023 for å realisere kutt i 2023 og fremover i tid:

De kommunale barnehagene har høsten 2022, i samarbeid med kommunalsjef for oppvekst og kommunens økonomiavdeling gått grundig gjennom dagens barnetall, sett opp mot kommende barnetall.

Virkningen av nedgående barnetall vil slå ut ulikt med tanke på demografi. Noen barnehager har både ventelister, høye fødselstall og tilflytting, mens andre barnehager allerede har begynt å se behov for en omorganisering og omstrukturering. Herunder kan det forventes at flere av barnehagene må legge ned avdelinger, og derav drifte i et mindre omfang enn i dag. Herunder vurderes det i dag at en må ned i 1-2 avdelingsbarnehager flere steder. Ut fra de barnetall som foreligger i dag kan dette utgjøre inntil 6-7 stillinger for barnehagesektoren sett under ett.

Det er også hensyntatt barn som går over i skole (barn født i 2017), og som per i dag har vedtak etter barnehagelovens § 31, rett til spesialpedagogisk hjelp og barnehagelovens § 37, krav om individuell tilrettelegging grunnet funksjonsnedsettelse.

Enhetslederne i barnehagene har gitt tilbakemelding om mulige effektiviseringstiltak i barnehagene, med momenter som kan berøres i utredning:

En utredning må undersøke om effekten av at feriestengte barnehager vil gjøre oss mindre konkurransedyktige sammenlignet med de private barnehagene som har ferieåpent må også granskes.

En utredning av behovet for åpne barnehager i ferien er forutsetning for forslag om endring i vedtektene for de kommunale barnehagene. Kostnadseffekten som må vurderes er vikarer ved ferieavvikling og reduserte kostnader ved renhold og andre utgifter knyttet til drift og bygg. Det må utredes hvorvidt feriestengte barnehager vil gi en mindre grad av bruker-, og ansattvennlig retningslinje for avikling av ferie.

På grunn av nedgang i barnetall må vi foreta en utredning av om sårbarhet i driften kan reduseres ved å innføre maks antall barn per avdeling og barnehage.

Vi har ulik organisering av antall avdelinger i barnehagene, samt antall barn i avdelingene og dette har sammenheng med arealnormen som legger føringer for hvor mange barn det er plass til i de ulike barnehagene. Noen barnehager har tydelige vedtak på antall plasser. Om det settes et tak for hvor mange barn som skal tilbys plass, vil man kunne redusere stillinger på sikt, da dette blir mer forutsigbart med tanke på bemanningsnorm. En konsekvens vil da være at færre barn tilbys plass, eller får tilbud om plass på førsteønsket sitt. Å sette et øvre tak på barnegrupper, og organisering av avdelinger vil være et politisk valg.

Helhetlig sett må det gjøres en grundig utredning for å sikre at vi i framtiden møter behovet for barnehager, har attraktive barnehager og at vi yter best mulig kvalitet.

Dette innebærer også kartlegging av hver enkelt barnehage, og forutsetter en kartlegging eller vurdering av behov for ombygging eller påbygg i barnehagene. Å fastsette framtidig struktur på barnehagene forutsetter å belyse mange faktorer. Barnehagene driftes per i dag med ulik organisering av antall avdelinger i barnehagene, samt antall barn i avdelingene. Økonomisk sett anses drift av barnehager etter mellomstor barnehagestruktur, med fire avdelinger, og øvre tak i avdelingene med barnegrupper på 12 barn under 3 år, og 24 barn over 3 år det mest hensiktsmessige. og hvordan en kan organisere seg etter modell med mellomstor barnehage-struktur, med fire avdelinger, og øvre tak i avdelingene med barnegrupper med 12 barn under 3 år, og 24 barn over 3 år.

Samlet kutt på kommunale barnehager ligger nå inne i økonomiplanen med 29 mill. kroner.

Kommunestyret har allerede vedtatt at det skal fremmes en sak om drift av barnehager, jfr. sak KS 7/2022. Denne saken vil bli fremmet i oktober 2023.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 340 tusen kroner som følge av økt deflator.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner

Kommunale barnehage	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	56 231	56 136	51 936	47 736
Deflator	2 080			
Tiltak:				
Kutt bemanning færre vedtakstimer og barn	-2 000	-4 200	-4 200	
Covid-19 midler 2022	-175			
Økt deflator 2023	340			
Sum tiltak	-1 835	-4 200	-4 200	0
Ny Ramme	56 476	51 936	47 736	47 736

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Skoler - driftsbudsjett

Skole

Her under dette rammeområdet ligger følgende skoler: Jendem skole, Sylte skule, Haukås skole, Tornes skule, Eide barneskole, Lyngstad skole, Bud skule, Hustad skole, Fræna ungdomsskole og Eide ungdomsskole.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme skolens organisering, omfang og tjenestenivå innenfor de rammene som settes ved lov og forskrift.

Generell innsparing 2024, 2025, 2026 og 2027 utgjør over 20 mill. kroner.

Vedtatt oppvekstplan gir føringer for prioriteringer på lengre sikt, når rammeoverføringene påvirkes av nedgangen i elevtall. Tiltak utover i økonomiplanperioden vil fremmes som egne saker.

Innsparingene som er forespeilet for de tre kommende årene, vil føre til betydelig reduksjon i antall lærerstillinger og fagarbeiderstillinger. På grunn av endringer i lærerutdanningen, vil nyutdannede lærere i framtiden ha utdanning på masternivå, og dette medfører økte lønnskostnader. Det er viktig å ta hensyn til at en skole med høy kvalitet fordrer pedagogisk personale med høy kompetanse. Ivaretagelse av lærernormen er også viktig i vurdering av hvilke stillinger som skal reduseres.

Nedgang i elevtall fører til at en etter hvert må slå sammen trinn og klasser. For de minste skolene vil dette kunne medføre en få-delning. Det vil også føre til større klassegrupper for skoler med paralleller.

Kommunedirektøren viser til at skolesektoren er en av områdene der kommunen bruker store ressurser og i en innsparingsprosess må denne sektoren bidra inn med reduksjoner av driften. I tillegg står kommunen overfor en situasjon hvor vi må flytte ressurser fra oppvekst til pleie og omsorg pga. demografisk utvikling. Kommunedirektøren planlegger for et kutt på om lag 27 stillinger på skoleområdet fra høsten 2024. Et eventuelt merforbruk i 2023 vil medføre behov for enda større kutt. Ved rapportering 31. august var forventet merforbruk på 7,5 millioner, dette utgjør ca. 10 årsverk. Det vil derfor bli nødvendig å kutte 37 årsverk i løpet av økonomiplanperioden for å holde rammen i 2027.

Innspill fra rektorene på konsekvenser av kuttene i rammeområdet skole:

- Innsparingene som er forespeilet for de to kommende årene, vil føre til betydelige kutt i antall lærerstillinger og fagarbeidere.
- Dette vil igjen føre til at en må slå sammen trinn og klasser. For de minste skolene vil dette kunne medføre en få-delning. Det vil også føre til større klassegrupper for skoler med paralleller. En tilleggsutfordring er at det ikke er store nok klasserom til å romme så store klassegrupper. De praktiske fagene, som mat og helse og K&H, vil i større grad bli teorifag med store begrensninger på praktiske oppgaver.
- Det vil bli reduserte valgmuligheter på ungdomsskolen. Praksisretta fag vil bli vanskelig å gjennomføre, en kan for eksempel måtte ta bort arbeidslivsfag som ikke er lovpålagt. Her er det ikke gjennomførbart å ha så store grupper. Praktiskretta fag vil bli erstattet av teoretiske fag (språkfag og fordypningsfag).

- Svømmeundervisning: Er på et minimum i dag, og ved en innsparing vil det bety større kutt i opplæringstilbudet.
- Aktiviteter som forebygger frafall, skolevegring, det psykososiale (ART-MOT) vil bli redusert.
- Ressursteam kan bli vanskelig å opprettholde på skolene.
- Mindre administrative ressurser, som innebærer færre samarbeidsmøter på skolen med foresatte og kapasitet til å være delaktig i utviklingsarbeid og det daglige arbeidet.
- Mindre tilgang til pedagogiske ressurser i klassene. Vanskelig å følge kompetansemålene.
- Færre voksne i klasserommet betyr mindre tid til hver enkelt elev.
- Sosial oppfølging av elevene blir dårligere med færre voksne. Alle barn trenger støtte og veiledning av voksne.
- Store grupper med elever som har spesialundervisning på tvers av klasser/trinn.
- På noen skoler vil man ha klasser på over 25 elever, mens på andre skoler vil det være langt færre elever pr. klasse.
- Reduserte muligheter for tidlig innsats.
- Leirskole til Bjørnsund vurderes opp mot rimeligere tilbud.
- Krevende å rekruttere lærere.
- SFO vil ikke kunne drives etter ny rammeplan der en skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi omsorg og tilsyn. Dagene vil kun være preget av tilsyn da bemanningen må kuttet betraktelig. Barn som i skolen har vedtak på tett voksentetthet, vil ikke få det på SFO. For disse elevene vil dagene bli særs vanskelige.
- Alt annet enn lovpålagte oppgaver, vil ikke kunne gjennomføres: f.eks skidager, kirkebesøk i forbindelse med høytid, museumsbesøk, TINE- stafett, ekskursjoner og andre trivselstiltak

Vår samlede vurdering, som rektorer i Hustadvika, er at vi er bekymret for opplæringstilbudet vi kan tilby elevene våre. Innsparingene vil gå ut over forebyggingsarbeidet, tryggheten til eleven og kvaliteten på selve undervisningen. Vi greier ikke å følge opp planverket og målene om et godt og likeverdig tilbud som inkluderer alle typer elevgrupper. Som Agenda Kaupang har sagt det, vil slike kutt føre til en sulteforing av skolene. Vår vurdering er at om kuttene gjennomføres, så vil skolene i Hustadvika være bedre tjent med at strukturen endres. Ved å ha større enheter, kan man bygge tilstrekkelig fagkompetanse for å kunne levere god nok kvalitet på undervisningen i en framtid med betydelig lavere elevtall enn i dag.

Elnesvågen 26.10.2022

Rektorene i grunnskolene i Hustadvika:

Kjetil Øvermo, Bård Kringstad, Elisabeth Langeland, Ann Margrethe Farstad, Sissel Lyngstad, Anne Kristine Løseth, Eli Fladmark, Åse T Gjøen, Annelise Hagen, Grethe Ingeborgvik

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Skoler	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	178 690	180 781	176 531	168 031
Deflator	6 611			
Tiltak:				
Innsparing lavere barnetall	-3 000	-4 250	-8 500	-5 600
Kutte MOT		0		
Covid-19 midler 2022	-520			
Læremidler vedtak okt. 22	-1 000			
Økt deflator 2023	1 103			
Sum tiltak	-3 417	-4 250	-8 500	-5 600
Ny Ramme	181 884	176 531	168 031	162 431

Helse og velferd felles - driftsbudsjett

Helse og velferd sitt rammeområde består av kommunalsjef, rådgiver, organisasjonsutvikler (Helseplattformen), forvaltningskontoret og enhet for integrering. Utgifter til Aspekt Hustadvika AS dekkes også av dette rammeområdet.

Lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Kommunedirektøren foreslår ingen endringer i rammen på dette området.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 96 tusen kroner som følge av økt deflator.

Kommunedirektøren foreslår å redusere rammen med 9,4 mill. Kroner som følge av store inntekter på Enhet for integrering, men også større utgifter på overliggere fra sykehuset

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Helse og velferd - felles	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	15 268	15 832	15 832	15 832
Deflator	564			
Tiltak:				
Mindreforbruk enhet for integrering	-11 000			
Merforbruk overliggere sykehus	1 600			
Økt deflator 2023	96			
Sum tiltak	-9 304	0	0	0
Ny Ramme	6 528	15 832	15 832	15 832

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Mestringsenheten ble flyttet fra dette området til Helse og mestring fra budsjettåret 2022.

Helse og mestring - driftsbudsjett

Helse og mestring består av legevakt, kommuneoverlegen, hverdagsrehabilitering, fysioterapi og mestring (psykiatri og rus) mm.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Psykolog er lagt inn med 300 tusen for å dekke helårsvirkning av denne stillingen.

Covid-19 midler bevilget i 2022 blir tatt ut igjen i 2023 og utgjør 2,2 mill. kroner.

Ny legeavtale gir økning på 1,5 mill. kroner. Samlet i 2022 og 2023 er det da lagt inn 4,5 mill. kroner.

Det kom en endring i pasientjournallov om plikt til å ta i bruk og betale for nasjonale e-helseløsninger. Denne endringen trådte i kraft 1. januar i 2022, og summen er flyttet til Kommunedirektøren med 850 tusen kroner.

Stilling KEF (kommunal ernæringsfysiolog) er flyttet hit fra Familiens hus.

Det er forventet økte kostnader i forbindelse med svangerskapspermisjoner og nye satser på basistilskudd for legene. Det er ikke bevilget midler til dette. Dette må dekkes av rammen.

I helse og velferdsplanen står det at det bør ansettes en ekstra fysioterapeut og en ergoterapeut i 2023. Det er ikke foreslått bevilget penger til dette i denne økonomiplanen.

Det ble i kommunestyret vedtatt en ekstra bevilgning på 0,5 mill. kroner til en ekstra fysioterapeut i kommunen.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 274 tusen kroner som følge av økt deflator.

Kommunedirektøren foreslår å overføre 1,33 mill. kroner fra rammeområdet Institusjoner og omsorgsleiligheter grunnet overføring av legekostnader og 1,23 mill. kroner som følge av økte legevaktkostnader. Denne utgiften kan reduseres med 533 tusen kroner i 2024. Det gis ikke økning på grunn av forventet merforbruk på 1,2 mill. kroner som skyldes generelt merforbruk på rammen.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Helse og mestring	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	44 183	45 254	45 254	45 254
Deflator	1 634			

Helse og mestring	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Tiltak:				
Psykolog	300			
Økning budsjett grunnet antall eldre				
Covid 19 midler 2022	-2 200			
Økt kostnader ny legeavtale	1 500			
Økt kostnad nasjonal e-helseløsning	-850			
KEF fra Familiens hus	187			
Bevilgning fysioterapautstilling	500			
Legekostnader fra institusjon	1 330			
Ekstra kostnader ny legevaktavtale	1 233			
Økt deflator 2023	274			
Sum tiltak	2 274	0	0	0
Ny Ramme	48 091	45 254	45 254	45 254

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Mestringsenheten ble flyttet til dette rammeområdet fra Helse felles fra budsjettåret 2022.

Hjemmebaserte tjenester - driftsbudsjett

Hjemmebaserte tjenester består av hjemmesykepleie, praktisk bistand, demenskoordinator, kreftkoordinator samt en rekke enkelttjenester som BPA i den enkelte sine hjem.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Covid-19 midler lagt til rammen i 2022 tas ut igjen i 2023 med 250 tusen kroner.

For å dekke inn nye tiltak i 2022 foreslås bevilget 500 tusen i 2023 slik at samlet økning i rammen for 2022 og 2023 utgjør 2,75 mill. kroner.

150 tusen kroner til fagutvikling blir overført fra rammeområdet Institusjoner og omsorgssentre til Hjemmebaserte tjenester.

I helse- og velferdsplanen ligger forslag om en samlet økning i rammen på 10,3 mill. kroner, fordelt på de fire årene i økonomiplanperioden. Fordelingen er slik/tall i hele tusen):

2023	2024	2025	2026
1 500	1 500	2 900	4 400

Den økonomiske situasjonen gjør at kommunedirektøren ikke har lagt dette inn nå. Samlet for de fire årene utgjør "innsparingen" som en følge av dette 21 mill. kroner. For å få budsjettet i balanse mener kommunedirektøren at denne satsningen må legges inn senere. Det ble i kommunestyret vedtatt en styrking til hjemmebaserte tjenester med 1 mill. kroner i 2023 og 2024.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 364 tusen kroner som følge av økt deflator.

Kommunedirektøren foreslår å øke rammen med 600 tusen kroner i 2023. Dette beløpet kan reduseres igjen i 2024

Kommunestyret øker rammen til hjemmetjenesten med 3 mill til økte stillingsressurser i revidert budsjett. Finansieres ved bruk av disposisjonsfondet.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Hjemmebaserte tjenester	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	56 548	60 040	60 040	59 040
Deflator	2 092			

Hjemmebaserte tjenester	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Tiltak:				
Økning budsjett grunnet antall eldre (Helse og velferdsplan)	1 000	0	-1 000	0
Covid-19 midler 2022	-250			
Merforbruk/nye tiltak 2022	500			
Intern flytting fra institusjoner	150			
Kostnader bruker	600			
Økt deflator 2022	364			
Økning politisk revidert 1	3 000			
Sum tiltak	5 364	0	-1 000	0
Ny Ramme	64 004	60 040	59 040	59 040

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Institusjoner og omsorgsleiligheter - driftsbudsjett

Rammeområdet Institusjoner og omsorgsleiligheter består av Fræna sjukeheim og omsorgssenter, Eide sykehjem, Bøtunet omsorgssenter, Auretunet omsorgssenter, Lundhaugen omsorgssenter, og kjøkkentjenesten.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Covid-19 midler lagt til budsjettet i 2022 blir tatt ut igjen i 2023 med 875 tusen kroner.

150 tusen kroner til fagutvikling blir overført fra rammeområdet Institusjoner og omsorgssentre til Hjemmebaserte tjenester.

Rammen er knapp som følge av godt oppgjør for helsearbeiderne. Økte tillegg på helg, kveld, natt og helligdager utgjør store summer for rammeområdet. Kommunedirektøren foreslår at dette må dekkes innenfor rammen.

I helse- og velferdsplanen er det foreslått en økning i rammen i 2025 med 8,8 mill. kroner til drift av nytt demenssenter på Eide. Kommunedirektøren har ikke lagt dette inn i forslaget til økonomiplan. Samlet i perioden utgjør dette en "innsparing" på 17,6 mill. kroner i økonomiplanperioden.

Lundhaugen har 20 bokollektivrom/leiligheter i hovedetasjen hvor beboerne får sine tjenester utført av personalet på Lundhaugen. Her har vi planlagt å bygge om et ubenyttet areal slik at det blir en ekstra leilighet.

I underetasjen er det fire leiligheter hvor beboerne får sine tjenester utført av personalet i hjemmetjenesten. Det er trapp og heis fra underetasjen til hovedetasjen. Det er tenkt at når pasientvarslingsanlegget blir ferdig montert og tatt i bruk, kan personalet ved Lundhaugen bistå beboerne også i underetasjen, slik at hjemmetjenesten får frigjort tid. Dette er tenkt å gjelde beboere som har behov for heldøgns omsorg, slik at det kan ta litt tid før dette gjelder alle. På sikt vil alle de fire leilighetene innlemmes i porteføljen til Lundhaugen som da vil ha til sammen 25 bokollektivrom/leiligheter.

Under behandlingen av helse- og velferdsplanen, ble det vedtatt at Lundhaugen skal ha samme bemanningsnorm som Auretunet. Ved å gjøre disse to grepene som nevnt her, vil dette bli innfridd.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 697 tusen kroner som følge av økt deflator.

Kommunedirektøren foreslår å redusere rammen med 3,2 mill. Kroner som følge av bortfall av utgifter til renholdere (flyttes til Bygg og Eiendom). Det foreslås videre å redusere rammen med 1,33 mill. Kroner som følge av bortfall av legeutgifter (flyttes til Helse og Mestring). Videre foreslår kommunedirektøren å øke rammen med 2 mill. Kroner som følge av forventet merforbruk. Totalen blir da en reduksjon av rammen med 2,53 mill. kroner

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Institusjoner og omsorgsleiligheter	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	111 874	114 988	114 988	114 988
Deflator	4 139			
Tiltak:				
Covid 19 midler 2022	-875			
Intern flytting til hjemmebaserte	-150			
Legekostnader til Helse og Mestring	-1 330			
Renholdeskostnader til Bygg og Eiendeom	-3 200			
Merfobruk 2023	2 000			
Økt deflator 2023	697			
Sum tiltak	-2 858	0	0	0
Ny Ramme	113 155	114 988	114 988	114 988

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Bo og habilitering - driftsbudsjettet

I rammeområdet bo og habilitering ligger Knausvegen, Holalia, Eidem, Hestehowegen 38, Mikalmarka og Haukås.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Det lå opprinnelig inne et kutt i 2022 på 2 mill. som effektivisering av tjenesten i 2022 fra vedtatt økonomiplan. Kommunedirektøren opplever at behovet på dette området øker betydelig. Kutt synes å være urealistisk. Rammeområdet har behov for mer midler, jfr. kommentar i avsnittet under. Kuttet ble derfor reversert i 2022 og i tillegg ble det bevilget 2,4 mill. til et nytt tiltak.

For årene 2023, 2024 og 2025 ligger det inne kutt på 2,5 mill. kroner hvert år. Rammeområdet jobber med tiltak for å realisere dette kuttet. Samlet betyr dette en bedring i budsjettbalansen med 22,5 mill. kroner i økonomiplanperioden.

I 2023 er det en økning i rammen på 7,7 mill. kroner på grunn av et tiltak som blir flyttet fra Familiens hus til Bo og habilitering. Flyttingen forventes å gi en innsparing på 0,3 mill. kroner.

Covid-19 midler bevilget i 2022 er tatt ut av budsjettet for 2023 med 300 tusen kroner.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 719 tusen kroner som følge av økt deflator.

Kommunedirektøren forslås å øke rammen med 3,5 mill. kroner som følge av merforbruk og nye tiltak

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Bofellesskap	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	109 762	118 723	116 223	113 723
Deflator	4 061			
Tiltak:				
Effektivisering tjenesteleveransen	-2 500	-2 500	-2 500	
Tiltak fra Familiens hus	7 700			
Covid 19 midler 2022	-300			
Merforbruk og nye brukere	3 500			
Økt deflator 2023	719			
Sum tiltak	9 119	-2 500	-2 500	0

Bofellesskap	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Ny Ramme	122 942	116 223	113 723	113 723

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

NAV - driftsbudsjett

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte.

På dette rammeområdet foreslås kun tillegg som følge av økt deflator.

Det ble i kommunestyret vedtatt en bevilgning på kr. 500 tusen for å videreføre familieveilederprosjektet ut 2023. Dette skulle opprinnelig opphøre mars 2023.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 99 tusen kroner som følge av økt deflator.

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettet for rammeområdet med 5 millioner kroner som følge av økte utgifter på sosialhjelpsutbetalinger.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

NAV	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	15 404	16 473	15 973	15 973
Deflator	569			
Tiltak:				
Familieveileder ut 2023	500	-500		
Merfobruk sosialutbetalinger	5 000			
Økt deflator 2023	99			
Sum tiltak	5 599	-500	0	0
Ny Ramme	21 572	15 973	15 973	15 973

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Kommunalteknikk - driftsbudsjett

På denne enheten ligger selvkostområder og i tillegg kommer vei og gatelys. Selvkostområdene budsjetteres med en inntekt fordi motpost for belastning selvkostregnskapet i kommunens regnskap blir inntektsført her. Det gjelder selvkost sin andel av avskrivninger (avdrag), renteutgifter, andel av regnskap, IKT, budsjett osv.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

På dette rammeområdet er det kun vei og gatelys som har direkte betydning i forhold til endringer i rammen. De øvrige områder er selvkostbaserte.

I revidert budsjett i 2022 ble det bevilget 1 mill. kroner til vedlikehold av veg. Denne tilleggsbevilgningen videreføres i forslaget til budsjett og økonomiplan.

Tilskudd på 1,5 mill. kroner til fylkeskommunen for bygging av gangvei på Tornes i 2022 tas ut igjen av rammen i 2023. Det samme gjelder Covid midler.

Renten har steget betydelig og rentenivået er forventet å bli betydelig høyere i 2023 enn i 2022. Dette gir større inntekter for refusjon renteutgifter til kommunen på selvkostområdet. Det er lagt inn en reduksjon i rammen på 2,85 mill. kroner som følge av økte inntekter som utgjør en forventet renteøkning på om lag 2 %.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 44 tusen kroner som følge av økt deflator.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Kommunalteknikk	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	-2 723	-7 224	-7 224	-7 224
Deflator	-101			
Tiltak:				
Tilskudd gangvei Tornes	-1 500			
Covid 19 midler 2022	-50			
Renteøkning selvkost	-2 850			
Økt deflator 2023	44			

Kommunalteknikk	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Sum tiltak	-4 356	0	0	0
Ny Ramme	-7 180	-7 224	-7 224	-7 224

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Bygg og eiendom - driftsbudsjett

På denne enheten ligger alt av utgifter til forvaltning av formålsbygg (skoler, barnehager, sykehjem osv), også vedlikehold. I rammen ligger også alt av husleieinntekter.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Generell vedlikeholdspost på 5 mill. kroner ble kuttet i 2020 for å saldere budsjettet. Posten ble lagt inn igjen fra 2024 i gjeldende økonomiplan, men kun med 2,5 mill. kroner. Kommunedirektøren foreslår nå å ta posten ut igjen som et bidrag for å saldere budsjettet. Det er ikke midler til å øke posten. Dette gir en samlet innsparing på 7,5 mill. kroner i økonomiplanperioden. Nye skoler på Gjendem, Sylteosen og i Elnesvågen bidrar positivt inn i denne posten.

Besparelse husleie kommunale bygg er lagt inn med 200 tusen i 2023 og 800 tusen i 2024

Ekstra midler som følge av Covid - 19 er tatt ut igjen av budsjettet for 2023 510 tusen kroner.

Leieutgifter bibliotek i Elnesvågen ligger inne med en økning i rammen på 600 tusen kroner i 2023. Sammen med bevilgning på 200 tusen kroner i 2022 utgjør dette helårsvirkning på denne avtalen.

Kommunedirektøren har utarbeidet en oversikt over vedlikeholdsetterslep på bygninger for Hustadvika kommune for 2022. Samlet er det beregnet et behov på netto 11,5 mill. kroner. En god del av tiltakene er innarbeidet i budsjettet for 2022 og vil bli ivaretatt allerede i år. De øvrige tiltak skal det være mulig å få plass i skissen til årsbudsjett for 2023.

Noen tiltak må dekkes over driften og noen kan gå inn i forslaget til investeringsbudsjett i posten «Opprusting kommunal eiendom/utstyr» På den siste posten er det foreslått bevilget brutto 8,5 mill. kroner i 2023.

Kommunedirektøren mener beløpene i økonomiplanen er tilstrekkelige til å dekke det dokumenterte vedlikeholdsetterslepet.

I revidert budsjett i 2022 ble rammen styrket med 4 mill. kroner som følge av forventet merforbruk. Denne bevilgningen foreslås videreført i 2023, men det forventes en innsparing på 1 mill. kroner fra 2025.

Det ble i kommunestyret 8. desember vedtatt gratis halleie i kommunene. Derfor ble rammen også styrket med kroner 500 tusen.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 265 tusen kroner som følge av økt deflator.

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettet med 3,2 mill. Som følge av at rammeområdet har tatt over kostnaden med renhold på institusjonene. Videre foreslår kommunedirektøren og øke rammen med 1 mill. Kroner som følge av merforbruk.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Bygg og eiendom	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	42 741	43 712	42 912	41 912
Deflator	1 581			
Tiltak:				
Vedlikeholdpost		0		
Besparelse husleie flytte virksomhet komm. Bygg	-200	-800		
Bevilget Covid-19 midler rev. 1	-1 600			
Covid 19 midler 2022	-510			
Leie bibliotek Elnesvågen	600			
Innsparing nye skoler	-1 000			
Innsparing av merforbruk i 2022			-1 000	
Gratis halleie	500			
Renhold fra institusjoner	3 200			
Merforbruk 2023	1 000			
Økt deflator 2023	265			
Sum tiltak	3 855	-800	-1 000	0
Ny Ramme	48 177	42 912	41 912	41 912

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Plan og byggesak - driftsbudsjett

Rammen består av byggesaksavdeling, planavdeling og oppmålingsavdeling.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

I sak 56/2022 ble rammen øket med 300 tusen til oppdatering av kart fra gamle Eide kommune. Beløpet trekkes ut igjen i 2023

Rammen er justert med 1,2 mill. kroner som følge av forslag til endring i gebyr på selvkostområdene. Andelen av stillinger som jobber med selvkost er redusert. Dette fører da til at kommunen må dekke større andel av kostnadene.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 30 tusen kroner som følge av økt deflator.

Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettet for rammeområdet med 3. mill. kroner i 2023.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Plan og byggesak	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	3 922	5 000	4 500	4 500
Deflator	145			
Tiltak:				
Vektorisering kart Eide	-300			
Endring utregning selvkost	1 233	-500		
Endring i forbindelse med selvkostutregning	3 000			
Økt deflator 2023	30			
Sum tiltak	3 963	-500	0	0
Ny Ramme	5 000	4 500	4 500	4 500

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Brann og beredskap - driftsbudsjett

Enheten er delt i to arbeidsområder; brannforebyggende arbeid, og brann- og redningsarbeid.

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: Tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Helårsvirkning som følge av økt bemanning som følge av ny brannforskrift tilsier en økning i rammen på 142 tusen kroner. Containerleie tas ut av rammen fra 2023 og utgjør 100 tusen kroner.

I sak 56/2022 ble rammen økt med 1 mill. kroner. Kommunedirektøren foreslår at denne økningen blir videreført som følge av økte utgifter.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 75 tusen kroner som følge av økt deflator.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Brann og redning	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	12 038	12 525	12 275	12 275
Deflator	445			
Tiltak:				
Containerleie	-100			
Kursing		-250		
Økt bemanning pga. ny brannforskrift	142			
Økt deflator 2023	75			
Sum tiltak	117	-250	0	0
Ny Ramme	12 600	12 275	12 275	12 275

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Landbruk og miljø - driftsbudsjett

Lovpålagte og ikke-lovpålagte tjenester: De fleste tjenester, utgifter og stillinger her er lovpålagte. Det er opp til kommunen å bestemme organisering, omfang og tjenestenivå.

Det ble bevilget 100 tusen til støtte for å få etablert et planlagt forsknings- og læringscenter for biogass i samarbeid med Norsøk i 2022 med 100 tusen kroner. Rammen reduseres tilsvarende i 2023.

Kommunestyret har tidligere vedtatt å øke rammen fra 2023 med 33 tusen kroner.

Det ble i kommunestyret vedtatt å øke rammen til Landbruk og miljø med kroner 400 tusen pr år i hele økonomiplanen.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret å øke rammen med 20 tusen kroner som følge av økt deflator.

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Landbruk og miljø	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	2 947	3 389	3 389	3 389
Deflator	109			
Tiltak:				
Planleggingsprosjekt biogass	-100			
Økning ramme landbruk	33			
Bevilgning fra kommunestyret	400			
Økt deflator 2023	20			
Sum tiltak	353	0	0	0
Ny Ramme	3 409	3 389	3 389	3 389

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Fellesutgifter pensjon - driftsbudsjett

Det er gjort nye beregninger av pensjonsutgiftene høsten 2022. Dette ga en reduksjon på pensjonsutgiftene på 5,5 mill. for 2023. Denne reduksjonen ser ut til å bli varig og er lagt inn for hele økonomiplanperioden.

Kommunen mottok ekstraordinær tilbakeføring av premiereserver i 2021, beløpet utgjør 64,9 mill. kroner. Kommunen kan velge å la beløpet stå på premiefondet eller betale faktura fra KLP.

Bruk av premiefondet vil ha følgende effekter:

Likviditetseffekt og redusert arbeidsgiveravgift det året vi bruker.

Redusert premieavvik fremover i tid. Gir utslag på amortisering med 1/7 hvert år. Beløpet utgjør: 9,3 mill. kroner p.a. Men, vi taper avkastning som vil utgjøre ca. 1/5 av dette beløpet.

I det året vi bruker fondet vil dette også påvirke krav om ressurskrevende brukere. Vi vil «tape» (engangseffekt) ca. 4 mill. kroner.

Effekten vil komme året etter at vi bruker fondet.

Hvis vi lar fondet stå gir det avkastning, ca. 4,5 % p.a. Dette gir en avkastning på 3 mill. kroner som blir tilført premiefondet og ikke kan inntektsføres direkte i kommunens regnskap. Departementet har anbefalt kommunen å la fondet stå. KLP opplyser at 60 % av kommunene har latt fondet stå så langt. Kommunedirektøren foreslår at midlene inntil videre blir stående på premiefondet.

Revidering:

I sak 51/2023 vedtok kommunestyret: Kommunedirektøren foreslår å endre budsjettet på rammeområdet fra 26 millioner med 6,5 millioner til 32,5 millioner. Dette er basert på nye tall fra KLP i april 2023

Endringer ramme

Tall i hele tusen kroner.

Fellesutgifter pensjon	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Inngående budsjett	-20 500	-26 000	-26 000	-26 000
Deflator	0			
Tiltak:				

Fellesutgifter pensjon	Budsjett 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Justering ihht. budsjett KLP/SPK	-5 500			
Justering nytt budsjett apr 2023	-6 500			
Sum tiltak	-12 000	0	0	0
Ny Ramme	-32 500	-26 000	-26 000	-26 000

Oppdatert etter revidert 1 (sak 51/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Renter og avdrag

Rentenivået og avdrag i økonomiplanperioden

Rentemarkedet

Kommuner og fylkeskommuner har låneporteføljer normalt bestående av lån med både fast og flytende rente. Sammensetningen styres overordnet av finansreglementet. Finansreglementet skal legge føringer for risikonivået i finansforvaltningen, vanligvis med mål om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnadene. Det er vanlig å skille renter mellom «korte» og «lange» renter. Korte renter vil si renter i ett år, mens lange renter regnes fra 2 år og oppover.

Makroøkonomiske nøkkeltall forårsaker svingningene

Denne høsten har rentenivået økt betydelig. Det er særlig makroøkonomiske nøkkeltall som inflasjon, arbeidsledighet, ledige stillinger og krig i Ukraina som forårsaker endringene. Energisituasjonen for vinteren 2023 er også en viktig premissleverandør for hvordan renteforventningene 12 – 24 måneder fremover endrer seg. SSB publiserte mandag 10. oktober nye inflasjonstall, hvor kjerneinflasjonen i september var på 5,3 prosent, det høyeste nivået siden dette tallet ble introdusert i 2001.

Statsbudsjettet fikk ikke særlig innvirkning for verken korte eller lange renter ved fremleggelsen. Dette skyldes nok i all hovedsak at innretningen var innstrammende og skatteøkningene ikke gir umiddelbar utslag i renteforventninger.

Svekket norsk krone

Norske kroner har fortsatt å svekke seg, spesielt mot USD. Om det var statsbudsjettet eller fortsatt styrking av USD som er hovedårsaken er ikke umiddelbart enkelt å forklare. Effekten av stadig svakere kroner er importert inflasjon. Denne høyere inflasjonen må bekjempes gjennom høyere renter fra sentralbanken så lenge Norges Bank har inflasjonsmål på 2 prosent.

NIBOR 3 mnd

Som nevnt svinger rentemarkedet mye. Bare fra mandag 10. til torsdag 14. oktober har NIBOR 3 mnd økt med 0,17 prosentpoeng og ligger torsdag 13. oktober på 3,25 prosent. Siden siste sentralbankmøte 22. september har Nibor 3 mnd økt med 0,35 prosentpoeng.

Konklusjon budsjettrente

Hvilken budsjettrente vil være riktig å legge til grunn de kommende årene? Det er vanlig å ta utgangspunkt i Norges

Banks renteprognoser, samt renteforventningene i rentemarkedet. Norges Banks prognoser fremkommer av rentebanen, mens renteforventningene i markedet kan leses av FRA-rentene. Norges Banks styringsrente Er Norges Banks viktigste virkemiddel for å stabilisere prisveksten og utviklingen i norsk økonomi. Styringsrenten er renten som bankene får på sine innskudd i Norges bank opp til et fastsatt beløp – en kvote. Kommunalbanken har gjort en beregning på basis av Norges Bank sine prognoser og Hustadvika kommune har valgt å følge disse i denne økonomiplanen.

Kommunedirektøren har lagt inn følgende rentesatser for Hustadvika kommune:

2023: 4,55 %

2024: 4,50 %

2025: 4,35 %

2026: 4,25 %

Pengemarkedsrentene endrer seg løpende og vil kunne endre seg betydelig dersom det kommer ny informasjon som endrer sannsynlighetene for renteøkning eller rentereduksjon fra Norges Bank.

Disse rentesatsene er brukt på kommunens avtaler om flytende rente. For øvrig har vi lagt inn kommunes fastrenteavtaler og renteswapper.

Vi kan dele opp budsjettrenten i følgende bestanddeler:

1. Norges Banks styringsrente
2. Nibor-påslaget, som er differensen mellom styringsrenten og 3mnd Nibor
3. Kredittmarginen, som er kapitalmarkedets påslag over 3 mnd Nibor
4. Andel fast rente

Når det gjelder avdrag er det lagt inn minimumsavdrag i perioden - som tidligere. Det betyr at Hustadvika kommune ikke betaler noe ekstra i avdrag utover det som er lovpålagt. Samtidig er reglene for hvordan minimumsavdraget beregnes innskjerpet fra og med 2022.

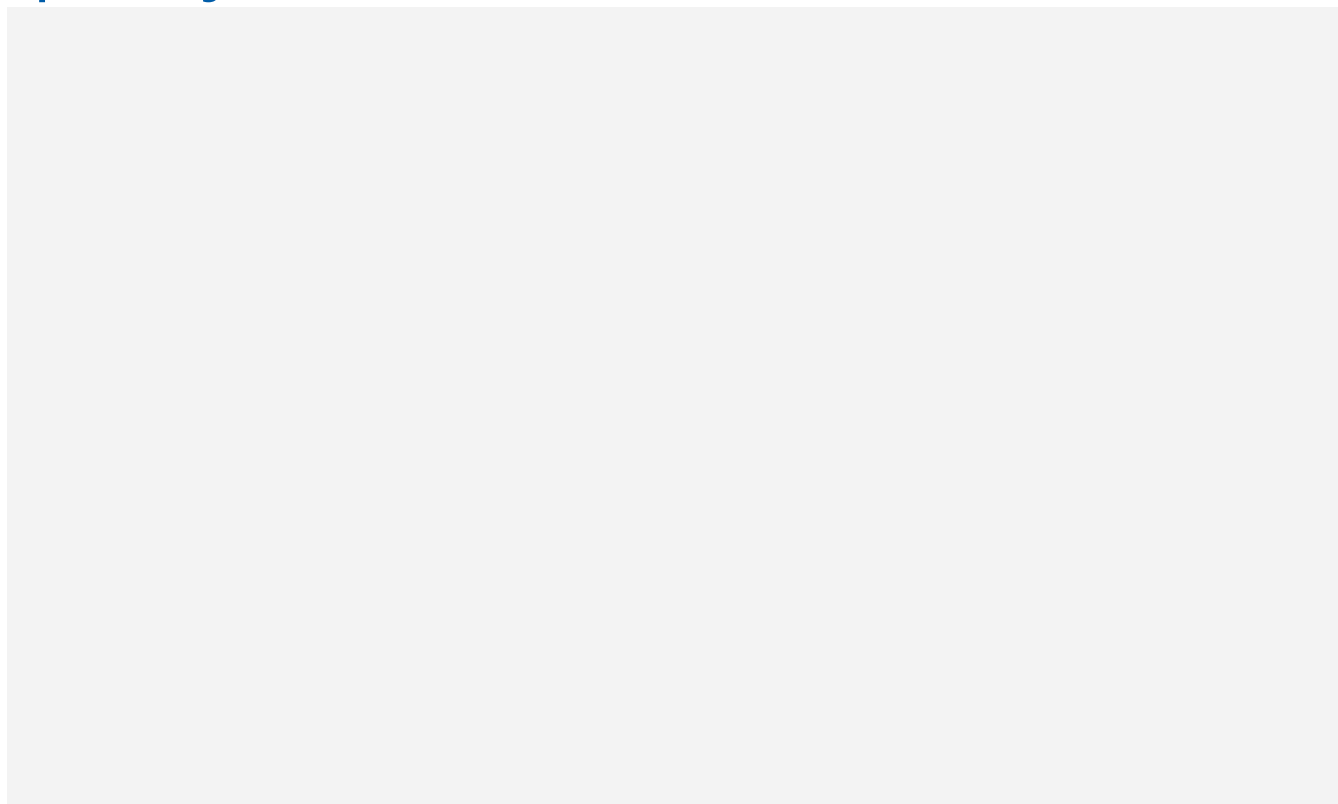
Kostnad ved låneopptak

For hver ny million kommunen investerer vil det påløpe ca. 65 000,- i økte årlige driftsutgifter til renter og avdrag. Renter utgjør ca. 40 000,- av dette. Dette er beregnet ut fra en nedbetalingstid på 40 år og 4 % rente.

Utvikling finanskostnader 2020-2026

Disposisjonsfondet

Utvikling disposisjonsfond

Hustadvika kommune har et mål om å ha 5% av driftsinntekter på disposisjonsfond til en hver tid. I forslaget til økonomiplan er det lagt inn bruk av disposisjonsfondet i 2023, 2024 og 2025. Ved utgangen av budsjettåret 2023 er det forventet et disposisjonsfond på 4,37% driftsinntekter. Dette forventer balanse i 2022. Kommunen oppfyller ikke kravet om 5% på disposisjonsfond i forhold til driftsinntektene i noen av årene i økonomiplanen.

Enhet for integrering sin andel av disposisjonsfond

I regnskapsåret 2021 ble Enhet for integrering sitt bundne driftsfond lagt inn i kommunens disposisjonsfond. Da det etter regelverket ikke var lov å sette av disse midlene til bundne driftsfond siden tilskuddet kommunen får for flyktninger ikke er å regne som øremerkede midler. Fondet var ved avslutningstidspunktet 7,64 mill. kroner. I regnskapsåret 2021 gikk også Enhet for integrering med et mindreforbruk på 1,47 mill. kroner som vi tidligere ville tilført det bundne fondet. Totalbeløpet som Enhet for integrering er derfor 9,11 mill. kroner. Det forventes også at Enhet for integrering vil få et betydelig mindreforbruk også i 2022 grunnet mye bosetting høsten 2022. Mens kommunen totalt sett venter et merforbruk.

Grunnen til at ubrukte midler ble satt av på fond tidligere er at kommunen mottar tilskudd per flyktning på forskudd. Det vil si at mesteparten av inntektene kan komme i 2020 og 2021, mens mesteparten utgiftene vil komme i 2021 og 2022. Dette kommer litt an på når på året flyktingene blir bosatt i kommunen.

Kommunen bør derfor ha tilsvarende beløp som enheten for integrering har tilført disposisjonsfondet tilgjengelig til en hver tid for å dekke kostnader hvis kommunen skulle få noen år med færre flyktinger.

Samlet kutt, økning i rammer for 2023

Tabell som viser samlet tillegg og kutt i rammen for 2023.

Tall i hele tusen kroner.

	Rev. Budsjett 2022	Deflator	Kutt i ramme	Økning ramme	Covid-19	Intern flytting	Sum endringer	Forslag ny ramme
Politisk styring	7 181	265	-950	600	0	0	-350	7 096
Kommunedirektøren	52 394	1 938	-1 275	12 720	0	850	12 295	66 627
Samfunnsutvikling	18 654	690	-660	700	0	0	40	19 384
Familiens hus	102 288	3 784	-900	2 000	-120	-8 187	-7 207	98 865
Oppvekst felles	112 955	4 179	0	0	0	0	0	117 134
Kommunale barnehager	56 231	2 080	-2 000	0	-175	0	-2 175	56 136
Skoler	178 690	6 611	-4 000	0	-520	0	-4 520	180 781
Helse og velferd felles	15 268	564	0	0	0	0	0	15 832
Helse og mestring	44 183	1 634	0	2 300	-2 200	-663	-563	45 254
Hjemmebaserte tjenester	56 548	2 092	0	1 500	-250	150	1 400	60 040
Institusjoner og omsorgsleiligheter*	111 874	4 139	0	0	-875	-150	-1 025	114 988
Bo og habilitering	109 762	4 061	-2 500	0	-300	7 700	4 900	118 723
NAV	15 404	569	0	500	0	0	500	16 473
Kommunalteknikk	-2 723	-101	-4 350	0	-50	0	-4 400	-7 224
Bygg og eiendom	42 741	1 581	-1 200	1 100	-510	0	-610	43 712
Plan og byggesak	3 922	145	-300	1 233	0	0	933	5 000
Brann og beredskap	12 038	445	-100	142	0	0	42	12 525
Landbruk og miljø	2 947	109	-100	433	0	0	333	3 389
Fellesutgifter pensjon	-20 500	0	-5 500	0	0	0	-5 500	-26 000
SUM	919 857	34 785	-23 835	23 228	-5 000	-300	-5 907	948 735

Det er gjennom budsjettprosessen utarbeidet et samlet trekk i rammen på 23,8 mill. kroner. I tillegg kommer trekk som følge av Covid 19 på 5 mill. kroner. Samlet utgjør dette 28,8 mill. kroner. Det er også tilført rammeområdene en økning på 23,2 mill. kroner. Av disse utgjør tilskudd til fylkeskommunen på rundkjøringen i Malmefjorden 12 mill. kroner. Ingen av rammeområdene har fått tilført midler som følge av forventet merforbruk i 2022. Dette utgjorde ved rapporteringen 31. august 2022, 27 mill. kroner. Beløpet som rammeområdene må redusere tjenesteproduksjonen med blir da ca. 39,5 mill. kroner hvis vi ser bort fra engangskostnaden på rundkjøring i Malmefjorden.

Det er ikke funnet rom til å øke budsjettene på rammeområdene for kjente kostnader og inntektstap som vi vet kommer i 2023. Eksempel på dette vil være inntektstap på SFO og barnehageplasser, merutgifter på kveld, helg og natt-tillegg i helsesektoren, økte kostnader på IKT som følge av ROR-samarbeid, økte kostnader til legetjenesten. Dette må altså tas over rammen som er gitt.

I økonomiplanen ligger det opp til ytterligere kutt på 26 mill. kroner i 2024 (12 av disse er rundkjøring i Malmefjorden), 20,4 mill. kroner i 2025 og 9,2 mill. kroner,- i 2026. Totalt et kutt i rammen på 43 mill. kroner hvis vi ser bort fra rundkjøringen i Malmefjorden.

Oppsummert kan vi konkludere med at det må gjennomføres store kutt i tjenesteproduksjonen for at rammeområdene skal holde sine budsjetter for 2023.

Investeringsbudsjettet

Investeringer i anleggsmidler	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030	Budsjett 2031	Budsjett 2032
Diverse investeringer										
Opprusting kommunale bygg og anlegg	8 500	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Vatn	40 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Avløp	22 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Drenering ved Gaustad kapell	350									
Asfaltering og vei	25 000	15 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Gatelys	1 682	1 000								
Rundkjøring Malmefjorden	0									
Justering MVA Lauvåsen	138	138	138	138	138	138	138	138		
Vei sør for hovedveien Elnesåvgen	11 509									
Ny brannstasjon	22	34 395								
Motorsprøyter og lenser	0									
Utvidelse av gravplass Tornes	7 855									
Utvidelse av gravplass Hustad										
Fullføring gravsted på Hestaholen	249									
Ny tankbil - brann		5 000				5 000				
Kjøpe ut feiiebil, brannforebyggende bil og utstyr utbedring kommandobil	900									
Øvingsområde brann	100	2 000								
Diverse utstyr brann	280									
ATV - Feiing	600									
Kjøp av utleieboliger	12 000									
Sum Teknisk	158 685	99 533	47 138	47 138	47 138	52 138	47 138	47 138	47 000	47 000
Barnehager										
Uteområde barnehager	500									
Sum Barnehager	500									
Sum Investeringer i anleggsmidler	356 415	370 283	264 888	83 688	267 138	272 138	51 138	57 388	51 000	51 000

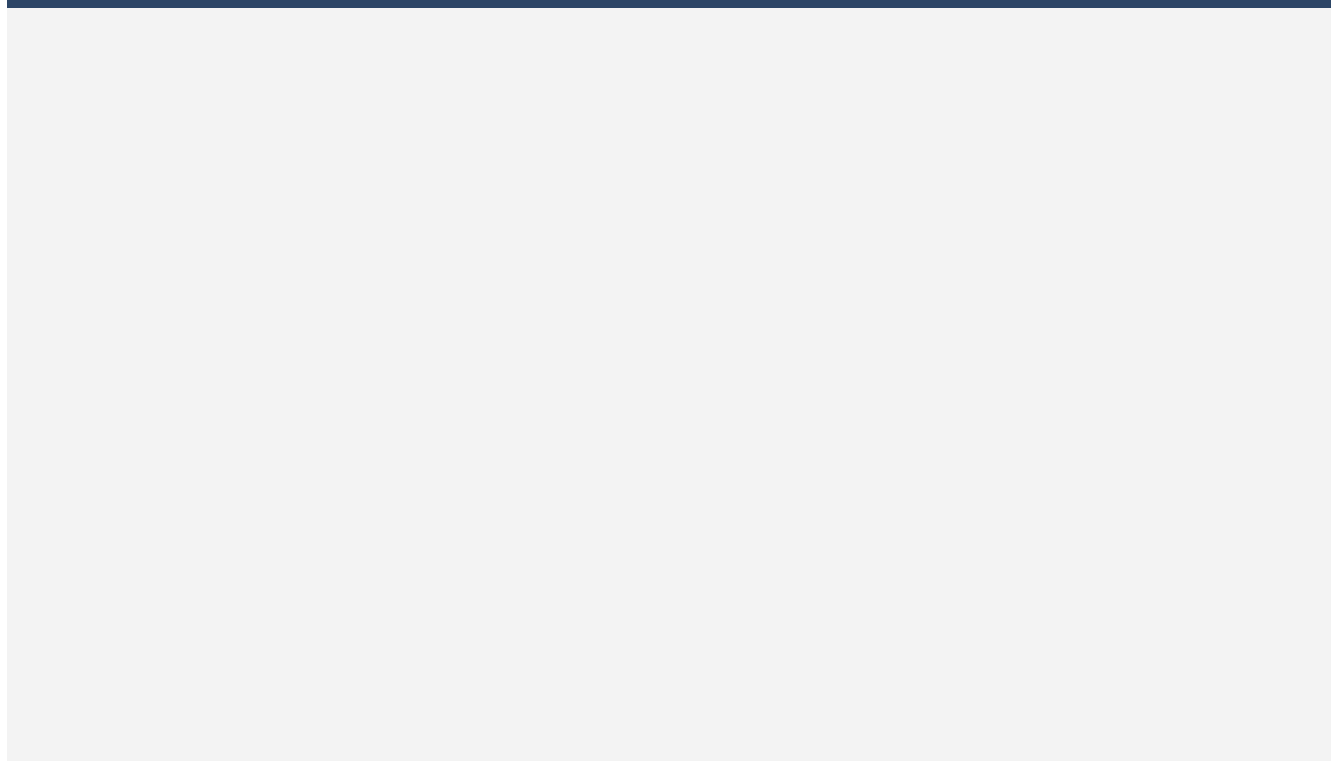

	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030	Budsjett 2031	Budsjett 2032
Netto utgifter videreutlån	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføring fra drift										
Netto avsetninger/bruk bundne investeringsfond										
Netto avsetninger/bruk ubundne investeringsfond	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Dekning av tidligere års udekket beløp										
Sum overføring fra drift og netto avsetning	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Oppdatert etter revidert 1 (sak 50/2023) Kun tall for 2023 er oppdatert.

Tall i hele tusen kroner

Fordeling investeringer 2023-2032

Sektorvis fordeling investeringer 2023-2032

Kommentarer til investeringsbudsjettet 2023 - 2032

Kommentarer til prosjekter i investeringsbudsjettet

Diverse investeringer:

Datautstyr Det må gjennomføres kontinuerlig fornying av utstyr fremover. Dette gjelder alle rammeområder, men spesielt skole.

Familiens hus. Det ble i 2019 vedtatt å gjennomføre en innvending ombygging av det tidligere rådhuset på Eide, slik at dette blir tilpasset nye tjenester.

Kommunedirektøren ser at det er behov for å renovere også 2. etasje. Det er lagt inn 15 mill. kroner i 2023 til dette formålet. Samlet ramme for prosjektet utgjør da 40 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 4 439 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 15 000 000,- til kr. 19 439 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 40 000 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Budsjettet for 2023 vil holde, men det må gis en ekstra bevilgning i 2024. Totalrammen på 40 mill.

kroner holder ikke for prosjektet. Det forventes at det må bevilges 15 millioner i 2024 for å ferdigstille prosjektet. Kommunedirektøren foreslår derfor at totalrammen økes fra 40 mill. kroner til 55 mill. kroner.

Nytt torg i Elnesvågen Dette er gjennomføring av det planarbeidet som er utført i sammenheng med nytt regionsenter i Hustadvika kommune. Kommunedirektøren foreslår at det bevilges 5 mill. kroner i 2023 og 5 mill. kroner i 2024 for å bygge nytt torg i Elnesvågen sentrum. Samlet ramme 10 mill. kroner.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Budsjettet for 2023 reduseres med kr. 3 500 000,- til kr. 1 500 000,-. Redusert beløp flyttes til budsjettet for 2024. Totalrammen på 10 millioner holdes uendret.

Egenkapitalinnskudd KLP er lagt inn i budsjettet med 3 mill. kroner i 2023. Dette blir finansiert med bruk av investeringsfond.

Helse:

Helseplattformen. Det er lagt inn et beløp på 28 mill. kroner på investeringsbudsjettet i 2023. Helseplattforma var planlagt satt i drift våren 2023, den totale rammen ble satt til 30 mill. kroner der av 28 mill. kroner lang inn i 2023 og 2

mill. i 2022. Implementeringen er utsett med 6 måneder, og planlagt oppstart er nå november 2023. Helseplattformen sin kostnadsmodellen med erfaringsbaserte tall for såkalte "lokale kostnader" fra kommunene er ikke ferdigstilt. Målet er at versjon 1.2 av kostnadsmodellen vil kunne gi bedre estimat på de totale kostnadene ved innføringen. De største kostnadene for kommunen er knyttet til opplæring av ansatte og manuell migrering av data, og dette skjer i de siste månedene før "go-live" 4. november 2023, dvs. september og oktober 2023. Den faktiske kostnaden ved innføring av Helseplattforma kan derfor avike fra budsjett i 2023. Samlet ramme 30 mill. kroner.

Korrigert i avstemmings sak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 999 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 28 000 000,- til kr. 28 999 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 30 000 000,-.

Utstyr Helse og velferd. Under denne posten ligger diverse utstyr på institusjoner og omsorgssentre. Det er lagt inn 1 mill. kroner på budsjettet i 2023 og fremover i økonomiplanen. Dette gjelder medisinsk utstyr, senger o.l.

Nye omsorgsboliger. I sak 117/2020 Budsjett 2021 og økonomiplan 2021 - 2024 i punkt 8 ble det bevilget 5 mill. kroner til nye omsorgsboliger i 2024.

Demenssenter Eide. Dette prosjektet ligger inne i helse og velferdsplanen. Kommunestyret vedtok at prosjektet legges inn med 108 mill. kroner årlig, i 2024 og 2022. 2 mill. ble bevilget i 2023.

Samlet ramme etter behandling av handlingsplanen, sak 97/22 utgjør nå 218 mill. kroner.

Helse og rehabiliteringssenteret lagt inn 2 år etter forslaget i helse og velferdsplanen, slik at 216 mill. kroner legges inn i 2027 og i 2028. 2 mill. foreslås avsatt til planlegging og prosjektering i 2025 og 2026. Også dette grepet foreslås med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon. Totalramme på prosjektet utgjør 436 mill. kroner.

Ombygging Bøtunet er lagt inn med 19 mill. kroner i 2026. Ombygging av Bøtunet må skje etter at demenssenteret på Eide er ferdigstilt.

Ombygging FSO foreslås lagt inn i budsjettet i 2024 med 4,7 mill. kroner. I nåværende Fræna sjukeheim og omsorgssenter (FSO) er det i dag kjøkken og stue i hver ende av avdelingene. Dette medfører at de fire avdelingene ikke er så samkjørte som de kunne vært. Med å samle kjøkken på ett sted midt i bygget, vil vi kunne få til mer sambruk av ressurser. Ved å gjøre dette, får vi samtidig frigitt areal som kan bygges om til minimum to rom, som kan øke kapasiteten fra 41 til 43 eller 44 rom. Dette kvalifiserer for tilskudd fra Husbanken forutsatt at ordningen blir videreført.

Revidering:

Sak 60/2023: Kommunestyret godkjenner nytt prosjekt, ombygging Fræna Sjukeheim og omsorgssenter, til 6,5 mill. kroner i budsjettet for 2023. Finansiering blir økning bruk av lån med 5,2 mill. kroner og refusjon merverdiavgift 1,3 mill. kroner. Kommunedirektøren bes om å starte prosessen så snart som mulig.

Ombygging Eide sykehjem foreslås lagt inn i budsjettet i 2024 med 3,2 mill. kroner. I underetasjen på Eide sykehjem, er det i dag en ubrukt avdeling mot vest. Her er det nytt sprinklet anlegg, og sju pasientrom med bad. Disse rommene tilfredsstillers imidlertid ikke dagens krav om universell utforming. For å kunne benytte seg av dette arealet, er det nødvendig med en ombygging. Arealmessig er det plass til 5 rom, med en anslått kostnad på 3,2 millioner kroner. Disse

rommene kan knyttes til enten langtidsavdelingene for somatikk, eller til det foreslåtte demenssenteret sørvest for Eide sykehjem. Dette kvalifiserer for tilskudd fra Husbanken forutsatt at ordningen blir videreført.

Revidering:

Sak 45/2023: Kommunestyret fremskynder tiltaket om ombygging av underetasjen på Eide sykehjem til 4-5 beboerrom og felles stue og kjøkken som ble vedtatt av kommunestyret i PS 97/2022 (Handlings- og økonomiplan 2023-2026) fra 2024 til 2023, og ber kommunedirektøren om at dette arbeidet igangsettes så snart det er mulig.

Økonomiske konsekvenser av tiltaket innarbeides i revidert budsjett, 1. tertial 2023.

Ombygging Lundhaugen foreslås lagt inn i budsjettet i 2023 med 1 mill. kroner. Lundhaugen omsorgssenter gir i dag tjenester til 20 beboere. I underetasjen er det fire leiligheter, og det er heis mellom etasjene. Så snart det er på plass nytt pasientvarslingsanlegg, kan leilighetene i underetasjen innlemmes i driften. I tillegg er det et ubenyttet areal nordenden i hovedetasjen som kan bygges om til et rom med bad. Dette vil til sammen øke kapasiteten fra 20 til 25 leiligheter/rom med heldøgns bemanning. Dette kvalifiserer for tilskudd fra Husbanken forutsatt at ordningen blir videreført.

Lundhaugen har 20 bokollektivrom/leiligheter i hovedetasjen hvor beboerne får sine tjenester utført av personalet på Lundhaugen. Her har vi planlagt å bygge om et ubenyttet areal slik at det blir en ekstra leilighet.

I underetasjen er det fire leiligheter hvor beboerne får sine tjenester utført av personalet i hjemmetjenesten. Det er trapp og heis fra underetasjen til hovedetasjen. Det er tenkt at når pasientvarslingsanlegget blir ferdig montert og tatt i bruk, kan personalet ved Lundhaugen bistå beboerne også i underetasjen, slik at hjemmetjenesten får frigjort tid. Dette er tenkt å gjelde beboere som har behov for heldøgns omsorg, slik at det kan ta litt tid før dette gjelder alle. På sikt vil alle de fire leilighetene innlemmes i porteføljen til Lundhaugen som da vil ha til sammen 25 bokollektivrom/leiligheter.

Under behandlingen av helse- og velferdsplanen, ble det vedtatt at Lundhaugen skal ha samme bemanningsnorm som Auretunet. Ved å gjøre disse to grepene som nevnt her, vil dette bli innfridd.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Budsjettet reduseres fra kr. 1 000 000,- til kr. 200 000,- da dette prosjektet ikke lar seg gjennomføre

Omsorgsleiligheter Farstad er lagt inn med 32 mill. kroner i 2023 . Totalramme på prosjektet er på 42 mill. kroner.

Teknisk utvalg gjorde også 13.10. følgende vedtak vedr. prosjektet: "Hovedutvalget ber om at utredningen og kostnadskalkylen for alternativ 3 kvalitetssikres. Det planlegges med utgangspunktet i minimum 7 leiligheter. Det bes om at det legges opp til leiligheter med ulike størrelser og at bygget har størst mulig fleksibilitet. Saken sendes tilbake til administrasjonen for oppfølging av ovennevnte."

Korrigert i avstemmings sak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 9 991 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 32 000 000,- til kr. 41 991 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 42 000 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å redusere budsjettet i 2023 med kr. 20 991 000,- fra kr. 41 991 000 til kr.

21 000 000,-. Beløpet på kr. 20 991 000,- millioner vil bli lagt til i budsjettet for 2024. Det er forventet at ca. halvparten av budsjettet blir brukt i 2023 og halvparten 2022 grunnet ferdigstilling i mai 2024.

Varslingsanlegg mv.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 3 810 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 3 810 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 5 568 000,-.

Skjermet avdeling Eide sykehjem

Pr. 30.4 er det ikke brukt midler på prosjektet. På rapporteringstidspunktet er det ikke vedtatt budsjett på dette prosjektet. Det skal behandles sak i kommunestyret (45/2023) 22. mai om å bevilge kr. 3 200 000,- til prosjektet. Vi har i rapporten gått ut fra at dette blir vedtatt basert på behandlingen i formannskapet.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår at det bevilges kr. 3 200 000,- til prosjektet i 2023. Basert på vedtak i sak 45/2023. Midlene flyttes fra budsjettet for 2024. Totalrammen på prosjektet holdes uendret på kr. 3 200 000,-

Påkobla hjelpemiddel

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å bevilge kr. 500 000,- til at Hustadvika kommune kjøper seg inn i lagerstyringsprogrammet «Påkobla hjelpemiddel», som er et samarbeid mellom Molde og Kristiansund, hvor Hustadvika er invitert til å være med. Dette vil være et svært nyttig verktøy for kommunen, vi vil få god oversikt over kommunens hjelpemidler, de vi har på lager og de som er på utlån. Vi kan også låne hjelpemidler på tvers av kommunene. «Påkobla hjelpemiddel» kan innpasses med Helseplattformen. Det er planlagt å utvide funksjonene i dette lagerstyringsprogrammet til å omfatte også andre deler av kommunal virksomhet etter hvert

Skole:

Nytt varmesystem Fræna ungdomsskole. Samlet ramme på prosjektet utgjør 12. mill. kroner.

Dette er et miljøtiltak.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettet for 2023 med 2,9 mill. kroner samt å sette av kr. 500 000,- i budsjettet for 2024. Totalrammen på prosjektet økes derfor fra 12 mill. kroner til 15,4 mill. kroner.

Ny Eide barneskole. Kommunestyret vedtok å bevilge 15,7 mill. kroner i 2023, 148,5 i 2024, 103,5 i 2025 og 11,3 mill. kroner i 2025.

Samlet bevilgning utgjør 281,5 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 2 557 000,- mer enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 15 750 000,- til kr. 13 193 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 281 550 000,-.

Utbedring Tornes skole

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 6 599 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 6 599 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 18 027 000,-. Grunnen til at vi trenger beløp for 2023 for Haukås skole er at den siste utbetalingen ikke vil skje før det er gjennomført 1 års prøvedrift av skolen.

Haukås skole

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 17 933 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 17 933 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 244 808 000,-.

Uteområdet og trafikksikringstiltak ved skolene og Eidehallen

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 48 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 48 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 7 628 000,-.

Eide barneskole oppgradering uteområdet

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 1 841 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 1 841 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 2 000 000,-.

Renovering teknisk rom svømmehall FUSK

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 1 295 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 1 295 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 4 000 000,-.

Kultur:

Trollkirka turmål og turknutepunkt Korrigert i avstemmingssak 28/2022: Det ble brukt kr. 1 405 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2021. Bevilgningen for 2022 ble økt med tilsvarende beløp. Prosjektet er ikke fullført i 2022. Løsningen med pumpeledning til Varhol som var planlagt i prosjektet, fikk ikke positivt gjennomslag med grunneier i områder som var berørt. For å imøtekomme grunneier medfører det at vi nå setter ned en tett tank. Prosjektet vil ikke bli slutført før i 2023 og kommunedirektøren foreslår derfor å bevilge 1,4 mill. kroner i 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 9 538 000,-.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 423 000,- mer enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 1 405 000,- til kr. 982 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 9 538 000,-.

Hustadvika kulturskole Prosjektet er vedtatt gjennomført. Det skal bygges nye kulturskolelokaler i sentrum av Hustadvika kommune med tilrettelagte rom for alle fag kulturskolen tilbyr, samlet på et sted. Prosjektet legges nå ut på anbud for en totalentreprise. Prosjektering og bygging er planlagt i 2023. Det bevilges 60,5 mill. kroner i 2023. Tidligere år er det bevilget 3 mill. kroner. Samlet ramme for prosjektet utgjør 63,5 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 4 437 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 60 500 000,- til kr. 60 937 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 63 500 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår derfor å redusere budsjettet for 2023 med kr. 26 937 000,-. Nytt budsjett for 2023 blir da kr. 34 000 000,-. Det forventes at restbeløpet på 26,9 mill. kroner som flyttes til 2024 må prisjusteres, dette blir gjort i budsjettprosessen i høst.

Utvikling av turstier/friluftsområder i Hustadvika kommune. Det er flere prosjekter under planlegging og hvilke som kommer først vil avhenge av fremdrift og mulighet. På disse prosjektene mottar kommunen 30 % finansiering via spillemidler. Resten dekkes av kommunen.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 813 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 500 000,- til kr. 1 313 000,-. Dette er en årlig bevilgning og har ingen totalramme. Disse årlige bevilgningen blir vanligvis ikke justert. Men i dette tilfelle vil det komme en del utgifter utover den årlige bevilgningen på kr. 500 000,-. Kommunedirektøren foreslår derfor å øke bevilgningen for 2023.

Kirken - tilskudd til investeringer. Kirkelig fellesråd har søkt om midler til nytt orgel i Bud kirke. Det er ikke forsvarlig å koste midler på orgelet slik det er i dag. Fellesrådet ser det som nødvendig at nytt orgel prioriteres. Fellesrådet ba om en bevilgning på 500 tusen i 2022 og 2 mill. kroner i 2023. Foreløpig er det samlet inn 401 tusen kroner til formålet. Dette er stipulerte tall. Kommunedirektøren foreslår å legge inn 0,5 mill. kroner i budsjettet for 2023 til formålet. i 2023 legges det inn 2 mill. kroner. Samlet kostnad er beregnet til 4 mill. kroner. Gaver er lagt inn i kirkens budsjett med 0,5 mill. kroner.

Det er nødvendig med renovering av Myrbostad kirke og kommunedirektøren har lagt inn 700 tusen i bevilgning i 2023 til formålet.

Det er behov for fornying av utstyr på gravstedene i Hustadvika og behovet er beregnet til 200 tusen i 2024 og 100 tusen i 2025.

Renovering Frænahallen er opprinnelig foreslått utført i 2022 og det ble lagt inn 6,2 mill. kroner til prosjektet. Beløpet er tenkt å skulle dekke ny kledning, vinduer og tak. Arbeidet er i gang men blir ikke ferdig i 2022 og nye beregninger viser en økning i behovet for bevilgning. Kommunedirektøren foreslår bevilget 4,75 mill. kroner i 2023 til tiltaket. Samlet bevilgning utgjør da 7,75 mill. kroner Tilleggsbevilgningen utgjør 1,55 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 1 018 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 4 750 000,- til kr. 5 768 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 7 750 000,-.

Automater til bibliotek

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 400 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 400 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 400 000,-.

Utstyr til utescena Tretind

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 536 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 536 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 2 100 000,-.

Badeplass Eide

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 2 721 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 2 721 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 2 800 000,-.

Inventar til bibliotek Eide og Elnesvågen

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 2 053 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 2 053 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 3 000 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å øke rammen på prosjektet med kr. 400 000,-. Totalrammen på prosjektet økes med samme sum og blir da kr. 3 400 000,-.

Oppgradering Eidehallen

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å bevilge kr. 600 000,- til oppgradering av Eidehallen i 2023. Midlene skal brukes til Skillevegg langs ved klatreveggen slik at det er mulig at flere bruker flerbukshallen samtidig. Det skal også brukes til nye hull for en kampvolleyballbane.

Teknisk:

Klargjøring næringsareal. Det er flere felt det jobbes med, og mye er videreført fra forrige økonomiplan. Spesielt er det Vestavika, Dalemyra og Holamyra som er aktuelle for tomtekjøp og utbygging. Det er lagt inn et beløp på 15 mill. kroner i 2023. Videre i perioden er det lagt inn 5 mill. hvert år. Her kan det senere bli behov for betydelige midler, og dette er et område hvor det er viktig å snu seg raskt når muligheter dukker opp.

Under finansiering er det lagt inn inntekter på salg av næringstomter med 3 mill. kroner i 2023, 2024 og 2025.

Tilrettelegging tomter.

Ny arealplan vil få betydning for hvor investering skjer.

Det er lagt inn utbygging tomter i 2023 med 11 mill. kroner og 11 mill. kroner resten av perioden.

Midlene brukes til detaljregulering, grunnkjøp, prosjektering og utbygging.

Det er samtidig budsjettet med en inntekt på salg boligtomter med 4 mill. i 2023 og det samme beløpet årlig i resten av perioden. 2024 og 2025. Dette ligger på finansiering under "Inntekter salg av anleggsmidler".

Opprustning kommunale bygg og anlegg. Tidligere er det bevilget et beløp for å løse løpende prosjekter gjennom året. Dette er foreslått videreført i økonomiplanperioden + 6 år med 5 mill. kroner per år, men med 7 mill. kroner for 2022 og 2023.

Investeringer i vann og avløp. I 2023 er det et betydelig beløp på vann (40 mill. kroner). Det skyldes fullføring av høydebasseng på den gamle kommunegrensa mellom Eide og Fræna og oppgradering av høydebasseng i Skarsetbotnen.

Resten av økonomiplanperioden er det lagt inn 10 mill. kroner til vannformål per år.

På avløp er det foreslått investeringer på 22 mill. kroner i 2023. Videre i planperioden er det lagt inn 11 mill. kroner i investeringer hvert år.

Disse investeringene er i stor grad investeringer for å imøtekomme klimaendringer og samtidig redusere utslipp.

Asfaltering og vei. Kommunedirektøren viser til rapport om tilstanden på veiene i Hustadvika kommune - Hovedplan vei, jfr. sak KS 36/2021 i møte 17. juni 2021. Kommunestyret vedtok en rammene for asfaltering, vei og broer for 2022 og 2023 med 16 mill. per år i gjeldende økonomiplan. I 2023 vedtok kommunestyret at beløpet blir 5 mill. kroner videre 15 mill. kroner i 2024 og 5 mill. for resten av planperioden.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Det bevilges 20 millioner ekstra i revidert til asfaltering og vei for 2023. Finansieres med låneopptak.

Gatelys Det ble bevilget 1,5 mill. kroner i 2022 til nye gatelys i kommunen. I 2023 og 2024 er det foreslått å bruke 1 mill. kroner til formålet. Dette er hovedsakelig utskifting til LED belysning.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 682 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 1 000 000,- til kr. 1 682 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 3 500 000,-.

Rundkjøring Malmefjorden. Arbeid med detaljregulering pågår. Fylkeskommunen skal bygge rundkjøringen i 2023. Det er lagt inn 15 mill. kroner som forskuttering av rundkjøringen. Forskuttering kan lånefinansieres.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 457 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 15 000 000,- til kr. 15 457 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 16 000 000,-.

Justering MVA Lauvåsen I desember 2020 overtok Hustadvika kommune offentlig infrastruktur på Lauvåsen boligfelt fra utbygger Elvebakken AS. Verdien er beregnet til 36,3 mill. Kroner. Overtagelsen skjer uten vederlag. I forbindelse med overtagelsen overtar kommunen rett til justering av merverdiavgift på overtatt anlegg. Utbygger hadde ikke kompensasjon eller fradrag for merverdiavgift i sitt regnskap, men kommunen har gjennom overtagelsen fått overført slik rett. Samlet utgjør merverdiavgiften 7,2 mill. Kroner. Kommunen har rett til kompensasjon og fradrag fra staten for denne summen, men må etter regelverket fordele dette over ti år. Refundert merverdiavgift vil utgjøre 724 tusen kroner per år. I sak 7/2018 3. mai 2018 vedtok formannskapet i Fræna kommune at utbygger får 60 % av dette beløpet, mens kommunen beholder 40 %. Her er det opprinnelig ikke lagt inn budsjett for 2022. Men det vil komme en kostnad på dette prosjektet på kr. 138 000 i 2022. Det foreslås tilsvarende beløp i budsjettet. Budsjettet økes derfor fra kr. 0,-

til kr. 138 000,-. Det vil også komme en økt inntekt på MVA-kompensasjon som gjelder dette. Kr. 427 000,-. Dette er hensynstatt i økt budsjett på inntekt MVA-kompensasjon i denne saken.

Vei - sør for hovedveien - Elnesvågen. Det foreslås en bevilgning i 2023 på 10 mill. kroner. Rammen for prosjektet er tidligere satt til 13 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 1 509 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 10 000 000,- til kr. 11 509 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 13 000 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår ingen endring i budsjettet for 2023. Men totalrammen på prosjektet (vei)

må økes fra 13 mill. kroner til 22,63 mill. kroner. Dette vil også medføre økte budsjetter for vann og avløp i 2024.

Ny brannstasjon Innkomne tilbud i gjennomført anbudskonkurranse var så høye at konkurransen ble avlyst. Det arbeides nå med en ny prosess for å vurdere ulike alternativer for ny brannstasjon. Kommunedirektøren foreslår at bevilgningen på 34,4 mill. kroner for 2023 forskyves til 2024. I 2023 må avklaring komme på hva som videre skal gjøres med dette prosjektet.

Samlet ramme på prosjektet er 37,1 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 22 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 22 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 37 100 000,-.

Utvidelse av gravplass på Tornes. Arbeidet ble satt i gang i 2021. Det gjelder 7 til 8 dekar på kommunens grunn. På Tornes er det i dag 200 graver. Kirkevergen opplyser at det er behov for 150 nye. Budsjettert beløp i 2022 utgjør 7,3 mill. kroner og total bevilgning på prosjektet var på kr. 5 000 000,-. Kommunestyret vedtok å øke budsjettet til 16,2 mill. kroner og at det bevilges 8,5 mill. kroner i 2023. Årsaken til påplussing i budsjettet gjelder bl.a. at dreneringsarbeidet er dimensjonert for fremtidig å ta imot overvann fra Tornes boligfelt. Det påløper ytterligere kostnader i prosjektet med snuing av jord, gjerder, steinmur, utbedring av veg og driftsbygning.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 645 000,- mer enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 8 500 000,- til kr. 7 854 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 16 200 000,-.

Gravstedet på Hustad må også utvides, men kirkevergen foreslår at dette skyves fram i tid. Det er langt fram før det er behov her. Forslaget til bevilgning er tatt ut av økonomiplanen.

Fullføring gravsted Hestaholen

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 249 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 249 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 600 000,-.

Ny tankbil - brann. Det er behov for nye biler. Det er lagt inn et beløp på 5,0 mill. kroner i 2024. I 2028 er det lagt inn forslag bevilgning til en tankbil med 5 mill. kroner. Dette er en planlagt utskifting av bilene plassert i Eide og Elnesvågen.

Kjøpe ut feiebil, brannforebyggende bil og utstyr til utbedring kommandobil foreslås lagt inn med 900 tusen i 2023

Øvingsområde Brann. Det må opparbeides et eget område for slike øvelser. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 2 mill. kroner i 2024 til dette tiltaket. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 100 tusen i 2023 for forprosjektering av øvelsesområde til brann og redning.

Diverse utstyr Brann foreslås lagt inn med 280 tusen i 2023 og en **ATV til feiing** med 600 tusen samme år.

Drenering ved Gaustad kapell

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 350 000,- mindre enn budsjettert på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 350 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 350 000,-.

Kjøp av utleieboliger

Pr. 30.4 er det brukt ikke penger på prosjektet. På rapporteringstidspunktet er det ikke vedtatt budsjett på dette prosjektet. Det skal behandles sak i kommunestyret (43/2023) 25. mai om å bevilge kr. 12 000 000,- til prosjektet. Vi har i rapporten gått ut fra at dette blir vedtatt basert på behandlingen i formannskapet.

Kjøp av ungdomsskoleomt

I sak 61/2023 ble følgende vedtatt:

- 1. Kommunestyret erverver gnr 46 bnr 63, tomte til Fræna ungdomsskole, til kr 95 pr kvm. Kommunedirektøren får fullmakt til å inngå endelig avtale.*
- 2. Bruk av lån i budsjettet for 2023 økes med kr 1.500.000 til dekning av kjøp av gnr 46 bnr 63, herunder kjøpesum, samt tinglysings og dokumentavgift.*

Barnehage:

Uteområder barnehager. Det er behov for å oppgradere uteområder i barnehager. Kommunestyret vedtok å øke rammen for prosjektet til 500 tusen i 2023.

Startlån.

Startlån utbetalt i perioden 01.01.22 - 01.11.22 utgjør kr 20.522.038.- og består av 10 lån. Det er også ubenyttede gyldige finansieringsbevis per 01.11.22 påkr 5.181.300.-, dvs. 4 lån. Bokført tap på startlån i perioden 01.01.22 - 01.11.22: kr 0.-

Kommunen har det siste året en jevn pågang av startlånsøknader. Søknader om fullfinansiering er økende. Ubrukte lånemidler blir omlag 10 mill. kroner ved årsskiftet. Kommunedirektøren foreslår bevilgninger i hele økonomiplanperioden og 20 mill. kroner for 2023. Dette beløpet ligger også inne på oppdekking investering.

Finansiering:

Det er lagt inn beregnet refusjon merverdiavgift, tilskudd husbanken, tippemidler, salg av tomter, bygninger m.m. i samsvar med kommentarer i teksten ovenfor. I statsbudsjettet er det forslag om å kutte tilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Slike tilskudd er derfor tatt ut av budsjettforslaget.

Øvrige investeringsutgifter dekkes av låneopptak. I 2023 utgjør beregnet låneopptaket samlet **224,6** mill. kroner. I tillegg kommer startlån på **20** mill. kroner.

For hver ny million kommunen investerer vil det påløpe ca. 65 000,- i økte årlige driftsutgifter til renter og avdrag. Renter utgjør ca. 40 000,- av dette. Dette er beregnet ut fra en nedbetalingstid på 40 år og 4 % rente.

Startlån er lagt inn med 20 mill. kroner i 2023 og 20 mill. kroner i resten av perioden (10 år) . Låneopptaket til dette formålet skjer fra Husbanken.

Bruk av ubundne investeringsfond er lagt inn med 3 mill. kroner i hele perioden. Det gjelder forventet egenkapitalinnskudd i KLP.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023:

Kompensasjon for merverdiavgift:

Det foreslås å øke budsjettet på inntekt på MVA-kompensasjon med kr. 2 600 000,-. Budsjettet endres derfor fra kr. 51 469 000,- til kr. 54 069 000,- for 2023. En økning i investeringer på 54,5 mill. kroner vil i utgangspunktet gi ca. 11 millioner kroner i økte inntekter på MVA-kompensasjon. Det foreslås uansett å kun øke med 2,6 mill. kroner siden vi har fått beskjed om at utbyggingen av omsorgsboliger på Farstad ikke gir rett til MVA-kompensasjon.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å redusere forventet inntekt på MVA-kompensasjon med kr. 4 939 000,- som følge av reduisering av budsjettet på flere investeringsprosjekter.

Endret i sak 60/2023

Kommunestyret godkjenner nytt prosjekt, ombygging Fræna Sjukeheim og omsorgssenter, til 6,5 mill. kroner i budsjettet for 2023.

Finansiering blir økning bruk av lån med 5,2 mill. kroner og refusjon merverdiavgift 1,3 mill. kroner.

Kommunedirektøren bes om å starte prosessen så snart som mulig.

Bruk av lån:

Det foreslås å øke budsjettet på bruk av lån med kr. 51 977 000,-. Budsjettet endres derfor fra kr. 245 436 000,- til kr. 297 257 000,- for 2023. Store deler av finansieringen av avstemming av investeringsbudsjett blir dekket med økt bruk av lån siden vi gjør endringer på inntekter MVA-kompensasjon. En økning i bruk av lån vil ikke gi større låneopptak enn hva som ligger i kommunens budsjett.

Dette skyldes at det allerede er tatt opp lån på disse prosjektene. Dette blir bokført som ubrukte lånemidler ved årsskiftet og blir hensynstatt ved nytt låneopptak i 2023.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Bruk av lån i 2023 reduseres med kr. 35 703 000 til kr. 274 944 000,-

Saken ble også revidert i sak 60 og 61.

60:

Kommunestyret godkjenner nytt prosjekt, ombygging Fræna Sjukeheim og omsorgssenter, til 6,5 mill. kroner i budsjettet for 2023.

Finansiering blir økning bruk av lån med 5,2 mill. kroner og refusjon merverdiavgift 1,3 mill. kroner.

61:

1. Kommunestyret erverver gnr 46 bnr 63, tomta til Fræna ungdomsskole, til kr 95 pr kvm. Kommunedirektøren får fullmakt til å inngå endelig avtale.

2. Bruk av lån i budsjettet for 2023 økes med kr 1.500.000 til dekning av kjøp av gnr 46 bnr 63, herunder kjøpesum, samt tinglysings og dokumentavgift.

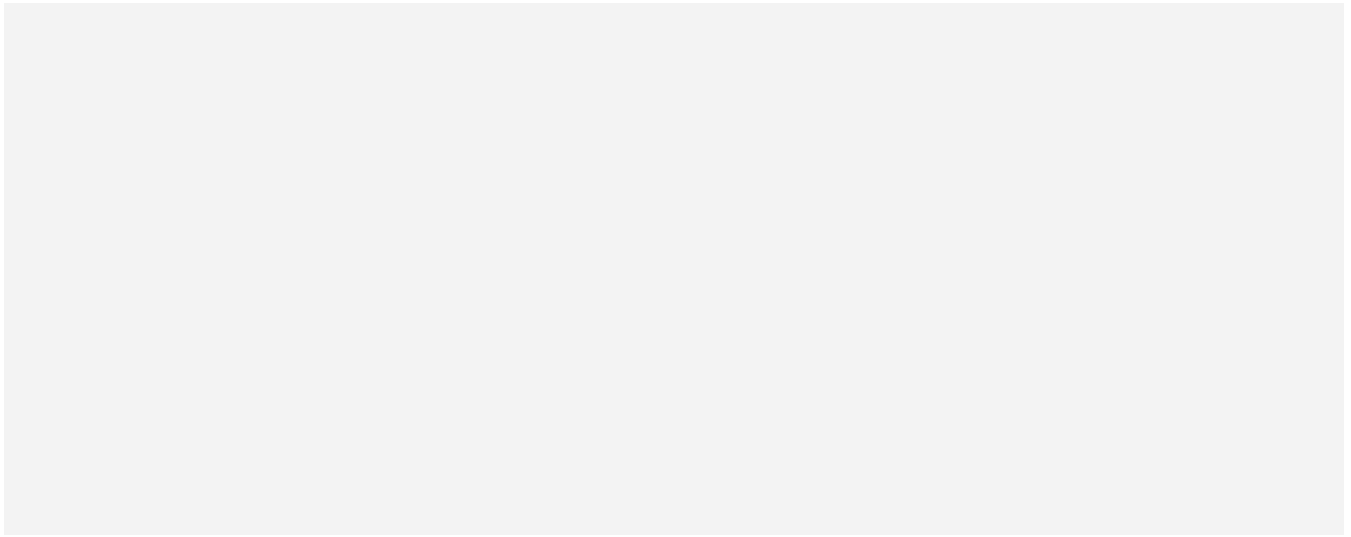
Utvikling gjeld

Gjeld i forhold til reglement

Hustadvika kommune vil ved utgangen av økonomiplanen ha høyere andel gjeld i forhold til driftsinntekter enn hva som er målet i økonomireglementet. Reglementet sier at kommunen ikke skal ha høyere gjeld (korrigert for selvkost og ubrukte lånemidler) enn hva de har i driftsinntekter. Ved utgangen av økonomiplanen (2026) vil kommunen ha ca. 195 mill. kroner i gjeld over mål fra økonomireglementet. Dette er etter at kommunedirektøren i denne økonomiplanen foreslår å utsette flere store prosjekter som lå inne i forrige økonomiplan.

Beløp i hele tusen kroner

Total gjeld 2022-2032

Vi ser av tabellen over utvikling i kommunens gjeld i årene 2022 til 2032. Kommunen vil i 2028 ha ca. 2,1 milliarder i gjeld gitt investering i følge 10 års planen for investeringer.